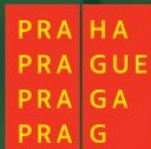

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy hlavního města Prahy za školní rok 2023/2024

Magistrát hlavního města Prahy
Odbor školství, mládeže a sportu

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v hlavním městě Praze

Školní rok 2023/2024

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA
MAGISTRÁT HLAVNÍHO MĚSTA PRAHY
Odbor školství, mládeže a sportu
Oddělení regionálního školství

OBSAH

Úvod.....	8
I. Podmínky vzdělávací soustavy na území hl. m. Prahy	9
I. 1 VYBRANÉ CHARAKTERISTIKY VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY HL. M. PRAHY	10
I. 1. 1 Vzdělanostní struktura, struktura zaměstnanosti	10
I. 1. 2 Přehled o nově přijímaných žácích na SŠ v kraji.....	11
I. 1. 3 Přehled o absolventech SŠ.....	12
I. 1. 4 Nezaměstnanost absolventů.....	13
I. 2 NAPLŇOVÁNÍ PRIORITYNÍCH CÍLŮ DLOUHODOBÉHO ZÁMĚRU VZDĚLÁVÁNÍ A ROZVOJE VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY HL. M. PRAHY.....	15
Podpora oblasti vzdělávání.....	15
Podpora oblasti sportu a tělovýchovy.....	16
Školská primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v hl. m. Praze.....	17
Podpora oblasti primární prevence	17
VÝSKYT RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ.....	18
I. 2. 3 Protidrogová prevence a prevence kriminality.....	19
Prevence kriminality.....	20
I. 2. 4 Multikulturní výchova, interkulturní vzdělávání a osvěta	20
I. 2. 5 Naplňování dalších prioritních cílů Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy.....	25
I. 3 VYŘIZOVÁNÍ STÍŽNOSTÍ.....	25
I. 4 PREZENTACE PRAŽSKÉHO ŠKOLSTVÍ NA VEŘEJNOSTI	26
I. 5 REALIZACE PROJEKTŮ Z PROSTŘEDKŮ FONDŮ EU	28
I. 6 PŘEHLED O SPRÁVNÍM ŘÍZENÍ A DALŠÍCH AGENDÁCH V ROCE 2023/2024	32
II. HODNOCENÍ STAVU VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY	35
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2020- 2024	35
Obecné cíle DZ HMP 2020 vycházející z programového prohlášení Rady hl. m. Prahy a Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019- 2023:	35
Nový dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2024-2028	37
Naplňování obecných cílů končícího DZ HMP 2020:.....	39
II. 1 PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ.....	41
Výchovně vzdělávací programy mateřských škol.....	42
Zápisy do mateřských škol.....	42
Mateřské školy s internátním provozem.....	43
Věkové složení dětí	43
Děti podle státní příslušnosti, děti s OMJ (odlišným mateřským jazykem).....	43
Ověřování výsledků vzdělávání	44
Spolupráce s rodiči a ostatními partnery mateřských škol, mezinárodní spolupráce	44
Zkušenosti s jazykovou výchovou v rámci vzdělávacího programu školy	45
II. 2 ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	48
Charakteristika základních škol v hl. m. Praze	48

Školní vzdělávací programy	50
Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami	50
Jazykové vzdělávání a jeho podpora	50
Žáci podle státní příslušnosti.....	50
Zápis dětí do 1. ročníku základního vzdělávání.....	51
Odchody žáků ze základní školy	52
Zkušenosti s péčí o nadané žáky	53
Přípravné třídy	53
Asistent pedagoga	53
Poradenské služby škol	53
Multikulturní výchova	55
Prevence rizikového chování	55
Environmentální výchova.....	56
Výchova k udržitelnému rozvoji.....	56
Obecně závazné vyhlášky o školských obvodech základních škol.....	56
Závěry k základnímu vzdělávání	58
II. 3 STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	58
Počet škol a žáků.....	59
Oborová struktura středních škol	60
Školní vzdělávací programy	64
Hodnocení vzdělávání Českou školní inspekcí	67
Vzdělávání nadaných žáků	68
Práce s nadanými žáky se na školách realizuje například těmito aktivitami:	69
Žáci dojíždějící z jiných krajů	69
Vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin	70
Žáci podle státní příslušnosti.....	70
Jazykové vzdělávání a jeho podpora	72
Mezinárodní spolupráce škol, zapojení škol do rozvojových programů	73
Multikulturní výchova	74
Prevence rizikového chování	75
Environmentální výchova, výchova k udržitelnému rozvoji.....	76
Mimoškolní aktivity.....	76
Soutěže	77
Spolupráce škol se sociálními a dalšími partnery.....	77
Vliv válečného konfliktu na Ukrajině na průběh a organizaci vzdělávání	78
II. 3. 1 Podpora odborného vzdělávání na území hl. m. Prahy	79
II. 4 KONZERVATOŘE	80
Mezinárodní spolupráce, zapojení škol do rozvojových programů.....	82
Prevence rizikového chování	84
Environmentální výchova a výchova k udržitelnému rozvoji	84
Multikulturní výchova	84
II. 5 VYŠŠÍ ODBORNÉ VZDĚLÁVÁNÍ	85
Oborová struktura vyšších odborných škol.....	85
Akreditované vzdělávací programy	87
Studenti dojíždějící z jiných krajů	88
Hodnocení vzdělávání Českou školní inspekcí	88
Mezinárodní spolupráce škol, zapojení škol do rozvojových programů	89
Spolupráce škol se sociálními a dalšími partnery.....	89
Další důležité aktivity škol.....	89
II. 6 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ A ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	90

Školní vzdělávací programy	92
Výsledky inspekční činnosti provedené ČŠI	94
Jazykové vzdělávání a jeho podpora	95
Mezinárodní spolupráce škol, zapojení do rozvojových a mezinárodních projektů, aktivity škol	96
II. 7 JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ	97
II. 8 ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ A ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ	98
II. 8. 1 Základní umělecké vzdělávání	98
Mezinárodní spolupráce, zapojení do rozvojových programů.....	101
Spolupráce škol s partnery.....	102
Podpora talentů	103
Akademie umění a kultury pro seniory	103
II. 8. 2 ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ	104
Domy dětí a mládeže	105
II. 9 ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ.....	108
II. 9. 1 Školská poradenská zařízení	108
PPP hl. m. v rámci svých aktivit realizují například:.....	111
Speciálně pedagogická centra	111
Vliv válečného konfliktu na Ukrajině na činnost školských poradenských zařízení v souvislosti s příchodem ukrajinských dětí, žáků a studentů.....	112
II. 9. 2 Školská výchovná a ubytovací zařízení.....	113
II. 9. 3 Zařízení školního stravování	114
II. 9. 4 Školská účelová zařízení	114
Školní knihovna	115
II. 9. 5 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání.....	115
Školní družiny	115
Školní kluby	115
II. 9. 6 Zařízení ústavní a ochranné výchovy	116
Dětské domovy	116
II. 10 PRACOVNÍCI VE ŠKOLSTVÍ, DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ.....	118
II. 10. 1 Počty pracovníků	119
II. 10. 2 Věková struktura pedagogických pracovníků	120
II. 10. 3 Kvalifikace pedagogických pracovníků	120
II. 10. 4 Odměňování	121
II. 10. 5 Další vzdělávání pedagogických pracovníků	123
II. 11 Další vzdělávání, realizované středními a vyššími odbornými školami	124
Seznam grafů a tabulek.....	125
SEZNAM GRAFŮ.....	125
Seznam použitých zkratk.....	128
Seznam zdrojů	130
Vysvětlivky	130

ÚVOD

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v hl. m. Praze za školní rok 2023/2024 je předkládána v souladu s § 10 odst. 2 a § 12 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“), a v souladu s § 4-6 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů. Jejím zpracovatelem je odbor školství, mládeže a sportu MHMP.

Výroční zpráva hodnotí především stav a rozvoj jednotlivých úrovní vzdělávací soustavy. Při jejím zpracování byly kromě informací, se kterými přímo pracuje odbor školství, mládeže a sportu, využity údaje i dalších odborů MHMP, data z rejstříku škol a školských zařízení, ze statistických ročenek Českého statistického úřadu, statistik Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, podklady a informace Národního pedagogického institutu České republiky, České školní inspekce a další zdroje. V této souvislosti je nezbytné upozornit, že sběr dat neprovádějí výše uvedené subjekty jednotnou metodikou a ke shodně stanovenému termínu, a proto některé údaje nemusí vzájemně korespondovat. Určitá data, zejména počty dětí, žáků a studentů a počty škol a školských zařízení (dále jen „školy“), mohou být zkreslena případy, kdy některé školy sice jsou zapsané a vykazované v rejstříku škol a školských zařízení, ale fyzicky nemají žádné děti, žáky a studenty. V takovém případě neodevzdávají výkonové statistické výkazy a nepromítnou se ve statistikách. Stejná situace by mohla nastat, pokud by některá škola neodevzdala výkaz v řádném termínu ke zpracování. Další nepřesnosti mohou vznikat tím, že škola odevzdá samostatný výkaz za detašované pracoviště, takže se může promítnout v počtu škol dvakrát. Počty žáků a studentů, zejména u středního a vyššího odborného vzdělávání, mohou vytvářet rozdíly také z hlediska statistického vykazování. Může být vykázán např. jiný počet žáků v tabulce o státním občanství a jiný v celkovém počtu žáků za konkrétní stupeň vzdělání. Tyto drobné rozdíly jsou dány tím, že do statistických ročenek se zadávají data z matrik, kde jeden žák nebo student může najednou studovat více oborů nebo se může vzdělávat v denní i jiné formě vzdělávání, může také mít například dvě státní občanství apod. Toto se týká zejména údajů ve statistických ročenkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

I. PODMÍNKY VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY

Hlavní město Praha charakterizuje několik jedinečností, které určují mnohá specifika této metropole. Praha je předním centrem politiky, vzdělání, kultury a v neposlední řadě také ekonomiky, a proto má zvláštní postavení mezi všemi regiony na úrovni krajů a velkých krajských měst České republiky. Hlavní město Praha (hl. m. Praha) má postavení kraje, ačkoliv, z pohledu zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, je také statutárním městem – obcí, které je řízeno Zastupitelstvem hl. m. Prahy, Radou hl. m. Prahy v čele s primátorem hl. m. Prahy a Magistrátem hl. m. Prahy.

Hl. m. Praha se člení na 22 správních obvodů a 57 městských částí, které jsou z hlediska samosprávného řízení autonomní, s vlastními volenými orgány. Z pohledu školství, jsou tyto nejnižší jednotky členění města zřizovateli veřejných mateřských a základních škol. Naopak hlavní město, jako celek z pozice kraje, je zřizovatelem veřejných středních škol, vyšších odborných škol, konzervatoří, základních uměleckých škol a dalších specifických školských zařízení.

Praha je ekonomickým centrem, které je zcela dominantní v rámci celé České republiky. Díky tomu, že v Praze sídlí, kromě většiny orgánů státní správy, také většina finančních institucí, zahraničních firem a dalších významných institucí (například vysoké školy), je zde tvořen hrubý domácí produkt (HDP) okolo 28,4 %. HDP v Praze na jednoho obyvatele tvoří přibližně 228,9 % HDP republikového průměru. Tyto významné ekonomické ukazatele dávají Praze výsadní postavení v rámci celé České republiky (ČR). Z hlediska trhu práce, má hl. m. Praha jednu z nejnižších hodnot míry nezaměstnanosti v celé ČR.

Z hlavních ekonomických ukazatelů, které vykazují tvorbu tzv. přidané hodnoty na území hl. m. Prahy, vyplývá, že po roce 1989, postupně až do současnosti, došlo zcela ke změně podílů všech odvětví. Odvětvová struktura ekonomiky se v Praze za posledních 35 let změnila tak, že se veškeré výrobní odvětví v Praze nachází v pouhých cca 15 %, kdežto ve zbylých 85 % je zastoupeno v terciárním sektoru – tj. v odvětví služeb. Taková změna charakteru odvětvové ekonomiky s sebou přináší specifika, se kterými se musí měnit i například struktura středního školství a vyššího odborného školství, které připravuje budoucí absolventy škol na profesní dráhu.

Počet obyvatel (při přepočtu na současné území) se od prvního sčítání lidu (1869 – 270 389 obyvatel) do roku 2021 (1 301 432 osob) zvýšil 4,8krát. Od roku 2011 se počet obyvatel každoročně (kromě roku 2013) zvyšoval. K 31. 12. 2022 měla Praha 1 357 326 obyvatel. Praha nyní získává obyvatelstvo jak přirozenou měnou, tak migrací. Od roku 1993 ale docházelo ke každoročnímu úbytku obyvatel (díky nízké imigraci i přirozenému úbytku obyvatel). To se zastavilo až v roce 2002, kdy počet obyvatel začal díky vyšší migraci opět růst. V roce 2006 se poprvé od roku 1975 narodilo víc dětí, než zemřelo osob a Praha od té doby vykazuje přirozený přírůstek obyvatel. Pro migrační situaci v Praze je charakteristický vysoký migrační obrat. Ten je dán obvykle především mobilitou cizích státních příslušníků, kteří se stěhují za prací. Převažují mezi nimi osoby v produktivním věku. V roce 2022 situaci pozměnila migrační vlna z válkou zasažené Ukrajiny. Přicházejícími z Ukrajiny byly zejména ženy produktivního věku s dětmi. Nejvyšší migrační přírůstek měla Praha v roce 2022, kdy na tisíc obyvatel středního stavu připadlo 60,7 osob získaných migrací. Číslo výrazně předčilo dosavadní rekord z roku 2007 (19,2 osob získaných migrací na tisíc obyvatel). Proměňuje se věkové složení obyvatel. Děti jsou v populaci zastoupeny 16 %, osoby v produktivním věku 65 % a senioři 19 %. Vyšší počet seniorů než dětí se poprvé vyskytl již v roce 1995. Ženy i muži se tu dožívají nejvyššího věku ze všech krajů. Ženy měly v roce 2022 naději dožití při narození 83,53 let a muži 77,90 let.

Bytová výstavba na území hl. m. Prahy se orientuje na okraj Prahy a do tzv. brownfieldů (bývalé průmyslové oblasti Prahy) a dlouhodobě pak i do zázemí města – do Středočeského kraje. Vysoká koncentrace bytové výstavby probíhá také v některých lokalitách vnitřní Prahy, kde se nachází plochy původně určené pro průmysl a nyní jsou postupně zastavovány novými bytovými komplexy. V oblastech nové bytové výstavby stále více a důrazněji zaznívá

potřeba zvýšit stávající kapacity škol a školských zařízení, či nejlépe zřídit zcela nové školy a školská zařízení, a to primárně v segmentu základního vzdělávání. Ve školním roce 2023/2024 činil počet žáků v základním vzdělávání 120 929. V mateřských školách pak bylo 42 771 dětí.¹

Hl. m. Praha je všeobecně pojímáno jako centrum školství. Od středního stupně vzdělávání se na území hl. m. Prahy nachází zvýšená koncentrace škol. Školy jsou vzhledem k území nerovnoměrně rozloženy. Praha má na svém území největší počet gymnázií i středních odborných škol ze všech ostatních regionů ČR. Ve školním roce 2023/2024 se ve všech pražských středních školách vzdělávalo celkem 76 845 žáků.

Tab. č. 1 – Vývoj počtu dětí a žáků v jednotlivých stupních vzdělávání

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Děti v mateřských školách	43 260	42 578	42 580	43 510	42 771
Žáci v základních školách	108 638	110 975	112 089	121 401	120 929
Žáci ve středních školách	66 762	68 651	71 376	73 984	76 845
Studenti vysokých škol ¹⁾	34 257	35 535	36 418	36 220	34 249

¹⁾ studenti veřejných a soukromých vysokých škol s trvalým bydlištěm v kraji

Zdroj: ČSÚ – Krajská správa ČSÚ v hl. m. Praze – Vzdělávání : <https://www.czso.cz/csu/xa/vzdelavani-xa>

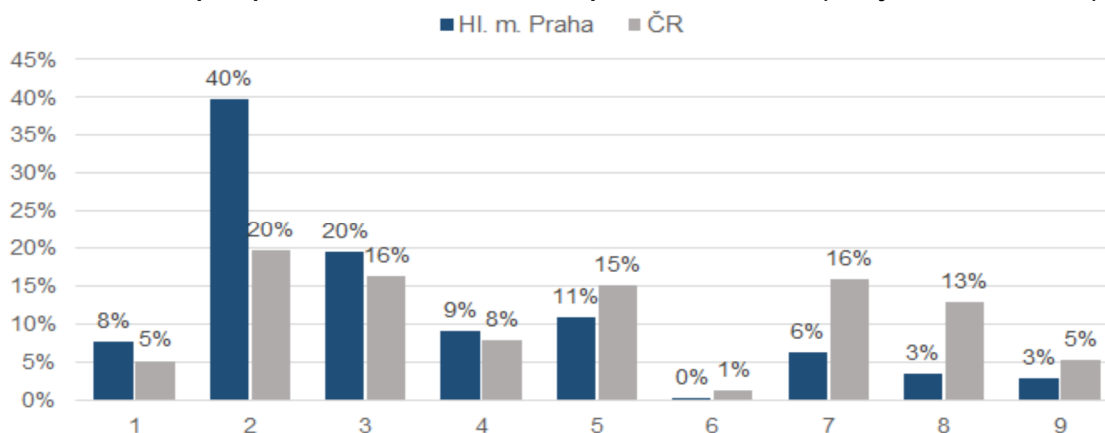
Přední postavení má také hl. m. Praha v případě vysokého školství, kdy se na území města nachází nejvyšší počet vysokých škol v ČR.

I. 1 Vybrané charakteristiky vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

I. 1. 1 Vzdělanostní struktura, struktura zaměstnanosti

Podíl obyvatelstva ve věku nad 15 let se středním vzděláním bez maturity činí v hl. m. Praze 12 % (v ČR 32 %), zatímco s vysokoškolským vzděláním 53 % (v ČR 27 %). Hlavní město Praha také vykazuje nižší podíl pracujících se základním vzděláním (2 % vůči 5 % pro ČR). Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel se oproti loňskému roku zvýšil o 2 %, v hl. m. Praze zůstává na stejné hodnotě, naopak v rámci ČR se snížil o 0,1 %. Mezi podstatné příčiny výrazného zastoupení obyvatel s vyššími stupni vzdělání patří zejména rozsáhlá nabídka pracovních příležitostí a struktura zaměstnanosti v hl. m. Praze. Největší podíl představují specialisté a techničtí a odborní pracovníci, dále pracovníci ve službách a prodeji a úředníci. Marginální skupinou jsou kvalifikovaní zaměstnanci v zemědělství, lesnictví a rybařství. Specifickou roli hlavního města potvrzuje především rozdíl mezi Prahou a ČR v profesní skupině specialistů, obsluhy strojů a zařízení, montéři.

Graf č. 1 - Zastoupení profesních tříd v hl. m. Praha podle CZ-ISCO, v % (Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2023)

¹ Zdroj: ČSÚ – Krajská správa ČSÚ v hl. m. Praze – Vzdělávání: <https://www.czso.cz/csu/xa/vzdelavani-xa>

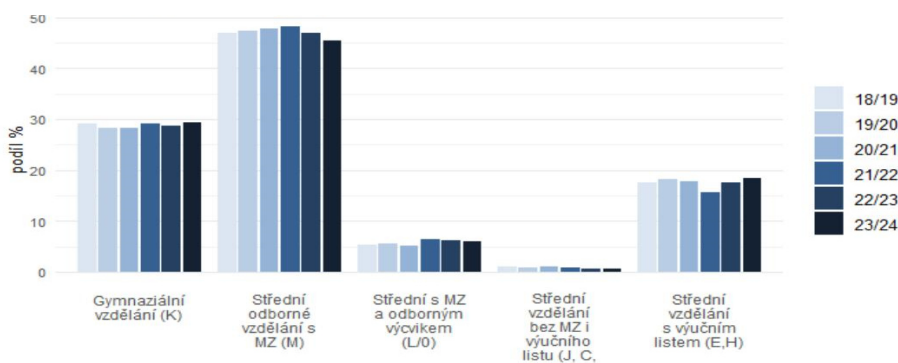
Vysvětlivky ke grafu:

- 1 Zákodníci a řídicí pracovníci
- 2 Specialisté
- 3 Techničtí a odborní pracovníci
- 4 Úředníci
- 5 Pracovníci ve službách a prodeji
- 6 Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybnictví
- 7 Řemeslníci a opraváři
- 8 Obsluha strojů a zařízení, montéři
- 9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci

I. 1. 2 Přehled o nově přijímaných žácích na SŠ v kraji

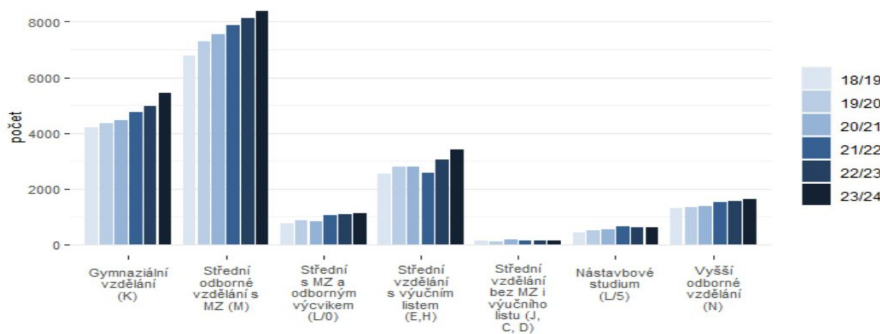
V porovnání s ČR je pro hl. m. Praha charakteristický výrazně nižší podíl nově přijímaných žáků do středního vzdělávání s výučním listem (18,5 % oproti 29,5 %) a naopak vyšší podíl nově přijímaných do gymnaziálního vzdělávání (29,4 % proti 20,2 %) a středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou (45,5 % proti 43,2 %). Procentní zastoupení nově přijatých žáků do středního odborného vzdělávání s maturitní zkouškou, zahrnujícího odborný výcvik, se ve srovnání s rokem 2022/2023 nezměnilo, je stále srovnatelné s celorepublikovým průměrem (6,2 % proti 6,0 %). Podíl žáků v oborech, poskytujících střední vzdělání, které není ukončeno výučním listem ani maturitou, je, obdobně jako v minulých letech, minimální (0,7 % oproti 0,8 %) a hlásí se na ně hlavně žáci praktických škol.

Graf č. 2 - Podíly nově přijímaných žáků v hl. m. Praha – denní studiu

Zdroj: NPI ČR, Přehled o nově přijímaných žácích, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2023 | Infoabsolvent.cz](#)

Graf č. 3 - Počty nově přijímaných žáků v hl. m. Praha – denní studium

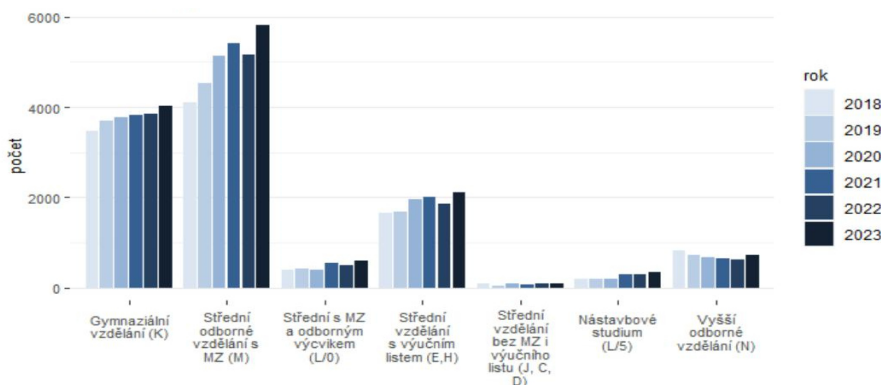
Zdroj: NPI ČR, Přehled o nově přijímaných žácích, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2023 | Infoabsolvent.cz](#)

Vývoj celkového počtu nově přijímaných žáků do středního vzdělávání, v období od školního roku 2018/2019 do školního roku 2022/2023, byl vcelku stabilní, až na mírné odchylky v jednotlivých kategoriích vzdělávání. Ve školním roce 2023/2024 a došlo ve srovnání s předchozím obdobím k výraznějšímu nárůstu celkového počtu přijímaných žáků téměř ve všech kategoriích, a to o celkem 1 249 žáků. U středního vzdělání s výučním listem (E a H), došlo v Praze ke zvýšení přijatých žáků o 381 oproti loňskému roku. Lze i nadále předpokládat, že v následujících letech bude opět narůstat počet přijímaných žáků do středního vzdělávání, a to díky silnějším populačním ročníkům, které budou postupně přecházet do středních škol po absolvování povinné školní docházky. Současným velkým a stále narůstajícím problémem je zájem žáků ze Středočeského kraje o studium na pražských středních školách, jejichž podíl tvoří již více než 1/3 z celkového počtu žáků.

I. 1. 3 Přehled o absolventech SŠ

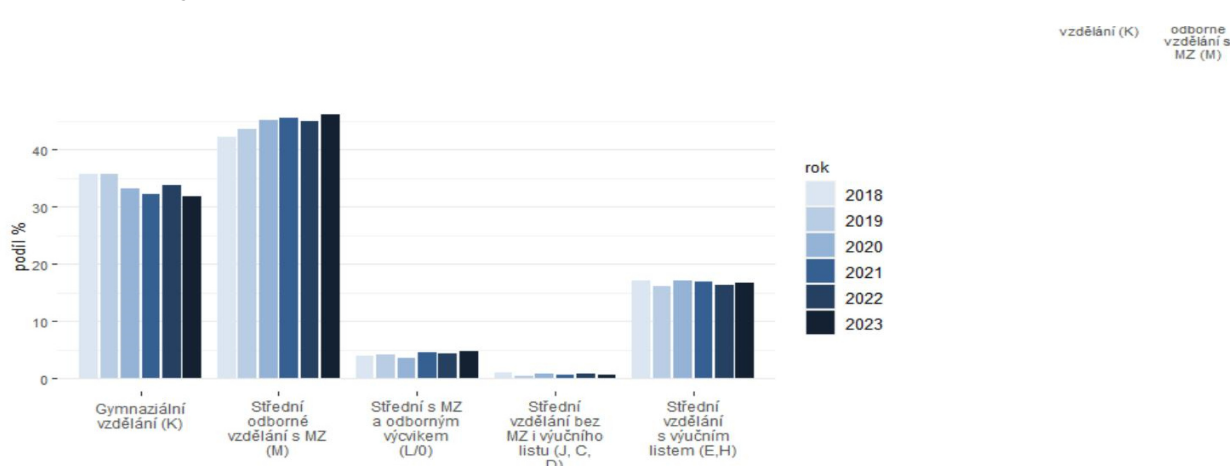
V Praze stále převládá vyšší podíl absolventů se středním odborným vzděláním s maturitní zkouškou. Jejich podíl činil ve školním roce 2023/2024 46,1 % a v porovnání s průměrným podílem těchto absolventů v ČR 41,6 %, je patrné, že se podíly vyrovnávají. V porovnání s ČR je v Praze naopak výrazně nižší podíl absolventů středního vzdělání s výučním listem (16,3 % oproti 29,3 %) a naopak vyšší podíl absolventů gymnaziálního vzdělávání (26,8 % oproti 16,6 %). Podíl absolventů gymnaziálního vzdělávání od roku 2010 mírně rostl, avšak tato tendence se zastavila v roce 2018, kdy jejich podíl především na republikové úrovni začal klesat. V Praze se oproti loňskému roku snížil podíl absolventů gymnaziálního vzdělávání o cca 2 %.

Graf č. 4 - Počty absolventů v hl. m. Praha – denní studium

Zdroj: NPI ČR, Přehled o podílech absolventů, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2024 | Infoabsolvent.cz](#)

Graf č. 5 - Podíly absolventů v hl. m. Praha-denní studium

Zdroj: NPI ČR, Přehled o podílech absolventů, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2024 | Infoabsolvent.cz](#)

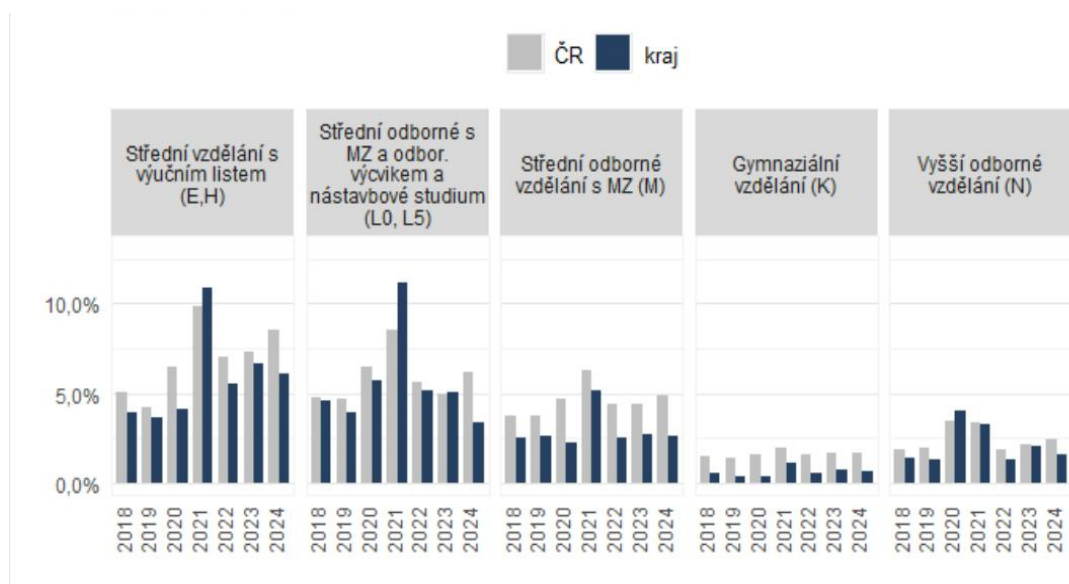
I. 1. 4 Nezaměstnanost absolventů

Míra nezaměstnanosti absolventů je dána poměrem počtu nezaměstnaných absolventů dané kategorie vzdělání či skupiny oborů, vůči celkovému počtu absolventů (tj. zaměstnaných, nezaměstnaných i příp. pokračujících dále ve vzdělávání) dané kategorie vzdělání či skupiny oborů. Hodnota míry nezaměstnanosti absolventů vyjadřuje, kolik procent absolventů dané kategorie vzdělání, příp. skupiny oborů, zůstalo k 30. 4. následujícího roku bez zaměstnání.

V hl. m. Praha i v celé ČR se od roku 2014 do roku 2019 podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu soustavně snižoval. V roce 2020 a 2021 docházelo k mírnému nárůstu, což mohlo být s velkou pravděpodobností zapříčiněno nepříznivou situací, související se vznikem a šířením nemoci covid-19. Během roku 2022 se podíl nezaměstnaných absolventů na obyvatelstvu opět snížil. V roce 2023 a také v roce 2024 však podíl znovu mírně vzrostl.

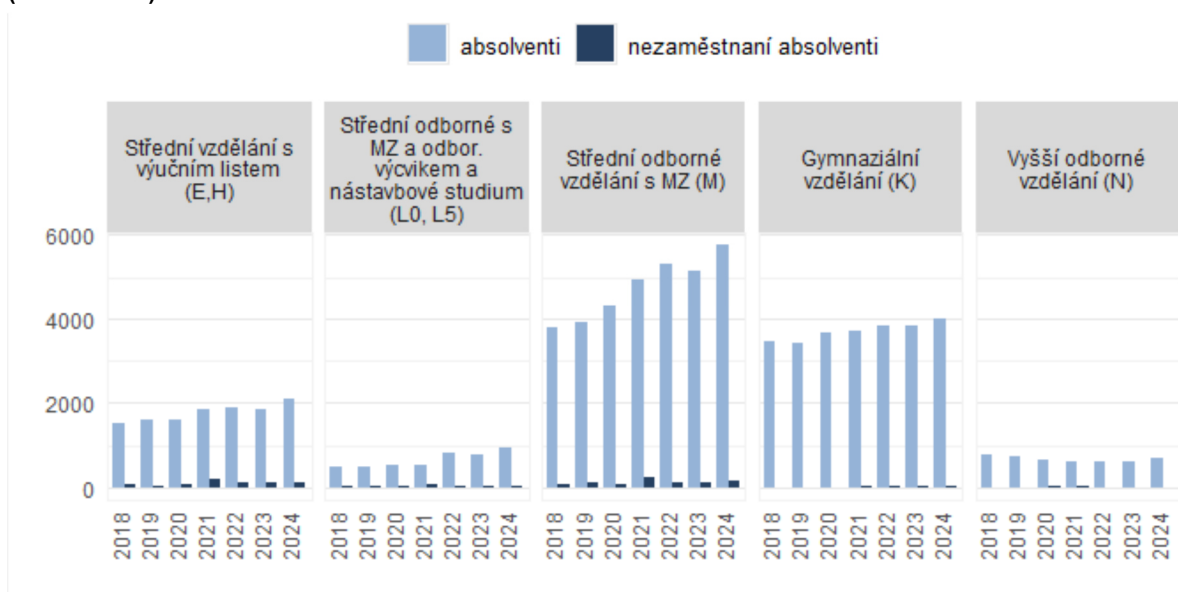
Obecně se v roce 2020 míra nezaměstnanosti v hl. m. Praha, ve srovnání s celorepublikovou úrovní, výrazně změnila ve dvou kategoriích. Nejvyšší nárůst nezaměstnanosti byl evidován u absolventů středního odborného vzdělání s MZ a odborným výcvikem a nástavbového vzdělání. Obdobný trend je sledován také v kategorii středního vzdělání s výučním listem. Nejnižší míru nezaměstnanosti vykazují především absolventi gymnázií (0,6 %), u kterých je nízká hodnota dána zejména tím, že většina z nich pokračuje dále terciálním vzděláváním ve studiu. V roce 2024 došlo obecně napříč všemi typy vzdělání ke snížení podílu nezaměstnanosti v rámci hl. m. Prahy, avšak na republikové úrovni se naopak podíl nezaměstnanosti napříč všemi typy vzdělání navýšil, a to až o 1,3 % u středního vzdělání s výučním listem (E, H).

Graf č. 6 - Míra nezaměstnanosti absolventů v hl. m. Praze a ČR podle úrovně dosaženého vzdělání (duben 2024) – denní studium

Zdroj: NPI ČR, Přehled o míře nezaměstnanosti, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2024 | Infoabsolvent.cz](https://struktura.zamestnanosti.hmp.2024|infoabsolvent.cz)

Graf č. 7 – Počet nezaměstnaných absolventů v hl. m. Praze a ČR podle úrovně dosaženého vzdělání (duben 2024) – denní studium

Zdroj: NPI ČR, Přehled o míře nezaměstnanosti, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2024 | Infoabsolvent.cz](#)

Nezaměstnanost absolventů škol je potřeba interpretovat jako relativní ukazatel. Absolutní ukazatel míry nezaměstnanosti absolventů škol je totiž, při porovnání situace absolventů na trhu práce v rámci jednotlivých kategorií vzdělání a skupin, zavádějící. Je proto nutné při výpočtu míry nezaměstnanosti absolventů vztahovat počty nezaměstnaných k počtům absolventů škol jednotlivých krajů. Dále je potřeba sledovat počty nezaměstnaných absolventů podle kraje, ve kterém absolvent školy studoval, a ne podle parametru, kde je absolvent školy registrován jako uchazeč o zaměstnání.

Shrnutí pro kraj Praha

V celé České republice i v hl. m. Praha se od roku 2014 podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu až do roku 2019 soustavně snižoval, v roce 2020 a 2021 docházelo k nárůstu a v roce 2022 se podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu snížil. V roce 2024 pozorujeme opět mírný nárůst, v hl. m. Praze je patrný mírný pokles. V dubnu 2024 činil podíl dosažitelných nezaměstnaných na obyvatelstvu v hl. m. Praha 2,8 %, celkem jich na úřadech práce bylo evidovaných 25 090. Podíl nezaměstnaných je v hlavním městě mírně nižší, než kolik činí republikový průměr. V dubnu 2024 bylo na úřadech práce v hl. m. Praha evidováno 80 064 volných pracovních míst, což představuje 1% meziroční nárůst (zhruba o 1,0 tis. volných pracovních míst). Na jedno evidované volné pracovní místo připadalo v hl. městě Praha 1,0 nezaměstnaných, což je v porovnání s celorepublikovým průměrem, který činil 0,8 nezaměstnaných, o něco nižší hodnota. V dubnu 2024 činil podíl dosažitelných nezaměstnaných absolventů a mladistvých na celkovém počtu dosažitelných nezaměstnaných v rámci celé České republiky 5,2 %, hl. m. Praha vykazovalo nižší podíl, 3,1 %. 80 064 (6,9 %) volných pracovních míst bylo vhodných i pro absolventy a mladistvé. V porovnání s ostatními kraji se jedná o nižší podíl. Průměr celé České republiky činil 18,1 %. Na jedno takové volné pracovní místo připadá v hl. městě Praha 0,1 nezaměstnaných absolventů a mladistvých, obdobně jako v celé České republice (0,3). Nejnižší míru nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů v hl. městě Praha vykazují absolventi gymnázií – K (0,6 %). Nejvyšší míru nezaměstnanosti vykazují absolventi středního vzdělání s výučním listem – E, H (6,1 %).

Zdroj: NPI ČR, Přehled o míře nezaměstnanosti, dostupné přes internetový odkaz: [Struktura zaměstnanosti HMP 2022 | Infoabsolvent.cz](#)

I. 2 Naplňování prioritních cílů Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

I. 2. 1 Dotační politika hl. m. Prahy

Podpora rozvoje vzdělávací soustavy, volnočasových aktivit i sportu a tělovýchovy, je v hl. m. Praze každoročně realizována prostřednictvím dotační politiky.

Podpora oblasti vzdělávání

Rada HMP vyhláší každoročně Program celoměstské podpory vzdělávání, který se zaměřuje na závažné tematické okruhy. Na rok 2024 bylo v rámci dotačního řízení vyhlášeno pět programů (Opatření):

- *Opatření č. 1 na podporu rozvoje vzdělanosti managementu a pedagogických pracovníků škol a školských zařízení na území hl. m. Prahy a podpora vzdělávání českého jazyka,*
- *Opatření č. 2 na podporu vzdělávání dětí, žáků a studentů škol a školských zařízení, které poskytují vzdělávání na území hl. m. Prahy s výjimkou škol vysokých,*
- *Opatření č. 3 na podporu rozvoje vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami na území hl. m. Prahy,*
- *Opatření č. 4 na podporu vzdělávání seniorů na území hl. m. Prahy.
Dále pak v rámci výše uvedeného Programu je jedno Opatření určené pouze pro městské části hlavního města Prahy.*
- *Opatření č. 5 Otevírání hřišť provozovaných základními školami zřizovanými městskými částmi za účelem mimoškolních aktivit pro širokou veřejnost.*

Ke dni ukončení přijímání žádostí bylo podáno 215 projektů, ze kterých Komise Rady HMP pro školství vybrala a doporučila Radě HMP ke schválení 189 žádostí v celkové finanční výši 13 650,0 tis. Kč.

Cílem dotační politiky HMP v oblasti vzdělávání není pouze řešení aktuálních problémů, ale významnou měrou i cílené řešení dlouhodobých a přetrvávajících úkolů, především v oblasti duševního zdraví, umělé inteligence ve výuce a v dalších prioritních oblastech.

Podpora oblasti zájmového vzdělávání

Prioritní cíle dlouhodobého záměru jsou průběžně naplňovány. Jedná se především o trvale kvalitní zajištění zájmového vzdělávání a nabídky volnočasových aktivit pro děti a mládež, a to prostřednictvím příspěvkových organizací hl. m. Prahy a nestátních neziskových organizací.

V rámci dotační politiky vyhláší hl. m. Praha každoročně Celoměstské programy podpory volného času dětí a mládeže. Na oblast volného času dětí a mládeže bylo v roce 2024 uvolněno z rozpočtu hl. m. Prahy více než 44 mil. Kč. Hl. m. Praha zároveň zajišťuje metodické vedení v rámci systému volnočasových aktivit pro děti a mládež.

Podpora oblasti volného času dětí a mládeže

Hl. m. Praha podporuje volnočasové aktivity od roku 1994 každoročně vypisovaný Program podpory využití volného času dětí a mládeže. Na rok 2024 bylo v oblasti volného času dětí a mládeže vyhlášeno pět dotačních programů (Opatření) určených pro nestátní neziskové organizace pracující s dětmi a mládeží ve volném čase. Cílem je systematické vytváření základních podmínek pro činnost s dětmi a mládeží ve volném čase a rozvoj zájmového vzdělávání na území Prahy. Programová dotace plní podstatnou roli jak při zajištění finančně náročného chodu jednotlivých dětských a mládežnických oddílů, kroužků a klubů, tak jejich prostřednictvím může být realizováno široké spektrum akcí určených členům organizací, pravidelným účastníkům nabídky volnočasových aktivit, neorganizovaným dětem, mládeži i široké veřejnosti.

Z prostředků hl. m. Prahy byla v rámci programové dotace v roce 2024 využita částka, která činí více než 44 mil. Kč. Celkem bylo podáno 761 projektů od 79 žadatelů v jednotlivých opatřeních.

Na rok 2024 byla vyhlášena následující Opatření:

- I. *Prostorové a materiální zajištění činnosti s dětmi a mládeží ve volném čase (I/a, I/b, I/c)*
- II. *Prázdninová činnost s dětmi a mládeží (II/a, II/b)*
- III. *Akce pro děti a mládež na území hlavního města Prahy*
- IV. *Krátkodobé akce pro děti a mládež mimo území hlavního města Prahy*
- V. *Podpora vzdělávání pracovníků pracujících s dětmi a mládeží v oblasti volnočasových aktivit*

Podpora oblasti sportu a tělovýchovy

Podpora sportu a tělovýchovy na území hl. m. Prahy v roce 2024 probíhala prostřednictvím dvou základních oblastí, prostřednictvím finanční podpory činnosti organizací, působících v oblasti sportu a tělovýchovy na území hl. m. Prahy a formou vlastních projektů, organizovaných odborem školství, mládeže a sportu MHMP.

Usnesením Rady hl. m. Prahy č. 2253 ze dne 16. 10. 2023 bylo schváleno znění Programu podpory sportu a tělovýchovy v hlavním městě Praze pro rok 2024 (dále jen „dotační program“). Hlavním cílem tohoto dotačního programu je systematické zlepšování podmínek pro rozvoj sportu a tělovýchovy v hl. m. Praze a vychází z aktuálních potřeb organizací, působících v oblasti sportu a tělovýchovy na území hl. m. Prahy, které se dlouhodobě zaměřují především na podporu sportu dětí a mládeže a aktivní zapojení Pražanů do sportovních aktivit v hl. m. Praze. Zároveň se řídí strategickými cíli Plánu rozvoje sportu a sportovních zařízení v hl. m. Praze 2021 - 2032, schváleného usnesením Rady hl. m. Prahy č. 911 ze dne 26. 4. 2021. Tento strategický dokument obsahuje vymezení oblastí podpory sportu, stanovení priorit podpory sportu, včetně vyhlášeného dotačního programu.

Jednotlivá opatření vyhlášeného dotačního programu:

Opatření I. Systémový rozvoj sportu dětí a mládeže

Opatření II. Investice do sportovního zařízení

Opatření III. Provoz sportovního zařízení

Opatření IV. Sportovní akce

Opatření V. Pohybová gramotnost

Opatření VI. Sportovní činnost handicapovaných

Opatření VII. Stroje pro úpravu sportovních povrchů

V rámci tohoto dotačního programu bylo v roce 2024 hodnoceno odborem školství, mládeže a sportu MHMP celkem 919 projektů, z nichž 650 projektům bylo navrženo poskytnutí dotace v celkové výši 454,650 mil. Kč.

Nad rámec výše uvedeného dotačního programu bylo hl. m. Prahou dále v oblasti sportu a tělovýchovy poskytnuto celkem 5 individuální dotace v celkové výši 26,181 mil. Kč na podporu významných sportovních akcí, např. Mistrovství světa IIHF v ledním hokeji 2024, XVII. všesokolský slet nebo Finále poháru mistrů 2024 ve florbalu.

Tab. č. 2 – Úplný přehled dotační podpory hl. m. Prahy poskytnuté v oblasti sportu v roce 2024

Opatření	Počet podpořených projektů	Celkem poskytnuto (v Kč)
I. Systémový rozvoj sportu dětí a mládeže	56	179 996 000
II. Investice do sportovního zařízení	45	109 247 000
III. Provoz sportovního zařízení	201	125 490 000
IV. Sportovní akce	254	32 001 000
V. Pohybová gramotnost	48	1 997 000
VI. Sportovní činnost handicapovaných	20	2 501 000
VII. Stroje pro úpravu sportovních povrchů	26	3 418 000
Individuální dotace	5	26 181 000
Celkem	655	480 831 000

Zdroj: Odbor školství, mládeže a tělovýchovy

Usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 12/18 ze dne 21. 3. 2024 bylo schváleno poskytnutí účelových neinvestičních dotací městským částem hl. m. Prahy v celkové výši 14,417 mil. Kč na podporu zkvalitnění výuky tělesné výchovy na základních školách. O tuto podporu hl. m. Prahu požádalo celkem 31 městských částí. Zkvalitnění výuky tělesné výchovy na prvním stupni základních škol na území hl. m. Prahy bylo realizováno formou aktivní spolupráce pedagogických pracovníků v hodinách tělesné výchovy s kvalifikovanými cvičiteli a trenéry, kteří působí ve sportovních klubech a sportovních organizacích, zaměřených na pohybovou gramotnost, trénink dětí a mládeže. Projekt se zaměřuje na další vzdělávání pedagogických pracovníků základních škol prvního stupně v oblasti nových přístupů ve výuce tělesné výchovy, snahu o posílení emoční vazby dětí ke sportu a zatraktivnění hodin tělesné výchovy.

Závěr roku byl tradičně vyhrazen projektu Týden sportu zdarma. Od středy 25. do pondělí 31. prosince tak měli možnost Pražané během této akce využít rozmanitou nabídku sportovních aktivit od provozovatelů pražských sportovišť, kteří jim ve zmíněném týdnu umožnili na tato sportoviště bezplatný vstup. Není pochyb o tom, že Praha je sportovním městem. Důkazem toho je fakt, že této nabídky využily a přišly mezi vánočními svátky zasportovat tisíce Pražanů.

I. 2. 2 Prevence rizikového chování dětí a mládeže

Školská primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v hl. m. Praze

Školská primární prevence rizikového chování (dále jen PPRCH) spadá do gesce odboru sociálních věcí MHMP. Školská prevence je zaměřena na předcházení výskytu šikany, gamblingu, užívání drog, alkoholu a tabáku, týrání a zneužívání, poruch příjmu potravy, sexuálně rizikového chování, rasismu a xenofobie a dalších druhů rizikového chování, a dále na péči o duševní zdraví dětí a mládeže. Primárně je prevence cílena na děti a mládež na všech typech pražských škol, sekundárně pak zejména na pedagogy a rodiče. Realizace programů primární prevence rizikového chování je v pražských školách finančně podporována především z rozpočtu HMP, dále pak z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a městských částí hl. m. Prahy.

Podpora oblasti primární prevence

Hlavním pilířem systému prevence je Program primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních, dotační program hl. m. Prahy (dále jen „Program PPRCH“), jehož hlavním cílem je podpora realizace efektivní prevence rizikového chování a péče o duševní zdraví dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních a vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence. Preventivní programy mohou školy realizovat samy, a to prostřednictvím školního metodika prevence, který má minimálně započaté

specializační studium, nebo prostřednictvím externí organizace, která poskytuje certifikované programy prevence. Vzhledem k pozastavenému certifikačnímu řízení byl pro účely zajištění kvality programů, podporovaných v rámci dotačního Programu primární prevence ve školách a školských zařízeních, zaveden mechanismus ověřování kvality programů primární prevence pro poskytovatele, kteří certifikaci z minulosti nemají. Certifikát mohou nahradit kladným vyjádřením Centra sociálních služeb Praha ke kvalitě programu.

V dotačním programu mohou o dotaci žádat školy a školská zařízení a dále organizace, které poskytují certifikované programy primární prevence nebo akreditované vzdělávání pro pedagogy.

Opatření, která byla vyhlášena v rámci Programu primární prevence ve školách a školských zařízeních pro rok 2024, na základě usnesení Rady HMP č. 1658 ze dne 14. 8. 2023:

1. *Vzdělávání v oblasti primární prevence rizikového chování a podpory duševního zdraví pro pedagogické pracovníky škol a školských zařízení a sběr a zpracování dat zaměřené na vztahy, klima a duševní zdraví ve třídách a pedagogických sborech,*
2. *Programy všeobecné, selektivní a indikované primární prevence rizikového chování a programy zaměřené na péči o duševní zdraví realizované školami,*
3. *Programy všeobecné, selektivní a indikované primární prevence rizikového chování a programy zaměřené na péči o duševní zdraví realizované školskými zařízeními,*
4. *Programy všeobecné, selektivní a indikované primární prevence rizikového chování a programy zaměřené na péči o duševní zdraví realizované ve školách a školských zařízeních Žadatelem s certifikací odborné způsobilosti nebo kladným vyjádřením Centra sociálních služeb Praha ke kvalitě programu.*

V dotačním programu bylo přijato celkem 333 žádostí o dotaci. Celková požadovaná částka byla 45 418 396 Kč. Přidělení dotací dle jednotlivých Opatření uvádí tabulka.

Tab. č. 3 – Přehled podpory hl. m. Prahy v oblasti primární prevence ve školách a školských zařízeních_2024

	Celkové náklady	Požadavek	Přidělené dotace
Opatření I.	6 088 881 Kč	5 090 321 Kč	2 435 000 Kč
Opatření II.	40 079 869 Kč	22 685 000 Kč	10 553 600 Kč
Opatření III.	1 725 000 Kč	1 571 000 Kč	755 200 Kč
Opatření IV.	34 072 447 Kč	14 980 575 Kč	7 255 200 Kč
Vyřazeno z formálních důvodů+ staženo	1 176 500 Kč	1 091 500 Kč	0 Kč

Výskyt rizikového chování

Také v roce 2024 realizovalo Centrum sociálních služeb Praha (Pražské centrum primární prevence) ve spolupráci s odborem sociálních věcí MHMP průzkum zaměřený na rizikové chování žáků 2. stupně ZŠ a SŠ v Praze. Průzkum navazoval na předchozí výzkumy, realizované již od roku 2016. Do výzkumu byly zařazeny odpovědi 10 097 respondentů.

Plné znění Šetření rizikového chování a duševního zdraví žáků 2. stupně ZŠ a SŠ v Praze je zveřejněno na webových stránkách Centra sociálních služeb Praha.

Shrnutí hlavních zjištění:

- 7 % žáků vykazovalo příznaky problémového užívání internetu, kdy čas trávený na internetu již výrazně negativně ovlivňuje jejich život, a nedokáží přestat. Dalších 31 % žáků pak má symptomy nadměrného či nějak rizikového užívání internetu, kdy kvůli internetu zanedbávají čas na stravování, spánek, školní povinnosti.
- Wellbeing žáků je prakticky stejný jako minulý rok, což byl ale nejhorší výsledek za sledované období. Bohužel se podle těchto čísel nepodařilo české společnosti trend

zvrátit a začít spokojenost se životem u dětí zlepšovat. Aktuálně má 26 % žáků wellbeing na velmi nízké úrovni (minulý rok to bylo 27 %). Jedná se častěji o dívky (36 %) než chlapce (17 %).

- Děti s nízkým wellbeingem uvádí, že nemají radost ze života, velká část z nich navíc trpí příznaky úzkostných a depresivních stavů. Z celé zkoumané populace mělo 15 % žáků příznaky těžké úzkosti a 20 % příznaky středně těžké až těžké deprese. Nejedná se o potvrzené diagnózy, výzkum pouze mapoval výskyt doprovodných symptomů, přesto se jedná o varovný údaj.
- Více než polovina žáků (53 %) trpí zhoršenou kvalitou spánku. Čtvrtina žáků (23 %) udává problémy odpovídající střední až těžké insomnii (poruchy spánku). U žáků, kteří mají problémy se spánkem, často nalézáme také zhoršené duševní zdraví, nadměrné užívání technologií a zvýšenou konzumaci energetických nápojů. Ke konzumaci energetického nápoje alespoň jednou za uplynulý rok se přiznala více než polovina žáků (62 %), 14 % žáků pije energetické nápoje denně nebo pravidelně.
- V roce 2023 se šetření poprvé pokusilo zmapovat problematiku sebepoškozování, protože na velký nárůst tohoto jevu upozorňovali učitelé i další odborníci pracující s dětmi. „Přibližně čtvrtina dívek, konkrétně 26 %, se přiznalo, že se sebepoškodily v posledních 12 měsících. U chlapců se jedná o necelých 9 %. V součtu celé populace zkušenost se sebepoškozováním v posledním roce života uvedlo více než 17 % žáků.
- Nejpopulárnější formou konzumace tabáku a nikotinu je mezi mladými elektronická cigareta. Vyzkoušelo ji 39 % žáků a 9 % uvedlo, že elektronickou cigaretu užívají pravidelně až denně. Druhým nejpopulárnějším způsobem je klasická tabáková cigareta, jejíž užití alespoň jednou uvedlo 23 % žáků a 13 % kouřilo klasické cigarety opakovaně až denně.
- Již řadu let zůstává na stejných hodnotách míra užívání alkoholu nebo marihuany. Více než 8 % dívek a 10 % chlapců uvedlo, že alkohol pili pravidelně skoro každý týden až denně. Pravidelných konzumentů marihuany a z ní odvozených psychotropních produktů jsou 3 %, dalších 17 % žáků uvedlo, že marihuanu za poslední rok užili, ale pouze několikrát.
- Nikotinové sáčky užilo v uplynulém roce 13 % žáků. Zkušenost s užitím kratomu za poslední rok uvedlo 8 % žáků. Zneužívání léků (braní léků, které jsou na předpis, ale žák je nemá předepsané) uvedlo 12 %.

I. 2. 3 Protidrogová prevence a prevence kriminality

V rámci adiktologických služeb je potřeba podporovat a rozvíjet specializované programy primární prevence užívání návykových látek a návykového chování, které jsou zaměřeny nejen na školní mládež, ale také na další cílové skupiny, pro které jsou znalosti z této oblasti důležité. Jedná se například o zdravotníky, sociální pracovníky, ale také o rodiče a pracovníky pomáhajících profesí.

Podpora oblasti adiktologických služeb

V rámci Programu hlavního města Prahy pro oblast adiktologických služeb bylo pro rok 2024 rozděleno celkem 84 750 00 Kč. Podpořené projekty se zaměřují na podporu realizace služeb sekundární a terciální prevence, služeb zaměřených na snižování rizik, léčby a resocializace v oblasti protidrogové politiky a specifických projektů, které jsou zaměřeny na dosažení pozitivních změn chování, postojů a změnu životního stylu u uživatelů drog. Podpořenými projekty byly, mimo jiné, ambulantní péče o děti a dorost, jejich léčba a detoxifikace, dále bylo opět podpořeno doléčovací centrum pro matky s dětmi, poradna pro rodiče a služby zaměřené na minimalizaci rizikových faktorů v prostřední nočního života. V rámci tohoto Programu byly rovněž financovány již v minulosti podporované projekty v rámci Programu hl. m. Prahy pro oblast adiktologických služeb pro městské části, který je určený na podporu protidrogových aktivit MČ 1 až MČ 57, a to částkou 1 796 000 Kč.

Prevence kriminality

Prevence kriminality představuje soubor nerepresivních opatření směřujících k předcházení páchaní kriminality, snižování její závažnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Zahrnuje všechny aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty, které se zaměřují na ovlivňování kriminogenních podmínek, na potencionální pachatele a na potencionální i faktické oběti trestné činnosti.

Systém prevence kriminality na území hl. m. Prahy je jednou z nezpochybnitelných aktivit hl. m. Prahy v oblasti prevence. Úkolem preventivních opatření je doplňovat působení represivních složek tak, aby byly tyto faktory analyzovány, co nejvíce potlačeny a hl. m. Praha byla místem nevhodným pro páchaní kriminality. Systém prevence kriminality na území hl. m. Prahy je založen na dvou úrovních: hl. m. Praha a městské části hl. m. Prahy. Hlavní město Praha postupuje při organizování preventivní politiky v samostatné působnosti, dle doporučení Strategie prevence kriminality MVČR, která krajům k jejich činnosti určuje podmínky, nastavuje pravidla a poskytuje metodickou, koordinační a finanční podporu. Na úrovni městských částí Praha 1 – 22 je vytvořena síť koordinátorů prevence kriminality, kteří spolupracují s hl. m. Prahou. Cílem na této úrovni je udržení stabilního systému prevence kriminality na již zapojených městských částech a pobízet ostatní městské části k aktivnímu zapojení do oblasti prevence kriminality.

Podpora oblasti prevence kriminality

Významným nástrojem podpory prevence kriminality v hl. m. Praze je dotační program, který je vyhlášen souladu s prioritami a cíli definovanými ve Strategii prevence kriminality MVČR.

V rámci Programu v oblasti prevence kriminality pro rok 2024 byly podporovány aktivity zaměřené na snižování kriminality mládeže, zvyšování právního vědomí dětí a mládeže, rodičů a profesionálů pracujících s dětmi a mládeží. Dále pak programy cílené na děti, mládež, jejich rodiče a pedagogické pracovníky jako na potencionální oběti trestných činů. V oblasti sekundární prevence hl. m. Prahy jsou podporovány projekty určené pro rizikové skupiny dětí a mládeže.

Opatření, která byla vyhlášena v rámci Programu v oblasti prevence kriminality pro rok 2024, na základě usnesení Rady HMP č. 1657 ze dne 14. 8. 2023:

Tematické oblasti:

- I. *Práce s dětmi a mládeží*
- II. *Pomoc obětem trestné činnosti*
- III. *Boj proti recidivě, práce s pachateli trestné činnosti*
- IV. *Nové hrozby a přístupy*

Pro rok 2024 byla z rozpočtu hl. m. Prahy na oblast prevence kriminality schválena a vyčleněna částka ve výši 17 325 000 Kč. V rámci dotačního programu bylo pro rok 2024 evidováno 83 žádostí s celkovými náklady ve výši 110 137 550 Kč a s požadovanou částkou ve výši 40 198 571 Kč. Z rozpočtu hl. m. Prahy bylo na oblast prevence kriminality rozděleno 17 316 tis. Kč.

V dotačním řízení je řada kvalitních projektů dlouhodobě podfinancována a nedostatek finančních prostředků brzdí jejich rozvoj. Navýšení rozpočtu na dotační řízení prevence kriminality je nezbytnou podmínkou zajištění kontinuálního preventivního působení, které cílí na předcházení páchaní kriminality, snižování její závažnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů.

I. 2. 4 Multikulturní výchova, interkulturní vzdělávání a osvěta

Ve školním roce 2023/2024 byl ze strany hl. m. Prahy podporován provoz Domu národnostních menšin ² (dále jen „DNM“), který byl transformován v roce 2024 na

² Sídlo: Vocelova 602/3, Praha 2

příspěvkovou organizaci hl. m. Prahy a je hlavním pilířem pro aktivity týkající se tématu národnostních menšin. V uvedené příspěvkové organizaci mají spolky národnostních menšin (působící na území hl. m. Prahy) své kanceláře, dále společné prostory pro rozvoj kulturní a osvětové činnosti. Prostory DNM užívají zejména organizace následujících národnostních menšin: běloruská, bulharská, chorvatská, maďarská, německá, polská, romská, rusínská, ruská, řecká, slovenská, srbská, ukrajinská, vietnamská. Existuje zde prostor pro vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi národnostními menšinami, dále pro prezentaci kultury a tradic jednotlivých národnostních menšin. Velký důraz je v rámci činnosti DNM i nadále věnován aktivitám zaměřeným na práci s dětmi a mládeží pražských škol, dále organizací zaměřených na práci s dětmi a mládeží v jejich volném čase. Ve školním roce 2023/2024 DNM zaměřil pozornost na realizaci a rozvoj vzdělávacích aktivit, které byly určeny dětem a mládeži všech stupňů vzdělávání (tj. od předškoláků po studenty vysokých škol). Řadu programů realizují rovněž organizace národnostních menšin, často ve spolupráci s DNM.

V průběhu školního roku pokračoval společně s ukrajinskými spolky v aktivitách zaměřených na držitele dočasné ochrany z Ukrajiny, které byly ve velké míře zacílené na práci s dětmi a mládeží. Ve spolupráci s dalšími organizacemi průběžně vznikají také podpůrné výukové materiály (pracovní listy apod.).

Prostřednictvím programů multikulturní výchovy / interkulturního vzdělávání je umožněno dětem a mládeži seznámit se s tradicemi, hodnotami a rozmanitostí různých kultur, což napomáhá k chápání a respektování jejich odlišností, oslabování rasových předsudků, ale i k poznání vlastní kulturní identity a vytváření postojů ve vztahu k národnostním menšinám, cizincům, odlišným kulturám atd. DNM svou činností výrazně napomáhá k rozvoji oblasti multikulturní výchovy / interkulturního vzdělávání v Praze a díky tomu, že v roce 2014 otevřel svou knihovnu a vzdělávací centrum, nabízí nejen možnost zapůjčení literatury (včetně dětské) v jazycích jednotlivých národnostních menšin, ale také přípravu speciálních výukových programů realizovaných ve spolupráci se zástupci národnostních menšin.

Pro pražské děti a mládež je rozmanité kulturní prostředí běžnou součástí života a z tohoto důvodu je potřebné v oblasti výchovy a vzdělávání klást důraz na vzájemnou toleranci, respekt, uznávání principů demokracie a lidských práv, stejně jako otevřenost vůči odlišným etnickým menšinám a jejich kultuře. V DNM nabízí hl. m. Praha dostatečné množství informací k tematice národnostních menšin. Na oblast integrace cizinců se zaměřuje Integroční centrum Praha o.p.s. (dále jen „ICP“), organizace založená a podporovaná hl. m. Praha. Obě organizace mají kromě dalších činností vytvářet podporu i pedagogickým pracovníkům, dětem a mládeži a rodičům, seznámit se s životem národnostních menšin a cizinců nejen v Praze, ale i v rámci celé České republiky.

Vzdělávací instituce, volnočasová zařízení pro děti a mládež, stejně jako jednotlivci z řad pedagogických pracovníků, rodičů, dětí a mládeže mohou využít zejména programové nabídky DNM, kde lze navázat spolupráci s jednotlivými národnostními menšinami a navštívit výstavy, odborné konference, přednášky a semináře, filmové projekce, divadelní představení a další kulturní programy, které představují kulturu a historii jednotlivých národnostních menšin. Zajišťovány jsou speciální programy určené pro děti a mládež, které je možné sestavit přímo dle potřeby probíhající výuky apod. Většina národnostních menšin má pro děti a mládež speciálně vytvořené programy formou divadelních představení, přednášek, filmových projekcí s následnou diskusí, které se často konají k příležitosti vánočních či velikonočních svátků, státních svátků a významných událostí jednotlivých národnostních menšin.

Hl. m. Praha se také díky odborným konferencím a seminářům zaměřeným na otázky týkající se oblasti národnostních menšin a integrace cizinců, zabývá tématem multikulturní výchovy / interkulturního vzdělávání. Současně podporuje a spolupracuje na kulturně-osvětových akcích, které pořádají jednotlivé městské části nebo neziskové organizace a které jsou zaměřeny obsahově zejména na děti a mládež.

Aktivity v oblasti národnostních menšin a integrace cizinců hl. m. Praha podporuje prostřednictvím dotačních programů - v uplynulém období se jednalo o „Program podpory

aktivit národnostních menšin na území hl. m. Prahy“ a „Program podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy“.

Veškeré uvedené aktivity jsou rovněž v souladu s prioritami Koncepce politiky hl. m. Prahy ve vztahu k národnostním menšinám – aktualizace na období 2021-2025 (schválena usnesením ZHMP č. 23/35 ze dne 22. 1. 2021). Současně v dokumentu Strategie romské integrace v hlavní městě Praze pro roky 2022-2030 (schválena usnesením ZHMP č. 39/205 ze dne 8. 9. 2022), je zahrnuto jako jedno z prioritních témat „Oblast vzdělávání, volného času a rodiny“.

Pro zajištění komplexní a systematické práce v oblasti integrace cizinců, založilo hl. m. Praha v r. 2012 Integrační centrum Praha o.p.s.³, které nabízí služby pro cizince samotné (v tomto případě pro státní příslušníky třetích zemí, tj. zemí mimo EU, kteří pobývají na území ČR legálně v režimu zákona o pobytu cizinců 326/1999 Sb.), a to formou sociálního a právního poradenství, kurzů českého jazyka pro dospělé a děti, služeb interkulturní práce, kurzů sociokulturní orientace a realizací seminářů pro odborníky. ICP rovněž zajišťuje od roku 2021 adaptačně integrační kurzy, které jsou povinné pro cizince ze třetích zemí s dlouhodobým či trvalým pobytem.

Díky úzké spolupráci s ICP vznikají pravidelné aktualizace koncepce hl. m. Prahy zaměřené na oblast integrace cizinců. Aktuálně je platná Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců 2022-2027 (schválena usnesením ZHMP č. 33/12 ze dne 27. 1. 2022), která se nadále jako předchozí dvě koncepce zaměřuje právě i na oblast vzdělávání jako jednu z priorit úspěšné integrace cizinců. Pozornost v ní je věnována zejména vzdělávání dětí a žáků migrantů, zvyšování interkulturních i odborných kompetencí pedagogických pracovníků, dále vzdělávání dospělých migrantů. V uplynulém období školního roku 2023/2024 byla v důsledku vysokého počtu dětí a žáků z řad držitelů dočasné ochrany (DO) a také v důsledku nadále rostoucí migrantské populace na území hl. m. Prahy nadále zřetelná rostoucí potřeba podpory mateřských, základních i středních škol ve vztahu k práci s dětmi, žáky a studenty s OMJ, vzdělávání pedagogických pracovníků či podpory v komunikaci s rodiči pocházejícími z ciziny. Proto bylo i v rámci naplňování aktualizované Koncepce hl. m. Prahy pro oblast integrace cizinců 2022-2027 (dále jen „koncepce“) nadále téma vzdělávání řešeno jako jedno z velmi zásadních oblastí.

V rámci uvedené koncepce jsou ve vztahu k oblasti vzdělávání dětí migrantů navržena následující opatření:

- Rozvoj podpory dětí v MŠ po celou dobu jejich docházky s cílem snížit jazykové bariéry před nástupem na ZŠ a zvýšit adaptaci na české školní prostředí i systém výuky se zvláštním důrazem na zvládnutí jejich přechodu na ZŠ.
- Podpora intenzivní jazykové přípravy žáků s OMJ na ZŠ, včetně žáků s nulovou znalostí jazyka: zajištění jazykové podpory a vytvoření rámce s diferenciací tří úrovní potřebnosti podpory, koordinace, sdílení informací a monitoring.
- Intenzivnější zajištění odpoledních kurzů ČDJ a doučování dalších předmětů v průběhu školního roku i prázdnin dle potřeby žáků s OMJ (intenzivní třídy, podpora doučování).
- Nastavení podpory jazykové přípravy žáků s OMJ při přechodu/ vstupu na střední školu a v průběhu studia na střední škole (podpora výuky ČDJ na jazykové škole).
- Odstranění bariér v oblasti neformálního vzdělávání (volnočasové aktivity) dětí a žáků s OMJ, podpora atraktivních forem aktivit a motivace dětí a žáků s OMJ k zapojení do volnočasových aktivit.
- Zacílení podpory MČ v oblasti využívání existujících nástrojů podporujících komunikaci mezi školou, rodiči i dětmi/žáky s OMJ a vyšší informovanosti uvnitř vícejazyčných komunit prostřednictvím dotačního programu HMP.

³ Sídlo: Žitná 1574/51, Praha 1

- Posílení koordinačního zajištění agendy vzdělávání dětí a žáků s OMJ na úrovni odboru školství a mládeže MHMP a na úrovni MČ, zlepšení meziodborové spolupráce nejen v rámci MHMP a kontinuity vzdělávání dětí a žáků s OMJ.
- Metodická podpora zřizovatelům škol a školských zařízení, jejich odborné vzdělávání a vedení k zajištění kvalitnějšího vzdělávání dětí a žáků s OMJ, podpora komunikace mezi školami a jejich zřizovateli a podpora MČ v jejich koordinační roli.
- Průběžné získávání aktuálních dat o stavu vzdělávání dětí a žáků s OMJ na pražských školách, jejich zpřístupnění relevantním aktérům a zohlednění při tvorbě opatření.

V případech zvyšování interkulturních i odborných kompetencí pedagogických pracovníků se jedná o následující návrhy opatření:

- Plošná systémová metodická podpora a zajištění vzdělávání nejen pedagogických pracovníků školy při osvojení dovedností v oblasti začleňování dětí a žáků s OMJ do výuky, třídního kolektivu i školního prostředí
- Vzdělávání pro získání kvalifikace učitele ČDJ a následná metodická podpora pedagogů ČDJ.
- Nastavení systematické a koordinované podpory vedení škol všech stupňů prostřednictvím zvýšení informovanosti o legislativní situaci a dění v oblasti vzdělávání dětí a žáků s OMJ na všech stupních škol, o specifikách podpory na daném stupni školy a o příležitostech k financování.
- Podpora sdílení zkušeností a dobrých praxí na lokální i mezinárodní úrovni.
- Mezioborová spolupráce s dalšími institucemi z akademické a výzkumné sféry (např. VŠ, VOŠ – výzkumy k tématu, psychologie, lingvistika, SOÚ AV ČR).

Priorita „Vzdělávání“ se tedy zaměřuje na tři oblasti – vzdělávání dětí, žáků, studentů a dospělých z řad cizinců, dále zvyšování interkulturních kompetencí pedagogických pracovníků. Již od roku 2020 je zdárně naplňováno jedno z klíčových opatření koncepce, kterým je koordinační zajištění agendy vzdělávání žáků s OMJ na úrovni odboru školství a mládeže – konkrétně v rámci oddělení regionálního školství.

V průběhu roku 2023 mohlo HMP dále čerpat na řešení situace uprchlíků významnou finanční podporu ze strany Dětského fondu OSN (UNICEF) a to na základě tzv. Pracovního plánu schváleného v rámci „Dohody s Dětským fondem OSN – UNICEF v souvislosti s reakcí na mimořádné události týkající se uprchlíků v České republice“ dle usnesení Zastupitelstva HMP č. 39/5 ze dne 8. 9. 2022. Prostřednictvím aktivit v oblastech 6 a 7 Pracovního plánu byla podpořena oblast sociální soudržnosti, integrace, kulturní a sociální participace. Z prostředků UNICEF byly podpořeny projekty příspěvkových organizací HMP v oblasti kultury a umění (především Galerie HMP, Městská knihovna v Praze), které byly zaměřené mimo jiné i na vzdělávání a volnočasové aktivity pro ukrajinské děti a mládež. V roce 2023 pak byly s podporou UNICEF financovány i projekty organizace Junák – český skaut, z. s., které prostřednictvím aktivit v prostorách Skautského institutu na Staroměstském náměstí a prostřednictvím buddy programu cílily i na vzdělávání dětí a mládeže, stejně tak na podporu smysluplného využití jejich volného času. Poradenství ve věcech vzdělávání a umisťování dětí do škol pak byla jedna z funkcí Centra následné podpory uprchlíků z Ukrajiny, v jehož rámci spolupracovaly vybrané odbory MHMP (včetně SML MHMP) s neziskovými organizacemi, aby byla zajištěna komplexní pomoc při řešení životních situací uprchlíků. Důležitou aktivitou Pracovního plánu byl speciální dotační Program podpory ukrajinských uprchlíků a rozvoje sociální soudržnosti na území hl. m. Prahy pro rok 2023 (schválen usnesením Rady HMP č. 389 ze dne 20. 3. 2023), jehož prostřednictvím byly podpořeny i projekty MČ a NNO zaměřené na vzdělávání dětí a mládeže z řad a na smysluplné využití volného času. Prostřednictvím UNICEF byla v roce 2023 financována i nová úřední pozice v rámci SML MHMP – specialista adaptace-integrace ukrajinských uprchlíků v oblasti školství, jež má za úkol řešení otázek spojených se situací dětí a žáků z řad držitelů DO. V roce 2024, kdy již HMP nemohlo čerpat finanční podporu z UNICEF, byla tato pozice zachována a financována z rozpočtu HMP.

V roce 2024 HMP realizovalo HMP projekt Praha – metropole všech 2024, který se zaměřoval v rámci dvou dílčích projektů realizovaných ve spolupráci s Galeríí HMP a Městskou knihovnou v Praze (MKP) mimo jiné i na realizaci vzdělávacích aktivit pro děti a mládež. MKP zajišťovala doučování matematiky pro děti II. stupně ZŠ a nabídla rovněž i kurzy virtuální reality. GHMP pak zajišťovala komentované prohlídky výstav a objektů GHMP s následnými výtvarnými workshopy. Jednalo se o celoroční program v nabídce GHMP, který fungoval na základě objednávek ze strany jednotlivých cílových skupin, jakými byly např. adaptační skupiny, příměstské tábory a další objednané skupiny.

Významným nástrojem podpory nejen jazykového vzdělávání vícejazyčných dětí a žáků je dotační program HMP pro oblast integrace cizinců, který je každoročně vyhlašován a jeho prostřednictvím jsou podporovány integrační projekty MČ a NNO, přičemž mezi podpořenými projekty byly i ty, které zahrnovaly kurzy češtiny pro děti či dospívající a další vzdělávací aktivity (např. sociokulturní orientace). Specificky se zaměřením na podporu adaptace a integrace držitelů DO byl v roce 2023 vyhlášen výše zmíněný dotační Program podpory ukrajinských uprchlíků a rozvoje sociální soudržnosti na území hl. m. Prahy pro rok 2023. V roce 2024 pak byl opět jen se zaměřením na tuto cílovou skupinu realizován specifický dotační "Program podpory aktivit integrace cizinců na území hl. m. Prahy pro rok 2024 - 2. kolo – Ukrajina", jenž byl vyhlášen usnesením RHMP č. 125 ze dne 5. 2. 2024. V obou těchto dotačních programech byly rovněž zahrnuty projekty a aktivity zaměřené na podporu vzdělávání dětí a žáků z řad držitelů DO, jednalo se opět nejen o jazykové vzdělávání, ale například i o přípravné kurzy pro uchazeče o střední školu.

V rámci opatření zacílená na podporu informovanosti aktérů zainteresovaných v této oblasti je důležitým faktorem fungující webový portál MHMP www.prahametropolevsech.eu, který byl spuštěn na konci roku 2017 a který shromažďuje souhrnné informace využitelné jak pro vzdělávací instituce (dostupné metodiky a manuály, seznam poskytovatelů služeb pro školy), tak pro migranty (nabídka vzdělávacích kurzů, informace o českém vzdělávacím systému apod.). Společně s těmito webovými stránkami funguje i facebooková stránka (<https://www.facebook.com/metropolevsech>). Jako fungující mechanismus přenosu informací mezi vzdělávacími institucemi a jejich podpory v rámci hl. m. Prahy bylo realizováno setkání Platformy zástupců odborů školství MČ Praha 1 – 22, MČ Praha – Libuš a MHMP k tématu vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem. Platforma proběhla během roku 2023 dvakrát (9. 5. 2023 a 17. 10. 2023) stejně jako tomu bylo v roce 2024 (7. 5. 2024 a 10. 12. 2024) a účastnili se jí i zástupci Poradní platformy zástupců MČ Praha 1 – 22, Praha – Libuš a MHMP k oblasti integrace cizinců. Program platformy se zaměřoval především na řešení situace v oblasti vzdělávání dětí a žáků ve vztahu k uprchlické krizi.

V roce 2024 nadále probíhala intenzivní jazyková příprava žáků s OMJ bez jakékoliv znalosti českého jazyka při ZŠ Marjánka v Praze 6. Kurzy na této škole jsou postaveny na intenzivní tří až pětiměsíční výuce češtiny jako druhého jazyka v rozsahu 4 hodiny denně a dopoledních hodinách místo výuky v kmenové škole.

Na podporu studentů středních škol z řad cizinců pak realizuje nadále hl. m. Praha ve spolupráci s Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky hlavního města Prahy i kurzy češtiny pro tuto skupinu studentů středních škol s cílem předejít jejich neúspěchu ve studiu z důvodu nedostatečné znalosti českého jazyka.

Zásadním mechanismem pro podporu jazykového vzdělávání žáků s OMJ je nastavený vzdělávací systém MŠMT, který na základě legislativních úprav vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů, poskytuje bezplatnou jazykovou přípravu v tzv. určených školách.

Podpůrné aktivity pro školy probíhaly prostřednictvím Projektu iKAP II – Inovace ve vzdělávání, který byl podpořen z Evropských fondů (skrze program OPVVV) a byl ukončen v listopadu 2023. Celková alokace projektu byla přes 350 milionů korun, pražským školám jsou tedy všechny programy a aktivity nabízené bezplatně. V rámci tohoto projektu je stanoveno 6 klíčových aktivit:

- Rovné příležitosti ve vzdělávání
- Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ)
- Rozvíjíme školu spolu (leadership program pro vedení škol)
- Podpora gramotností
- Podpora odborných škol v oblasti kariérového poradenství, podnikavosti a polytechniky
- Šablony

iKAP II byl realizován ve spolupráci široké sítě partnerů, mezi nimiž byly neziskové organizace (např. InBáze, Poradna Vigvam, META, Společnost pro kreativitu ve vzdělávání, Post Bellum, Elixír do škol, CEDU – Centrum pro demokratické učení a další), stejně tak akademické a vzdělávací instituce (Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, ČVUT, Gymnázium Na Zatlance, Akademie řemesel Praha a další). Projekt iKAP II – Inovace ve vzdělávání také flexibilně reagoval na válku, která se rozhořela v únoru 2022 na Ukrajině, a zařadil do svých programů i podporu ukrajinských dětí, dospívajících a rodin, které musely uprchnout do České republiky. Projekt podpořil 600 ukrajinských žáků ze 180 škol a téměř 500 rodičů a nescholarizovaných dětí. Dále se podařilo podpořit 50 pedagogických pracovníků. Tato podpora pedagogů se týkala tří oblastí: kurzy českého jazyka uzpůsobené konkrétním požadavkům dané skupiny, interkulturní podpora (široké spektrum pomoci od tlumočení při zápisech na školu až po odbornou pomoc) a terapeutická podpora. Tam se pomoc nejčastěji týkala adaptace na české prostředí a pomoc při zvládání traumat z válečného konfliktu. Uskutečňovala se formou individuální terapie či skupinových aktivit jako např. arteterapie, mentoring či koučink.

I. 2. 5 Naplňování dalších prioritních cílů Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy

Další aktivity, naplňující prioritní cíle Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy, jsou uvedeny ve II. kapitole výroční zprávy, v částech, týkajících se jednotlivých úrovní a segmentů vzdělávací soustavy hl. m. Prahy.

I. 3 Vyřizování stížností

Ve školním roce 2023/2024 bylo na oddělení kontroly, stížností a organizační SML doručeno a zaevidováno v dílčí evidenci stížností, evidenci petic a evidenci dalšího podání, celkem 88 podání (z toho 6 anonymních), směřujících proti školám a školským zařízením zřizovaným HMP i školám zřízeným jinými zřizovateli.

Celkový počet podání tvořilo 68 stížností, 3 petice, 5 žádostí, 3 informace, 1 dotaz, 3 podněty, 1 oznámení a 4 stížnosti ve správním řízení.

Z celkového počtu stížností byly 3 stížnosti anonymní, dále 9 stížností bylo vyhodnoceno jako nedůvodných či neprokazatelných (odůvodněnost či neodůvodněnost stížností se nepodařilo prokázat), 14 stížností bylo vyhodnoceno jako důvodné, 6 částečně důvodných. 39 stížností bylo uzavřeno bez vyhodnocení (odboru SML MHMP nepřísluší zasahovat do pravomocí jiných org. přísl. MČ jako zřizovateli školy, řediteli příslušné školy či školského zařízení), z nichž 10 bylo postoupeno příslušné MČ (z toho 1 anonymní), 6 postoupeno k dalšímu postupu ČŠI, 2 stížnosti se týkaly jiného zřizovatele. 20 stížností bylo prošetřeno Českou školní inspekcí, která vyhodnotila 2 stížnosti jako nedůvodné, 12 jako důvodných (z toho 3 anonymní), 5 částečně důvodných, 0 neprokazatelných.

V rámci podání, která byla postoupena odboru SML k dalšímu řízení, se jednalo o 3 petice, dále 4 stížnosti (3 na radního a primátora, 1 stížnost byla postoupena a vyřízena odborem PRP), 2 žádosti a 3 podněty.

Předmětem stížností, podaných na ČŠI bylo nejčastěji:

- *Nedostatečný způsob podpory žáků se zdravotním znevýhodněním podle jejich individuálních vzdělávacích potřeb,*
- *nedostačující způsob komunikace se zákonnými zástupci žáka,*

- *postup způsobu vzdělávání ve vyučovacích hodinách vedených konkrétním vyučujícím,*
- *nedostatečné personální zabezpečení vzdělávání ve škole,*
- *nesouhlas se závěrečnou klasifikací žáků a studentů.*

Předmět přijatých stížností řešených SML:

- *Pracovně právní záležitosti pedagogických pracovníků škol a školských zařízení,*
- *stížnost rodičů na jednání ředitele školy.*

I. 4 Prezentace pražského školství na veřejnosti

Veletrh vzdělávání Schola Pragensis 2023

Do pražského Kongresového centra se opět po roce vrátil největší veletrh středních škol v Česku. Od 23. do 25. listopadu 2023 se uskutečnil již 28. ročník veletrhu Schola Pragensis, kde se žákům a jejich rodičům představilo více než 120 vybraných středních odborných škol, gymnázií, ale vyšších odborných škol z celé Prahy. Vstup na událost byla pro všechny účastníky zdarma.

Na čtyřech patrech plných stánků škol se návštěvníci mohli setkat se staršími žáky či budoucími učiteli, kteří svou školu podrobně představili a ochotně odpověděli na všechny dotazy. Schola Pragensis takto každoročně pomáhá desítkám tisíc dětí s výběrem správné střední školy. Událost začínala každý den v 8:30 a probíhala až do 18:00 hodin, avšak s výjimkou soboty, kdy trvá pouze do 15. hodiny. Z důvodu velkého zájmu byla otevírací doba veletrhu prodloužena o 30 minut každý veletržní den. Veletrh pořádá hlavní město Praha, ale s organizací a přípravou akce tradičně pomáhaly pražské střední školy.

S lepší orientací v prostorách Kongresového centra návštěvníkům pomohla mobilní aplikace Schola Pragensis, která kromě plánu veletrhu nabídla také kompletní katalog všech pražských středních škol, profesní test pro zjištění vhodného oboru či instruktážní videa k výběru školy. Aplikace je dostupná ke stažení na Google Play i App Store. Veškeré informace o pražských středních školách lze také stále nalézt na webových stránkách veletrhu.

Vybrat si tu správnou školu je v letošním roce obzvláště důležité. Devátáci si poprvé mohli nově podávat přihlášku až na tři střední školy, které museli seřadit podle svých preferencí.

Obecně je také důležité se při výběru správné střední školy zaměřit na to, co dítě baví a jaké jsou jeho silné stránky či nadání. Právě s tím pomáhá veletrh Schola Pragensis, kde je možné se seznámit s velkým množstvím studijních oborů, které pražské střední školy nabízejí.

Veletrhu se také účastnily školy, které jsou jedinečné svými studijními programy v české republice – kromě rybářské školy z Vodňan, letos po čtyřech letech také přijali pozvání z vojenské střední školy z Moravské Třebové.

Veletrh doplnil i doprovodný program – například workshop „Příšerky v hlavě“, který se bude věnovat zážitkovou a atraktivní formou k tomu, aby se žáci naučili ověřovat pravost informací na internetu, analyzovat mediální sdělení, rozvíjet kritické myšlení a toleranci. Nebo bylo možné se seznámit s Technikiádou, projektem, který přináší první elektronickou evidenci aktivit a dovedností žáků základních škol.

Veškeré informace o akci Schola Pragensis jsou dostupné na webových stránkách scholapragensis.cz nebo na sociálních sítích Facebook a Instagram.

Veletrh v roce 2023 navštívilo přes 50 tisíc návštěvníků. Veletrh v online formě byl spuštěn do konce února 2024.

Nadační fond Cesta ke vzdělání

Nadační fond Cesta ke vzdělání vyhlásil 16. výzvu k podání žádostí o příspěvek v rámci grantového programu „Cesta ke vzdělání 2024“.

Nadační fond Cesta ke vzdělání již šestnácté podpořil projekty pražských škol a žáků. Grantový program „Cesta ke vzdělání 2024“, který schválila správní rada fondu, byl zaměřen na podporu účasti nadaných studentů pražských středních škol, vyšších odborných škol a konzervatoří na zahraničních pobytech, konferencích, stážích, soutěžích, dále pak také na usnadňování vzdělávání pražských žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami.

Nadační fond Cesta ke vzdělání se snažil poskytnout podporu nejen žákům, ale i pedagogům středních škol, vyšších odborných škol a konzervatoří. O příspěvek bylo možné žádat v termínu od 5. února do 15. března 2024 na akce, které se měly uskutečnit do konce roku 2024. O finanční příspěvky mohli žádat studenti pražských středních škol, vyšších odborných škol a konzervatoří, dále pak také pedagogové či školy samotné. V případě nezletilých žáků mohl o příspěvek požádat zákonný zástupce žáka.

Informace o činnosti fondu Cesta ke vzdělání lze dále získat na adrese:

<http://cestakevzdelani.praha.eu>

Portál Praha školská

Praha má webový portál, který informuje o vzdělávání v metropoli a jejím okolí. Web Praha školská od Na internetové stránce www.prahaskolska.eu tak najdou žáci, jejich rodiče i učitelé a ředitelé škol zajímavosti a aktuality z oblasti školství. Stálou redakci tvoří tým s novinářskými zkušenostmi a externě přispívají kromě učitelů i žáci pražských středních škol, a to do speciální sekce Studentské zpravodajství. Webová stránka rovněž slouží jako oficiální portál Odboru školství, mládeže a sportu MHMP. Web je doplněn o informační kanály na Facebooku a Instagramu, kde jsou pravidelně uveřejňována krátká tematická videa a posty zaměřené zejména na žáky a studenty.

Podpora školního stravování

Již osm let hl. m. Praha metodicky, finančně i mediálně podporuje školní stravování. Hlavní město zajišťuje praktické tematické kurzy moderního vaření pro kuchařky a vedoucí školních jídelen, pod vedením profesionálních kuchařů z jiných oborů a nutričních terapeutů, probíhají semináře pro vedoucí jídelen i pro ředitele škol.

Pražský učitel

Ve středu 5. června 2024 se uskutečnilo již šesté vyhlášení nejlepších učitelů v rámci ankety Pražský učitel. Celkem bylo oceněno 21 učitelů, kteří vzešli jako vítězové z nominací samotných škol, jež zřizuje hl. m. Praha. Zároveň bylo oceněno 22 končících ředitelů a ředitelů pražských škol za jejich příspěvek rozvoji školství v metropoli, kteří z funkce odcházejí z vlastního rozhodnutí po uplynutí doby mandátu.

Všichni ředitelé škol zřizovaných hlavním městem byli obesláni výzvou, na základě které měli možnost nominovat své nejlepší učitele. Radní hl. m. Prahy pro oblast školství a další představitelé vedení metropole předali stříbrnou medaili s pamětním listem celkem 21 oceněným učitelům.

O vítězích rozhodla začátkem května 2024 hodnotící komise složená z pracovníků pohybujících se v oblasti školství a vzdělávání. Zároveň byli oceněni dlouholetí ředitelé škol a školských zařízení, těch bylo celkem 22.

Anketa Pražský učitel je vyhlašována s cílem ocenit nejlepší pedagogy pražských škol za významný přínos výchovně vzdělávacímu systému a vyjádřit jim poděkování a uznání za jejich svědomitou a obětavou práci pro vzdělávací systém v metropoli.

SOUTĚŽ Kraje pro bezpečný internet

Projekt Kraje pro bezpečný internet je realizován po záštitou Asociace krajů ČR a již po desáté realizuje pro mládež soutěžní kvíz.

Od pondělí 2. října 2023 se mohli žáci a studenti základních a středních škol v Praze vzdělávat v oblasti bezpečnosti na internetu a vyhrát hodnotné ceny.

Hlavním cílem projektu je zvýšit informovanost o rizicích internetu a možnostech prevence a pomoci. V rámci projektu jsou kromě e-learningových kurzů pro žáky a studenty, připraveny lekce pro učitele, rodiče a veřejnost, sociální pracovníky a policisty a videospoty pro rodiče, seniory, pro mládež a pro odbornou veřejnost. V rámci svých aktivit projekt úzce spolupracuje s Policií ČR.

Pro žáky a studenty byly připraveny aktualizované e-learningové lekce a krátké videospoty, kde se dozvěděli nejdůležitější informace z oblasti bezpečnosti na internetu. Na tyto vzdělávací materiály, které bylo možné využít ve školní výuce či k samostudiu, navazoval soutěžní znalostní kvíz. Po správném zodpovězení dvaceti otázek byli soutěžící zařazeni do slosování o hodnotné ceny.

Žáci a studenti mohli po absolvování základního soutěžního kvízu soutěžit i v Kvízu PLUS, který byl určen pro opravdové znalce problematiky elektronické bezpečnosti.

Vylosování soutěžící, potažmo výherci Kvízu Plus mohli těšit na HI-tech výhry v podobě x-boxů, tabletů, fitness náramků či chytrých hodinek.

Žáci a studenti se mohli do soutěže zapojit do 29. února 2024.

Informace o soutěži a problematice bezpečného internetu lze nalézt na adrese:

<http://www.kpbi.cz/>

I. 5 Realizace projektů z prostředků fondů EU

PROJEKT: Implementace krajského akčního plánu II (iKAP II) – Inovace ve vzdělávání (iKAP II - Inovace)

Název projektu: Implementace krajského akčního plánu II (iKAP II) – Inovace ve vzdělávání (iKAP II - Inovace)

Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0021106

Zahájení projektu: 1. 6. 2021

Ukončení projektu: 30. 11. 2023

Projekt byl úspěšně ukončen k 30. listopadu 2023.

Praha – město, které zavádí priority vzdělávací politiky MŠMT do praxe základních a středních škol. To je cíl dvouletého projektu implementace Krajského akčního plánu II – Inovace ve vzdělávání (iKAP II - Inovace). Jeho tým pomáhá rozvoji funkčních partnerství škol, univerzit a neziskového sektoru na území Prahy. Projekt je financován z fondů EU prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (MŠMT).

Projekt iKAP II navazuje na cíle a priority Krajského akčního plánu Prahy (KAP) a s pomocí 40 partnerů naplňuje konkrétní opatření KAP aktivitami přímo ve školách. Podporuje nadané žáky i žáky znevýhodněné nebo žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Pomáhá dětem s odlišným mateřským jazykem a jejich rodinám úspěšně projít školním vzděláváním. Podporuje rozvoj gramotností, kreativity a inovativnosti ve výuce, přispívá ke spolupráci středních škol s firmami. Prostřednictvím zavádění dlouhodobého plánování přispívá k systémovému zlepšení řízení škol, zvýšení kvality vzdělávání a zvýšení jeho dostupnosti pro každého žáka.

Ze zkušenosti víme, že nejdůležitější fází řízení změn, je realizace strategických opatření. Při ní dochází ke změnám zavedených procesů, postupů a praxí. Projekt iKAP II – Inovace je z tohoto pohledu zásadní, protože pomáhá přímo ve školách ředitelům a učitelům dělat věci jinak, než dosud. Tak, aby prostředí školy, podmínky práce pedagogů i podmínky pro učení žáků byly ještě lepší a postupně se zlepšovaly i výsledky vzdělávání a kvalita škol.

Příjemce podpory: Hlavní město Praha

Realizace: Pražský inovační institut, z. ú., Mariánské náměstí 2/2, Staré Město, Praha 1

Projekt sdružuje čtyřicet hlavních partnerů, jejichž aktivity jsou koordinovány Pražským inovačním institutem. Jsou mezi nimi neziskové organizace (např. Post Bellum, Člověk v tísni či Jules a Jim) i akademické a vzdělávací instituce (Karlova univerzita, ČVUT, a další).

Celková alokace projektu podpořeného fondy Evropské unie (skrže OPVVV) činí 350 milionů korun.

Co projekt nabízí pražským školám?

- zvyšování kompetencí vedoucích pracovníků škol - program Rozvíjíme školu spolu
- rozvoj osobnostních a profesních kompetencí pedagogů
- pomoc s řešením (kyber)šikany - pro školní metodiky prevence i pedagogické sbory
- programy polytechnické výchovy
- vzdělávací kempy, letní příměstské tábory a školy pro žáky a studenty (IT a polytechnika)
- rozvoj digitálních kompetencí pro pedagogy, žáky a studenty (3D tisk, virtuální realita a další)
- podpora podnikavosti žáků a studentů
- možnost zapojit se do odborných sítí učitelů
- praktické semináře k žákovskému parlamentu a třídnickým hodinám
- pomoc s distančním vzděláváním

Více informací o jednotlivých aktivitách naleznete zde: <https://www.ikap2inovace.cz>.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PROJEKT: iKAP 2 – Komplexní program rozvoje klíčových oblastí pražského školství (iKAP2 – KPRS)

Název projektu: iKAP 2 – Komplexní program rozvoje klíčových oblastí pražského školství (iKAP2 – KPRS)

Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0021047

Zahájení projektu: 1. 6. 2021

Ukončení projektu: 30. 11. 2023

Projekt byl úspěšně ukončen k 30. listopadu 2023.

Projekt je pokračování dlouholeté spolupráce Magistrátu hlavního města Prahy s Hospodářskou komorou hl. m. Prahy. Cílem je praktická realizace vybraných klíčových intervencí naplánovaných v krajském akčním plánu hl. m. Prahy. Díky projektu bude na území Prahy pokračovat celá řada úspěšných a osvědčených intervencí a zároveň uvedena do praxe a podpořena další sada nástrojů, které povedou v dlouhodobém měřítku k dalšímu výraznému zkvalitnění pražského školství.

Vedle Hospodářské komory hl. m. Prahy je do projektu přímo zapojeno dalších 64 partnerů z řad pražských středních škol.

Realizace projektu přispěje k naplňování cílů, předsevzatých krajským akčním plánem vzdělávání na území hlavního města Prahy.

Personál škol získá nové kompetence, které pomohou zefektivnit a zároveň také zatraktivnit výuku. Synergicky k tomuto účelu bude rovněž pořízeno adekvátní technické vybavení.

Žáci díky zapojení do pilotáže jednotlivých programů posílí své kompetence, klíčové pro volbu své další studijní dráhy, případně pro své profesní uplatnění.

Díky projektu v konečném důsledku očekáváme:

- nižší podíl předčasného ukončení vzdělávacího procesu
- větší propustnost vzdělávacího systému a jeho jednotlivých stupňů
- větší motivaci dětí ke vzdělávání v oborech žádaných trhem práce (především pak v oborech techničtěji zaměřených)

- program vedoucí k růstu kvality praxí žáků pedagogických škol, kteří se připravují na vlastní pedagogickou činnost v rámci mateřských škol
- větší míru motivace a zapojení škol do vzájemného síťování a aktivit zaměřených na přenos dobré praxe
- technickou infrastrukturu odpovídající moderním požadavkům na výuku
- aktivizovanou síť vzájemné spolupráce škol a spolupráce škol s dalšími významnými aktéry v oblasti trhu práce či vzdělávání

Konkrétními nástroji projektu jsou například polytechnická hnízda, centra interaktivní výuky, PolyTechBus, TOP kempy, soutěže Sollertia nebo zážitková interaktivní polytechnická expozice. Součástí projektu je také screening praxí v prostředí mateřských škol a jejich podpora za pomoci specializovaných workshopů.

Sollertia

Originální pražský koncept soutěží, který je postaven na principu srovnání žáků nikoliv mezi sebou, ale vůči mistrovi z praxe. Koncept původně zaměřený čistě na řemeslné obory se postupně rozšířil také na obory průmyslovek. Nově bychom rádi metodiku soutěže upravili pro ještě širší skupinu soutěžních oblastí (umělecké obory, programování, grafika) a zároveň upravili tak, aby byl koncept realizovatelný i v nadregionálním a mezinárodním kontextu.

TOP kemp

Nástroj určený původně pro podporu nejnadanějších žáků. Smyslem je realizace specifické pedagogické jednotky, kdy mistr oboru pracuje s omezeným okruhem žáků tak, že využívají materiál a vybavení, které nebývá ve školním prostředí dostupné. Beneficientem je v případě TOP kempů kromě žáků rovněž pedagog.

PolyTechBus

Mobilní polytechnická dílna s personálem – alternativa vůči realizaci Polytechnické výchovy na ZŠ a zároveň i doplněk palety nástrojů polytechnické výchovy. Je vhodný pro MŠ.

Více informací o jednotlivých aktivitách naleznete zde: <https://www.prazskeskoly.cz>.

Projekt je financovaný z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a rozpočtu hlavního města Prahy. Realizace projektu byla zahájena 1. 6. 2021 a ukončení projektu je plánováno na listopad 2023. Projekt je rozpočtován na celkovou částku CZK 199.394.668,92. Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_078/0021047.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

PROJEKT: Krajský akční plán III Praha

Název projektu: Krajský akční plán III Praha

Registrační číslo projektu: CZ.02.3.68/0.0/0.0/20_082/0023127

Zahájení projektu: 1. 4. 2022

Ukončení projektu: 30. 11. 2023

Projekt byl úspěšně ukončen k 30. listopadu 2023.

HMP je oprávněným žadatelem v rámci Výzvy č. 02_20_082 k podávání žádostí o podporu individuálních projektů z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) - Akční plánování v území - v rámci specifického cíle SC 3 – Rozvoj systému strategického řízení a hodnocení kvality ve vzdělávání (dále jen „výzva“) přičemž HMP požádalo o podporu realizace individuálního projektu – Krajský akční plán III Praha (dále jen „KAP III“).

Projekt má pouze jednoho partnera s finančním příspěvkem – Pražský inovační institut, z. ú. IČO: 08874883, se sídlem: Mariánské náměstí 2/2, Staré Město, 110 00 Praha 1

KAP je zaměřen na tvorbu plánu směřujícího ke zkvalitnění řízení škol a zvýšení kvality ve vzdělávání a začlenění či rozvoj dlouhodobého plánování jako nástroje ke kvalitnímu řízení škol. Klíčová témata byla vybrána s ohledem na to, že mohou být svým konkrétním zaměřením územně specifická.

Povinná témata:

- rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity
- polytechnické vzdělávání
- podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli
- kariérové poradenství
- podpora čtenářské gramotnosti
- podpora matematické gramotnosti
- rozvoj potenciálu každého žáka
- podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání
- Tato témata jsou v projektu realizována prostřednictvím tematických platforem.

Platforma 1: Proměna obsahu a způsobu vzdělávání

Témata/obsah:

- propojování formálního vzdělávání s neformálním a zájmovým vzděláváním, spolupráce s partnery ve vzdělávání (knihovny, galerie, muzea, apod.)
- podpora pedagogických, didaktických a manažerských kompetencí pracovníků ve vzdělávání
- sjednocení a provázání vertikálních a horizontálních akčních plánů, strategický management na všech úrovních vedoucí k podpoře na kompetence orientovaného způsobu vzdělávání demografické predikce, predikce vzdělanosti, zaměstnanosti, trhu práce
- spolupráce s MAP (ZŠ - SŠ a přechody mezi nimi)
- tematická setkávání škol, předávání dobré praxe a sdílení zkušeností

Tato zastřešující platforma řeší průřezová témata KAP III proměna obsahu a způsobu vzdělávání, podpora učitelů, ředitelů a dalších pracovníků ve vzdělávání a spolupráce ZŠ - SŠ, SŠ – VŠ (viz. Postupy KAP III, kap. 3) a zajišťuje jejich naplňování/realizaci ve všech klíčových tématech KAP III. Zároveň reflektuje Strategický cíl 1 Strategie 2030 - zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní a osobní život tím, že řeší proměnu postavení formálního vzdělávání a nutnost transformace vzdělávacího prostředí, obsahu a jejich předávání s důrazem na rozvoj kompetencí a pochopení souvislostí a provázaností na všech úrovních.

Platforma 2: Rozvoj potenciálu každého žáka

Témata /obsah:

- rozvoj potenciálu každého žáka /dítěte/ studenta / účastníka formálního, neformálního a zájmového vzdělávání (podpora individualizace výuky a vyššího využívání didaktických postupů umožňujících vzdělávání heterogenních kolektivů)
- společné vzdělávání včetně podpory nadaných žáků a žáků s OMJ
- rozvoj aktivit Kampusu Hyberská
- formativní hodnocení
- wellbeing (osobnostní a sociální výchova a vzdělávání, klima školy) v souladu s Národním akčním plánem pro duševní zdraví do 2030
- občanské vzdělávání

Platforma 2 zajišťuje naplňování/realizaci průřezového tématu snižování nerovností v přístupu ke vzdělávání, dostupnost, inkluzivní (společné) vzdělávání a podpora žáků ohrožených školním neúspěchem, naplňování cílů společného vzdělávání, rozvoj

kompetencí pedagogů v oblastech, které směřují ke schopnosti vzdělávat různorodé kolektivy dětí a rozvíjet potenciál dětí/žáků/studentů se sociálním a jiným znevýhodněním (Postupy KAP III, kap. 3). Zároveň jsou témata v souladu se Strategickým cílem 2 Strategie 2030 - snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů.

Platforma 3: Rozvoj gramotností

Témata /obsah:

- čtenářská gramotnost
- matematická gramotnost
- digitální a informační gramotnost (mediální, datová, kyberbezpečnost)
- Platforma 3 zároveň zajišťuje realizaci průřezového tématu digitální kompetence ve všech klíčových tématech KAP III.

Tematická platforma 4: Kariérové poradenství a rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity

Témata / obsah:

- pilíře KP - informace, vzdělávání (kompetence, kariéroví poradci),
- sebepoznání
- podpora podnikavosti, iniciativy a kreativity (PIK) na školách
- rozvoj Centra podpory podnikavosti
- finanční gramotnost (součást kompetence k podnikavosti podle evropského rámce EntreComp)

Platforma 5: Polytechnické vzdělávání (technické, přírodovědné a environmentální obory)

Témata /obsah:

- technické obory
- přírodovědné obory
- STEM koncept (STEAM, STREAM, 4C)
- environmentální (udržitelný rozvoj, cirkulární ekonomika atd.), jedná se o jedno z prioritních témat HMP pro další období. Z tohoto důvodu bude v rámci platformy ustanoven garant pro udržitelný rozvoj

Platforma 6: Podpora odborného vzdělávání a spolupráce škol se zaměstnavateli

Témata /obsah

- podpora a rozvoj odborného vzdělávání
- spolupráce škol se zaměstnavateli (včetně prvků duálního vzdělávání v SOV)
- spolupráce středních škol s VŠ
- rozvoj oborové soustavy (s ohledem na připravované inovace oborové soustavy a revize RVPSOV)

I. 6 Přehled o správním řízení a dalších agendách v roce 2023/2024

Krajský úřad dle § 183 odst. 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, plní úkoly odvolacího správního orgánu ředitelů mateřských, základních, středních, vyšších odborných škol a konzervatoří všech zřizovatelů. Převažovala odvolání proti rozhodnutí o nepřijetí ke vzdělávání.

Tab. č. 4 – Přehled o počtech odvolání v MŠ a ZŠ

Počty odvolání – nepřijetí ke vzdělávání v mateřské nebo základní škole všech zřizovatelů	
Celkový počet odvolání na základní školy	186
Celkový počet odvolání na mateřské školy	98

Zdroj: SML MHMP

Odvolací správní orgán může dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí školy, zastoupené ředitelem školy, potvrdit, zrušit a vrátit k novému

projednání z důvodu procesních pochybení nebo vyhovět odvolání z důvodu volné kapacity nebo nesprávnosti vyhodnocení ze strany školy.

Odvolací správní orgán řešil odvolací spisy v rámci přijímacího řízení.

Tab. č. 5 – Přehled počtu odvolání proti nepřijetí na SŠ

Počty odvolání - nepřijetí na střední školy a konzervatoře		
SŠ a konzervatoře	celkový počet	počet napadených jednotných přijímacích zkoušek
celkem	667	122

Zdroj: SML MHMP

Přijímací řízení ke střednímu vzdělávání je ovlivňováno demografickou křivkou. Odbor školství, mládeže a sportu již od školního roku 2021/2022 posiluje počet míst na čtyřletých gymnáziích otevíráním dalších tříd a zápisem tohoto oboru na středních průmyslových školách, které k tomu mají kapacitní, prostorové a materiální podmínky. K 1. 9. 2021 byl obor čtyřleté Gymnázium nově otevřen na 4 středních průmyslových školách, K 1. 9. 2022 na 2 středních školách, od 1. 9. 2023 na dalších 3 středních školách a od 1. 9. 2024 na dalších 2 středních školách. V přijímacím řízení pro školní rok 2023/2024 bylo přijato 32,4 % žáků ze Středočeského kraje.

Neúspěšní uchazeči o víceletá gymnázia však mohou pokračovat ve vzdělávání na základní škole, jejich právo a povinnost plnit povinnou školní docházku tím není dotčeno. Odbor školství, mládeže a sportu MHMP požádal MŠMT o speciální statistickou sadu, zaměřující se na počty žáků s rodným číslem ukončivších školní docházku v pražských ZŠ, kteří z různých důvodů nepokračovali ve vzdělávání v SŠ nebo konzervatoři ve školním roce 2023/2024. Jednalo se o zanedbatelné množství, tj. o 2,6 % z těchto žáků oproti 2,5 % v roce předcházejícím.

Konání přijímacích zkoušek ke střednímu vzdělávání bylo rovněž ovlivněno ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny, vyvolaným invazí vojsk Ruské federace. Zákonem č. 67/2022 Sb., byl stanoven pro uchazeče s udělenou dočasnou ochranou specifický způsob a podmínky přijímání tak, aby tito uchazeči měli garantovány rovné podmínky (např. možnost výběru české nebo ukrajinské jazykové mutace pro zadání jednotné přijímací zkoušky z matematiky, prominutí jednotné přijímací zkoušky z českého jazyka a její nahrazení rozhovorem).

Přijímací řízení poprvé proběhlo v režimu Digitálního přihlašovacího systému (DiPSy). Legislativní rámec tvořil novelizovaný zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a prováděcí vyhláškou č. 422/2023 Sb., o přijímacím řízení ke střednímu vzdělávání a ke vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2024 se jednalo o celkem 667 odvolání proti rozhodnutí o nepřijetí ke vzdělávání na střední škole nebo konzervatoři pro školní rok 2024/2025. Charakter námitek v okamžiku, kdy nemůže být vyhověno odvolání z kapacitních důvodů, je různorodý. Odvolání jsou stylizována právníky, námítka jsou adresné, sofistikované. Celkem 122 uchazečů napadlo testy jednotné přijímací zkoušky, které připravuje a hodnotí Centrum pro zjišťování výsledků CERMAT. Odvolací správní orgán tak musel žádat CERMAT o stanovisko

Tab. č. 6 – Přehled počtu provedených přezkumů maturitních zkoušek

Přezkumy maturitní zkoušky			
MZ	celkový počet	potvrzeno	vyhověno
Žádosti – jarní i podzimní termín	31	15	16

Krajský úřad dle § 82 školského zákona rozhoduje o žádostech o přezkoumání průběhu a výsledku maturitní zkoušky v profilové části. Krajský úřad dle kompetencí daných školským zákonem může výsledek zkoušky potvrdit, změnit nebo zrušit a nařídí opakování zkoušky.

V případě, že má krajský úřad pochybnosti o výsledku napadené ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí, tuto zkoušku zruší a nařídí její opakování před zkušební maturitní komisí jmenovanou krajským úřadem. Počet žádostí o přezkum maturitní zkoušky oproti loňskému roku mírně klesl (v roce 2023 celkem 36 žádostí), nicméně obsah a námitky uvedené v žádosti a časté zastupování právníkem vedly k náročnějšímu řízení a dokazování než v letech minulých. Žádosti o přezkoumání průběhu a výsledku maturitní zkoušky nejsou výslovně posuzovány podle správního řádu, nicméně krajský úřad je vázán užitím mechanismů, postupů, úkonů a termínů stanovených v nejbližším právním předpise, což je právě správní řád.

Tab. č. 7 – Přehled počtu podaných žádostí o nostrifikaci za rok 2024

Podání žádostí o vydání nostrifikační doložky	
Celkový počet podaných žádostí v roce 2023	2 062

Krajský úřad ve správním řízení řeší také uznávání dokladů o dosažení základního, středního nebo vyššího odborného vzdělávání na základě § 108 a § 108a (tzv. nostrifikace). Počet žádostí o nostrifikaci se oproti loňskému roku zvýšil.

II. HODNOCENÍ STAVU VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2020-2024

Usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 16/59 ze dne 16. 4. 2020 byl schválen Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2020-2024 (dále jen „DZ HMP 2020“), který byl zpracován Magistrátem hl. m. Prahy (MHMP), odborem školství, mládeže sportu (krajským úřadem). DZ HMP je zpracován v souladu s platným Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019-2023 (dále jen „DZ ČR“), a to na základě ustanovení § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. DZ ČR byl schválen usnesením Vlády České republiky č. 489 ze dne 8. 7. 2019. Proces, termíny zpracování a obsah DZ HMP je upraven vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů.

DZ HMP 2020 je strategickým dokumentem hl. m. Prahy pro oblast vzdělávání na území hlavního města, který shrnuje priority a cíle v oblasti vzdělávání (zejména regionálního školství) na období čtyř roků 2020-2024. DZ HMP 2020 plynule navazuje na předchozí DZ HMP na roky 2016-2020, který vyhodnocuje a doplňuje o nové cíle a priority, stanovené platným DZ ČR a jinými strategickými dokumenty v oblasti vzdělávání na úrovni státu (Strategie 2030+), ale i koncepčními a strategickými dokumenty pro oblast vzdělávání a školství zpracované na úrovni hl. m. Prahy. Úkolem DZ HMP 2020 je analýza vzdělávací soustavy v kraji a na základě předpokládaného demografického vývoje, vývoje trhu práce a záměrů dalšího rozvoje hl. m. Prahy, také stanovení cílů a úkolů pro jednotlivé oblasti vzdělávání, struktury vzdělávací nabídky, struktury oborů vzdělání, ale rovněž struktury a kapacity jednotlivých druhů a typů škol a školských zařízení. DZ HMP 2020 nemá povahu právního předpisu, avšak díky jeho ukotvení a významu ve školské legislativě, zejména ve školském zákoně, jsou jeho ustanovení, priority a cíle závazné (například v situaci, kdy je zapísována nová právnická osoba do rejstříku škol a školských zařízení).

DZ HMP 2020 byl zpracován na základě podkladů z městských částí, ze škol a školských zařízení, působících na území hl. m. Prahy, Národního pedagogického institutu, Institutu plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Národního institutu dalšího vzdělávání, ale rovněž od předsedů asociací sdružujících jednotlivé druhy a typy škol a dalších institucí. Podklady pro zpracování DZ HMP 2020 poskytly také další odbory MHMP. Nově byla poskytnuta možnost předložit podněty ke zpracování návrhu DZ HMP na základě veřejné výzvy, uveřejněné na portálu školství <https://skoly.praha.eu> dne 19. 7. 2019.

Obecné cíle DZ HMP 2020 vycházející z programového prohlášení Rady hl. m. Prahy a Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019-2023:

Podpora zajištění dostatečných kapacit mateřských a základních škol

Zajištění dostatečných kapacit mateřských škol pro všechny děti starší tří roků, jejichž rodiče o to budou mít zájem, a zajištění dostatečných kapacit základních škol, a to vše ve spolupráci městských částí a hl. m. Prahy. Rodičům by mělo být umožněno, aby jejich děti navštěvovaly mateřské či základní školy v místě svého trvalého pobytu.

Podpora výuky cizích jazyků. Podpora jazykové gramotnosti jako součást myšlenky evropanství

Hl. m. Praha bude podporovat jazykové vzdělávání již od mateřských škol a certifikované přezkušování žáků škol základních a středních. Bude podporován co nejvyšší možný počet žáků a studentů v jejich zájmu o jazykové výjezdy do zahraničí, výměnné pobyty žáků i pedagogů, případně možnost příspěvku na jazykové certifikáty.

Podpora čtenářské, matematické a dalších gramotností a posílení všeobecné složky vzdělávání

Podpora bude směřovat na složku všeobecného vzdělávání na středních školách v možné míře a možnostech jednotlivých škol. Globalizovaná světová ekonomika zvýhodňuje ty, kteří jsou schopni se v ní orientovat a flexibilně se přizpůsobovat rychle se měnícím požadavkům trhu práce. Dále budou podporovány aktivity vedoucí k efektivnímu všeobecnému vzdělávání, jazykovým znalostem žáků a studentů, k posílení dovedností a kompetencí v matematické a informační gramotnosti a aktivity vedoucí k posílení občanských kompetencí, schopnosti komunikovat a učit se.

Podpora plurality škol všech zřizovatelů s efektivním vzdělávacím programem

V rámci tohoto cíle bude v maximální možné míře podpořena různorodost veřejných škol a škol ostatních zřizovatelů, zvyšování kvality výuky na druhém stupni základních škol směrem k větší pestrosti výukových metod a zaměření výuky a aktivity vedoucí k pomoci základním školám se zlepšováním kvality výuky na druhém stupni, např. formou využití příkladů dobré praxe z úspěšných škol.

Podpora svobody volby vzdělávací cesty a podpora technického vybavení škol

Hl. m. Praha plánuje v maximální možné míře finančně podpořit školy v zavádění svobodného softwaru, vytváření svobodných výukových materiálů a jejich sdílení na základě dobré praxe, vybavování škol digitální technikou se snahou zajistit dostatečné internetové připojení. Dále se hl. m. Praha zaměří na podporu oblasti robotizace, technologie 3D tiskáren, virtuální realitu či umělou inteligenci.

Podpora zajištění finančních prostředků na posílení mzdových prostředků pracovníků škol a školských zařízení

Hl. m. Praha podpoří navýšení mzdových prostředků pro pedagogické i nepedagogické pracovníky až na 1,5 miliardy korun ročně jako kompenzaci výše životních nákladů v Praze tak, aby tito zaměstnanci dosáhli nebo se blížili k výši průměrné mzdy v Praze. V rámci gesce školství bude hl. m. Praha podporovat přidělování obecních a městských bytů učitelům a nastavení výše nájmu odpovídající jejich platům.

Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků a sdílení dobré praxe

Hl. m. Praha bude podporovat spolupráci s vysokými školami a univerzitami. Ve spolupráci s univerzitami a neziskovými organizacemi hl. m. Praha podpoří návštěvy světových kapacit v oblasti vzdělávání s cílem systematicky podporovat vzdělávání pražských učitelů. Bude tak posílena internacionalizace a role města jako evropského centra vzdělávání. Dále bude podpořeno vzdělávání pro udržitelný rozvoj ve spolupráci s organizacemi působícími na území hl. m. Prahy v oblasti EVVO, s cílem aktivně využívat platné metodiky a koncepce, které komplexně zajišťují vzdělávání v oblasti EVVO a podporují propojování školního a mimoškolního vzdělávání v oblasti EVVO).

Podpora nadaných žáků. Hl. m. Praha bude zavádět opatření v souladu s Konceptí podpory nadání a péče o nadané na období let 2014-2020 a podle aktuálních koncepčních dokumentů (např. ŠIKK).

Podpora opatření vedoucích k eliminaci předčasných odchodů ze vzdělávání

Hl. m. Praha chce podporovat aktivity, které povedou žáky k zodpovědnému výběru oboru vzdělání.

Bude realizována analýza s popisem dopadů optimalizace nabídky oborů vzdělání na jednotlivých školách takovým způsobem, aby bylo možné efektivně odstranit roztříštěnost a mnohočetnost identických oborů vzdělání na území hl. m. Prahy. V době platnosti DZ HMP 2020 nebudou zařazovány do struktury oborů vzdělání takové obory vzdělání, které jsou v dostatečném množství na území hl. m. Prahy zastoupeny. Po zvážení všech dopadů a

zajištění podrobné analýzy, bude zahájena efektivní optimalizace nabídky oborů vzdělání, a to zejména ve středních školách tak, aby nebyly poskytovány identické obory vzdělání na několika místech v hl. m. Praze. V případě provedení analýzy stavu nabídky oborů vzdělání ve středních a vyšších odborných školách bude možné upravit kapacity podle reálného stavu, apod.

Podpora partnerství se zaměstnavateli a vysokými školami

Hl. m. Praha bude posilovat spolupráci se zaměstnavateli s ohledem na zkvalitňování praktické přípravy žáků a odborné připravenosti pedagogů a mistrů odborného výcviku. Spolupráce s univerzitami a vysokými školami bude vyvíjena tak, aby žáci odcházející na vysoké školy zodpovědně volili svou vzdělávací cestu a zdárně dokončovali terciární vzdělávání ve vybraném studijním programu.

Podpora a rozvoj celoživotního vzdělávání

Hl. m. Praha bude podporovat aktivity vedoucí k rozvoji celoživotního vzdělávání. Podpora bude směřována k realizaci vzdělávacích aktivit, ale i k publicitě realizovaných činností vzdělávacích institucí v oblasti celoživotního učení.

Podpora zavádění nástrojů Národní soustavy kvalifikací (NSK)

Školy budou podporovány při získávání autorizace, jako autorizované osoby pro příslušné kvalifikace pro právo organizovat a provádět zkoušky z příslušné profesní kvalifikace a vydávat o tom zákonem stanovená osvědčení.

Podpora snižování administrativní zátěže škol a školských zařízení

Hl. m. Praha vyvine maximální možnou snahu o snížení administrativní zátěže u škol a školských zařízení zavedením odborného poradenství a metodického vedení pro management škol.

Podpora městských částí hl. m. Prahy v oblasti plánování investic do kapacit mateřských a základních škol a metodická podpora městských částí jako zřizovatelů

Hl. m. Praha bude podporovat městské části, potažmo jejich školy a školská zařízení v různých oblastech přenesené působnosti, a to i v oblasti metodického vedení při výkonu státní správy.

Podpora rovného přístupu ke vzdělávání

Hl. m. Praha zachová anebo rozšíří zavedená opatření k případnému odstraňování nerovností ve vzdělávání. Bude nadále realizován program na podporu dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem, bude realizována podpora asistentů pedagoga, bude zachován princip rovnosti pro všechny žáky základního vzdělávání tak, aby nedocházelo k selektivnímu výběru žáků na základě určitých zaměření apod.

Podpora žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ) ve všech segmentech vzdělávací soustavy

Hl. m. Praha udrží a posílí aktivity směřující k podpoře žáků s odlišným mateřským jazykem nejen v mateřských a základních školách, ale i ve středních školách, a to nejen formou vzdělávání, ale i poznáváním českého kulturního prostředí.

Nový dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2024-2028

Zastupitelstvu HMP byl v červnu roku 2024 předložen nový Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2024-2028 (dále jen „DZ HMP“), který byl zpracován Magistrátem hl. m. Prahy (MHMP) – Odborem školství, mládeže sportu (krajským úřadem). DZ HMP byl zpracován v souladu s platným Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-2024 (dále jen „DZ ČR“), a to na základě

ustanovení § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. DZ ČR byl schválen usnesením Vlády České republiky č. 980 ze dne 20. 12. 2023. Proces, termíny zpracování a obsah DZ HMP byly upraveny vyhláškou č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů.

DZ HMP je strategickým dokumentem HMP pro oblast vzdělávání na území hlavního města, který shrnuje priority a cíle v oblasti vzdělávání (zejména regionálního školství) na období čtyř roků 2024 - 2028. DZ HMP plynule navazuje na předchozí DZ HMP na roky 2020-2024, který vyhodnocuje a doplňuje o nové cíle a priority stanovené platným DZ ČR a jinými strategickými dokumenty v oblasti vzdělávání na úrovni státu (Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+), ale i koncepčními a strategickými dokumenty pro oblast vzdělávání a školství zpracované na úrovni HMP. Úkolem DZ HMP je analýza vzdělávací soustavy v kraji a stanovení – na základě předpokládaného demografického vývoje, vývoje trhu práce a záměrů dalšího rozvoje HMP – cílů a úkolů pro jednotlivé oblasti vzdělávání, struktury vzdělávací nabídky, struktury oborů vzdělání, ale rovněž struktury a kapacity jednotlivých druhů a typů škol a školských zařízení. DZ HMP nemá povahu právního předpisu, avšak díky jeho ukotvení a významu ve školské legislativě – zejména ve školském zákoně – jsou jeho ustanovení, priority a cíle závazné (například v situaci, kdy je zapisována nová právnická osoba do rejstříku škol a školských zařízení).

DZ HMP byl zpracován na základě došlých podkladů od široké palety aktérů školské politiky na území HMP. Podklady pro zpracování DZ HMP v neposlední řadě poskytly také další odbory MHMP. Zároveň byla poskytnuta možnost předložit podněty ke zpracování návrhu DZ HMP na základě veřejné výzvy, uveřejněné na portálu Praha školská ze dne 26. 5. 2023 <https://www.prahaskolska.eu/mhmp-post/vyhodnoceni-aktivit-a-cilu-dlouhodobeho-zameru-vzdelavani-hmp-2020-2024/> a rovněž byla možnost návrh dokumentu veřejně připomínkovat, kdy byl uveřejněn nejen harmonogram přípravy návrhu DZ HMP 2024-2028, východiska pro naplňování opatření a v neposlední řadě samotné návrhy dokumentu DZ HMP 2024-2028 - <https://www.prahaskolska.eu/mhmp-post/priprava-dlouhodobeho-zameru-vzdelavani-hmp-24-28/>.

Návrhová část DZ HMP byla zpracovávána v průběhu měsíců ledna až března 2024, kdy kromě přijímání písemných podkladů bylo uskutečněno i několik tematických setkání s aktéry školské politiky na území HMP. První návrh DZ HMP byl předložen dne 18. 3. 2024 – v souladu s § 3 vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů – Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy k vyjádření. Návrh DZ HMP byl rovněž podroben veřejnému připomínkovému řízení – na základě veřejné výzvy uveřejněné na portálu školství dne 4. 1. 2024 – a připomínkovému řízení v rámci všech relevantních aktérů školské politiky na území města.

Dne 16. 4. 2024 byl odboru školství, mládeže a sportu MHMP doručen posudek a návrh na dopracování některých částí DZ HMP z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Na základě požadavku Rady hl. m. Prahy došlo ke změně opatření IV. 1.3, v kapitole „6.4 Střední vzdělávání“, jež zní: „V oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření 8letých a 6letých oborů vzdělání bude ze strany HMP podporováno posilování stávajících oborových kapacit, případně zřizování nových kapacit anebo zápis nové školy v souladu s opatřeními IV. 1.1 a IV. 1.2.“

Odbor školství, mládeže a sportu MHMP musí konstatovat, že znění opatření IV. 1.3 je v rozporu s platným DZ ČR a v reálném správním řízení případným žadatelům o nový zápis nebo změnu ve školském rejstříku v oblasti pojímající opatření IV. 1.3 nemůže být vyhověno. A to z důvodu, že není v této části naplněno ust. § 9 odst. 2 školského zákona, kdy MHMP (Krajský úřad) zpracovává v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v kraji a předkládá jej ministerstvu k vyjádření.

DZ HMP byl schválen usnesením Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 15/47 ze dne 20. 6. 2024.

Naplnění obecných cílů končícího DZ HMP 2020:

Následující subkapitoly podávají přehled o tom, do jaké míry se dařilo DZ HMP 2020 naplnovat na jednotlivých stupních vzdělávání.

Tab. č. 8 - Typy škol a školských zařízení podle zřizovatelů

	MČ	HMP	církev	soukromé	ostatní	celkem
MŠ	300	12	9	119	3	443
ZŠ	195	27	8	57	5	292
SŠ	1	105	10	87	6	209
Konzervatoře	-	4	-	3	1	8
VOŠ	-	16	6	14	1	37
ZUŠ	2	26	2	7	1	38
Střed. vol. času	2	14	6	5	-	27
Domovy mládeže	-	13	4	2	1	20
DD, DD se školou	-	3	-	1	1	5
	500	220	45	295	19	1079

Zdroj: Statistické ročenky 2023/2024 (B1. 1, C1.2) a stav dle rejstříku škol a školských zařízení k 30. 9. 2024. Celkový součet nereprezentuje reálný počet subjektů zapsaných v rejstříku škol a školských zařízení, ale souhrnný/dílčí počet zapsaných činností

Uvedená tabulka potvrzuje, že ve školním roce 2023/2024 působilo na území hl. m. Prahy přes 1000 škol a školských zařízení různých zřizovatelů. Nejvíce škol zřizují městské části (především mateřské školy a základní školy), následuje hl. m. Praha a nabídku rozšiřují také soukromí zřizovatelé a církevní školy. Na území hl. m. Prahy se vyskytují také školy a školská zařízení zřizovaná MŠMT, jedná se zejména o zařízení ústavní výchovy.

Na území hl. m. Prahy se ve školním roce 2023/2024 vzdělávalo 42 698 dětí v mateřských školách, dále 124 380 žáků v základních školách a 71 761 žáků ve středních školách, což potvrzuje následující tabulka.

Tab. č. 9 - Počet škol a žáků podle druhu školy celkem (za zřizovatele MČ, HMP, církev, soukromé)

druh školy resp. školského zařízení	počet škol	počet dětí, žáků a studentů
Mateřské školy	442	42 698
Základní školy	293	124 380
Střední školy*:	187	71 761
z toho obory gymnázií	85	28 106
Konzervatoře	7	1 643
VOŠ	33	3 538

* za denní formu vzdělávání

Zdroj: Statistické výkazy za rok 2023/2024

Vývoj počtu dětí, žáků a studentů za poslední tři roky, podle druhu vzdělávání ve školách zřizovaných hl. m. Praha, městskými částmi, církví a v soukromých školách, ukazuje následující tabulka.

Tab. č. 10 - Vývoj počtu dětí, žáků a studentů podle druhu vzdělávání

typ vzdělávání	Počet dětí, žáků a studentů											
	HMP			soukromý zřizovatel			církvev			MČ		
	2021/22	2022/23	2023/24	2021/22	2022/23	2023/24	2021/22	2022/23	2023/24	2021/22	2022/23	2023/24
PV	406	380	380	3862	4037	4127	516	531	516	37 713	38 487	37 675
ZV	2 758	2 858	2 859	5 744	6 660	7 332	1 673	1 741	1 741	105 289	113 566	112 448
SV* z toho:	48 934	50 661	52 478	18 934	20 115	21 828	2 030	2 143	2 206	289	281	268
SVn	709	709	679	105	105	110	54	54	68	-	-	-
VL	709	679	712	105	110	113	54	68	74	-	-	-
MZv	5 126	5 869	6 511	2 370	2 362	2 845	49	50	45	-	-	-
MZo	18 612	18 900	19 289	6 672	7 193	7 776	1 212	1 264	1 300	-	-	-
Konz.*	24 321	25 031	25 786	9 694	10 355	11 013	696	749	771	289	281	268
VO*	1 096	1 095	1 082	559	572	561	-	-	-	-	-	-

* za denní a ostatní formy vzdělávání; Zdroj: Statistické výkazy za roky 2021/2022 až 2023/2024

Vysvětlivky k tabulce:

PV předškolní vzdělávání

ZV základní vzdělávání

SV střední vzdělávání

SVn střední vzdělávání bez VL i MZ (tzv. nižší střední vzdělávání – obory J + E)

VL střední vzdělávání s výučním listem (obory H)

MZv střední vzdělávání s maturitní zkouškou všeobecnou (obory K)

Mzo střední vzdělávání s maturitní zkouškou odbornou (obory L + M)

Konz..... konzervatoře

VO..... vyšší odborné vzdělávání

Charakteristika vzdělávacího procesu v hlavním městě Praze ve školním roce 2023/2024

Vzdělávací systém v hlavním městě Praze byl zaměřen ve školním roce 2023/2024 podobně jako v uplynulém období na zvládnutí uprchlické krize a s tím souvisejícího začleňování uprchlíků z Ukrajiny do škol.

I přes mnohé obtíže Hlavní město Praha a odbor SML MHMP řešil nastalou situaci ve spolupráci se školami a školskými zařízeními zřizovanými HMP, ale zejména pak s městskými částmi jako zřizovateli ZŠ a MŠ. Ve spolupráci s nimi, intenzivně mapoval stav a snažil se hledat řešení v rámci celého území hlavního města Prahy tak, aby bylo zabezpečeno povinné vzdělávání dětí - uprchlíků z Ukrajiny především v základních školách.

Ve školním roce 2023/2024 rovněž proběhly nově digitalizované jednotné přijímací zkoušky na střední školy, které umožňovaly zájemcům možnost podat přihlášky na tři střední školy a

obecně znamenaly zpřehlednění celého procesu přijímání žáků na střední školy. V důsledku silných populačních ročníků vycházejících ze základních škol v hlavní městě včetně pokračujícího nárůstu zájemců o středoškolské vzdělání ze středočeského kraje, ale i uprchlíků z Ukrajiny, docházelo k navyšování kapacit u všeobecně vzdělávacích oborů na středních školách v hlavním městě Praze.

II. 1 Předškolní vzdělávání

Charakteristika mateřských škol zřizovaných městskými částmi v HMP

Předškolní vzdělávání je z pohledu vzdělávací soustavy zařazeno jako důležitý stupeň vzdělávání, kterým je započato vzdělávání každého jedince. Předškolní vzdělávání je tématem a obsahem koncepcí a strategických dokumentů.

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku od 2 do zpravidla 6 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné.

Zajištění podmínek pro předškolní vzdělávání vyplývá z ustanovení § 179 odstavec 2 školského zákona, kdy je v zákoně uvedeno, že obec je povinna zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání dětí přednostně přijímaných podle § 34 odst. 3 s místem trvalého pobytu na jejím území. Zajištění podmínek pro plnění předškolního vzdělávání lze docílit buď zřízením mateřské školy, nebo zajištěním plnění předškolního vzdělávání v mateřské škole, kterou zřizuje jiná obec nebo svazek obcí. Způsob vymezení zajištění plnění předškolního vzdělávání dětí přednostně přijímaných podle § 34 odst. 3 je provázán se stanovením školského obvodu spádové školy dle ustanovení § 179 odstavec 3 školského zákona.

Mateřské školy v HMP jsou převážně umístěny ve standardních budovách se školní jídelnou (příp. výdejnou) a zahradou, která poskytuje podmínky pro relaxaci a sportovní vyžití dětí. Snaha o jejich rozmístění je úměrná k bytové zástavbě a demografickému složení obyvatelstva. Některé mateřské školy jsou sídlištního typu, jiné pak ve staré zástavbě, spíše rodinného typu.

Z 57 městských částí hlavního města Prahy bylo ve školním roce 2023/2024 zřízeno 300 mateřských škol 53 městskými částmi. Celkový počet dětí v mateřských školách zřizovaných městskými částmi byl v uplynulém školním roce **37 675**, což je o **38 dětí méně** než ve školním roce 2022/2023.

Mateřské školy v HMP byly naplněny. Situaci o potřebnosti počtu míst na MŠ městské části pravidelně sledují a v souladu s tím se snaží o pravidelnou úpravu stávajících kapacit, či zřizování nových kapacit předškolních zařízení v závislosti na aktuální potřeby v konkrétních oblastech a územích HMP. Problémy jsou v některých v městských částech zejména na okraji HMP, kde jsou kapacity MŠ nedostatečné a nemohou být mnohdy uspokojeni rodiče nejmenších dětí s místem trvalého pobytu v dané MČ. Důvody lze spatřovat v masivní bytové výstavbě v některých částech hlavního města Prahy, ale i za jeho hranicemi bez občanské vybavenosti, a dále v silných populačních ročnících. Z těchto důvodů některé MČ realizovaly navýšení kapacit i formou stavebních úprav stávajících MŠ.

V soukromém sektoru v rámci nových zápisů MŠ a rozšíření kapacit přibyl **2** nový subjekt poskytující předškolní vzdělávání při současném navýšení počtu tříd o **8**, v církevním sektoru se počet subjektů nezměnil.

Tab. č. 11 - Předškolní vzdělávání – počet škol, tříd, dětí (k 30. 9. 2023)

PV	MŠ - počty					MŠ (bez škol pro děti se SVP)				
	škol	tříd	dětí	dětí na školu (průměr)	dětí na třídu (průměr)	škol	tříd	dětí	dětí na školu (průměr)	dětí na třídu (průměr)
obec	300	1 617	37 675	125,6	23,3	300	1 617	37 675	125,6	23,3
kraj	12	46	380	31,6	8,2	1	2	32	32	16
soukromý	119	282	4 127	34,7	14,7	114	276	4 072	35,7	14,8
církev	9	27	516	57,3	19,1	8	22	466	58,3	21,2
MŠMT	2	5	36	18	7,2	1	4	29	29	7,3
celkem	442	1 977	42 734	96,7	21,6	424	1 921	42 274	99,7	22

Zdroj: MŠMT - Statistická ročenka, výkonové ukazatele 2023/2024

Výchovně vzdělávací programy mateřských škol

Školní vzdělávací programy (ŠVP) pro předškolní vzdělávání jsou vytvářeny (případně aktualizovány) podle závazného rámcového vzdělávacího programu (RVP) pro předškolní vzdělávání. Podle RVP a ŠVP se uskutečňuje vzdělávání v mateřských školách. RVP vymezuje povinný obsah, rozsah a podmínky vzdělávání, jako takový je vždy závazný pro tvorbu ŠVP.

Z ŠVP vyplývají třídní vzdělávací programy, které vyhovují potřebám mateřských škol. Pedagogičtí pracovníci své vzdělávací programy ověřují a aktualizují. Vzdělávací programy jsou zaměřeny na všestranný rozvoj dítěte po stránce tělesné, zdravotní, psychické a rozumové. Upřednostňují přirozený pohyb dětí, prožitkové učení a plně respektují osobnost dítěte. Programy mateřských škol respektují pravidelný rytmus dne, ročního období a další aktivity. Některé mateřské školy mají ŠVP zaměřen na alternativní pedagogiku Montessori a waldorfskou pedagogiku, jejichž strategie a filozofie korespondují s individuální schopností každého dítěte. Obecně však platí, že cílem současných ŠVP je rozvíjet přirozené nadání, talent, aby děti byly spokojené a vyrovnané, navštěvovaly MŠ s radostí a současně si odnesly pevný základ pro další vzdělávání. ŠVP mateřských škol cílí na harmonický rozvoj dítěte. V mnohých ŠVP se klade důraz na osvojení a rozvoj etických hodnot, schopnost se projevit jako samostatná osobnost a na rozvoj vztahů v sociální skupině. Obecně lze konstatovat, že jsou vzdělávací programy mateřských škol upravovány a aktualizovány podle potřeb praxe. Zaměření jednotlivých mateřských škol je patrné z každého výchovně vzdělávacího programu. Dokumenty obsahující vzdělávací programy jsou veřejně dostupné a tvoří rovněž image školy.

Zápis do mateřských škol

Ve školním roce 2023/2024 stále přetrvával zájem o umístění dětí do mateřských škol. I přes navyšování kapacit mateřských škol v uplynulých letech – zejména veřejných mateřských škol – nebylo možné vyhovět všem žádostem o umístění dětí. Jednalo se převážně o děti nenárokové, které dosáhnou tří let věku od září 2024.

V souladu se školským zákonem proběhl zápis k předškolnímu vzdělávání pro všechny věkové kategorie dětí v jednotném termínu 2. až 16. květen.

Ředitelé mateřských škol přijímali děti podle předem stanovených jednotných kritérií, která zohledňovala povinnost přijetí dětí, pro něž bylo předškolní vzdělávání povinné, a dále nárokové přijetí 4letých a 3letých dětí do spádové MŠ, dle obecně závazné vyhlášky č. 4/2019 Sb. hl. m. Prahy, o školských obvodech mateřských škol. V souvislosti s naplněností

konkrétních mateřských škol byly dále dle kritérií přijímány i děti mladší 3 let, a to do naplnění kapacit mateřských škol stanovených v rejstříku škol a školských zařízeních.

Mateřské školy s internátním provozem

Na území HMP se nacházely ve školním roce 2023/2024 **jedna** mateřské školy s internátním provozem s celkem **pěti** třídami. Celkový počet dětí vzdělávajících se v tomto druhu mateřských škol činil **102**. Internátní mateřské školy byly využívány především rodiči, kteří z pracovních důvodů nemohou zajistit dětem potřebnou péči v době výkonu svého zaměstnání. Jedná se zejména o rodiče, kteří působí v profesích jako je zdravotnictví, doprava, aj. Služba je rovněž využívána matkami samoživitelkami a rodiči s nepravidelnou pracovní dobou. Dětem, které zůstávaly v mateřské škole několik dnů nepřetržitě, bylo přizpůsobeno časové uspořádání činností a režim dne byl stanoven jen rámcově.

Věkové složení dětí

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Ve školním roce 2023/2024 byly v rámci stanovených kritérií přijímány děti, pro které bylo předškolní vzdělávání povinné a nárokové děti 3leté za podmínky místa trvalého pobytu ve spádovém obvodu příslušné mateřské školy. V případě volné kapacity byly přijaty děti mladší 3let, splňující rovněž podmínku místa trvalého pobytu ve spádovém obvodu příslušné mateřské školy.

Tab. č. 12 - Věkové složení dětí

věk	do 3 let	3leté	4leté	5leté	6leté	nad 6 let
předškolní vzdělávání celkem (42 771)						
děti	3 187	11 365	12 719	13 562	1 920	18
podíl v %	7,45	26,57	29,74	31,71	4,49	0,04
mateřské školy – speciální třídy (691)						
děti	12	72	161	232	205	8
podíl v %	1,74	10,42	23,30	33,57	29,67	1,16

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele (B1.4.1)

Z výše vložené tabulky je patrné, že nejvíce dětí se nachází ve skupinách 4letých a 5letých, ale zároveň významný podílem celkového počtu je počet 3letých dětí, které byly přijaty k předškolnímu vzdělávání. Tento trend je očekáván také v následujících letech.

Děti podle státní příslušnosti, děti s OMJ (odlišným mateřským jazykem)

V mateřských školách byly kromě dětí uprchlíků z Ukrajiny začleněny i děti s jiným státním občanstvím než je Česká republika (jedná se zejména o děti se státním občanstvím Slovenska, Vietnamu, Ukrajiny a další. Začleňování dětí probíhá bez větších problémů. Časté komplikace představuje komunikační bariéra ze strany zákonných zástupců těchto přijatých dětí. V mateřských školách dochází k postupné adaptaci a přirozenému začleňování dětí cizinců do prostředí. Pedagogové volí alternativní postupy v jazykové oblasti řízených činností, je volen individuální, citlivý a osobní přístup ke každému dítěti včetně začleňování rodičů dětí cizinců do činnosti MŠ. Při pravidelné docházce dítěte většinou netrvá osvojení jazykových receptivních dovedností déle než 2 - 3 měsíce.

Práce s těmito dětmi kladla větší nároky na pedagogické pracovníky MŠ. Vzdělávání dětí cizinců bylo zároveň přínosem pro ostatní děti, které tak měly možnost seznámit se s jinými kulturami včetně jazyka a zvyklostí. Ve většině případů probíhalo začlenění těchto dětí bez problémů, obohacovalo obě strany a bylo vnímáno pozitivně. Přehled o dětech příslušníků jiných států podává následující tabulka.

Tab. č. 13 - Děti podle státní příslušnosti

příslušnost	Česká republika	Slovensko	ostatní státy EU 27	ostatní evropské státy	ostatní státy světa
děti (42 771)	36 513	847	660	3 623	1 128
podíl v %	85,37	1,98	1,54	8,47	2,64

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele (B1.5.1)

Od 1. 9. 2021 byla do vzdělávacího systému zavedena bezplatná jazyková podpora dětí a žáků cizinců (dětí a žáků s OMJ), a to na základě novely vyhlášek č. 14/2005 Sb. a č. 74/2005 Sb, obě v platném znění. Tato podpora je určena především pro děti a žáky cizince, kteří v naší zemi pobývají kratší dobu (12 měsíců, v prvním roce platnosti vyhlášky 24 měsíců) a potřebují se nutně naučit alespoň základy místního jazyka pro snazší integraci do školních kolektivů, do společnosti. Po vytvoření jazykových skupin v určených školách, mohou čerpat min. 100 a max. 200 hodin češtiny jako druhého jazyka (ČDJ) v rámci školního vyučování. Financování je zajištěno prostředky MŠMT z krajské rezervy. Ve školním roce 2023/2024 bylo podpořeno celkem 55 mateřských škol s počtem 76 skupin pro jazykovou výchovu a celkovým počtem 373 dětí. Výše poskytnutých finančních prostředků činila téměř 800 tis. Kč.

Ověřování výsledků vzdělávání

Ověřování výsledků vzdělávání probíhá v rámci autoevaluace, evaluace pokroků dítěte pomocí vlastních diagnostických tabulek a komunikací s rodiči. Některé mateřské školy vedou portfolio každého dítěte, do kterého se zaznamenávají vzdělávací pokroky v různých sledovaných oblastech. Každé dítě je bráno jako osobnost, kterou je třeba rozvíjet, a proto je cílem navodit ve třídách příjemnou atmosféru, ve které se každé dítě cítí bezpečně. Výsledky vzdělávání jsou hodnoceny průběžně a případné úpravy jsou řešeny dodatky k ŠVP – vše pak hodnotí ČŠI.

Spolupráce s rodiči a ostatními partnery mateřských škol, mezinárodní spolupráce

Při mateřských školách pracují sdružení rodičů, která se podílejí na životě mateřských škol. Rodiče ve stále větší míře projevují zájem o dění a kvalitu práce v mateřské škole. Mateřské školy pořádaly pro rodičovskou veřejnost dny otevřených dveří, tradiční slavnosti, soutěže pro děti a rodiče, dětské dny, karnevaly, loučení s předškoláky, rodičovské schůzky, přednášky pro rodiče a v případě zájmu zapůjčily i odbornou literaturu. Velmi významná byla pomoc rodičů při drobných opravách, při úpravách interiérů a zahrad škol. Podstatnou pomocí jsou i sponzorské dary rodičů. Dále je třeba zmínit účast a pomoc rodičů při cestách do divadel, na výstavy, na výlety, na školách v přírodě apod.

Mateřské školy stále více organizovaly i různé mimoškolní aktivity a na veřejnosti se prezentovaly vydáváním informačních brožur a školních časopisů, články v místním tisku, pořádáním dnů otevřených dveří pro širokou veřejnost, dále pak účastí škol na výtvarných soutěžích, besídkami a školními akademii. Většina mateřských škol má vytvořeny vlastní webové stránky. Další pak připravily vystoupení pro seniory, účastnily se vítání občánků a dalších akcí.

Mateřské školy spolupracovaly se základními školami. Uskutečnily se vzájemné návštěvy, byly využívány tělocvičny ZŠ, sauny, dopravní hřiště, počítačové třídy, konaly se společné kulturní akce. Spolupráce probíhala i s dalšími institucemi, jako je Asociace předškolní výchovy, Státní zdravotní ústav, ZUŠ, PedF UK, DDM, Městská knihovna, Městská policie, Policie ČR, HZS hl. m. Prahy, BESIP, NÚV a fakulty vysokých škol. Velmi důležitá a nezastupitelná je spolupráce se zřizovateli.

Některé mateřské školy se nebrání spolupráci se zahraničními partnery – například spolupráce mateřských škol v okolních evropských zemích (Německo či Slovensko).

Zkušenosti s jazykovou výchovou v rámci vzdělávacího programu školy

Stálou pozornost věnovaly MŠ v uplynulém roce i nadále mateřskému jazyku se snahou zlepšovat jazykovou úroveň dětí přicházejících do školek. Důraz byl kladen především na základy správné výslovnosti a na rozšíření slovní zásoby. Děti byly vedeny k samostatnému a smysluplnému vyjadřování, ke správné formulaci myšlenek, k reprodukování jednoduchého textu. Při nápravě špatné výslovnosti spolupracovaly MŠ s odbornými klinickými logopedy a s rodiči.

Většina mateřských škol má již ve svém školním vzdělávacím programu zakomponovanou jazykovou výuku. Jedná se zejména o anglický jazyk. Děti se s cizím jazykem seznamují nenásilnou formou, výuka probíhá obvykle formou her, písniček a povídaní a také při cvičení, tancování a malování, průměrně 2x týdně, kvalifikovaní lektori jsou zajišťováni nejčastěji prostřednictvím agentur s finančním příspěvím rodičů. V menší míře participují i učitelky MŠ, jež se samy jazykově vzdělávají. Na některých MŠ je vhodně využívána i přítomnost dětí – cizinců k rozvoji konverzačních schopností ostatních.

Jako jazyková výchova je pojmána rovněž výuka ČDJ (viz. děti s OMJ v předchozím textu).

Využití poradenských služeb

Ředitelé mateřských škol podle potřeby úzce spolupracovali s PPP, SPC, s klinickými logopedy, pediatry a dalšími odbornými lékaři, dále s občanskými sdruženími, centrem APLA aj. V mateřských školách fungovala i poradenská služba pro rodiče především formou přednášek, odpoledních setkání s psychologem apod. Poradenské služby byly využívány také při individuální integraci dětí i ve třídách pro děti se zdravotním postižením. S integrovanými dětmi pracují speciální pedagogové nebo asistenti pedagoga.

Multikulturní výchova

V souvislosti s migrací a vzděláváním ukrajinských dětí a nárůstem podílů ostatních cizinců docházejících do mateřských škol, který je způsobený zejména výhodnými podmínkami města jakožto migračního cíle, je důležité vzdělávat děti v mateřských školách v důležitých parametrech multikulturního chování. Multikulturní výchova je tak běžně součástí školního vzdělávacího programu mateřských škol. Základním cílem multikulturní výchovy a její podstatou je naučit děti porozumět lidem s odlišností, jinakostí, která může být dána sociálně, rasou, národností, jazykem, kulturou, náboženstvím apod. a vytvářet prostor pro tolerantní a vstřícné soužití s nimi. Společným jmenovatelem při aplikaci metod multikulturní výchovy by mělo být dodržování zdvořilosti, slušnosti, komunikace, spolupráce mezi dětmi. Děti musí mít možnost aktivně si utvářet své postoje a dovednosti.

Prevence rizikového chování

Zvláštní pozornost v této problematice je věnována především dětem v předškolních třídách. Problematika je probírána formou pohádek, videonahrávek, loutkového divadla apod. Děti byly nenásilnou formou a přiměřeně jejich věku seznamovány s problematikou drogové závislosti, alkoholismu, kouření a byla jim vysvětlována pozitiva zdravého životního stylu. Výhodiskem je metodický pokyn MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. Základním cílem je výchova ke zdravému způsobu života jako prevence rizikového chování u dětí, a proto je součástí ŠVP všech MŠ.

Environmentální výchova

Environmentální výchova je součástí školních vzdělávacích programů, ve velké většině výchovných a vzdělávacích programů jednotlivých mateřských škol. Environmentální výchova je základním pilířem rozvoje dětí v oblasti ekologické výchovy. Vychází z Kurikula podpory zdraví v mateřských školách a chápeme ji komplexně jako proces poznávání živé a neživé přírody, životního prostředí, utváření a rozvíjení hodnotících postojů včetně etického a estetického hodnocení, ale také rozvíjení šetrného a odpovědného chování. Environmentální výchova je na mateřských školách vedena přiměřeně k věku dětí –

poznávání přírodních lokalit v okolí školy, vytváření vztahů k místu a prostředí, ve kterém děti žijí, osvojování si poznatků o světě a životě, o přírodě a jejích proměnách, získávání dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí, k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí, snaží se pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale i naopak poškozovat a ničit, rozvíjení schopnosti vážit si života ve všech jeho formách, rozvíjení pocitu sounáležitosti s přírodou a vytváření si pozitivního vztahu k planetě Zemi.

Základem je hra, pracovní činnosti, experimenty, přímá pozorování a využívání encyklopedií. Dítě takto získává prvotní vědomosti a znalosti. Velká část aktivit probíhá přímo v přírodním prostředí, děti přicházejí do bezprostředního kontaktu s okolní přírodou a zjišťují její vlastnosti všemi svými smysly. Velmi důležitý je vzor dospělých – učitelek, ostatních zaměstnanců, rodičů apod.

Mateřské školy podle polohy a možností využívají parků, zahrad a hájů v okolí škol, kde děti pozorují změny v přírodě.

Děti jsou vedeny ke zdravému způsobu života, pobývají ve školách v přírodě, zapojují se do ekologické výchovy, např. v Domě dětí a mládeže hl. m. Prahy, mateřské školy spolupracují s ekologickými centry a sdruženími, navštěvují zoo, farmy, botanické zahrady, lesoparky, třídí odpad, pečují o rostliny, o živočichy, starají se o zahradu apod.

Výchova k udržitelnému rozvoji

Podstatou udržitelného rozvoje je naplnění tří základních cílů – sociálního rozvoje, který respektuje potřeby všech, účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů a udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti. Na rozdíl od ekologické výchovy, která je zaměřena zejména na poznávání životního prostředí, jeho ochranu a vztah člověka k ní, výchova k udržitelnému rozvoji je prioritně zaměřena na vzájemnou interakci a souvislosti mezi ekonomickými, sociálními, environmentálními a právními aspekty rozvoje a široce se opírá o společenské disciplíny.

V předškolním vzdělávání kladou učitelky vzhledem k nízkému věku dětí důraz na schopnost vnímat okolní prostředí, vlastní úlohu v něm, zodpovědnost vůči němu a zajištění potřebných kompetencí ve vztahu k udržitelnému rozvoji (např. v oblasti péče o zdraví, péče o přírodní prostředí, nakládání se zdroji aj.). Učitelky vedly děti k poznávání hodnot spojených se zdravím, životem a životním prostředím, stejně jako k budování vzájemných vztahů a osvojení si základů hodnot, na nichž je naše společnost založena.

Součástí výchovy k udržitelnému rozvoji je ekologická výchova směřující k poznání a ochraně přírody, ale i k utváření a rozvíjení osobnosti dítěte po všech stránkách, aby si vytvořilo zdravý vztah k přírodě, k sobě a ke společnosti. Pedagogové respektují individuální možnosti každého dítěte. V rámci integrovaných celků prostřednictvím hry formují postoje a hodnotový systém dítěte. Děti se učí šetřit surovinami, chovat se šetrně k hračkám, pomůckám, oblečení, k vybavení školy. Učí se brát si takovou porci jídla, kterou skutečně sní. Učí se neplýtvat, uklízet po sobě.

Úplata za vzdělávání v mateřské škole je osvobozena v případě povinného posledního předškolního roku vzdělávání, tj. před nástupem dítěte na základní školu.

Závěry k předškolnímu vzdělávání dle výsledků činnosti ČŠI

Důležitým úkolem předškolního vzdělávání je vytvářet dětem dobré předpoklady pro jejich úspěšné pokračování ve vzdělávání. ČŠI při své činnosti sleduje, zda škola vytváří kvalitní podmínky pro maximální rozvoj individuálních možností každého dítěte a jeho úspěšnost.

Kvalita vzdělávání úzce souvisí s obsahem vzdělávání s důrazem na klíčové kompetence, s podporou předškolních pedagogů a s posilováním individualizované práce s dětmi. ČŠI se proto na výsledky vzdělávání v mateřských školách ve vztahu k přechodu dětí do základních škol zaměřila v rámci jednoho ze svých specifických úkolů. Tento úkol byl realizován jako

dvouletý a v srpnu 2024 byla vydána tematická zpráva Faktory ovlivňující přechod dětí z mateřské do základní školy. Prezентuje zjištění týkající se způsobů pedagogické práce v mateřských školách a v základních školách, které ovlivňují vzdělávací výsledky dětí a žáků a vedou k úspěšnému zvládnutí přechodu dětí do základních škol.

V průběhu školního roku došlo k dílčí změně ve financování mateřských škol. K 1. 1. 2024 nabyla účinnosti vyhláška č. 423/2023 Sb., kterou se změnila vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Novela vyhlášky reaguje na novelizované ustanovení § 123 školského zákona, dle něhož od 1. 1. 2024 stanovuje výši úplaty v mateřských školách zřizovatel. Nově se také stanovuje způsob výpočtu maximální výše této úplaty a rozšiřuje se okruh osob osvobozených od úplaty.

S účinností od 1. 7. 2024 byly komplexně upraveny hygienické požadavky na prostory a provoz mateřských škol vyhláškou č. 160/2024 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých a dětských skupin.

Ve školním roce 2023/2024 pokračovaly práce na revizi RVP PV, která vychází z první strategické linie *Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+*.

Jedním ze stěžejních úkolů v oblasti předškolního vzdělávání zůstává nutnost eliminace odkladů povinné školní docházky. Výroční zpráva České školní inspekce za školní rok 2023/2024 konstatuje, že ze statistik je zřejmé, že tento záměr se dlouhodobě nedaří naplňovat.

V průběhu školního roku 2023/2024 byla na řadě MŠ realizována komplexní inspekční činnost, při které probíhalo hodnocení škol podle Kritérií hodnocení podmínek průběhu a výsledků vzdělávání ve školách a školských zařízeních v modifikaci pro předškolní vzdělávání. Hodnocení škol bylo prováděno na čtyřstupňové hodnotící škále, jejíž jednotlivé úrovně jsou označeny jako výborná, očekávaná, vyžadující zlepšení a nevyhovující. S kritérii je možné pracovat i v rámci autoevaluačních aktivit jednotlivých škol a také v rámci hodnocení škol ze strany jejich zřizovatelů.

Závěry k předškolnímu vzdělávání

Školní rok 2023/2024 byl nadále ovlivněn válečným konfliktem na území Ukrajiny. V hlavním městě Praze tato skutečnost znamenala umístit a integrovat značný počet ukrajinských dětí do mateřských škol v hlavním městě Praze.

Ředitelé MŠ ve spolupráci se svými zřizovateli (jednotlivými městskými částmi) dle zákona Lex Ukrajina umísťovali děti, kterých se týkalo zejména povinné předškolní vzdělávání.

Ve školním roce 2023/2024 bylo do pražských MŠ zřízených MČ umístěno 1324 ukrajinských dětí uprchlíků (výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2023), což je vyšší počet oproti školnímu roku 2022/2023, kdy se jednalo o 1089 dětí z Ukrajiny.

Pokračující příznivý demografický vývoj v České republice včetně HMP ve školním roce 2023/2024 znamená, že mateřské školy jsou zcela naplněny. Současně narůstá podíl dětí se zdravotním postižením a dětí cizinců. Navíc většina MŠ zřízených jednotlivými městskými částmi v Praze funguje na základě zřizovatelem udělené výjimky z počtu dětí na třídu. To představuje maximální naplněnost 28 dětí ve třídě místo běžných 24 dětí. Situaci o potřebnosti počtu míst v MŠ městské části pravidelně sledují a v souladu s tím se snaží o pravidelnou úpravu stávajících kapacit, či zřizování nových kapacit předškolních zařízení v závislosti na aktuální potřebě v konkrétních oblastech a územích HMP. Z těchto důvodů některé MČ realizovaly navýšení kapacit i formou stavebních úprav stávajících MŠ.

V mateřských školách docházelo v předchozím období ke zkvalitňování materiálních podmínek, což přispívalo k podpoře kvality vzdělávání. Stále platí, že kromě hlavního cíle předškolního vzdělávání, kterým je zabezpečení kvalitního vzdělávání dětí, je důležitý i úkol

pro zřizovatele v podmínkách regionu Hlavního města Prahy zajistit dostatečný počet míst pro děti zejména v městských částech s probíhající bytovou výstavbou, kde dochází k nárůstu obyvatel. Dalším důležitým faktorem je podpora role rodičů jako nejdůležitějších partnerů mateřských škol, rovněž poskytování metodické pomoci ředitelům mateřských škol v oblasti vedení škol a zvyšování kvality vzdělávání a podpora dalšího vzdělávání v souvislosti s profesním růstem všech předškolních pedagogů včetně podpory spolupráci mezi mateřskými školami a základními školami v hlavním městě.

II. 2 Základní vzdělávání

Základní vzdělávání v hlavním městě Praze ve školním roce 2023/2024 bylo již třetím rokem ze všech typů škol nejvíce ovlivněno válečnou agresí Ruské federace na území Ukrajiny.

Ředitelé ZŠ ve spolupráci se svými zřizovateli (jednotlivými městskými částmi) umísťovali děti, kterých se týkalo povinné základní vzdělávání. Zároveň v souladu s Lex Ukrajina ředitelé základních škol se zřizovateli řešili dle svých možností dočasnou navyšování kapacit škol, tak aby byly dostačující kapacity pro nově příchozí ukrajinské uprchlíky. (V loňském školním roce byla kapacita základních škol navýšena o 65 míst. Celkem byla kapacita ZŠ navýšena od začátku války o 1925 míst). Současně byly zřízeny nové přípravné třídy při ZŠ o 60 míst. (Kapacita přípravných tříd byla navýšena od začátku války o 270 míst)

Ve školním roce 2023/2024 bylo do pražských ZŠ zřízených MČ umístěno 7750 ukrajinských žáků uprchlíků (výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2023), což je vyšší počet oproti školnímu roku 2022/2023, kdy se jednalo o 7536 ukrajinských žáků uprchlíků. To znamená, že v pražských ZŠ se nadále vzdělává největší podíl ukrajinských azytantů v rámci všech krajů v ČR. Rozmístění ukrajinských žáků do škol je závislé na velikosti jednotlivých pražských MČ a počtu ZŠ, kterými daná část disponuje. Zároveň hraje velkou roli lokalita, v níž ukrajinští uprchlíci aktuálně žijí. Největší procento azytantů tak vykazují MČ, jako např. Praha 3, Praha 4, Praha 5, Praha 9, Praha 10 a Praha 13 včetně i malých okrajových MČ.

S ohledem na fakt, že v hl. m. Praze v oblasti základního vzdělávání dochází v posledních několika letech ke zvyšujícímu se počtu žáků v důsledku populačního vývoje, ale také z důvodu stěhování nového obyvatelstva v souvislosti s výstavbou bytových domů, nebylo možné umístit ihned všechny děti ukrajinských uprchlíků do škol. Pro žáky uprchlíků z Ukrajiny, kteří nebyli přijati do ZŠ k povinnému vzdělávání, existovala i ve školním roce 2023/2024 možnost jejich zařazení do adaptačních skupin za finanční podpory Hlavního města Prahy. Adaptační skupiny byly zřízeny na MČ Praha 3 a Praha 10 a jejich účastníci byli průběžně dle kapacitních možností zařazováni do příslušných ročníků ZŠ v místě jejich dočasného pobytu.

Charakteristika základních škol v hl. m. Praze

Základní vzdělávání dává předpoklad k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturám a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Základní vzdělávání se obvykle organizuje pro žáky mezi šestým až patnáctým rokem věku. Povinná školní docházka je ze zákona stanovena na devět let. Základní vzdělávání probíhá v základní škole, ve které jedinec pro dosažení stupně základního vzdělání musí absolvovat devět ročníků.

Základní vzdělávání se dělí na první a druhý stupeň, přičemž první stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem a druhý stupeň je tvořen šestým až devátým ročníkem. Z tohoto členění je pak důležité pro obecní samosprávy, jakožto veřejné zřizovatele základních škol a další

zřizovatele, že je možné zřizovat základní školy, které neobsahují všech devět ročníků. Musí tomu však odpovídat podmínky, kdy není možné ze specifických důvodů zřídit plně organizovanou základní školu.

Zajištění podmínek pro základní vzdělávání vyplývá z ustanovení § 178 odstavec 1 školského zákona, kdy je v zákoně uvedeno, že obec je povinna zajistit podmínky pro plnění školní docházky dětí s místem trvalého pobytu na jejím území ad. Zajištění podmínek pro plnění povinné školní docházky lze docílit buď zřízením základní školy, nebo zajištěním plnění povinné školní docházky v základní škole, kterou zřizuje jiná obec nebo svazek obcí. Způsob vymezení zajištění plnění povinné školní docházky je provázán se stanovením školského obvodu spádové školy.

Převážnými zřizovateli základních škol v HMP jsou městské části. Z 57 městských částí hlavního města Prahy ve školním roce 2023/2024 bylo zřizovateli 195 základních škol 50 městských částí. Speciální základní školy zřizuje HMP. Dalšími zřizovateli v oblasti základního vzdělávání jsou církve a soukromí zřizovatelé. Avšak tíží zajištění školských služeb v oblasti základního vzdělávání mají zejména veřejní zřizovatelé, tj. městské části.

HMP v oblasti základního vzdělávání v posledních několika letech každoročně postihuje zvyšující se počet žáků přecházejících z předškolního vzdělávání do prvního stupně základního vzdělávání. Tento stav je vyvolán nejen velkým počtem živě narozených dětí v důsledku populačního vývoje, ale také kumulací (stěhování) nového obyvatelstva v souvislosti s výstavbou bytových domů. Malé městské části HMP, kde objektivně došlo k nárůstu obyvatel přistěhování, musí řešit problémy vztahujícím se ke zvýšené poptávce po školských službách a další občanské infrastruktuře. Problémy s kapacitami základních škol však řeší i velké městské části zejména v souvislosti s výstavbou bytových komplexů na jejím území. Rozpočty městských částí HMP jsou tak podporovány i z rozpočtu vlastního HMP.

Ve školním roce 2023/2024 zabezpečovalo základní vzdělávání na území HMP celkem **292** základních škol různých zřizovatelů, včetně škol pro žáky se SVP. Převážnou většinu základních škol na území HMP zřizují jednotlivé městské části – 195 základních škol s **110 606** žáky. Nabídku rozšiřují soukromí zřizovatelé – **57** ZŠ. HMP zřizuje **27** ZŠ. Ve školním roce 2023/2024 navštěvovalo pražské základní školy celkem **120 929** žáků. Oproti školnímu roku 2022/2023 došlo ke snížení, a to o **472** žáků. Na území HMP bylo v provozu také **5** základních škol při zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy, které jsou zřizovány MŠMT. Podrobný přehled udává následující tabulka.

Tab. č. 14 - Základní vzdělávání – počet škol, tříd a žáků

základní vzdělávání	základní školy - počty					ZŠ - z toho speciální třídy				
	zřizovatel	škol	tříd	žáků	žáků na školu (průměr)	žáků na třídu (průměr)	škol	tříd	žáků	žáků na školu (průměr)
obec	195	4 656	109 645	562,3	23,5	4	16	135	33,8	8,4
kraj	27	350	2 840	105,2	8,1	27	350	2 840	105,2	8,1
soukromý	57	438	6 645	116,6	15,2	3	15	140	46,7	9,3
církev	8	96	1 599	199,9	16,6	2	33	264	132	8,0
MŠMT	5	29	200	40,0	6,9	2	23	160	80,0	7,0
celkem	292	5 568	120 929	414,1	21,7	38	437	3 539	93,1	8,1

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele

V HMP se nacházejí tradiční školy v klasické zástavbě, sídlištní školy a menší školy v okrajových částech Prahy. Jednotliví zřizovatelé i samy školy neustále modernizují své budovy i vybavení. Síť základních škol je v hlavním městě rovnoměrně rozložená.

Školní vzdělávací programy

Základní školy přistupují k evaluaci ŠVP. Pedagogičtí pracovníci ověřují a aktualizují ŠVP v jednotlivých oblastech tak, aby vyhovovaly potřebám jejich základní školy. Usilují o vytvoření kvalitních ŠVP nejen po stránce obsahové, ale především o změnu metod a forem práce, které povedou k naplnění klíčových kompetencí. Při hledání obsahu vzdělávání se řídí kritériem využitelnosti v reálném životě. Při výuce vyžadují od žáků aktivní zapojení – tvoření, řešení problémů, přemýšlení, diskutování, aplikaci, prezentaci získaných vědomostí.

Řada ZŠ realizuje rozšířenou výuku některých předmětů. Některé školy a třídy vychází z waldorfské pedagogiky a pedagogiky Montessori, jsou využívány i rozsáhlejší projekty, např. projekt Začít spolu, Zdravá škola a Tvořivá škola.

Ověřování výsledků vzdělávání

Základní školy běžně při hodnocení výsledků žáků využívají srovnávacích testů SCIO a KALIBRO a vlastní interní vzdělávací testy pro srovnání úrovně vzdělávání.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu je zabezpečeno na základě diagnostického zjištění individuálních vzdělávacích potřeb žáků ve školských poradenských zařízeních. Ve spolupráci s rodiči je připraven pro žáky individuální vzdělávací plán, učitelé jim poskytují doučování, diferencovanou výuku ve skupinkách. Pedagogům na ZŠ běžného typu pomáhají asistenti pedagoga a školy vytvářejí podmínky k jejich výuce a zajišťují podpůrná opatření. Ve školním roce 2023/2024 bylo v pražských základních školách evidováno celkem 12 887 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, což je **o 654 žáků více** než v roce 2022/2023. Z tohoto počtu bylo celkem 3 460 žáků umístěno ve speciálních třídách a 9 427 žáků ve třídách běžných.

Tab. č. 15 - Žáci podle formy integrace

Celkem		z toho: ve speciálních třídách		z toho: v běžných třídách	
školy	žáci	školy	žáci	školy	žáci
279	12 887	38	3 460	245	9 427

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024- výkonové ukazatele (C1.6.1)

Jazykové vzdělávání a jeho podpora

Nejčastějšími cizími jazyky jsou dle četnosti: anglický jazyk, německý jazyk, francouzský jazyk, španělský jazyk, ruský jazyk a italský jazyk. Nabídka výuky anglického jazyka je na většině škol možná již od prvního ročníku – a to v povinné i nepovinné formě výuky.

Některé MČ zvyšují kvalitu jazykového vzdělávání různými metodami – zejména motivují vyučující cizích jazyků v grantových programech, kde jsou vyhledávána témata na podporu studijních pobytů v zahraničí, zahraniční spolupráce nebo na větší zastoupení kvalifikovaných rodilých mluvčích ve výuce cizího jazyka a vyučování některých předmětů v cizím jazyce.

Tab. č. 16 - Žáci učící se cizí jazyk – povinný předmět

celkem	z toho:							
	AJ	NJ	FJ	RJ	ŠJ	IJ	jiný	jiný
113 576	112 591	24 821	3 231	2 003	7 132	427	312	68

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 - výkonové ukazatele (C1.15.1)

Žáci podle státní příslušnosti

Počet žáků – cizích státních příslušníků ve školním roce 2023/2024 vlivem migrační vlny, způsobené válečným konfliktem na Ukrajině, rapidně vzrostl. Z celkového počtu **120 929**

žáků bylo na území hl. m. Prahy **19 778** žáků – cizinců, což je v porovnání se školním rokem 2021/2022 (rok počátku války na Ukrajině) **o 8 921 žáků více**.

Tab. č. 17 - Žáci podle státní příslušnosti v ZŠ všech zřizovatelů

Příslušnost	Česká republika	Slovensko	ostatní státy EU 27	ostatní evropské státy	ostatní státy světa
Žáci (120 929)	101 151	1 575	1 258	13 865	3 080
podíl v %	83,64	1,30	1,04	11,47	2,55

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele (C1.9.1)

Integrace cizích státních příslušníků probíhá ve většině případů bez problémů, i když podíl žáků cizinců každým rokem vzrůstá a v řadě základních škol tak představují vyšší procentní podíl oproti předchozím letům. Ve velké většině pedagogové poskytují individuální doučování českého jazyka. Pozitivním přínosem je obohacení většinových žáků v rámci poznávání nových multikulturních prvků, děti se učí pozitivnímu postoji k minoritám a k lidem různých národností, náboženství a kultur. Velmi častým problémem jsou konzultace a komunikace s rodiči a zástupci těchto žáků, kteří většinou na rozdíl od dětí neovládají konverzaci v českém jazyce.

Většinu žáků – cizinců však tvoří děti, které nepochází ze země EU, a škola je musí rovněž začlenit do základního vzdělávání. Řada škol řešila tuto situaci různou formou – například projekty nebo dotacemi. Projekty se však netýkaly pouze podpory výuky českého jazyka, která je zásadní při integraci žáků, ale i projektů směřujících k podpoře multikulturní výchovy dětí a mládeže, jako je výchova k vzájemné toleranci, proti rasismu a xenofobii, posilování vědomí obecně lidské sounáležitosti a úcty k ostatním národům, zprostředkování poznání jejich kultury, organizování společných kulturních, sportovních a dalších akcí pro děti a mládež s účastí žáků cizinců apod.

Zápis dětí do 1. ročníku základního vzdělávání

Jednotný zápis k základnímu vzdělávání proběhl ve školním roce 2023/2024 v souladu se školským zákonem v termínu 1. až 30. dubna 2024. Ředitelé základních škol přijímali děti podle předem stanovených kritérií, která zohledňovala povinnost přijmout dítě s místem trvalého pobytu, v případě cizinců s místem pobytu, v příslušném školském obvodu základní školy dle obecně závazné vyhlášky č. 3/2024 Sb. hl. m. Prahy, o školských obvodech základních škol, které jsou zřízené městskými částmi na území HMP. Vyšší počty dětí přicházející z mateřských škol do základních škol, včetně dětí cizinců a dětí uprchlíků z Ukrajiny znamenaly, že došlo na 21 základních školách k losování ze spádových dětí pro přijetí k základnímu vzdělávání do spádové školy.

Pro školní rok 2023/2024 bylo zapsáno do prvních ročníků celkem **23 785** dětí (poprvé u zápisu bylo **19 302** dětí, po odkladu přišlo **4 483** dětí), žádostí o odklad školní docházky bylo **2 893**. Žáků, zapsaných na dané škole ve školním roce 2023/2024, bylo **15 115**. Největší podíl tvořily děti zapsané na základních školách, zřizovaných MČ. Data jsou použita ze Statistické ročenky školství 2023/2024 (C1.25.1).

Věkové složení žáků

Ve věkové struktuře žáků základní školy, která je určena pro věkovou kategorii 6 - 15 let, jsou i žáci mladší, neboť do první třídy ZŠ lze přijmout žáka mladšího 6 let na základě doporučení školského poradenského zařízení a odborného lékaře, pokud o to požádá zákonný zástupce dítěte. Žáci starší 15 let mohou pokračovat v základním vzdělávání v případě, že během školní docházky opakovali ročník nebo nastoupili do ZŠ po odkladu povinné školní docházky, nejdéle však do konce školního roku, v němž dosáhli 17. roku věku.

Tab. č. 18 - Věkové složení žáků

věk	mladší 6 let	6letí	7letí	8letí	9letí	10letí	11letí	12letí	13letí	14letí	15letí	16letí a více
základní školy (včetně škol pro žáky se SVP)												
Žáci (celkem 120 929)	128	10 944	14 184	14 085	13 859	13 829	12 941	12 598	12 724	12 315	3 063	259
podíl v %	0,11	9,05	11,73	11,65	11,46	11,44	10,70	10,42	10,52	10,18	2,53	0,21
základní školy – speciální třídy												
Žáci (celkem 3 539)	1	40	298	345	334	328	361	408	470	457	360	137
podíl v %	0,03	1,13	8,42	9,75	9,44	9,27	10,20	11,53	13,28	12,91	10,17	3,87

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele (C1.8.1)

Odchody žáků ze základní školy

Důvodů, pro které žáci odcházejí ze základní školy během školní docházky, je více. Po pátém a sedmém ročníku přecházejí ze základních škol žáci, kteří uspěli u přijímacích zkoušek na nižší stupeň víceletých gymnázií. V dlouhodobém měřítku se odchody žáků do SŠ zásadně nemění. Základní školu opouštějí před absolvováním devátého ročníku i žáci, kteří opakovali během školní docházky některý ročník a ukončili povinnou školní docházku v nižším ročníku základní školy.

Tab. č. 19 - Odchody žáků ze ZŠ

žáci, kteří odešli ze základní školy								
žáci, kteří ukončili školní docházku v:							žáci, kteří přešli do střední školy	
celkem v 1. - 9 (10.)	v 1. - 5. ročníku	v 6. ročníku	v 7. ročníku	v 8. ročníku	v 9. ročníku	v 10. ročníku	z 5. ročníku	ze 7. ročníku
14 296	-	-	19	114	12 198	80	1 414	471

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele (C1. 17.1 a C1.18.1)

Žáci s trvalým pobytem v jiném kraji

Největší podíl tvořili žáci ze Středočeského kraje. Žáci z jiných krajů byli přijati do ZŠ v místech, kde byly volné kapacity. Zpravidla se jedná o žáky, jejichž rodiče mají pracovní povinnosti v Praze.

Kurzy pro získání základního vzdělání

Pro osoby, které nezískaly základní vzdělání a mají zájem si toto vzdělání doplnit, je určen kurz pro získání základního vzdělání. V souladu s § 12 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 55 odst. 3 školského zákona, je zřízen kurz pro získání základního vzdělání na Základní škole, Praha 2, Botičská 8. Dále tento kurz zajišťuje Základní škola,

Praha 3, Cimburkova 18/600 a Základní škola Meteorologická, Meteorologická 181, 142 00 Praha 4 - Libuš.

Ve školním roce 2023/2024 vykonalo zkoušky na dokončení kurzu pro získání základního vzdělání **39** žáků na ZŠ (C1.24.1).

Zkušenosti s péčí o nadané žáky

Pro nadané žáky jsou v základních školách ve výuce vytvářeny podmínky pro jejich rozvoj formou individuálního přístupu vyučujících. Mimořádně nadaní žáci mají rovněž své speciální vzdělávací potřeby, na něž je třeba reagovat a vytvářet pro ně vhodné podmínky. Jsou vzděláváni na základě principu integrace s využitím speciálních metod, postupů, forem a způsobů vzdělávání, didaktických materiálů, je jim poskytována odborná pomoc ve školských poradenských zařízeních. Rozsah a obsah vzdělávacích opatření stanovuje individuální vzdělávací plán, který je vytvářen ve spolupráci s rodinou žáka. Řada těchto žáků se vzdělává ve třídách s rozšířenou výukou některých předmětů. Žáci mohou rozvíjet své nadání i v organizovaných kroužcích a výběrem z volitelných předmětů. Mohou také navštěvovat vybrané hodiny výuky ve vyšším ročníku. Ukázkou péče o nadané žáky je četná účast dětí v různých soutěžích a dosažené výsledky. Pedagogové se snaží vybírat, motivovat a připravovat žáky na soutěže, projekty a aktivity v různých oborech činností. Problematika podpory nadaných žáků se od září 2016 promítá také v legislativní úpravě školského zákona – konkrétně v §16 a rovněž ve vyhlášce č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Přípravné třídy

V souladu s § 47 odst. 1 školského zákona obec, svazek obcí, kraj a registrovaná církev, náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, a jiná právnická nebo fyzická osoba, zřizující školy a školská zařízení podle § 8 odst. 6, mohou zřizovat přípravné třídy základní školy pro děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, u kterých je předpoklad, že zařazení do přípravné třídy vyrovná jejich vývoj, přednostně děti, kterým byl povolen odklad povinné školní docházky. O zařazování žáků do přípravné třídy základní školy rozhoduje ředitel školy na žádost zákonného zástupce dítěte a na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení. Těmto dětem je věnována individuální péče, která napomáhá vyrovnat jejich vývoj. Přípravné třídy se naplňují do počtu 15 dětí, jejich personální obsazení je na velmi dobré úrovni. Docházka do přípravných tříd a realizace výchovně vzdělávacího programu v těchto třídách přispívá k bezproblémovému začlenění dětí do prvního ročníku základní školy.

Přípravné třídy se nacházejí v ZŠ na celém území HMP. Tradičně jsou zřízeny i při ZŠ v lokalitách, pro které je typická větší koncentrace dětí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají děti z majoritní populace. Většina MČ, které zřizují ZŠ, v souvislosti se zařazováním ukrajinských dětí navýšily kapacity přípravných tříd o dalších 60 míst, celkem od začátku války o 270 míst.

Asistent pedagoga

Základní školy, které integrují do běžných tříd žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, jejichž znevýhodnění si vyžaduje individuální přístup, využívají možnost zapojit do vyučování asistenta pedagoga. Jeho úkolem je zajistit pomoc žákovi při plnění úkolů ve vyučování. Zřízení funkce asistenta pedagoga ve škole se řídí ustanovením § 16 školského zákona. Zapojení asistenta pedagoga přináší efektivní spolupráci s učiteli, individuální přístup k žákům, účinnou pomoc asistenta při vzdělávání i výchovném procesu. Asistenti pedagoga jsou k dispozici pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Poradenské služby škol

Soustava výchovného poradenství v základních školách poskytuje specializované pedagogicko-psychologické služby dětem a jejich rodičům, školám a výchovným zařízením

zajišťujícím péči o děti a zajišťuje odbornou poradenskou službu při volbě povolání. Na základních školách pracují výchovní poradci, kteří se věnují v součinnosti s PPP problematice poradenství při volbě povolání, spolupracují s odděleními péče o děti a rodinu odborů sociálních věcí jednotlivých MČ, s Policií ČR, s Úřadem práce hl. m. Prahy, s občanskými sdruženími a dalšími institucemi.

V rámci své činnosti přispívá soustava výchovného poradenství na základě současných poznatků společenských věd k celkovému rozvíjení osobnosti dětí, k jejich integraci a diferenciaci v procesu výchovy a vzdělání, pomáhá při uskutečňování komplexní péče o zdravý psychický a sociální vývoj dětí a mládeže. Přitom věnuje zvláštní pozornost vlivům a podmínkám nepříznivě ovlivňujícím výchovný a vzdělávací proces.

Významná je činnost v oblasti rizikového chování ve škole, včasného vyhledávání a diagnostikování dětí s poruchami vývoje a poskytování odborné pomoci. V základních školách na území hlavního města Prahy je úroveň této činnosti vzhledem k vysokému počtu zařízení rozdílná. Situace je ovlivněna kvalifikovaností výchovných poradců, jejich osobnostními vlastnostmi a samozřejmě vedením školy.

Značná pozornost se věnuje problematice vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich zařazování do vzdělávacího procesu. S integrovanými žáky pracují speciální pedagogové nebo asistenti pedagoga, ve výuce postupují podle individuálních vzdělávacích plánů. Školy se snaží zajistit kvalitní materiální vybavení.

Mezinárodní spolupráce

Řada základních škol spolupracuje s obdobnými typy škol v zahraničí. Aktivní spolupráce se zahraničními školami se pro některé základní školy stala tradicí. Uskutečňují se výměnné pobyty pedagogů i žáků. Svědčí o tom nejen počet žáků, kteří vyjíždějí do zahraničí, ale stále častěji jsou žáci i pedagogové zapojováni do mezinárodních pracovních projektů. Kontakty se zahraničními školami jsou přínosem pro každou zúčastněnou školu, neboť přispívají k výchově k evropanství. Žáci poznávají kulturu, společnost a životní styl v dalších evropských státech, rozvíjejí aktivní znalost jazyků. Mnoho škol realizuje mezinárodní projekt Adoptce na dálku a další.

Spolupráce s rodiči a ostatními partnery

Stále více se prosazuje komunitní život škol se zvyšující se aktivitou rodičů na formování školy a jejího směřování. Rodiče se podílejí na vedení kroužků, na činnosti výchovných komisí, organizaci kulturních a sportovních akcí. Školy také využívají možnost sponzorování ze strany rodičů. Školy organizovaly pravidelně pro rodiče Dny otevřených dveří, mikulášské nadílky, vánoční besídky, masopustní karnevaly, velikonoční trhy, oslavy Dne dětí, zahradní slavnosti, některé školy pořádaly školní akademie a další společenské akce, např. i reprezentační plesy nebo školní bály.

V souladu se školským zákonem jsou na všech základních školách ustaveny školské rady jako orgány školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, pedagogickým pracovníkům, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. V průběhu roku plnily školské rady své úkoly v souladu s § 168 školského zákona – schvalovaly výroční zprávy o činnosti škol, školní řády, pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, projednávaly návrhy rozpočtu, inspekční zprávy ČŠI, vyjadřovaly se k návrhům školních vzdělávacích programů a dávaly různé podněty.

MČ jako zřizovatelé převážné části základních škol podporují zejména rozvoj materiálních podmínek vzdělávání. MČ řešily stejně jako v minulých letech postupné rekonstrukce a opravy budov i vybavení škol. Městské části podporují také rozvoj komunitních funkcí škol, zájmové aktivity dětí a mládeže apod. Významné jsou finanční příspěvky zřizovatelů na učebnice a učební pomůcky.

Základní školy spolupracují s mnohými institucemi a organizacemi. Velmi podnětná je spolupráce s Policií ČR, s Městskou policií hl. m. Prahy, s Hasičským záchranným sborem, s organizací BESIP, týkající se bezpečnosti dětí v silničním provozu, s Člověkem v tísní, s Ligou proti rakovině a dalšími organizacemi. Církevní školy spolupracují s Arcibiskupstvím pražským, Českou biskupskou konferencí apod.

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova je základním prvkem pro seznamování žáků s rozmanitostí různých kultur, tradic a hodnot různých národů, a to zejména ve vztahu k těm kulturám, se kterými se žáci mohou ve svém bezprostředním okolí potkat. Díky stále zvyšujícímu se podílu obyvatel – cizinců v hl. m. Praze je důležité předávat žákům na základních školách širokou paletu informací a zkušeností o pobytu cizinců na území ČR, v Evropě, ale i v místních podmínkách.

Multikulturní výchova je chápána jako výchova k životu v existující multikulturní společnosti, která je etnicky, kulturně a sociálně variabilní. Základním cílem multikulturní výchovy a její podstatou je naučit se porozumět lidem s odlišností, jinakostí, která může být dána sociálně, rasou, národností, jazykem, kulturou, náboženstvím, zkušeností apod. a vytvářet prostor pro tolerantní a vstřícné soužití s nimi. Společným jmenovatelem při aplikaci metod multikulturní výchovy by mělo být dodržování zdvořilosti, efektivní komunikace, smysluplné diskuse, konstruktivní spolupráce kritického myšlení a interaktivního přístupu. Žák musí mít možnost aktivně si utvářet postoje, trénovat dovednosti a schopnosti, pracovat s informacemi.

Ve školách prolíná multikulturní výchova všechny vzdělávací oblasti. V občanské výchově jsou žáci seznamováni s odlišnými kulturami při probírání menšinových etnik, aby byli schopni jejich odlišným zvykům porozumět a chápat je. V českém jazyce je probíráno učivo o národnostních menšinách, například při četbě v literatuře. Žáci se navzájem informují o svých zážitcích z cest do cizích zemí a o rozdílných kulturách navštívených zemí. Přínosem v této oblasti je spolupráce škol s občanskými sdruženími Adopce na dálku, Člověk v tísní či META.

Prevence rizikového chování

Východiskem je metodický pokyn MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. Základním cílem je výchova ke zdravému způsobu života jako prevence rizikového chování u žáků, a proto je součástí ŠVP všech základních škol.

K prevenci rizikového chování pomáhají minimální preventivní programy, které jsou pravidelně vyhodnocovány a podléhají kontrole České školní inspekce. Tyto programy jsou zaměřené především na oblast prevence drogové závislosti, alkoholismu, kouření, kriminality, šikany, týrání a problémy spojenými s dospíváním. Pedagogové základních škol sledují a řeší negativní jevy ve vztazích mezi dětmi již v počátcích, průběžně monitorují případné projevy šikany, syndromu týraného či zanedbávaného dítěte. Školy pořádají besedy s policií, využívají metodické materiály, vytváření modelových situací, žáci navštěvují tematicky zaměřená divadelní představení. Žákům jsou nabízeny různé činnosti k využití volného času formou zájmových kroužků a dalších akcí organizovaných školami.

Základní školy pravidelně zajišťují vzdělávání pedagogů, semináře pro metodiky primární prevence, semináře a cvičení pro učitele zaměřené na práci s třídními kolektivy.

Součástí prevence jsou také mimoškolní a zájmové aktivity. Různorodost volnočasových aktivit školy umožňuje žákům trávit smysluplně volný čas. Pro skupiny dětí s problematickým chováním a ohrožených nežádoucími sociálními jevy pořádají některé školy víkendové výjezdy zaměřené na posílení odpovědnosti, podporu sebedůvěry a rozvíjení spolupráce. V případech zhoršení vnitřního klimatu třídy jsou prováděny intervence metodiků prevence po konzultaci s třídními učiteli a vedením školy. Každá škola má svého metodika prevence a

také ostatní pedagogové se účastní seminářů zabývajících se prevencí rizikového chování pro nastolení příznivější atmosféry důvěry a spolupráce ve třídě.

Školy oceňují velmi dobrou spolupráci s Městskou policií hl. m. Prahy a Policií ČR, zejména pak organizování přednášek ve školách na téma šikana, kyberšikana, prokazování totožnosti, právní vědomí, kriminalita mládeže, záškoláctví, bezpečné chování a další. Přínosem je i těsná spolupráce škol se sociálními odbory jednotlivých městských částí.

Environmentální výchova

Environmentální výchova je povinnou součástí školních vzdělávacích programů, které ji do výuky mohou zařadit jako povinný předmět, projekt nebo mezipředmětově či jako jakoukoliv kombinaci těchto tří variant. Environmentální výchova je i preventivním nástrojem ochrany životního prostředí.

Žáci v rámci různých aktivit mají možnost zkoumat změn probíhající v přírodě, dále mohou odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů s cílem naučit se účinně a aktivně chránit životní prostředí.

Žáci získávají zajímavou formou soustavu znalostí a dovedností týkajících se vztahů člověka a životního prostředí (ochrana a tvorba životního prostředí, třídění odpadů, sběr papíru, baterií atd.). Dále školy podle polohy a možností využívají parků, zahrad a hájů v okolí škol, kde žáci pozorují změny v přírodě. Ve školách jsou umístěny sběrné nádoby na tříděný odpad.

Při realizaci environmentální výchovy spolupracují školy především s občanskými sdruženími a dalšími subjekty: TEREZA, Toulcův dvůr, KEV, ekologická centra, které školám nabízí různé programy, užitečné materiály a vzdělávací semináře pro učitele. Další spolupráce probíhá s odbory životního prostředí jednotlivých MČ a MHMP.

Výchova k udržitelnému rozvoji

Ve školních vzdělávacích programech základních škol (ŠVP ZŠ) environmentální výchova úzce souvisí i s výchovou k udržitelnému rozvoji, jejímž cílem je vybavit žáky kompetencemi z oblasti ekologie a vytvářet postoje včetně hodnotového systému žáků. V základním vzdělávání je cílem vybavit žáky takovými kompetencemi (znalostmi, dovednostmi a postoji), které jim umožní realizovat zásady udržitelného rozvoje v praktickém životě a posilovat komunitní funkce škol, kdy se školy stávají prostředím pro rozvíjení spolupráce a zájmu o udržitelný rozvoj a také pro sdílení zkušeností s dalšími školami a s mimoškolním prostředím.

Výchova k udržitelnému rozvoji tak ve všech ZŠ prolíná celým výchovně vzdělávacím programem přiměřeně věku žáků. Školy začleňují výchovu k trvale udržitelnému rozvoji v rámci průřezových témat, referátů, projektů tak, aby se žáci snažili co nejvíce uvažovat a přemýšlet nad těmito tématy.

Obecně závazné vyhlášky o školských obvodech základních škol

Povinnost obce stanovit OZV školské obvody základních škol vyplývá § 178 odst. 2 písm. b zákona

č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 178/2016 Sb., potažmo z § 17, 44 a násl. zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

Obecně závazná vyhláška č. 3/2024, o školských obvodech základních škol, která má účinnost od 1. 4. 2024, upravila – stanovila školské obvody pro jednotlivé základní školy, které jsou zřízené městskými částmi na území HMP. Pro veřejnost byla zřízena webová stránka s přehledným uspořádáním školských obvodů u jednotlivých základních škol – <https://www.spadovostpraha.cz>.

Závěry k základnímu vzdělávání z Výroční zprávy ČŠI

Základní vzdělávání v ČR navazuje na předškolní vzdělávání a výchovu v rodině. Hlavními cíli kvalitního základního vzdělávání jsou znalosti a kompetence, které žákům zajistí úspěšnost v dalším vzdělávání a přispějí ke zvýšení úrovně jejich života, přičemž odpovídají nárokům realizovaných vzdělávacích programů. Úkolem škol je motivovat žáky k dosahování těchto výsledků, systematicky zjišťovat jejich aktuální stav a v návaznosti na to přijímat opatření k dalšímu zvyšování kvality poskytovaného vzdělávání.

Ve školním roce 2023/2024 došlo v oblasti regionálního školství k legislativním změnám, které reagují na potřeby škol a mohou vést jak ke zvýšení efektivity jejich řízení, tak i poskytovaného vzdělávání. Patří k nim mj. posílení odpovědnosti ředitele školy za pedagogické vedení, právní ukotvení „školního logopeda“ mezi pedagogické pracovníky, pozice třídního učitele a uvádějícího učitele včetně stanovení délky adaptačního období pro začínající učitele a zpřísnění kvalifikačních podmínek pro asistenty pedagoga.

Zároveň ve školním roce 2023/2024 pokračovaly práce na velké revizi RVP ZV, která vychází ze Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Revidovaný rámcový vzdělávací program klade důraz především na kompetenční pojetí vzdělávání, modernizaci vzdělávání a metodickou podporu pedagogických pracovníků. Národní pedagogický institut České republiky (dále také „NPI ČR“) zveřejnil v březnu 2024 dálkovým přístupem pracovní verzi – návrh RVP k veřejné konzultaci a jeho připomínkování. K diskutovanému problému ohledně zařazení Dalšího cizího jazyka do revidovaného RVP přispěla ČŠI souhrnem zjištění z hospitační činnosti a průzkumem mezi aktéry vzdělávání v tematické zprávě Výuka dalšího cizího jazyka.

Stejně jako v předchozích letech hodnotila ČŠI ve školním roce 2023/2024 podmínky, průběh a výsledky vzdělávání podle kritériálního rámce zveřejněného. Pro lepší informovanost a jako podpora ředitelům škol i pedagogickým pracovníkům je na webových stránkách ČŠI k dispozici metodický portál Kvalitní škola obsahující řadu doporučení, resp. také odkazů na příklady inspirativní praxe, které jsou průběžně doplňovány. Při inspekční činnosti v základních školách se ČŠI ve školním roce 2023/2024 zaměřila na hodnocení podpory rozvoje a dosažené úrovně v digitálních kompetencích a informatickém myšlení, na vnější faktory související s výsledky vzdělávání v základních školách či využívání školního vzdělávacího programu.

V uplynulém školním roce také proběhlo značné množství konkurzů na pozice ředitelů základních škol. Opět se potvrdil nedostatek zájemců o tyto klíčové role, což jasně ukazuje na potřebu zavedení systému, který by cíleně vyhledával potenciální kandidáty a důkladně je připravoval na výkon této funkce.

Doporučení pro zřizovatele

- V rámci místních akčních plánů (MAP) podporovat spolupráci mezi školami a aktivně reagovat na aktuální potřeby škol v regionu s ohledem na socioekonomická specifika území.
- Podporovat vznik a fungování platforem (období metodických kabinetů), které umožňují propojování učitelů i pracovníků školního poradenského pracoviště z různých škol.
- Podpořit školy v tom, aby využívaly systém SEPA pro plánování preventivních aktivit ve školách a jejich vyhodnocování

Doporučení na úrovni systému

- S ohledem na organizaci vzdělávacího systému a postavení ředitelů v něm vytvořit systém identifikace vhodných kandidátů na pozice ředitelů a jejich odbornou přípravu.

Pro ředitele ve funkci zavést systém profesního rozvoje zaměřený na znalosti, dovednosti a kompetence, a to zejména v oblastech pedagogického vedení.

- Zavést diferencovanou podporu škol systémem „indexového financování“ a rozvíjet komplexní metodickou podporu KOMPAS zaměřenou na kvalitu vzdělávání.
- Vytvořit „Standard učitele – profil učitele“ definující konkrétní požadavky pro výkon pedagogické práce.
- Soustředit resortní metodickou podporu zejména do oblastí souvisejících s proměnou podoby výuky, budování příznivého vzdělávacího prostředí a rozvoje gramotností žáků (čtenářská, matematická).

(Čerpáno z Výroční zprávy České školní inspekce za školní rok 2023/2024)

Závěry k základnímu vzdělávání

I přes vysoké počty žáků cizinců a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v základních školách včetně celkové kapacitní naplněnosti značného množství škol docházelo ke zkvalitňování materiálních podmínek, což přispívalo k podpoře kvality vzdělávání. Hlavní město Prahu v oblasti základního vzdělávání v posledních několika letech každoročně postihoval zvyšující se počet žáků přecházejících z předškolního vzdělávání do prvního stupně základního vzdělávání. S ohledem na potřebnost počtu míst na ZŠ se městské části jako zřizovatelé snaží o pravidelnou úpravu stávajících kapacit, případně zřizování nových kapacit základních škol.

Stále platí, že cílem základního vzdělávání vyjma jeho základního úkolu tj. zabezpečení kvalitního vzdělávání žáků, by z hlediska regionu Hlavního města Prahy mělo být zajištění dostatečného počtu míst pro žáky zejména v těch městských částech HMP, kde dochází k nárůstu obyvatel, a to podporou navyšování stávajících kapacit případně výstavbou nových základních škol. Dále je třeba podporovat roli rodičů jako nejdůležitějších partnerů základního vzdělávání i v rámci prevence záškoláctví, šikany a případně dalšího rizikového chování žáků. V rámci této problematiky je nezbytné podporovat spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a odborem sociálně-právní ochrany dětí. Rovněž je nutné nadále poskytovat metodickou pomoc ředitelům základních škol v oblasti vedení školy a zvyšování kvality vzdělávání a podporovat další vzdělávání pedagogů včetně podpory spolupráce mezi základními školami a středními školami v hlavním městě.

II. 3 Střední vzdělávání

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty, získané v základním vzdělávání. Poskytuje žákům obsahově širší všeobecné vzdělání nebo odborné vzdělání, spojené se všeobecným vzděláním a upevňuje jejich hodnotovou orientaci. Vytváří předpoklady pro samostatné získávání informací a celoživotní učení, připravuje žáky pro navazující terciární vzdělávání nebo pro výkon povolání. Střední školy poskytují žákům střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou všeobecné či odborné. Přehled o podílu žáků na jednotlivých stupních středního vzdělávání podávají následující tabulky.

Tab. č. 20 - Vzdělávání ve středních školách (včetně škol pro žáky se SVP) zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev - podíl jednotlivých stupňů středního vzdělání při denní formě vzdělávání

Vzdělávání ve středních školách Počet žáků - studií	71 762	
% z celkového počtu	100%	
z toho:		
Střední vzdělání (bez maturity i bez výučního listu)	345	
% z celkového počtu	0,48%	
	2-3 leté	zkrácené

Střední vzdělání s výučním listem (2-3 leté, zkrácené)	8 162		203	
	8 365			
% z celkového počtu	11,66%			
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	8 leté	6 leté	4 leté	zkrácené
	14 291	4 176	43 429	0
	61 896			
% z celkového počtu	86,25%			
Nástavbové studium (určeno pro uchazeče se středním vzděláním s výučním listem)	1 156			
% z celkového počtu	1,61%			

V tabulce jsou uvedeny tzv. "počty studií", kde za „studium“ je považováno vzdělávání žáka směřující k získání stupně vzdělání odpovídajícího oboru vzdělání, ve kterém se žák vzdělává. Tzn., že se jeden žák může vzdělávat ve více studiích (oborech vzdělání) současně. Zdroj: Statistické výkazy za rok 2023/2024

Tab. č. 23 - Vzdělávání ve středních školách (bez škol pro žáky se SVP) HMP, MČ, soukromník, církev – podíl jednotlivých stupňů středního vzdělávání

Vzdělávání ve středních školách Počet žáků - studií	70 660			
% z celkového počtu	100%			
z toho:				
Střední vzdělání (bez maturity i bez výučního listu)	52			
% z celkového počtu	0,07%			
Střední vzdělání s výučním listem (2-3 leté, zkrácené)	2-3 leté		zkrácené	
	7 648		203	
	7 407			
% z celkového počtu	10,90%			
Střední vzdělání s maturitní zkouškou	8 leté	6 leté	4 leté	zkrácené
	14 291	4 176	43 157	0
	61 624			
% z celkového počtu	87,21%			
Nástavbové studium (určeno pro uchazeče se středním vzděláním s výučním listem)	1 133			
% z celkového počtu	1,60%			

V tabulce jsou uvedeny tzv. "počty studií", kde za „studium“ je považováno vzdělávání žáka směřující k získání stupně vzdělání odpovídajícího oboru vzdělání, ve kterém se žák vzdělává. Tzn., že se jeden žák může vzdělávat ve více studiích (oborech vzdělání) současně. Zdroj: Statistické výkazy za rok 2023/2024

Počet škol a žáků

Ve školním roce 2023/2024 poskytovalo střední vzdělání na území hl. m. Prahy celkem 187 středních škol různých zřizovatelů. Tímto počtem se, v porovnání s ostatními kraji, řadí hl. m. Praha na 1. místo v České republice. Nejvíce zastoupeny jsou školy, poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Hl. m. Praha v daném školním roce zřizovalo 105 právnických osob s výkonem činnosti středních škol. Dalším, nejpočetněji zastoupeným zřizovatelem, je soukromý sektor. Střední školy zřizuje také církev, ústřední orgány státní správy (MŠMT, Ministerstvo vnitra a Ministerstvo spravedlnosti) a MČ.

Tab. č. 21 - Školy a žáci včetně absolventů středních škol zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev

	školy	žáci celkem	v tom forma vzdělání	
			denní	ostatní
SŠ celkem	187	75 592	71 762	3 830
Absolventi za školní rok 2023/2024	-	13354	12608	746

Zdroj: MŠMT – Statistické výkazy 2023/2024

Počty nově přijatých žáků a absolventů

Přehled o nově přijatých žácích do 1. ročníku a absolventech, v členění na denní a ostatní formy studia podává následující přehled. Nejsou do něho začleněni absolventi a přijímaní do zkráceného a nástavbového studia.

Tab. č. 22 - Nově přijatí do 1. ročníku ve středních školách zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev při denní formě vzdělávání rozdělených podle druhu vzdělávání

druh vzdělání	nově přijatí do 1. ročníku			
střední školy celkem	19 088			
z toho:				
střední vzdělání (bez maturity i bez výučního listu)	125			
střední vzdělání s výučním listem (2-3 leté, zkrácené)	2-3 leté		zkrácené	
	3 356	201		
celkem	3 557			
střední vzdělání s maturitní zkouškou	8 leté	6 leté	4 leté	zkrácené
	1 839	663	12 277	0
celkem	14 779			
nástavbové studium (určeno pro uchazeče se středním vzděláním s výučním listem)	627			

Zdroj: Statistické výkazy za rok 2023/2024

V denním studiu stále přetrvává zájem o obory ukončené maturitní zkouškou. Hlásí se do nich mnohonásobně více žáků než do učebních oborů. Stejně jako v předchozích letech, bylo nejvíce nově přijatých žáků do 1. ročníku odborného vzdělávání s maturitní zkouškou.

Oborová struktura středních škol

Střední školy na území hl. m. Prahy nabízí vzdělání ve skupinách oborů, v souladu s nařízením vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. V pražských středních školách jsou zastoupeny téměř všechny skupiny oborů, v nichž lze dosáhnout střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem a střední vzdělání s maturitní zkouškou.

Přehled o oborové struktuře pražských středních škol a o počtech žáků v jednotlivých skupinách oborů v denním vzdělávání i v ostatních formách studia, podávají následující tabulky.

Tab. č. 23 - Oborová struktura podle skupin oborů - denní forma vzdělávání – (bez škol pro žáky se SVP a škol zřizovaných ústředními orgány státní správy) – SŠ všech zřizovatelů a z toho SŠ zřizované HMP (Zdroj: statistické výkazy za školní rok 2023/2024)

kód oboru	skupina oborů	počet škol poskytující vzdělání v oboru		počet žáků		nově přijatí žáci do 1. ročníku		absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
16	Ekologie a ochrana životního prostředí	1	1	106	106	30	30	18	18
18	Informatické obory	14	10	3303	2606	880	696	637	510
23	Strojírenství a strojírenská výroba	15	13	2165	1950	821	732	395	348
26	Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	16	13	3049	2708	1063	911	673	553
28	Technická chemie a chemie silikátů	6	5	702	673	182	178	121	121
29	Potravinářství a potravinářská chemie	7	4	974	746	400	296	218	175
31	Textilní výroba a oděvnictví	5	3	190	172	66	59	31	30
32	Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů	1	1	6	6	0	0	0	0
33	Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	11	9	784	753	286	274	143	132
34	Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	5	4	633	246	180	74	131	47
36	Stavebnictví, geodézie a kartografie	6	5	2161	2143	710	692	446	424
37	Doprava a spoje	4	3	1004	852	296	232	182	158
39	Speciální a interdisciplinární obory	6	4	777	551	249	187	121	76
41	Zemědělství a lesnictví	7	4	932	728	299	242	166	142
43	Veterinářství a veterinární prevence	1	1	119	119	30	30	23	23
53	Zdravotnictví	7	4	1296	998	383	279	243	190
63	Ekonomika a administrativa	33	19	6243	4241	1799	1246	1076	793
64	Podnikání v oborech, odvětví	14	10	669	500	350	265	182	121
65	Gastronomie, hotelnictví a turismus	21	8	4315	2574	1531	914	884	518
66	Obchod	10	5	1248	997	442	367	271	197
68	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	12	7	2616	1416	728	376	495	264
69	Osobní a provozní služby	12	6	1674	1075	568	341	363	251
72	Publicistika, knihovnictví a informatika	3	3	193	193	47	47	38	38
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	13	6	1142	545	299	151	194	107
78	Obecně odborná příprava	33	25	3728	3006	1004	805	748	652
79	Obecná příprava	92	50	28170	19148	5431	3706	4003	3058
82	Umění a užité umění	25	13	3563	1832	1015	478	806	432
SU	Celkem v denní formě vzdělávání - počet studií	200	114	71762	50884	19089	13608	12608	9378

Zdroj: Statistické výkazy za rok 2023/2024

Nejpočetněji zastoupenou skupinou oborů středních škol v hl. m. Praze v denní formě vzdělávání byla za uplynulý školní rok skupina 79 – Obecná příprava (gymnázium), kterou studovalo 28 170 žáků, následovala skupina 63 – Ekonomika a administrativa s 6 243 žáky,

skupina 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus – 4 315 žáků a skupina 82 - Umění a užité umění – s počtem 3 563 žáků. Nejméně byla zastoupena skupina 32 – Kožedělná, obuvnická výroba a zpracování plastů, s počtem 6 žáků, skupina 16 - Ekologie a ochrana prostředí s 106 žáky, skupina 43 - Veterinářství a veterinární prevence s počtem 119 žáků, skupina 31 – Textilní výroba a oděvnictví – 190 žáků a skupina 72 – Publicistika, knihovnictví a informatika s počtem 193 žáků. Všechny ostatní skupiny oborů překročily hranici 400 žáků.

Ve školách, zřizovaných hl. m. Praha, je nejvíce zastoupena Obecná příprava s 19 148 žáky, následuje Ekonomika a administrativa s 4 241 žáky. Třetí, nejvíce zastoupenou skupinou oborů, je Gastronomie, hotelnictví a turismus s 2 574 žáky. I zde byla nejméně zastoupená skupina 32 - Kožedělná, obuvnická výroba a zpracování plastů, s počtem 6 žáků a skupina 16 – Ekologie a ochrana prostředí s 106 žáky. Pod hranicí 200 žáků zůstaly, stejně jako v předchozím školním roce, skupiny oborů 31 - Textilní výroba a oděvnictví se 172 žáky, skupina 43 - Veterinářství a veterinární prevence s počtem 119 žáky a 72 - Publicistika, knihovnictví a informatika se 193 žáky.

Nejvíce přijatých žáků bylo ve skupině oborů 79 – Obecná příprava, skupině 63 – Ekonomika a administrativa, dále ve skupině 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus, a 82 – Umění a užité umění. V prvních třech skupinách oborů je také nejvíce absolventů.

Tab. č. 24 - Oborová struktura podle skupin oborů - ostatní formy vzdělávání (bez škol pro žáky se SVP a škol zřizovaných ústředními orgány státní správy) – SŠ všech zřizovatelů a z toho SŠ zřizované HMP

kód oboru	skupina oborů	počet škol poskytujících vzdělání v oboru		počet žáků		nově přijatí žáci do 1. ročníku		absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
18	Informatické obory	1		19				4	
23	Strojírenství a strojírenská výroba	2	1	111	14	43	0	21	3
26	Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní	3	2	309	151	153	84	129	71
29	Potravinářství a potravinářská chemie	2	1	67	64	18	17	14	13
31	Textilní výroba a oděvnictví	1	1	25	25	0	0	5	5
33	Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	2	2	82	82	51	51	27	27
36	Stavebnictví, geodézie a kartografie	1	1	76	76	40	40	39	39
39	Speciální a interdisciplinární obory	1	1	24	24	11	11	4	4
41	Zemědělství a lesnictví	1	1	43	43	31	31	18	18
53	Zdravotnictví	4	1	77	16	29	0	26	2
63	Ekonomika a administrativa	7	1	333	50	62	18	60	4
64	Podnikání v oborech, odvětví	13	5	812	59	459	26	155	16
65	Gastronomie, hotelnictví a turismus	3		942		377		97	
68	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	2		145		34		22	
69	Osobní a provozní služby	1	1	75	75	42	42	10	10
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	4		495		186		91	
79	Obecná příprava	2	1	195	141	50	44	24	21
SU	Celkem v ostatních formách vzdělávání - počet studií	200	114	3830	820	1586	364	746	233

Zdroj: statistické výkazy za školní rok 2023/2024

V ostatních formách vzdělávání bylo zastoupeno podstatně méně skupin oborů než v denní formě vzdělávání. Nejpočetněji byla zastoupena skupina 64 – Podnikání v oborech, odvětvích s 812 žáky, následovala skupina 65 – Gastronomie, hotelnictví a turismus s 942 žáky a 75 - Pedagogika, učitelství a sociální péče s 495 žáky.

Nejvíce nově přijatých žáků bylo ve skupinách oborů 64 – Podnikání v oborech a odvětvích, 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče, 65 - Gastronomie, hotelnictví a turismus 26 – Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika.

Změny oborové struktury

V průběhu školního roku 2023/2024 došlo ke změnám v oborové struktuře středních škol především z důvodů rozšíření vzdělávací nabídky škol nebo zjištěného zájmu o některé obory.

Tab. č. 25 - Přehled o nových oborech vzdělání na jednotlivých školách

kód oboru	název oboru	škola	důvod
23-56-H/01	Obráběč kovů	Akademie řemesel Praha – Střední škola technická, se sídlem Zelený pruh 1294/52, Praha 4	Doplňující obor k maturitnímu oboru 23-45-L/01 Mechanik seřizovač, studium oboru není nabízeno samostatně.
79-41-K/41	Gymnázium	Gymnázium a sportovní gymnázium se zaměřením na esporty, s.r.o., se sídlem José Martího 269, Praha 6	Zapsáno v RŠ od. 1. 9. 2024, činnost nezahájena
79-41-K/41	Gymnázium se sportovní přípravou	Gymnázium a sportovní gymnázium se zaměřením na esporty, s.r.o., se sídlem José Martího 269, Praha 6	Zapsáno v RŠ od. 1. 9. 2024, činnost nezahájena
79-41-K/41	Gymnázium	Královské gymnázium Petrovice s.r.o., se sídlem Bellova 352, Praha 10	Poptávka veřejnosti
79-41/K-41	Gymnázium	Střední škola Futurum s.r.o.	Poptávka veřejnosti
23-41-M/01	Strojírenství (ŠVP Průmyslová robotika)	Střední škola elektrotechniky a strojírenství, Jesenická 1, Praha 10	Rozšíření nabídky oborů
79-41-K/41	Gymnázium	Meridian česko-britská základní škola a gymnázium s.r.o., se sídlem Třeboradická 1110/51, Praha 8	Poptávka veřejnosti
79-41-K/41	Gymnázium	Základní škola a gymnázium Livingston s.r.o., se sídlem Vážská 998/2, Praha 9	Poptávka veřejnosti
79-41-K/41	Gymnázium	PORG – gymnázium, základní škola a mateřská škola, o. p. s.	Poptávka veřejnosti
79-41-K/41	Gymnázium	Gymnázium FOSTRA International s.r.o.	Poptávka veřejnosti
79-41-K/41	Gymnázium	Gymnázium Jana Nerudy, škola hlavního města Prahy, Praha 1, Hellichova 3	Poptávka veřejnosti
79-41-K/41	Gymnázium	MICHAEL - Střední škola, Gymnázium a Vyšší odborná škola, s.r.o.	Poptávka veřejnosti

Tab. č. 29 - Přehled o zrušených oborech vzdělání na jednotlivých školách

kód oboru	název oboru	škola	důvod
-	-	-	-

Školní vzdělávací programy

Školní vzdělávací program je základním dokumentem školního vzdělávacího procesu, který obsahově odpovídá standardu rámcového vzdělávacího programu stanovenému pro každý obor vzdělání. Školy průběžně naplňování školního vzdělávacího programu ověřují a každoročně jej mohou v dílčích oblastech revidovat, aktualizovat či doplňovat. Úlohou školního vzdělávacího programu je žáky vybavit klíčovými kompetencemi, vědomostním základem a dovednostmi dle RVP, dále pak připravit žáky k celoživotnímu, profesnímu, občanskému i osobnímu uplatnění.

Rámcový vzdělávací program pro obor Gymnázium, Gymnázium se sportovní přípravou a Dvojazyčné gymnázium byl v souvislosti s úpravami RVP pro základní vzdělávání aktualizováno digitální vzdělávání. Byla doplněna nová kompetence = tzv. digitální kompetence a nově koncipovaný obor Informatika. Změny RVP vycházejí z požadavků Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 i cílů Strategie 2030+.

Gymnázia mohla od školního roku 2022/2023 již podle upravených RVP vzdělávat. Nejpozději, kdy gymnázia musí zahájit vzdělávání podle upraveného RVP je od 1. 9. 2025, tj. od školního roku 2025/2026.

Některá gymnázia již modernizované RVP implementovala do svých školních vzdělávacích programů a zahájila podle něj výuku od 1. 9. 2022 (např. Gymnázium, Praha 7, Nad Štolou 1 a Gymnázium, Praha 10, Voděradská 2), jiné v průběhu školního roku zatím aktualizaci ŠVP připravovaly. Realizaci aktualizovaného ŠVP může komplikovat nedostatek pedagogických učitelů informatiky.

Školní vzdělávací programy byly upraveny na základě „Opatření ministra školství, mládeže a tělovýchovy“, kterým se vydaly aktualizované rámcové vzdělávací programy oborů středního vzdělávání kategorie dosaženého vzdělání J, E, H, LO, L5, M a P stanovené v nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Nové ŠVP musely mít shodné názvy s názvy oborů, v některých případech jsou proto doplněné o odborné zaměření. V ŠVP byly upraveny učební plány všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů i praxe podle revidovaných RVP. V ŠVP je uvedena Vazba kurikula odborného vzdělávání na Národní soustavu kvalifikací (NSK). Dále proběhla úprava ŠVP pro výuku v kombinaci oborů H + L.

- Vyšší odborná škola zdravotnická, Střední zdravotnická škola a gymnázium, Praha 1, Alšovo nábřeží 6 – nový školní vzdělávací program pro obor gymnázium byl plněn u prvního ročníku. K žádným zásadním změnám ve školních vzdělávacích programech nedošlo, aktivně jsou do jednotlivých témat zařazovány nové poznatky i digitální technologie. Škola je příjemcem Operačního programu Jan Amos Komenský a účastníkem projektu Šablony, účelem zvyšování kvality, inkluzivity a účinnosti systémů vzdělávání, zajišťování rovného přístupu ke kvalitnímu a inkluzivnímu vzdělávání, včetně usnadňování vzdělávací mobility znevýhodněných skupin. Tohoto programu škola plně využívá k udržení kvality vzdělávání i formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, a rovněž zkvalitňování vybavení školy digitálními technologiemi.
- VOŠ, G, SPŠ a SOŠ, Praha 2, Podskalská 10 – při realizaci výuky ve všech oborech se z důvodu aktualizace učiva a jeho efektivnějšího propojení vyskytly částečné nesrovnalosti, které se prozatím řešily formou dílčích úprav náplní učiva v rámci předmětové komise, tzv. dodatků. Předmětové komise připomínky evidovaly a po shrnutí podnětů ze všech předmětů v každém ročníku připravily podklad pro úpravu ŠVP tak, aby se výuka jednotlivých předmětů vzájemně provázala a umožnila vytváření a

upevnění kompetencí žáků v daném studijním oboru. Dodatky velmi efektivně reagují na novinky, změny či podobu MZ, logicky doplňují učivo.

- Střední průmyslová škola stavební Josefa Gočára Praha 4, Družstevní ohoz 3 – během školního roku pedagogové upravili ŠVP jednotlivých zaměření tak, aby od roku 2024/2025 mohla naběhnout změna RVP v oblasti výpočetní techniky.
- Karlínské gymnázium, Praha 8, Pernerova 25 – došlo ke změně obou školních vzdělávacích programů – odstranění kontrolního bodu po jednotlivých ročnících, což v budoucnu umožní vyučujícím tematické celky vyučovat v pořadí, které lépe odpovídá potřebám žáků nebo osobním preferencím vyučujících.
- Gymnázium, Praha 9, Chodovická 2250 – k naplňování cílů přispívá projekt Gladiátorských her, při kterém žáci uplatňují při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti a využívají analytického a kritického myšlení. Ve sledovaném školním roce byl projekt inovován a pilotována jeho aktualizovaná verze. S novou podobou výuky informatiky se žáci učí efektivně využívat moderní informační technologie. ŠVP byl i v této oblasti aktualizován a vyučující informatiky se intenzivně vzdělávají v oblasti nového pojetí výuky tohoto předmětu.
- Akademie řemesel Praha – Střední škola technická, se sídlem Zelený pruh 1294/52, Praha 4 – od 1. 9. 2022 vstoupily v platnost nové, přepracované ŠVP dle revidovaných RVP a jejich ověřování proběhlo již bez problémů a pracuje se s nimi. Nové ŠVP mají shodné názvy s názvy oborů, v některých případech byly doplněné o odborné zaměření. V ŠVP byly upraveny učební plány všeobecně vzdělávacích a odborných předmětů i praxe podle revidovaných RVP. V ŠVP je uvedena Vazba kurikula odborného vzdělávání na Národní soustavu kvalifikací (NSK). V celkem devíti ŠVP jsou uplatněny prvky modulové výuky, zejména je to v oborech s výučním listem. Počet nových ŠVP, se oproti minulému stavu snížil, protože nová ŠVP jednotlivých oborů obsahují více forem vzdělávání. Byla zpracována nová ŠVP pro nástavbové studium, která zahrnují dvouletou denní i tříletou dálkovou formu. Úplně novým ŠVP tomto školním roce je ŠVP 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel, zaměření Mechanik opravář kolejových vozidel. Tento nový učební obor je vyučován od 1. 9. 2024.
- Střední průmyslová škola na Proseku, se sídlem Novoborská 610/2, Praha 9 – ve sledovaném období byly zpracovány dva nové ŠVP. Stávající ŠVP pro obor Strojírenství – Počítačová podpora konstruování byl vyhodnocen jako dobíhající a pro obor Strojírenství vznikly dva nové ŠVP – Programování CNC strojů a robotika, Digitální prototypování a průmyslový design, s účinností od 1. 9. 2024. Důvodem bylo plánované navýšení cílové kapacity školy a otevření další třídy oboru Strojírenství. Současně byly všechny ostatní ŠVP aktualizovány s ohledem na rozšíření výuky měkkých dovedností. V ŠVP vývoj aplikací budou nově ve 4. ročnících nabízeny specializační větve.
- Střední odborná škola automobilní, informatiky a Gymnázium, se sídlem Weilova 1270/4, Praha 10 – v ŠVP oboru Informační technologie byly zařazeny nové volitelné předměty s ohledem na požadavky pracovního trhu a byla vytvořena další koncepce ŠVP s názvem Multimediální komunikace. Ostatní ŠVP měly jen dílčí úpravy dle změnového listu. Tyto změny jsou provedeny na základě ročního vyhodnocení výsledků žáků a požadavků sociálních partnerů.
- Gymnázium Duhovka s.r.o., se sídlem Praha 7, Ortenovo náměstí 1275/34 – škola má vytvořeny dva školní vzdělávací programy: „Pomoz mi, abych to dokázal sám“ pro žáky v oboru 79-41-K/81 s dvojjazyčnou česko-anglickou výukou při uplatnění metod práce M. Montessori a „Macte animo, generose homo, sic tur ad astra“ pro žáky v oboru vzdělání 79-41-K/41. Ve školním roce 2020/2021 byla školskou radou projednána a schválena aktualizovaná verze ŠVP pro vyšší ročníky gymnázia (kvinta-oktáva). Ke změnám došlo z důvodu rozšíření nabídky výuky řady předmětů v anglickém jazyce na základě povolení MŠMT a zavedení mezinárodního programu International Baccalaureate Diploma.
- Gymnázium Na Zatlance 11, Praha 5: škola se zapojila ve školním roce 2023 – 2024 do dvou pokusných ověřování, vyhlášených MŠMT: 1. Pokusné ověřování obsahu, metod a

organizace kombinovaného vzdělání v základních a středních školách; 2. Pokusné ověřování Systému podpory provázejících učitelů. Škola se zapojila do ŠVP „Objevovat a rozvíjet“ – nově „VIA“.

- Gymnázium VOŠ Evropská 33, Praha 6: ve školním roce 2023/2024 škola přistoupila ke změně v oblasti digitálního vzdělávání ve školních vzdělávacích programech na obou typech středního odborného vzdělávání. Nové požadavky Rámcových vzdělávacích programů SOV byly začleněny do ŠVP středního odborného vzdělávání tak, aby se podle nich mohlo začít vyučovat už od září dalšího školního roku, tedy 2024/25. Na Střední pedagogické škole i na Pedagogickém lyceu bylo upraveno ŠVP SOV podle nových požadavků pro digitální kompetence žáků. Nově bylo místo Informatiky zavedeno Informatické vzdělávání a mezi Klíčové kompetence byly vloženy Digitální kompetence, které se prolínají všemi dalšími předměty. Mezi průřezová témata bylo podle nových požadavků vloženo téma Člověk a digitální svět.
- The English College in Prague – Anglické gymnázium o.p.s., Sokolovská 320, Praha 9 popisuje a vyhodnocuje vzdělávání podle ŠVP takto: Výuka v Anglickém gymnáziu probíhala ve všech ročnících podle učebního plánu a školního vzdělávacího programu pro bilingvní gymnázia 79-43-K/61, který byl vytvořen na základě rámcového vzdělávacího programu pro dvojjazyčná gymnázia. Výuka směřuje k mezinárodním zkouškám International Baccalaureate (IB) a v některých předmětech také International General Certificate of Secondary Education (IGCSE). Učební plány jsou proto založeny na mezinárodních požadavcích, které se od 1. ročníku kombinují s rámcovým vzdělávacím programem pro dvojjazyčná gymnázia.
- Soukromá střední škola gastronomie s. r. o. - v souvislosti s opatřením ministerstva školství mládeže a tělovýchovy, kterým se vydávají aktualizované rámcové vzdělávací programy oborů středního vzdělání stanovené v nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Výuka ve 3. ročnících příslušných oborů se konala dle předchozích ŠVP.
- PORG – gymnázium, základní škola a mateřská škola, o. p. s. – úprava RVP v oblasti digitální, v souladu se změnou vydanou MŠMT (2021) – úpravy proběhly v předmětu Informatika a k naplňování a rozvoji digitálních kompetencí žáků.
- Gymnázium Elišky Krásnohorské, Praha 4 – Michle, Ohradní 55 - školní vzdělávací program byl aktualizován v srpnu 2023 a výuka podle něj začala probíhat od září téhož roku. Změny se týkaly především výuky informatiky a rozvíjení digitální gramotnosti ve všech ročnících a vycházejí z tzv. malé revize v oblasti ICT. V aktualizovaném ŠVP jsou zařazeny digitální kompetence. Možnost využívat digitální technologie napříč celým učebním oborem umožňuje rozvíjení digitálních kompetencí ve všech vyučovacích předmětech.
- Gymnázium, Praha 4, Budějovická 680 - od 1. 9. 2023 platí nový školní vzdělávací program pro 8leté i 6leté studium, hlavní změnou tohoto programu je rozvoj digitálních kompetencí žáků a výuka zcela nového pojetí a obsahu předmětu Informatika. Oba nové školní vzdělávací programy byly schváleny školskou radou v červnu 2023. Od 1. 9. 2023 postupně dochází v jednotlivých ročnících k posílení hodinové dotace pro výuku předmětu Informatika a společně s tím i ke změně obsahu tohoto předmětu:
Od 1. 9. 2023 – nové ŠVP NG v primách a terciích NG a nové ŠVP DG v tercii
Od 1. 9. 2024 – nové ŠVP NG v sekundách a kvartách (tedy celé NG), nové ŠVP DG v kvartě, nové ŠVPG v kvintě.
- Karlínská obchodní akademie - škola si v minulých letech vytkla za cíl nabídnout moderní studijní zaměření, které by žáky více připravovalo na kariéru v podnikatelské sféře. V roce 2021-22 tento cíl naplnila a zahájila ve dvou třídách prvního ročníku výuku nového zaměření – Aplikovaná ekonomie a podnikání. Výuka probíhá podle moderních pedagogických trendů. Je zařazována tandemová výuka, projektová výuka, škola spolupracuje s odborníky z praxe. Od školního roku 2021-22 je ve škole vyučován

předmět Projektové práce, který má za cíl vybavit žáky dovednostmi v oblasti projektové práce a projektového managementu. Škola průběžně vyhodnocuje přínos předmětu a naplňování jeho cílů a pružně přizpůsobuje výuku předmětu rychle se měnícím podmínkám na trhu práce.

- Gymnázium, Praha 10, Přípotoční 1337 – rozvoj vzdělávání implementovala škola do několika oblastí: podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě, podpora polytechnického vzdělávání, rozvoj výuky cizích jazyků, digitální kompetence, čtenářské a matematické gramotnosti.
- Střední odborná škola Jarov, se sídlem Praha 9, Učňovská 1 – v rámci stanovení cílů ŠVP je aplikována metoda SMART ú SMARTER, tj. všechny stanovené cíle jsou konkrétní, měřitelné, dosažitelné, realistické, časově ohraničené a hodnotitelné

Ověřování výsledků vzdělávání

Většina škol realizuje před podáním přihlášky k MZ školní maturitu nanečisto. Na základě výsledků si pak žáci mohou odpovědně vybrat, zda budou maturovat z matematiky nebo cizího jazyka.

Na pražských školách se výsledky ověřují například těmito formami:

- Vstupní testy, srovnávací testy z vybraných maturitních předmětů,
- účast žáků na soutěžích, a to nejen školních, ale i obvodních a krajských,
- forma klauzurních prací, písemných prací, ústního zkoušení a testů, účast žáků školy na různých soutěžních i nesoutěžních akcích, olympiádách a výstavách,
- jednotné prověrky, zejména v profilových předmětech, uplatnění absolventů na trhu práce,
- maturita na nečisto z maturitních předmětů český jazyk, cizí jazyky, matematika, chemie, biologie aj.,
- vypracovaný systém školy pro vlastní hodnocení vzdělávání, který zahrnuje porovnání hodnocení mezi jednotlivými třídami v ročníku i mezi jednotlivými školními roky v různých předmětech. Hodnocení začíná již na začátku vzdělávání srovnávacími testy z českého jazyka, angličtiny a matematiky,
- placement test jazykové školy AKCENT, který rozřazuje testované žáky do jednotlivých jazykových úrovní,
- testování PISA, zaměřené na matematickou gramotnost patnáctiletých žáků,
- malá maturita, Testy SCIO – dobrovolné,
- testování TIMSS České školní inspekce,
- test Pedagogické fakulty UK „Nedostatek učitelů – jak jej identifikovat, řešit a předcházet mu“.

Česká školní inspekce ve školním roce 2023/2024 ověřovala na výběrových souborech žáků 5. ročníku ZŠ a 9. ročníku ZŠ dosažené výsledky vzdělávání v oblastech informačního myšlení a práce s daty. Zároveň probíhalo průběžné analyzování poznatků o výsledcích žáků, získaných prostřednictvím realizovaných výběrových zjišťování. V tomto školním roce se jednalo o výsledky žáků ve výběrovém zjišťování žáků 5. a 9. ročníku ZŠ a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií z let 2022 a 2017. Šetření probíhalo i na mezinárodní úrovni.

Hodnocení vzdělávání Českou školní inspekcí

Inspekční činnost ČŠI je důležitou součástí kontroly celého vzdělávacího procesu, která napomáhá k jeho zkvalitňování, rozvoji a souladu s právními předpisy. Ve školním roce 2023/2024 byly provedeny kontroly na školách, například se zaměřením na hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle § 185 odst. 1 školského zákona, kontrolu dodržování vybraných ustanovení školského zákona, hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP, šetření stížnosti, hodnocení ekonomických podmínek školy a mnoha dalších.

Inspekční činnost ČŠI na školách probíhala v například v těchto oblastech:

- *Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání,*
- *dodržování právních předpisů,*
- *šetření stížností,*
- *kontrola náležitostí přijímání ke střednímu vzdělávání,*
- *tematická inspekční činnost zaměřená na sociální gramotnost,*
- *zjišťování podpory pohybových aktivit a dovedností žáků*
- *tematická inspekční činnost.*

V rámci proběhlých inspekcí za rok 2023/2024 nebylo zjištěno u škol žádné pochybení.

Výsledky ostatních kontrol

Mimo ČŠI se na kontrolách ve školách podílely další subjekty, zejména instituce hl. m. Prahy jako zřizovatele (odbor školství, mládeže a sportu MHMP, odbor kontrolních činností MHMP), dále Inspektorát práce, kontroly ze strany HZS, orgánů veřejného zdraví a jiné.

Kontrolní činnost na školách probíhala v například v těchto oblastech:

- *Kontrola BOZP, PO, požárního vodovodu, hasicích přístrojů, elektrické instalace, kotelny, atd.,*
- *finanční kontrola,*
- *kontrola činností autorizované osoby pro profesní kvalifikaci Kariérový poradce pro vzdělávací a profesní dráhu (kód: 75-004-R) – kontrola správnosti postupu při provádění zkoušek*
- *externí audit v rámci norem kvality ISO 9001:2016,*
- *kontrola evidence majetku a provedení inventarizace majetku,*
- *kontrola hospodaření organizace (závazky, faktury, inventarizace, veřejné zakázky apod.),*
- *veřejnosprávní finanční kontrola následná, provedená odborem kontroly MHMP,*
- *následné kontroly plnění opatření k nápravě nedostatků zjištěných při předchozí kontrole,*
- *kontrola plnění povinností v ochraně veřejného zdraví a plnění hygienických požadavků na provoz,*
- *kontrola procedurální, obsahové a finanční stránky projektu a průběhu aktivit, zaměřených na podporu jazykové výuky žáků s OMJ, aj.*

Vzdělávání nadaných žáků

Pod pojmem nadaný žák lze chápat jedince, jehož schopnosti dosahují mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činnosti nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech. Takový žák při adekvátní podpoře ve srovnání s vrstevníky vykazuje vysokou úroveň v jedné či více oblastech.

Motivování nadaných žáků probíhá prostřednictvím jejich zapojení do vzdělávacích cyklů pořádaných vysokými školami, návštěv odborných pracovišť, setkáváním se s vědeckými pracovníky, účastí na vědomostních soutěžích, na mezinárodní spolupráci, konáním projektových dní, výběrem volitelných seminářů, osobních konzultací a odborného vedení, aj. Osvědčuje se individuální přístup.

Za účelem zkvalitnění péče o nadané žáky školy spolupracují s externími subjekty, např.: Mensa ČR, Centrum pro talentovanou mládež, vysoké školy na území HMP, Akademie věd ČR a jiná výzkumná centra, Národní pedagogický institut a Pražský inovační institut. Zájemci z řad žáků se mohli zapojit do exkurzí a přednášek v rámci Týdne vědy a techniky.

Střední odborné školy v rámci systému Podpory odborného vzdělávání na území hl. m. Prahy poskytují motivační a prospěchová stipendia nadaným žákům vybraných oborů vzdělání.

Nedílnou součástí podpory nadaných žáků je spolupráce školy se zákonnými zástupci a Pedagogicko-psychologickými poradnami.

Práce s nadanými žáky se na školách realizuje například těmito aktivitami:

- *Dlouhodobě realizované projektové vyučování, mezinárodní projekt CTM ONLINE-pro vybrané talentované žáky, akce připravované školou – tvůrčí psaní, tvorba školních novin, literární večery, tematická soustředění,*
- *účast na projektech realizovaných z fondů EU (např. Genetika do škol aneb biologie trochu jinak“)*
- *studium dle individuálního studijního plánu pro sportovně nadané žáky,*
- *program Aktivní student, Open space, Kamdu, CTM, aktivity organizace Post Bellum,*
- *individuální aktivity, účast na soutěžích a olympiádách, individuální projekty, účast ve středoškolské odborné činnosti, apod.,*
- *odborné přehlídky, SOČ, CTY (Centrum pro talentovanou mládež), apod.,*
- *dvoutýdenní stáže v rámci projektu ERASMUS+, výměnné zahraniční pobyty,*
- *rozvoj gastronomických dovedností prostřednictvím odborných konzultací a soutěží, i na mezinárodní úrovni,*
- *specializované kurzy např. sommeliérské, barmanské, baristické, příprava hotelových dezertů, apod.,*
- *odborná školení, např. MS IT Academy, Autodesk Academy, Alfacam, atd.,*
- *rozšiřující semináře a laboratorní práce, návštěva přednášek a seminářů na VŠ,*
- *odborné kurzy Centra pro talentovanou mládež, nabídka stipendia v jazykové škole DICE Salamanca, nabídka možnosti složit mezinárodní jazykové zkoušky FCE, CAE a DELF, nabídka účasti v soutěžích, nabídka účasti na Dni latiny na Filozofické fakultě UK, odborné přednášky a exkurze, příprava žáků na olympiády a soutěže, příprava žáků na přijímací pohovory a talentové zkoušky na VŠ, individuální konzultace s vyučujícími nad rámec výuky, aj.*

Věkové složení žáků

Věková skupina, odpovídající středoškolské úrovni vzdělávání, je 15-19 let. To platí zejména pro denní formu vzdělávání. Střední školy v Praze, podobně jako v ostatních krajích, navštěvují i žáci mladší. Nejpočetněji byli zastoupeni žáci ve věku 16-17 let. V ostatních formách vzdělávání je nejpočetněji zastoupena skupina 25letých a starších.

Tab. č. 26 - Věkové složení žáků středních škol všech zřizovatelů v denní formě vzdělávání

věk	11 a méně	12let	13let	14let	15let	16let	17let	18let	19let	20let	21let	22–24let	25 a více
Denní forma vzdělávání: 72 433													
počet	1 016	1842	2 314	2 518	9 906	16 273	15 184	14 137	7 075	1 083	372	336	377

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele (D1.1.10.1)

Žáci dojíždějící z jiných krajů

Na pražských středních školách se každoročně zvyšuje počet žáků, žijících v jiných krajích (nejvíce ve Středočeském kraji), což potvrzuje následující tabulka, která dokládá, že cca 86 % dojíždějících žáků je ze Středočeského kraje.

Tab. č. 27 - Žáci dojíždějící z jiných krajů_s trvalým pobytem mimo HMP

kraj	Sředočeský kraj	Ústecký kraj	Jihočeský kraj	Moravskoslezský kraj	Liberecký kraj	Plzeňský kraj	Královéhradecký kraj	Karlovarský kraj	Paroubický kraj	Kraj Vysočina	Jihomoravský kraj	Olomoucký kraj	Zlínský kraj	bydliště mimo území ČR	Celkem
počet žáků	21 686	633	309	258	239	220	213	183	155	141	135	85	61	1136	25 454

Zdroj: SML MHMP – pozn. za SŠ zřízené HMP, MČ, priv. sektorem a církví; podzim 2024

Vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin

Základním předpokladem pro úspěšné vzdělávání cizinců a příslušníků národnostních menšin je jejich přijetí ostatními žáky a začlenění do kolektivu, čemuž napomáhá jako významný prvek výše zmíněná multikulturní výchova.

Školy monitorují průběh vzdělávacího procesu u žáků cizinců, zaměřují se na komparaci dosažených výsledků s výsledky českých žáků a projevy jejich chování ve výuce. U žáků cizinců je patrná tendence po asimilaci, snaha neodlišovat se a aktivní zapojení do práce ve skupinách.

Vyučující respektují v maximální možné míře individuální tempo (především při osvojování českého jazyka). Těmto žákům je také často poskytována individuální péče, ke které patří např. více konzultací s vyučujícími či možnost konzultací v některém ze světových jazyků.

Podíl žáků-cizinců, dle statistických údajů, neustále stoupá spolu s počtem zemí, z nichž pocházejí. Nejčastějšími zeměmi, odkud přicházejí, jsou Ukrajina, Rusko a Vietnam, významné zastoupení mají rovněž příslušníci Slovenska. Vlastní zkušenosti škol jsou spíše pozitivní, školy nezaznamenaly žádné významné problémy.

V důsledku válečného konfliktu na Ukrajině, významně vzrostl počet žáků cizinců z Ukrajiny na pražských středních školách. Dle mimořádného sběru dat o počtu ukrajinských žáků na středních školách a konzervatořích v hl. m. Praze, bylo ke dni 31. 3. 2024 evidováno celkem 2 371 žáků, z nichž většinu tvořili žáci s udělenou dočasnou ochranou.

Žáci podle státní příslušnosti

Dle statistické ročenky MŠMT se ve školním roce 2023/2024 vzdělávalo na pražských středních školách 5 186 žáků cizí státní příslušnosti, což odpovídá 6,7 % z celkového počtu žáků. Oproti loňskému roku tento podíl stoupl na 0,4 procentního bodu.

Žáci cizinci jsou zařazováni do výchovně vzdělávacího procesu bez problémů. Cílem škol je integrace žáků z odlišného kulturního prostředí, ochrana jejich minoritní kultury a podpora jejich úspěšnosti v majoritní společnosti. Při vzdělávání cizinců je kladen důraz především na osvojení českého jazyka, se zaměřením na národní tradice a národní kulturu. Zároveň se nezapomíná na vědomí patřičnosti k původnímu etniku a jeho kultuře.

Příklady nástrojů pro vzdělávání žáků cizinců na středních školách:

S účinností od 1. 9. 2022 vydalo MŠMT vyhlášku č. 250/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 13/2005Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 48/2005., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. Vyhláška zavádí, podobně jako u základních a mateřských škol v roce 2021, jazykovou přípravu pro žáky středních škol v tzv. určených školách. Ve školním roce 2023/2024 bylo v hl. m. Praze určeno 44 středních škol pro jazykovou přípravu, ve kterých se postupně, i když i v porovnání MŠ a ZŠ pozvolněji,

utvářejí skupiny pro jazykovou přípravu. Ve školním roce 2023/2024 bylo podpořeno celkem 15 středních škol s počtem 21 skupin pro jazykovou výchovu a celkovým počtem 257 žáků, což je o 163 žáků více než v předchozím školním roce. Výše poskytnutých finančních prostředků činila téměř 950 tis. Kč.

Vzdělávání žáků-cizinců na středních školách je obecně podporováno prostřednictvím intenzivních kurzů češtiny jako druhého jazyka (dále také „ČDJ“), individuálních konzultací a zásadní význam má také zřízení interkulturního pracovníka školy. Obecně je velice přínosná spolupráce s neziskovými organizacemi, které zajišťují překladatelské a jiné doplňkové služby. Zvláštní a mimořádná situace nastala se vznikem válečného konfliktu na Ukrajině, v únoru 2022, kdy začali do České republiky, a zejména do Prahy a okolí, přicházet ukrajinští uprchlíci. Česká legislativa ihned na tuto situaci zareagovala a začala řešit zapojení dětí a žáků do českého vzdělávacího procesu. Začaly vznikat tzv. adaptační skupiny, financované z MŠMT, které fungovaly jako první stupeň v integraci do českého prostředí a seznamování s českým vzdělávacím systémem. Poté ukrajinští žáci mohli absolvovat přijímací řízení na střední školy nebo se věnovat intenzivní jazykové přípravě. Mezi další využívané aktivity podpory pro uchazeče o středoškolské vzdělání, které byly hojně využívány, patří intenzivní jazykové kurzy češtiny, nabízené Akademickým gymnáziem a Jazykovou školou s právem státní jazykové zkoušky, Praha 1.

Z důvodu zvýšeného přílivu žáků-cizinců, a to zejména uprchlíků se statutem dočasné ochrany, však vznikly i další nástroje, které usnadňují žákům nástup do středoškolského vzdělávání tak, že je předem na studium připravují i odborně. Jedním z těchto nástrojů je projekt tzv. Nultých ročníků, původně financovaný z fondu UNICEF, který byl spuštěn již v roce 2022 a v roce 2023/2024 dále pokračoval vyhlášením „Programu na podporu nultých ročníků na středních školách v rámci integrace ukrajinské mládeže ve věku 15 - 19 let na území hl. m. Prahy na rok 2023“, schváleným usnesením RHMP č. 304 ze dne 14. 2. 2023 a „Programu na podporu nultých ročníků na středních školách v rámci integrace ukrajinské mládeže ve věku 15 - 19 let na území hl. m. Prahy na školní rok 2023/2024 č. II“, který byl schválen usnesením RHMP č. 1678 ze dne 14. 8. 2023. Tento projekt tedy dále pokrčoval jako nástroj pro řešení aktuální nelehké situace ukrajinských žáků ve věku 15-19 let, kteří poté, kdy odešli ze své země do České republiky, nebyli připraveni na okamžité začlenění do studia na střední škole. Důvodů bylo mnoho, ale největší problémy vycházejí zejména z neznalosti místního jazyka. Projekt nabídl této cílové skupině pravidelnou a intenzivní přípravu, jejímž cílem je úspěšné složení přijímacího řízení na střední školu. Jde tedy obecně o zvýšení předpokladů mladých lidí z Ukrajiny v dané věkové skupině pro studium na střední či vysoké škole v ČR. Toho lze dosáhnout intenzivní jazykovou přípravou včetně oborového jazyka, dále předmětovou propedeutikou zaměřenou zejména na české reálie a specifika (může být rozšířeno i na evropské reálie) a v neposlední řadě pak postupným seznamováním s českým školským systémem tak, aby žáci mohli učinit kvalifikované rozhodnutí o své další vzdělávací dráze a naplno tak využít svůj studijní potenciál. Zároveň je tak umožněn kontakt ukrajinských studentů se svými českými vrstevníky, který jim usnadní zvykání si na české jazykové a kulturní prostředí. Do projektu se aktivně zapojily tyto školy:

Akademické gymnázium a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, školy hl. m. Prahy, Praha 1,

Smíchovská střední průmyslová škola a gymnázium, Praha 5,

Gymnázium Karla Sladkovského, Praha 3

Gymnázium Na Zatlance, Praha 5

Slovanské gymnázium a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, Praha 1,

Institut cizích jazyků, jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, s.r.o., Praha 1.

Na podporu nultých ročníků bylo v roce 2023/2024 přiděleno celkem cca 9 700 tis. Kč.

Tab. č. 28 - Žáci podle státní příslušnosti

příslušnost	celkem	ČR	Slovensko	ostatní státy EU	ostatní státy Evropy	ostatní státy světa
Žáci	76 834	71 648	676	361	3 147	1 002
podíl v %	100	93,25	0,88	0,47	4,10	1,30

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele (D1.1.11.1)

Jazykové vzdělávání a jeho podpora

Jazykové vzdělávání je na školách organizováno jak v rámci povinných vyučovacích předmětů, tak je nabízena pestrá nabídka volitelných předmětů zaměřených na jazykové schopnosti a dovednosti. Pro posílení jazykových dovedností jsou často využívány disponibilní hodiny školního vzdělávacího programu.

Ve školním roce 2023/2024 pokračovala podpora jazykového vzdělávání na středních školách formou Radou hl. m. Prahy schválené „Metropolitní podpory středoškolské jazykové výuky 2020“ (usnesení č. 1583 ze dne 3. 8. 2020). Jazykové vzdělávání je touto formou podporováno od roku 2010, přičemž v roce 2020 došlo ke zvýšení částky podpory na dělenou odučenou hodinu cizích jazyků na školách zřizovaných hlavním městem Prahou, k zjednodušení administrace podpory i odstranění drobných nedostatků, které se za doby poskytování podpory objevily.

Ve školním roce 2023/2024 bylo na podporu středoškolské jazykové výuky poskytnuto 40,86 mil. Kč a zapojilo se 68 škol. Podpora byla směřována na navýšení hodinové dotace cizích jazyků dle priorit ředitele školy, zejména AJ, NJ, Fr, Šp atd., a to formou konverzace, jazykových seminářů pro odborný cizí jazyk, přípravné hodiny pro certifikaci, časté je zapojení rodilých mluvčích.

Tab. č. 29 - Žáci učící se cizí jazyk – denní forma vzdělávání

příslušnost	celkem	AJ	NJ	ŠJ	FJ	RJ	IJ	jiny evropský	jiny	latinský
Žáci	71 301	71 179	28 618	11 400	5 569	1 750	340	1	288	1 783
podíl v %	100	99,83	40,14	15,99	7,81	2,45	0,48	0,001	0,40	2,50

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele (D1. 1.7.1)

Žáci gymnázií se vzdělávají ve dvou cizích jazycích, kdy prvním vyučovacím jazykem je jazyk anglický a druhý jazyk si žáci volí většinou z nabídky německého, francouzského, španělského a ruského jazyka. Většina odborných středních škol má povinný anglický jazyk a druhý cizí jazyk je volitelný. Některé střední školy provádí výuku vybraných předmětů v cizím jazyce, čímž se prohlubuje jeho odbornost. Součástí podpory jazykového vzdělávání je pořádání zahraničních výměnných, studijních a poznávacích zájezdů nebo stáží.

Jako motivaci žáků k výuce cizích jazyků využívají školy rodilých mluvčích při výuce, zapojují žáky do zajímavých jazykových soutěží, aplikují nové výukové metody, nové informační technologie a přístupy k výuce cizího jazyka s využitím umělé inteligence. Školy také připravují žáky na mezinárodní zkoušky (FCE, LCCI apod.). Střední školy, zřizované hl. m. Praha, se zapojují do programu metropolitní podpory středoškolské jazykové výuky na středních školách, a to navýšením hodinové dotace cizojazyčného vzdělávání a podporou rodilých mluvčích.

Příklady jazykového vzdělávání na středních školách

- Škola nabízí možnost skládat mezinárodně uznávané zkoušky z francouzského jazyka (DELFA1) přímo ve škole. NA tyto zkoušky se mohou přihlásit žáci i z ostatních škol na území HMP. Ve spolupráci s jazykovou školou Eufrať uspořádala škola mezinárodní jazykovou zkoušku ÖSD z německého jazyka na úrovni B1 a B2,
- učitelé se účastnili projektu Erasmus KA1 – job shadowing, který implementuje do výuku takové formy, jakými jsou výuka hrou, zážitkem či užitím IT nástrojů,

- jazykově nadaní žáci se účastní soutěží a projektů s mezinárodní účastí, jako je Evropský parlament mládeže nebo Youth Leadership Summit,
- škola využívá Metropolitního programu podpory jazykové výuky a v 1. a ve 3. ročníku byla výuka rozšířena o 1. hodinu týdně s rodilým mluvčím. Žáci pravidelně navštěvují divadelní představení v anglickém jazyce, čtou články o světové architektuře v anglickém jazyce, protože škola má část ústní maturitní zkoušky věnovanou tomuto odbornému tématu. Předmětová komise anglického jazyka organizuje pro žáky 3. ročníku soutěž o architektuře. Žákům je nabízen přípravný kurz na zkoušku FCE – někteří žáci na konci školního roku mezinárodní zkoušku složili a mohla jim být nahrazena profilová část zkoušky z anglického jazyka.

Příklady bilingvních oborů vzdělávání, kdy musí vyučovat minimálně 3 předměty v cizím jazyce a mít partnerské dohody s cizím státem:

- Gymnázium Jana Nerudy, škola HMP, Praha 1, Hellichova 3 – francouzský jazyk
- Gymnázium, Praha 4, Budějovická 680 – španělský jazyk
- Gymnázium, Praha 8, Ústavní 400 - italský jazyk

Mezinárodní spolupráce škol, zapojení škol do rozvojových programů

Většina škol se zapojuje do mezinárodních spoluprací, žáci si tak procvičí cizí jazyk a poznají jiné kultury. Velmi častou formou je projekt Erasmus, díky kterému se žáci zúčastní výměnných pobytů.

Příklady:

- *Projekt Erasmus+, partnerem projektů je RHEIN-ERFT AKADEMIE v Hürthu u Kolína nad Rýnem, která patří k nejmodernějším vzdělávacím střediskům v Evropě. Program praxe je naplánován velmi intenzivně a je také doplněn o exkurze v provozech nadnárodních chemických firem; 20 žáků pracovalo dva týdny ve vzdělávacím centru, přičemž šlo o skutečnou produkci. Všichni účastníci obdrželi certifikát Europass Mobility,*
- *díky Akreditaci Erasmus+ byla realizována řada projektů – zahraniční mobility studentů a zaměstnanců školy. Žáky SŠ doprovodili na stáž 2 učitelé. Jedna učitelka vyjela na dvoutýdenní jazykový kurz anglického jazyka na Maltě. Vyučovat na školu přijel učitel partnerské školy pro zubní techniky v Itálii. Škola podporuje projekty mobility i jako formu zvyšování kvality a přitažlivosti studia na škole, jako možnost dalšího rozvoje žáků a zlepšení jejich šancí na trhu práce, jako možnost pro učitele zvyšovat kvalitu výuky a inovovat ji. Všichni stážisté dostávají na konci stáže dokument Europass mobility,*
- *v rámci programu Erasmus+ absolvovaly v listopadu učitelky TV a chemie týdenní stínování na střední škole ve španělském Jaenu, v rámci nového projektu vyjela na podzim 2023 a na jaře 2024 dvojice žákyň na měsíční pobyt do německého Cochemu. Škola využila možnosti financování zahraniční odborné přípravy z Česko-německého fondu budoucnosti; pod patronací společnosti Tandem tak čtveřice žáků 3. ročníku kvasného oboru absolvovala dvoutýdenní praxi v německém Kulmbachu (pivovar Kulmbacher a minipivovar místního bavorského muzea). Dále proběhl na jaře vzájemný výměnný pobyt s hamburským gymnáziem Humbolt. Ubytování v rodinách umocnilo intenzitu komunikace v angličtině, takže žáci byli ve všech aspektech s touto akcí velmi spokojeni,*
- *zahraniční mobility žáků krátkodobého i dlouhodobějšího charakteru (10 nebo 30 dní) do Španělska a krátkodobé mobility do německého Bamberku byly financovány z projektu Erasmus+,*
- *výjezd žáků směřující na trh s látkami "FUEL TRH HOLLAND"; stáže v Norimberku v rámci ERASMUS+; výjezd spojený s módní přehlídkou Norimberk,*
- *škola spolupracuje se Spolkem Rakušanů žijících v České republice a Rakouským velvyslanectvím v Praze. V rezidenci velvyslanectví obdrželi žáci školy svá rakouská maturitní vysvědčení. Spolkové ministerstvo školství, vědy a výzkumu Rakouské republiky*

financuje rakouské vyučující, poskytuje škole finanční a organizační podporu na lyžařský výcvik v Rakousku a na projekt „Wienwoche“, pořádá vzdělávací programy a workshopy, organizuje výměnné pobyty pedagogů, iniciuje setkávání zástupců rakouských zahraničních škol, nabízí odbornou a metodickou podporu vedení školy,

- spolupráce s *Erasmian European Youth Parliament (EEYP)*, jehož garantem je Erasmovo gymnázium v Rotterdamu. Ve školním roce 2022-2023 probíhala i spolupráce s gymnáziem v Hamburku a v Davosu. Škola pokračovala ve spolupráci s britským velvyslanectvím a ve spolupráci s Gymnáziem Nad Alejí a Křesťanským gymnáziem zorganizovala zasedání Modelu klimatické konference COP27. Ve školním roce 2022-2023 pokračovala spolupráce se *Stadtteilschule Hamburg-Wilhelmsburg*. Spolupráce byla podpořena projektem *Fondu Česko-německým fondem budoucnosti „Praha – Hamburk – města na řece“*; červnu 2023 se studenti obou škol účastnili divadelního projektu v němčině v Mnichově.

Mezinárodní spolupráce pražských středních škol se realizuje v rámci následujících aktivit:

- *Zapojení do vzdělávacího programu Mezinárodní cena vévody z Edinburghu – DofE (The Duke of Edinburgh's International Award Czech Republic Foundation, o.p.s.), který pomáhá mladým lidem v osobním rozvoji a v získávání dovedností uplatnitelných v budoucím životě i práci,*
- *návštěvy zahraničních studentů např. z Dánska a USA (organizováno prostřednictvím cestovních kanceláří), diskuse s žáky a seznámení se se systémem českého školství,*
- *spolupráce s International Baccalaureate World School Organization. Škola v dubnu 2019 získala certifikát IB World School a od školního roku 2019/2020 nabízí pro stávající studenty gymnázia nejen českou, ale i mezinárodní maturitu.*
- *pobyty v rámci programu Erasmus Plus – Finsko, Malta, Irsko, spolupráce s francouzskou školou Lycée La Mennais – Ploërmel, spolupráce s mezinárodní neziskovou společností AFS*
- *spolupráce s Asociací profesionálních fotografů České republiky a Evropskou asociací profesionálních fotografů při vytváření odborných dílen, přednáškových cyklů a při pořádání výstav,*
- *spolupráce školy s kadeřnickými a kosmetickými salony. Ve spolupráci se společnostmi Coca-Cola, Škoda Auto Mladá Boleslav a pivovar Velké Popovice byly pro žáky školy organizovány odborné exkurze. Žáci oboru Ekonomika a podnikání se zúčastnili dvoudenního kurzu se zaměřením na práci v médiích, který škola pořádala ve spolupráci s Metropolitní Univerzitou Praha.*

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova je jedním z průřezových témat rámcových vzdělávacích programů, které je začleněno do výuky většiny všeobecně vzdělávacích předmětů. Žáci poznávají jazykové zvláštnosti různých etnik, získávají přehled o jejich sociokulturním prostředí. Učí se respektovat jedinečnost a důstojnost lidského bytí, rovnocennost etnických skupin, vlastní kulturní identitu, rovněž vychovává k rasové, náboženské a jiné toleranci.

Multikulturní témata se projevují ve výuce jazyků, kde mají svou nezastupitelnou roli rodilí mluvčí, kteří přímo ve výuce seznamují žáky se sociálně kulturními aspekty příslušné jazykové oblasti. Školy se tomuto tématu věnují i ve volitelných seminářích (např. politologie, mediální výchova, kulturní antropologie). Některé školy při zpracování toho tématu spolupracují s Člověkem v tísni nebo s Židovským muzeem v Praze. Školy dlouhodobě spolupracují s projektem Jeden svět na školách.

Nezastupitelnou roli má studium žáků s odlišným mateřským jazykem, kteří školu obohacují svou kulturou a zvyklostmi.

Příklady

- *Zapojení do mezinárodního jazykového projektu Edison, který žákům umožňuje poznávat jiné kultury),*
- *škola je zapojena do projektu Multikulturního centra v Praze, zaměřeného na výchovu k demokratickým hodnotám, udržitelnému rozvoji a integraci. Součástí byla i stáž dvou učitelů v Berlíně,*
- *spolupráce s organizací Člověk v tísni – program Jeden svět na školách, projekt Kdo jiný?, program Příběhy bezpráví,*
- *integrace multikulturní výchovy do vyučovacích předmětů,*
- *zapojení do projektu Příběhy bezpráví v rámci akce Jeden svět na školách,*
- *projekt Area 51, vytvoření akčního plánu mediálního vzdělávání,*
- *pořádání akcí zaměřenými na seznámení se s jinými kulturami, např. workshopy v židovském muzeu, přednášky o životě vietnamské komunity apod.,*
- *zahraničních výjezdy a výměnné pobyty, apod.*

Prevence rizikového chování

V rámci preventivních programů škol jsou realizovány takové aktivity, které jsou zaměřeny na minimalizaci projevů rizikového chování nejen ve školním prostředí. Tato oblast se zaměřuje nejen na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu a k rozvoji klíčových kompetencí, především sociálních a komunikačních, ale zejména na primární prevenci, individuální péči o žáky vyčleněné z kolektivu nebo žáky náchylné k rizikovému chování, speciální vzdělávací potřeby. Většina škol realizovala tzv. adaptační či seznamovací kurzy pro žáky prvních ročníků, které slouží k upevnování kolektivu. Činnost školních poradenských pracovišť je poznamenána nedostatkem pedagogických pracovníků (např. školní psycholog, speciální pedagog). V ideálním případě je tým čítá pozice výchovného poradce, metodika prevence a školního psychologa. Většina škol úzce spolupracuje s pedagogicko-psychologickými poradnami při sociometrických šetřeních, konzultacích a přednáškách, ale i při konkrétních krizových intervencích reagující na vznik mimořádné události.

V rámci prevence rizikového chování školy realizují aktivity a zapojují se do programů, jako například:

- *Žákům, kteří vykazovali známky školní neúspěšnosti, byla nabízena možnost participace na projektu České asociace streetwork, z.s. Jedná se o přímou spolupráci školy a sociálních pracovníků plně individualizovanou na konkrétního jedince ohroženého možným odchodem ze vzdělávání. Ve škole také funguje tzv. schránka důvěry,*
- *adaptační kurz Zdravá škola je zaměřený na prevenci rizikového chování skrze vzájemné poznání se a nastavení zdravého klimatu nejen v nově vzniklém třídním kolektivu jak mezi žáky, tak mezi žáky a třídním učitelem, a usnadnění adaptace dětí na prostředí v nové škole,*
- *preventivní programy ve škole na téma zneužívání návykových látek, kriminalita a delikvence, záškoláctví, šikanování a násilné chování, xenofobie, rasismus a antisemitismus a patologické hráčství. Proběhl adaptační kurz, přednáška psychohygienu (úzkosti/deprese), workshop Tvoje cesta je čisto na téma Drogy, LGBT, Sexuální zdraví,*
- *úzká spolupráce školy s PPP se zaměřením na předcházení studijním neúspěchům, kohezi třídních kolektivů, prevenci rizikového chování a řešení nadměrné absence, a to ve spolupráci žák – škola – rodiče. Cíle preventivních programů pro žáky jsou zaměřeny na snižování absencí a pozdních příchodů do vyučování, pomoc při řešení závislosti na alkoholu, kouření a lehkých drogách, vztahy mezi žáky, šikana, vandalismus, sprejerství a poškozování majetku. Na škole probíhají besedy na téma Moje psychohygienu (úzkosti/deprese), Sexuální zdraví a výchova, pro pedagogy,*

aktualizuje se metodika řešení problémových situací ve škole, komunikace s kolegy, žáky a rodiči, diagnostika vztahů ve školní třídě a problematika rizikového chování, právní problematika. Důraz je kladen rovněž na problematiku spolupráce a komunikace rodičů se školou,

- *výchovní poradci na školách,*
- *exkurze školy do věznic Pankrác a Ruzyně a také do léčebny v Bohnicích. S těmito tématy poté dále pracovali v předmětu ZSV,*
- *projekt Porucha příjmu potravy, Červená stužka – prevence AIDS, exkurze do Psychiatrické nemocnice Bohnice,*
- *zřízení protidrogového preventisty, který organizuje pro žáky odborné přednášky s protidrogovou tematikou,*
- *spolupráce s organizacemi Život bez závislostí a Nevypustíme duši, apod.*

Environmentální výchova, výchova k udržitelnému rozvoji

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) je systém, který vede k osvojení znalostí, dovedností a návyků, utváří hodnotové hierarchie a životní styl potřebné k ochraně životního prostředí v místním i globálním měřítku. Ekologická a environmentální výchova se promítá v rámci výuky (předměty biologie, zeměpis, základy společenských věd, chemie, aj.), ale i rovněž v zodpovědném a udržitelném chování žáků i chodu školy. Výchova k udržitelnému rozvoji je definována jako zlepšování životní úrovně a blahobytu lidí v mezích kapacity ekosystémů při zachování přírodních hodnot a biologické rozmanitosti pro současné a příští generace. Problematika ekologie se objevuje i mimo standardní vyučovací hodiny - terénní exkurze, přednášky odborníků a projektové dny. Obecně platí, že ekologická témata a otázky udržitelného rozvoje v mladé generaci významně rezonují. Školy se v této oblasti velmi angažují, a to zejména svým přístupem k nejbližšímu okolí (např. třídění odpadů ve škole, zapojení do akce Uklidme svět, uklidíme Česko“).

Školy se zapojují do soutěže Enersol, která je zaměřena převážně environmentálně a projekty žáků jsou většinou zaměřeny na ochranu životního prostředí.

Příklady zavedení environmentální výchovy na pražských středních školách:

- *Zavedení workshopů, tematicky zaměřených na problematiku vody v krajině, týden mozku, moderní chemické smýšlení, exkurze do botanické zahrady,*
- *účast škol na environmentálně zaměřených projektech, např. Recyklohraní, Den bez odpadu, Klimatická změna, apod.,*
- *členství školy v projektu Erasmus+ time to Help!, který se tímto okruhem problémů zabývá,*
- *zřízení koordinátora EVVO,*
- *spolupráce s Ekocentrem Toulcův Dvůr,*
- *projekt ENERSOL – mezinárodní vzdělávací program na téma úspora energií, aj.*

Mimoškolní aktivity

Školy pro své žáky připravují různé aktivity nad rámec povinné výuky stanovené ve školním vzdělávacím programu. Školy pořádají pro své žáky spoustu mimoškolních aktivit: na školách působí dramatické a filmové kroužky, žáci zpívají v pěveckých sborech nebo hrají ve školních hudebních uskupeních. V této oblasti rovněž figurují i sportovní aktivity. Školy organizují i předmětové kroužky pro zájemce z řad žáků v době mimo vyučování. Některé školy vydávají žákovský časopis. Všechny tyto aktivity nejen prohlubují individuální zájmy žáků, ale rovněž podporují sociální vztahy a identifikaci žáků se školou a jejím étosem.

Příklady mimoškolních aktivit, nabízených v rámci pražských středních škol:

- *V rámci celostátního fotografického projektu PHOTOBASE nabízí škola žákům ČR prostřednictvím soutěže PHOTOCONTEST nadstandardní a neformální vzdělávání, kterého se v uplynulém školním roce účastnilo 561 žáků z 80 základních a středních škol ČR. Odborné porotě se k hodnocení sešlo 1902 soutěžních fotografií,*

- *účast školy na projektu Cesta za snem – OPEN RACE 2023, cílem projektu je propojení žáků s lidmi s handicapem, poznání opravdových příběhů lidí. Žáci by měli v praxi pochopit, že sport je pro každého. Součástí projektu je beseda handicapovaných sportovců nebo propůjčení trenážeru na jeden týden do školy. Na trenážeru školy potom závodí v počtu najetých kilometrů. Cílem je detabuizace tématu „život s postižením“ nebo také prevence úrazu,*
- *kurz pilotních dovedností s využitím leteckého simulátoru B 737 NG, žáci technických oborů pokračovali v budování simulátoru Boeing 737 NG,*
- *využití zkušebny pro studentské kapely v areálu školy,*
- *adaptační kurzy pro 1 ročníky, lyžařský kurz, turistický kurz,*
- *sportovní aktivity organizované školou, sportovní odpoledne ve volném čase na sportovištích školy,*
- *zapojení do činnosti Evropského parlamentu mládeže,*
- *kroužky programování CNC, 3D tisku, robotiky.*

Soutěže

Žáci pražských středních škol se dlouhodobě účastní tematicky zaměřených soutěží, festivalů či olympiád celostátního i mezinárodního rozsahu. Vysoký motivační kvocient představuje umístění na předních místech, především v mezinárodních soutěžích, jelikož dochází ke zvýšení prestiže školy i žáka, pro něhož je účast, či dokonce umístění v soutěži, ideálním doporučením a vizitkou pro případné studium na vysoké škole či pro praktické využití v odborných oborech.

Některé školy bývají organizátory specifických soutěží se spádovým územím Hlavního města Prahy. Například Střední odborná škola Jarov, se sídlem Praha 9, Učňovská 1 organizovala 11. ročník odborné soutěže Flora Pragensis pro nadané žáky zahradnických oborů středních škol ve vazbě a aranžování.

Příklady úspěchů žáků v soutěžích:

- *1. místo v národním kole chemické olympiády, v kategorii B,*
- *1. místo v celostátní soutěži Robotický den 2024,*
- *1. místo v celostátní soutěži „Zpropaguj své město!“ při příležitosti veletrhu Holiday World,*
- *1. místo v národním kole chemické olympiády, v kategorii B,*
- *1. místo v soutěži Young Chef, přední umístění (do třetího místa) v soutěžích Český kapr 2023, Lázeňský pohárek,*
- *dostihy žáků ve Velké Chuchli 1. a 2. místo, Dostihy mladých jezdců ve Velké Chuchli 2x 1. až 3. místo, Dostihy pro žáky a amatéry v Lysé nad Labem a Mostě 4. místo, Dostih amazonek v Karlových Varech 1. a 3. místo, Šemíkova podkova – odborná soutěž zemědělských škol 1., 2. a 3. místo, Kladruby Race 1. místo.*

Spolupráce škol se sociálními a dalšími partnery

Střední školy mají úzkou spolupráci s vysokými školami (jako fakultní škola), vědeckými institucemi (Akademie věd ČR), Národním pedagogickým institutem ČR, neziskovými organizacemi zaměřenými na vzdělávací, charitativní, preventivní, ekologické a jiné projekty. Odborné školy dlouhodobě spolupracují s Hospodářskou komorou, jednotlivými řemeslnými cechy či společenstvy a podnikatelskými subjekty dle zaměření jednotlivých škol (odborné praxe).

Příklady

- *Školy spolupracuje s různými typy zařízení (domovy pro seniory, chráněné dílny, školy pro postižené děti, dětské domovy, mateřské školy, poradny pro uprchlíky, střediska pro drogové závislosti, apod.),*
- *spolupráce s Českou asociací streetwork, z.s.,*

- spolupráce s Britskou radou, Francouzským a Goethe-Institutem, s jazykovou agenturou Channel Crossings a dalšími vzdělávacími institucemi,
- škola je členem Asociace hotelů a restaurací ČR, Asociace kuchařů a cukrářů ČR, Asociace číšníků ČR, Asociace ředitelů hotelových škol, sdružení soukromých škol Čech, Moravy a Slezska, spolupráce s hotely, restauracemi, cukrárnami apod.,
- spolupráce s Asociací průmyslových škol a CZESHA, Jednotou školských informatiků, ICT Unií, ICT Aliancí, Svazem průmyslu a dopravy, Hospodářskou komorou ČR a Českou kosmickou kancelář,
- spolupráce Univerzitou Karlovou, konkrétně s 1. lékařskou fakultou, na medicínských výukových programech, které tvoří součást povinné praxe studentů vyšší odborné školy,
- dlouholetá spolupráce školy s partnerskou školou Dietzenhofferovo gymnázium v Bamberku v Německu,
- spolupráce s Hasičským záchranným sborem; spolupráce se Sekcí nutričních terapeutů při České asociaci sester; spolupráce s 1. LF UK v Praze a se Státním zdravotním ústavem v Praze.

Vliv válečného konfliktu na Ukrajině na průběh a organizaci vzdělávání

Ruská agrese vůči suverénnímu státu vzedmula vlnu solidarity s ukrajinským národem, která měla mnoho podob, jako např. charitativní sbírky pro Ukrajinu či zapojení do projektů na podporu Ukrajiny. S uprchlickou vlnou se musely vypořádat i střední školy. Přijímání uchazečů s dočasnou ochranou bylo legislativně upraveno školským zákonem (institut přijetí do vyššího ročníku), který byl zákonem č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, rozšířen i na přijetí do probíhajícího 1. ročníku. Uzpůsobení podmínek pro přijímací řízení bylo ošetřeno Opatřením obecné povahy ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Přijetí ukrajinští uprchlíci na střední školu se adaptovali zejména na základě podpory ze školy (doučování, jazyková příprava) a od svých spolužáků.

Zvýšil se počet zájemců o studium, a to nejen vlivem nárůstu demografické křivky, ale právě i v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině. Prodloužila se účinnost zákona tzv. LEX Ukrajina a díky finanční podpoře hl. m. Prahy, které finančně přispělo na provoz tzv. Nultých ročníků na několika středních školách dostali žáci z Ukrajiny možnost všeobecně přípravy na přijímací zkoušky na střední školu, včetně oborové češtiny (viz. odstavec „Příklady nástrojů pro vzdělávání žáků cizinců na středních školách“).

V rámci přijímacího řízení absolvovali uchazeči z Ukrajiny pohovor z českého jazyka, při kterých byla prověřována dostatečná znalost českého jazyka pro studium na střední škole. Dále pak, pokud o to uchazeči požádali, mohli plnit úlohy z matematické části JPZ (jednotné přijímací zkoušky) se zadáním v ukrajinském jazyce. V souvislosti s tímto docházelo k navýšení administrativní zátěže u škol v rámci přijímacího řízení a zvýšení nároků na pedagogy v rámci výuky v třídách s integrovanými cizinci.

Příklady činnosti škol v době vypuknutí válečného konfliktu na Ukrajině

- Žáci s tzv. dočasnou ochranou, kteří na škole již studují nebo byli přijati do prvního ročníku, jsou motivováni ke vzdělávání, ale neznalost českého jazyka je pro ně stále překážkou. Škola vytváří takové podmínky (konzultace doučování, apod.), aby tento hendikep co nejdříve překonali,
- intenzivní jazykové kurzy ČDJ pro ukrajinské žáky 15-19 let, které jsou poskytovány bezplatně,
- zahájení výuky v nultém ročníku pro ukrajinské žáky, kteří nebyli přijati na střední školy.

II. 3. 1 Podpora odborného vzdělávání na území hl. m. Prahy

V roce 2009 byla v Praze započata cílevědomá snaha zkvalitnit odborné vzdělávání na území hl. m. Prahy. Kromě toho, technické i jiné nehumanitní obory, byly na okraji zájmu žáků a jejich rodičů při volbě budoucího povolání. Cílem programu Podpora odborného vzdělávání na území hlavního města Prahy v letech 2018-2022 (dále jen „Podpora OV“) je pokračovat v aktivitách, realizovaných v období 2014-2017, které měly pozitivní vliv na nepříznivé faktory ovlivňující odborné školství. Aktualizovaný program Podpora OV schválila Rada hl. m. Prahy usnesením č. 1159 ze dne 22. 5. 2018. Program na období 2018-2022 navazuje na předchozí realizaci programu Podpora odborného vzdělávání na území hlavního města Prahy v letech 2014-2017, který byl schválen usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1430 ze dne 17. 6. 2014.

Podpora OV navazuje na předchozí aktivity realizované v letech 2009-2017, zakotvené v těchto základních dokumentech a projektech:

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2012-2016, schválený usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 15/9 ze dne 29. 3. 2012.
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2016-2020, schválený usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 15/15 ze dne 31. 3. 2016.
- Dlouhodobý plán podpory učňovského školství a řemesel v hlavním městě Praze v letech 2010 až 2013, schválený usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 35/42 ze dne 26. 3. 2010.
- Projekt Operačního programu Praha Adaptabilita ŘEMESLO ŽIJE! II, který byl schválen usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 40/110 ze dne 16. 9. 2010.
- Projekt Operačního programu Praha Adaptabilita ŘEMESLO ŽIJE! III, který byl schválen usnesením Zastupitelstva hl. m. Prahy č. 9/7 ze dne 10. 9. 2015.
- Aktualizace programu Podpora odborného vzdělávání na území hlavního města Prahy v letech 2017-2020, schválené usnesením Rady hl. m. Prahy č. 1438 ze dne 13. 6. 2017.

Cílem Podpory OV není vytváření nových koncepcí podpory a strategií rozvoje odborného vzdělávání na území hl. m. Prahy, ale podpora, udržení a rozvoj aktivit, které byly realizovány zejména v období let 2014 až 2017 s pozitivním dopadem na podporu a rozvoj odborného vzdělávání, a které přispěly a stále přispívají ke zkvalitnění výuky a zvyšování prestiže odborného vzdělávání. Uvedené aktivity byly dále vyhodnoceny, v rámci rozpočtu běžných výdajů odboru školství, mládeže a sportu Magistrátu hlavního města Prahy, jako udržitelné na roky 2018-2022.

V neposlední řadě je cílem udržet v povědomí škol, žáků a veřejnosti kampaně hl. m. Prahy na podporu odborného školství a polytechnického vzdělávání Řemeslo žije! a Odbornost žije!

Představení jednotlivých aktivit:

Projektové dny – aktivita má podporovat spolupráci středních škol a základních škol, podpořit zájem žáků 9. tříd o odborné vzdělávání, důraz je kladen na faktické odborné činnosti, které střední škola zorganizuje pro potenciální uchazeče, žáky základní školy.

Semináře, workshopy a exkurze – zkvalitnění výuky žáků středních škol prostřednictvím intenzivního kontaktu s odborníky z profesní praxe.

TOP kemp – vzdělávací aktivita zaměřená na získání a prohloubení nadstandardních dovedností žáků formou jejich přímé účasti při výrobních operacích v partnerském podniku.

Sollertia – soutěž pro zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu za přímé účasti podnikatelských subjektů a dalších organizací.

Imatrikulace žáků prvních ročníků a udělování Továřských listů absolventům oborů vzdělání s výučním listem – aktivita, jejímž cílem je zvýšení společenské prestiže oborů vzdělání s výučním listem a jejímž úkolem je poukázat na společenskou potřebnost řemeslných profesí.

Podpora technického vybavení škol – aktivita ke zvýšení kvality vzdělávacího procesu na odborných školách, modernizaci vybavení odborných učeben či dílen pro odborný výcvik.

Podpora vzdělávání pedagogů, učitelů odborného výcviku a učitelů odborných předmětů – krátkodobá vzdělávací aktivita, která prostřednictvím individuálně vybraných vzdělávacích programů umožní aktualizovat znalost výrobního prostředí firem, seznámit se s novými technologiemi a materiály, získat přístup a motivaci k dalšímu odbornému vzdělávání.

Stipendijní systém – aktivita zaměřená na podporu málopočetných oborů vzdělání s výučním listem a na motivaci žáků ke studiu těchto oborů.

Stipendijní program Podpory OV

Velmi úspěšnou aktivitou Podpory OV je realizace stipendijního programu. Program je velmi kladně hodnocen zapojenými školami. Ve školním roce 2023/2024 program úspěšně pokračoval.

II. 4 Konzervatoře

Vzdělávání v konzervatoři rozvíjí znalosti, dovednosti a další schopnosti žáků získané v základním a v základním uměleckém vzdělávání, poskytuje všeobecné vzdělání a připravuje žáky pro výkon náročných uměleckých nebo umělecko-pedagogických činností v oborech hudba, tanec, zpěv a hudebně dramatické umění. Úspěšným ukončením vzdělávacího programu v konzervatoři se dosahuje těchto stupňů vzdělání:

- střední vzdělání s maturitní zkouškou
- vyšší odborné vzdělání v konzervatoři

Na území hl. m. Prahy působí 8 konzervatoří, z toho 1 konzervatoř zřizuje MŠMT (Konzervatoř a střední škola Jana Deyla, příspěvková organizace) a 3 konzervatoře jsou soukromé:

- Mezinárodní Konzervatoř Praha - International conservatory Prague, s.r.o.
- Gymnázium, střední odborná škola a Pražská taneční konzervatoř, s.r.o.
- Taneční centrum Praha - konzervatoř, z. ú.

Hl. m. Praha zřizuje 4 příspěvkové organizace, které vykonávají činnost konzervatoře. Z toho jedna vykonává i činnost vyšší odborné školy. Jsou to:

- Taneční konzervatoř hlavního města Prahy, Praha 1, Křižovnická 7
- Pražská konzervatoř, Praha 1, Na Rejdišti 1
- Konzervatoř Duncan centre, Praha 4, Branická 41
- Konzervatoř a Vyšší odborná škola Jaroslava Ježka, se sídlem Praha 4 - Braník, Roškotova 4

Ve školním roce 2023/2024 na pražských konzervatořích studovalo 1 729 žáků (zřizované krajem Hl. m. Praha – 1 082 žáků, na soukromých – 561 žáků a na konzervatoři zřizované MŠMT – 86 žáků).

Tab. č. 30 - Konzervatoře – denní forma vzdělávání

zřizovatel	školy			žáci	Nově přijatí do 1. ročníku	absolventi za šk. r. 2022/2023
	celkem	z toho v délce				
		6 let	8 let			
kraj	4	3	1	1082	175	113
soukromý	3	1	2	561	105	48
MŠMT	1	1	0	86	8	5
celkem	8	5	3	1729	288	166

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele, statistický výkaz o konzervatořích (DK1, DK2, DK5)

V pražských konzervatořích zřizovaných HMP studuje velké množství žáků, kteří mají trvalý pobyt v jiném kraji. Nejvíce je ze Středočeského kraje.

Tab. č. 31 - Žáci s trvalým pobytem v jiném kraji – zřizovatel HMP a soukromé– denní forma vzdělávání

kraj	Jihočeský	Jihomoravský	Karlovarský	Vysočina	Královéhradecký	Liberecký	Moravskoslezský	Olomoucký	Pardubický	Plzeňský	Středočeský	Ústecký	Zlínský	Celkem
Počet žáků celkem	53	17	29	31	53	58	21	19	48	41	242	39	38	689
z toho nově	7	1	8	5	12	12	5	3	8	3	50	5	3	122

Zdroj: SML MHMP

Věkové složení a žáci podle státní příslušnosti

Největší zastoupení v pražských konzervatořích mají žáci ve věku 16 let a 22-24 let. Žáci 11 let a mladší tvoří pouze 0,98 % z celkového počtu 1720 žáků.

Tab. č. 32 - Věkové složení žáků

věk	11 let a mladší	12 let	13 let	14 let	15 let	16 let	17 let	18 let	19 let	20 let	21 let	22–24 let	25 let a starší
Počet 1720	17	37	45	46	121	223	191	197	190	180	129	216	128
%	0,98	2,15	2,62	2,67	7,03	12,97	11,10	11,45	11,04	10,47	7,50	12,56	7,44

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele (DK7.2)

Kvalita pražských konzervatořích je známa i v zahraničí, proto se na školách vzdělávají také žáci a studenti z celého světa. U konzervatořích zřizovaných HMP v současné době vlivem událostí na Ukrajině je velký počet žáků z Ukrajiny, dále hodně studujících pochází tradičně ze Slovenska. Jsou vzdělávání žáci i z Ruska, Kazachstánu, Francie, Keni, Japonska, Korey, Brazílie a jiných států Evropy a Asie.

Tab. č. 33 - Žáci podle státní příslušnosti

Příslušnost	Celkem	ČR	Slovensko	Ostatní státy EU	Ostatní státy Evropy	Ostatní státy světa
Žáci	1717	1551	36	7	103	20
Podíl v %	100	90,33	2,09	0,40	5,99	1,16

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele (DK11.1)

Hodnocení vzdělávání Českou školní inspekcí

Ve školním roce 2023/2024 prováděla ČŠI inspekční činnost na jedné konzervatoři soukromé a jedné zřizované HMP, kdy předmětem bylo hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání a kontrola dodržování právních předpisů.

Jazykové vzdělávání a jeho podpora

Školy udržují kontakty s obdobně zaměřenými školami v zahraničí a účastní se workshopů a seminářů se zahraničními osobnostmi (případně se podílejí na jejich přípravě a realizaci). Žáci vystupují na mezinárodních festivalech a přehlídkách, účastní se mezinárodních soutěží.

Některé školy se v rámci jazykového vzdělávání zapojily do Metropolitního programu podpory středoškolské jazykové výuky a využívaly při výuce rodilých mluvčích.

- *Povinně se vyučuje 1 cizí jazyk (anglický nebo německý), v oboru Klasický zpěv je odborným jazykem jazyk italský, v oboru Populární zpěv jazyk francouzský. V rámci Metropolitního programu vyučují rodilí mluvčí anglický jazyk a anglickou konverzaci,*
- *žáci se učí anglickému jazyku, jako druhý cizí jazyk je zavedena francouzština, která je zároveň jazykem odborným (francouzské baletní názvosloví). Motivací pro výuku jsou četné zahraniční kontakty s obdobnými školami, působení hostujících zahraničních pedagogů nebo choreografů na škole a účast žáků na vystoupeních s mezinárodní účastí,*
- *hlavním jazykem je jazyk anglický, je vyučován v několika skupinách v ročníku dle dosažené úrovně žáků; v zaměření na muzikál a populární zpěv je druhým jazykem francouzský jazyk.*

Tab. č. 34 - Vyučující cizích jazyků – zřizovatel HMP, SML MHMP

Zřizovatel	Kraj	
Počet učitelů cizích jazyků celkem	24	
V tom	s odbornou kvalifikací (dle zákona o ped. prac.)	20
	bez odborné kvalifikace (dle zákona o ped. prac.)	1
	rodilí mluvčí	3

Mezinárodní spolupráce, zapojení škol do rozvojových programů

Jednotlivé konzervatoře v rámci své umělecké činnosti často spolupracují s obdobnými vzdělávacími institucemi či jinými partnery zahraničními. Spolupráce probíhá formou společných koncertů, vystoupení, účastí na festivalech nebo soutěžích, výměnných pobytů či zájezdů studentů a pedagogů apod. Konzervatoře pořádají rovněž odborné workshopy se zahraničními lektory nebo semináře za účasti zahraničních umělců.

- *Dlouhodobá spolupráce s různými evropskými institucemi, probíhají výměnné zájezdy studentů a pedagogů, účast na společných koncertech a vystoupeních. Na konzervatoři působí hostující zahraniční pedagogové nebo choreografové, žáci se účastní vystoupení i v zahraničí,*
- *spolupráce se zahraničními tanečními pedagogy, choreografy a tanečníky, probíhají výměnné stáže studentů i pedagogů v rámci programu Erasmus +, spolupráce se zahraničními tanečními školami. 3 studenti 5. ročníku se zúčastnili dvoutýdenního výměnného pobytu v pařížské škole. Byl zrealizován týdenní jazykový pobyt ve Velké Británii. Z šablon OP JAK jsou hrazeny workshopy neformálního vzdělávání,*

- účast na mezinárodních soutěžích v Itálii, Rakousku, Slovensku i jiných zemích, uskutečnila koncerty v rámci spolupráce s velvyslanectvím Mexika, pořádala workshopy a semináře se zahraničními lektory např. z Rakouska, Německa, Itálie, Francie, Španělska aj. Specializovaná knihovna Pražské konzervatoře spolupracuje s mezinárodní databází hudebních pramenů RISM,
- účast na mezinárodních festivalech a soutěžích ve hře na hudební nástroje, ve kterých získali ocenění (např. v Rakousku – akordeon 1. cena, Mezinárodní festival akordeonistů na Slovensku – Zlaté pásmo aj.). Proběhly návštěvy norských studentů s pedagogy a pedagogy z islandské hudební školy i přímo ve výuce.

Úspěšnost v mimoškolních aktivitách

Konzervatoře se významnou měrou podílejí na kulturním životě v Praze, jiných městech ČR i v zahraničí. Pořádají řadu veřejných koncertů, tanečních i divadelních představení i jiných akcí.

- Účast na festivalu MoveInArt ve Valašském Meziříčí, festivalu Smetanova Litomyšl, Braník Sobě, účast na festivalu SHARE v Bratislavě aj.,
- ocenění v Mezinárodní baletní soutěži v Mnichově Grand Prix, v Mezinárodní choreografické soutěži v Bytomi (Polsko) získali 2 žáci Zvláštní cenu poroty, v Mezinárodní baletní soutěži Na špičkách - Brno (1. místo 12x, 2. místo 9x, 3. místo 19x).
- škola získala desítky 1. – 3. míst v tuzemských i zahraničních hudebních (interpretačních) a pěveckých soutěžích, řadu čestných uznání, tituly absolutního vítěze či laureáta a další zvláštní ocenění např.: 6th String Competition online 1. cena hra na housle, Kingspeak International Music Competition – 1. cena hra na klarinet, Mezinárodní akordeonové dny 1 cena za hru na akordeon, Talent La Sophia 2023 1. místo v populárním zpěvu aj. Žákyně konzervatoře se stala ve hře na klavír vítězkou soutěže o Stipendium Yamaha Music Foundation of Europe 2023/2024,
- účast na zahraničních i tuzemských soutěžích a festivalech, na kterých žáci získali různá ocenění včetně řady cen za 1. místa (např. Mezinárodní akordeonová soutěž Dobřany 2024, Pardubické dechy 2023, pěvecká soutěž Karlovarský hlas 2023 aj.),
- žákyně získala Cenu Rozhlasu a Televízie Slovenska za interpretaci povídky, v klasickém zpěvu vítězka soutěže Pearls of Europe aj.

Další důležité aktivity škol

- Realizace 283 koncertů (interních, veřejných, orchestrálních, absolventských) a premiéry 8 nových titulů a 1 maturitní představení, koncertní a scénická vystoupení při různých slavnostních příležitostech a společenských akcích.
- představení pro širokou veřejnost v Praze, v regionálních divadlech i v zahraničí, spolupráce s tuzemskými i zahraničními divadly,
- výjezdy žáků do regionů s vlastní autorskou tvorbou, spolupráce i s dalšími partnery, krajské kolo soutěže pro neprofesionální tanečníky Proč bychom si netančili pod hlavičkou projektu Smetana200,
- vystoupení např. v Národním divadle v rámci udílení Cen Paměti národa 2023, hudební program ve spolupráci s Dopravním podnikem hl. m. Prahy „Naladte se v metru“, koncert žáků smyčcového oddělení v Praze aj.,
- vystoupení školních souborů Balet Praha Junior a Baby Balet Praha, které mají repertoár pro celovečerní i vzdělávací představení.

Spolupráce se zaměstnavateli, profesními organizacemi a dalšími partnery

- spolupráce s hudebními tělesy Česká filharmonie, PKF, a FOK, Václavem Hudečkem, spolupráce se společností Unicorn, New York University in Prague, spolupráce s konzervatořemi v Brně a Ostravě, aj.,

- dlouhodobá spolupráce s Národním divadlem v Praze, Vinohradským divadlem, divadlem Hybernia, Švandovým divadlem, Městskou knihovnou aj.,
- spolupráce s divadlem Ponoc, Archa i regionálními městy,
- spolupráce s profesionálními divadelními scénami, s TV a filmem a významnými instrumentálními tělesy a pěveckými sbory (např. divadlo v Ostravě, Pražský smíšený sbor, Česká studentská filharmonie aj.),
- spolupráce s profesionálními divadelními scénami v Praze i jiných městech (např. divadlo Karlín, Apollo, Broadway aj.), s TV Prima, TV Nova, TV Praha a další.

Prevence rizikového chování

V konzervatořích se při prevenci rizikového chování zaměřují především na tvůrčí aktivitu žáků a spolupráci s rodiči, kteří jsou zváni na žákovská a studentská představení a zapojování do různých aktivit konzervatoří. Dále jsou žáci pravidelně seznamováni s rizikovými jevy v rámci základů společenských věd, pedagogiky a psychologie, prostřednictvím přednášek a akcí zaměřených na nebezpečí drog, alkoholu a kouření a zaměřených na zdravý životní styl, péči o psychické zdraví.

- Programy prevence zaměřené zejm. na oblast zdravé stravy a životního stylu, duševní zdraví a péči o něj – zážitkové workshopy, semináře aj.,
- programy ve spolupráci s organizací Dobronauti s.r.o., programy zaměřené na duševní zdraví od organizací PREV-centrum, z.ú. a Loono, z.s.,
- účast na Festivalu Jeden svět, aktivity v programu Zdravý životní styl, návštěva výstavy Tělo v těle atd.

Environmentální výchova a výchova k udržitelnému rozvoji

Environmentální výchova je profilové téma, které se prolíná zejména základy společenských věd, kineziologií, biologií a taneční technikou. Tematika se vyskytuje v rámci školních projektů. Základy ekologické výchovy konzervatoře uplatňují především v praxi (třídění odpadu, šetření energií, úprava bezprostředního okolí školy apod.).

Multikulturní výchova

Je především vyučována v rámci občanské nauky a pedagogiky, i když se prolíná napříč všemi všeobecně vzdělávacími předměty. Školy organizují workshopy a semináře za účasti různých osobností z celého světa, které mají vliv na sociokulturní rozvoj žáků a studentů. K rozvoji multikulturního povědomí a cítění přispívají také žáci-cizinci, kteří na konzervatořích v hojné míře studují.

Příklady multikulturních aktivit škol:

- V rámci projektu Erasmus + a díky zahraničním workshopům se žáci setkávají s žáky i pedagogy ze zahraničních škol. Učí se poznávat a respektovat odlišnost, různé kultury apod.,
- vystupování žáků na koncertech pro zahraniční zájemce, např. velvyslanectví Mexika,
- realizace workshopů se zahraničními umělci např. s americkým jazzovým kytaristou Jonathanem Kreisbergem,
- účast na Mezinárodním dni tance.

Vliv válečného konfliktu na Ukrajině na průběh a organizaci vzdělávání, zejména v souvislosti s příchodem ukrajinských studentů

Vzhledem k tomu, že se na konzervatořích tradičně vzdělávají žáci z cizích zemí, díky bohatým zkušenostem se začleňováním cizinců i příslušníků národnostních menšin neměly konzervatoře problémem se začleněním ukrajinských žáků. Pro vzdělávání ukrajinských uprchlíků byly uzpůsobeny podmínky a pro jejich snazší začlenění byly organizovány nebo zprostředkovány kurzy českého jazyka.

II. 5 Vyšší odborné vzdělávání

Vyšší odborné vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti studentů, získané ve středním vzdělávání a poskytuje všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností. Studium je určeno absolventům všech typů středních škol, kteří své studium ukončili maturitní zkouškou. Délka vyššího odborného vzdělávání je podle školského zákona v denní formě 3 roky, včetně odborné praxe, u zdravotnických oborů je délka vzdělávání až 3,5 roku.

Většina vyšších odborných škol na území hl. m. Prahy vznikla a existuje, podobně jako v celé České republice, při středních školách. Ve školním roce 2023/2024 působilo v hl. m. Praze celkem 35 vyšších odborných škol (o 1 školu více než v loňském roce), ve kterých studovalo 5 029 studentů v denní formě vzdělávání, což je o 149 studentů více než v předchozím školním roce (6 520 studentů včetně ostatních forem vzdělávání, dále jen „OFV“). Na území hl. m. Prahy se rovněž nachází jedna vyšší odborná škola policejní, zřizovaná Ministerstvem vnitra.

Tab. č. 35 - Vyšší odborné vzdělávání – školy, skupiny, studenti

Zřizovatel	Počet škol	Denní forma vzdělávání – počty				Ostatní formy vzdělávání - počty		
		Skupin	Studentů	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za 2022/2023	Studentů	Nově přijatí do 1. ročníku	Absolventi za 2022/2023
Celkem	35	214	5 029	2 198	900	1 491	576	226

Zdroj: MŠMT, Statistické výkazy za rok 2023/2024 (E1.3.2, E1.2.1)

Oborová struktura vyšších odborných škol

Nejpočetněji zastoupenou skupinou oborů vyšších odborných škol v denní formě vzdělávání byla skupina 82 – Umění a užité umění s 1135 studenty (školy hl. m. Prahy 328), dále skupina 53 – Zdravotnictví s 666 studenty (školy hl. m. Prahy 424 studentů) a skupina 75 – Pedagogika, učitelství a sociální péče s 644 studenty (školy hl. m. Prahy 518 studentů). Nejméně zastoupeny byly: skupina 61 – Filozofie, teologie s 18 studenty a skupina 36 – Stavebnictví, geodézie a kartografie se 38 studenty. Některé skupiny oborů se naopak na školách zřizovaných hl. m. Praha nevyučují vůbec, např. 61 – Filozofie, teologie, 64 – Podnikání v oborech, odvětví, 65 – Gastronomie, hotelnictví. Úplný přehled o oborové struktuře nabízí následující tabulka.

Tab. č. 36 - Oborová struktura podle skupin oborů – VOŠ všech zřizovatelů bez škol zřizovaných ústředními orgány státní správy a VOŠ zřizované HMP – denní vzdělávání

Kód oboru	Skupina oborů	Počet škol poskytujících vzdělání v oboru		Počet studentů		Nově přijatí studenti do 1. ročníku		Absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
23	Strojírenství a strojírenská výroba	1	1	40	40	19	19	11	11
26	Elektrotechnika, telekomunikační a	2	2	109	109	56	56	21	21
36	Stavebnictví, geodézie a kartografie	1	1	38	38	22	22	6	6
37	Doprava a spoje	1	1	52	52	22	22	5	5
39	Speciální a interdisciplinární obory	1	1	23	23	11	11	0	0
41	Zemědělství a lesnictví	1		38		38		0	
53	Zdravotnictví	5	2	666	424	257	158	148	95
61	Filozofie, teologie	1		18		5		3	
63	Ekonomika a administrativa	2	1	145	50	45	0	33	33
64	Podnikání v oborech, odvětví	3		193		92		42	
65	Gastronomie, hotelnictví a turismus	2		222		123		44	
68	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	2		142		55		20	
72	Publicistika, knihovnictví a informatika	2	1	73	63	46	36	8	8
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	4	2	644	518	290	228	122	108
82	Umění a užité umění	13	7	1135	328	541	123	211	70

Kód oboru	Skupina oborů	Počet škol poskytujících vzdělání v oboru		Počet studentů		Nově přijatí studenti do 1. ročníku		Absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
SU	Celkem v denní formě vzdělávání - počet studií	34	16	3538	1645	1622	675	674	357

Zdroj: Statistické výkazy za rok 2023/2024

V ostatních formách vzdělávání byla nejpočetněji zastoupena také skupina 75 - Pedagogika, učitelství a sociální péče se 664 studenty, u VOŠ zřizovaných hl. m. Praha rovněž s 471 studenty. Nejméně zastoupena byla skupina 82 – Umění a užité umění se 10 studenty a skupina 39 - Speciální a interdisciplinární obory s 16 studenty. Některé skupiny oborů, např. skupina 61 – Filozofie, teologie, 64 – Podnikání v oborech, odvětví, 74 - Tělesná kultura, tělovýchova a sport, nebyly ve školách zřizovaných hl. m. Praha vůbec otevřeny.

Tab. č. 37 - Oborová struktura podle skupin oborů – VOŠ všech zřizovatelů bez škol zřizovaných ústředními orgány státní správy a VOŠ zřizované HMP - ostatní formy vzdělávání

Kód oboru	Skupina oborů	Počet škol poskytujících vzdělání v oboru		Počet studentů		Nově přijatí studenti do 1. ročníku		Absolventi za šk. rok celkem	
		Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP	Σ	HMP
39	Speciální a interdisciplinární obory	1	1	16	16	16	16	9	9
41	Zemědělství a lesnictví	1		10		10		0	
53	Zdravotnictví	4	1	407	89	132	30	78	23
61	Filozofie, teologie	2		78		36		7	
64	Podnikání v oborech, odvětví	1		0		0		4	
68	Právo, právní a veřejnosprávní činnost	1		41		14		22	
74	Tělesná kultura, tělovýchova a sport	1		13		0		0	
75	Pedagogika, učitelství a sociální péče	4	2	664	471	295	212	101	92
82	Umění a užité umění	2	1	23	10	13	9	5	4
SU	Celkem v ostatních formách vzdělávání - počet studií	34	16	1252	586	516	267	226	128

Zdroj: Statistické výkazy za rok 2023/2024

Změny oborové struktury VOŠ

V průběhu školního roku 2023/2024 došlo k následujícím změnám v oborové struktuře středních škol.

Tab. č. 38 – Přehled o nových oborech vzdělání na jednotlivých školách

Kód oboru	Název oboru	Škola	Důvod
26-41-N/02	Elektrotechnika	Vyšší odborná škola a Střední průmyslová škola dopravní, Praha 1, Masná 18	rozšíření vzdělávací nabídky, resp. aktuální reakce na požadavky trhu práce
26-47-N/26	Kybernetická bezpečnost (denní i kombinovaná forma vzdělávání)	EUROPEAN COLLEGE, vyšší odborná škola Praha, s.r.o., se sídlem Politických vězňů 1419/11, Nové Město, 110 00 Praha 1	Škola je v RŠ zapsána od 1. 9. 2024.
43-31-N/04	Veterinářství (denní i kombinovaná forma vzdělávání)	EUROPEAN COLLEGE, vyšší odborná škola Praha, s.r.o., se sídlem Politických vězňů 1419/11, Nové Město, 110 00 Praha 1	Škola je v RŠ zapsána od 1. 9. 2024.

75-31-N/03	Předškolní a mimoškolní pedagogika (denní i kombinovaná forma vzdělávání)	EUROPEAN COLLEGE, vyšší odborná škola Praha, s.r.o., se sídlem Politických vězňů 1419/11, Nové Město, 110 00 Praha 1	Škola je v RŠ zapsána od 1. 9. 2024.
75-32-N/01	Sociální práce (denní i kombinovaná forma vzdělávání)	EUROPEAN COLLEGE, vyšší odborná škola Praha, s.r.o., se sídlem Politických vězňů 1419/11, Nové Město, 110 00 Praha 1	Škola je v RŠ zapsána od 1. 9. 2024.

Tab. č. 39 - Přehled o zrušených oborech vzdělání na jednotlivých školách

Kód oboru	Název oboru	Škola	Důvod
26-47-N/02	Aplikace výpočetní techniky	ART ECON - Gymnázium a Střední odborná škola Praha, s.r.o., se sídlem Nad Rokoskou 111/7, 182 00 Praha 8	výmaz celé vyšší odborné školy
63-42-N/01	Personální řízení	ART ECON - Gymnázium a Střední odborná škola Praha, s.r.o., se sídlem Nad Rokoskou 111/7, 182 00 Praha 8	výmaz celé vyšší odborné školy
63-43-N/02	Finanční poradenství	ART ECON - Gymnázium a Střední odborná škola Praha, s.r.o., se sídlem Nad Rokoskou 111/7, 182 00 Praha 8	výmaz celé vyšší odborné školy
65-43-N/01	Cestovní ruch	ART ECON - Gymnázium a Střední odborná škola Praha, s.r.o., se sídlem Nad Rokoskou 111/7, 182 00 Praha 8	výmaz celé vyšší odborné školy
72-42-N/03	Žurnalistika a nová média	ART ECON - Gymnázium a Střední odborná škola Praha, s.r.o., se sídlem Nad Rokoskou 111/7, 182 00 Praha 8	výmaz celé vyšší odborné školy
82-43-N/11	Multimediální tvorba v propagaci	ART ECON - Gymnázium a Střední odborná škola Praha, s.r.o., se sídlem Nad Rokoskou 111/7, 182 00 Praha 8	výmaz celé vyšší odborné školy

Zdroj: SML MHMP

Akreditované vzdělávací programy

Akreditaci vzdělávacího programu MŠMT uděluje na dobu rovnající se nejvýše dvojnásobku délky vzdělávání v denní formě studia. Platnost akreditace lze i opakovaně prodloužit.

Příklady výsledků akreditací vzdělávacích programů některých VOŠ

- *Vyšší odborná škola grafická a Střední průmyslová škola grafická - první a druhý ročník vzdělávacího programu 82-41-N/05 Grafický design a realizace tiskovin byl vyučován dle nové akreditace vzdělávacího programu s platností od 1. 9. 2022.*
- *Střední škola a vyšší odborná škola umělecká a řemeslná na vyšší odborné škole byly vyučovány dva nové obory od 1. 9. 2023, v předchozím roce byly zapsány do školského rejstříku,*
- *Střední škola a vyšší odborná škola umělecká a řemeslná na vyšší odborné škole byly vyučovány dva nové obory od 1. 9. 2023, v předchozím roce byly zapsány do školského rejstříku.*

Věkové složení studentů

Věková skupina, odpovídající vyššímu odbornému vzdělávání, je 19-21 let, avšak vyšší odborné školy v hl. m. Praha navštěvují i mladší a starší studenti. Nejvyšší je zastoupení

studentů ve věku 21 let (946). Podrobný přehled podává následující tabulka. V tomto přehledu je zahrnuta i policejní VOŠ.

Tab. č. 40 - Věkové složení studentů VOŠ

Věk	Mladší 18 let	19letí	20letí	21letí	22letí	23letí	24letí	25– 29letí	30– 34letí	35– 39letí	40letí a starší
Všechny formy vzdělávání: 5 009											
Počet	25	458	864	946	726	400	247	447	244	211	441
Denní forma vzdělávání: 3 538											
Počet	25	435	827	865	648	314	176	184	24	15	25
Ostatní formy vzdělávání: 1 491											
Počet	0	23	37	81	78	86	71	263	240	196	416

Zdroj: MŠMT, Statistické výkazy za rok 2023/2024 (xE2.5)

Na vyšších odborných školách v hl. m. Praze se ve školním roce 2023/2024 vzdělávalo 422 studentů – cizích státních příslušníků, tj. 7,74 % z celkového počtu studentů.

Tab. č. 41 - Studenti podle státní příslušnosti

Příslušnost	Česká republika	Slovensko	ostatní státy EU 28	ostatní evropské státy	ostatní státy světa
Studenti celkem 5 449	5 027	64	6	275	77
Podíl v %	92,30	1,17	0,11	5,05	1,41

Zdroj: MŠMT, Statistické výkazy za rok 2023/2024 (E2.7.1)

Studenti dojíždějící z jiných krajů

Na pražských vyšších odborných školách se vzdělává značný počet studentů, žijících v jiných krajích, přičemž nejvyšší zastoupení mají studenti ze Středočeského kraje, což demonstruje i následující tabulka.

Tab. č. 42 - Studenti s trvalým bydlištěm v jiném kraji - STANDA

Kraj	Středočeský kraj	Ústecký kraj	Jihočeský kraj	Královéhradecký kraj	Liberecký kraj	Parubický kraj	Kraj Vysočina	Píseňský kraj	Zlínský kraj	Jihomoravský kraj	Karlovarský kraj	Moravskoslezský kraj	Olomoucký kraj	bydliště mimo území ČR	Celkový součet
Počet studentů celkem	1 126	142	130	119	90	89	84	73	50	47	46	46	36	262	2 340

Zdroj: statistické výkazy, podzim 2023, pozn.: za VOŠ zřízené HMP, priv. sektorem a církví

Hodnocení vzdělávání Českou školní inspekcí

Předmětem vykonaných kontrol ČŠI byla zejména kontrola, zaměřená na hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, dále kontrola, zaměřená na dodržování právních předpisů či šetření konkrétních podnětů či hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného VOŠ a SŠ podle §174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

V rámci proběhlých kontrol v období školního roku 2023/2024 nebyly ve sledovaném období zjištěny žádné závažné a zásadní nedostatky.

Výsledky ostatních kontrol

Předmětem vykonaných kontrol bylo např. kontrola plateb pojistného na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojistného nebo kontrola pracoviště se zaměřením na hlučnost a prašnost v učebnách oční optiky, aj.

V rámci proběhlých kontrol nebyly ve sledovaném období zjištěny žádné závažné a zásadní nedostatky.

Mezinárodní spolupráce škol, zapojení škol do rozvojových programů

V oblasti mezinárodní spolupráce mají vyšší odborné školy již vybudovanou tradici. Většina z nich se zapojuje do mezinárodních programů.

Spolupráce škol na mezinárodní úrovni je realizována např. v rámci:

- Spolupráce se **Southampton Solent University** ve Velké Británii – studenti mají možnost absolvovat zkrácené studium v délce jednoho akademického roku po absolvování vzdělávacího programu *Reklamní tvorba*,
- stáže v několika zahraničních firmách ve Španělsku a v Portugalsku (obor grafický design),
- výměnné pobyty v rámci programu Erasmus +,
- spolupráce se zaměstnavateli, asociacemi a profesními organizacemi (např. Americké centrum Praha, Asociace českých cestovních kanceláří a agentur, Asociace průvodců ČR, Asociace hotelů a restaurací ČR, Asociace vyšších odborných škol aj.),

Spolupráce škol se sociálními a dalšími partnery

Vyšší odborné školy úzce spolupracují s profesními organizacemi a zaměstnavateli v rámci svého zaměření, čímž svým studentům poskytují možnost využít teoretické znalosti načerpané během studia v praktickém životě

Příklady

- Spolupráce školy s MPSV, MS, MV, MŠMT, řadou asociací (AVOŠ, Asociace vzdělavatelů v sociální práci atd.), je aktivním členem Evropské asociace škol sociální práce a Evropské asociace profesních odborných škol,
- spolupráce s Evropskou asociací profesionálních fotografů prostřednictvím vzájemné výměny zkušeností a přednáškových cyklů,
- spolupráce se zaměstnavateli, asociacemi a profesními organizacemi (např. Americké centrum Praha, Asociace českých cestovních kanceláří a agentur, Asociace průvodců ČR, Asociace hotelů a restaurací ČR, Asociace vyšších odborných škol aj.),
- spolupráce s ADV studiem a TV Noe, jejíž natáčení probíhá ve školním televizním studiu. Pravidelný týdeník vysílaný na TV Noe představuje divákovi aktuální politicko-sociální témata komentovaná odborníky z širšího úhlu pohledu. Studenti v rámci Akademie TV Noe připravili např. pořad *Na startu*, v němž vznikaly rozhovory s inspirativními osobnostmi,
- spolupráce s 1. LF UK v Praze a s Dětskou klinikou FN Královské Vinohrady.

Další důležité aktivity škol

Příklady

- Spolupráce při pořádání akcí jako „Den srdce“ či „Den pro zdraví“,
- účast na soutěži *Sollertia*, kovářské soutěže *Dobřívský cvoček*, *Celostátní soutěže kování v Jeseníku*, na *řezbářském sympoziu „Zlatý řez“*,
- škola pořádá řadu setkání či konferencí: *MŮJ SVĚT II – Děti s odlišným mateřským jazykem*, *Sociální práce TEĎ a TADY VIII – Menšiny v České republice*.

II. 6 Vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V hlavním městě Praze působilo k 1. 9. 2023 celkem 51 právnických osob vykonávajících činnost školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je zřizovatelem 2 právnických osob vykonávajících činnost školy, soukromý sektor zřizuje 8 školských právnických osob, 3 subjekty jsou církevní. Hlavní město Praha (dále též „HMP“) ve školním roce 2023/2024 zřizovala celkem 38 příspěvkových organizací pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o školy zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona a školy při zdravotnických zařízeních. Kapitola II. 6 neuvádí bližší informace o školách, jejichž zřizovatelem je MŠMT, vzhledem k dostupnosti dat jsou dále podrobněji sledovány především údaje o krajských a soukromých školách zřizovaných dle § 16 odst. 9 školského zákona.

Mateřská škola při Národním ústavu pro autismus, se sídlem Zenklova 37/2, Praha 8 od školního roku 2022/2023 vzdělává pouze děti s poruchou autistického spektra, v předchozích letech tyto děti integrovala do běžné třídy mateřské školy.

HMP stejně jako ředitelé škol zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona podporuje přestupy žáků do škol hlavního vzdělávacího proudu zřizovaných městskými částmi v případech, kdy potřebná podpůrná opatření mohou žákům v odpovídající kvalitě tyto školy poskytnout. I přes nastavená podpůrná opatření není v některých případech integrace úspěšná nebo nedošlo k očekávanému rozvoji vědomostí a schopností žáků při respektování jejich individuálních vzdělávacích potřeb a poskytovaných potřebných podpůrných opatření, a stoupá tlak na speciální školy, které jsou ve většině případů kapacitně naplněny. Naplněnost speciálních škol na území HMP výrazně ovlivňuje velmi dobrá dopravní dostupnost pro žáky ze Středočeského kraje.

Hlavní město Praha zřizuje celkem 38 příspěvkových organizací, pod které spadá 16 mateřských škol, 31 škol základních a 12 středních škol. Soukromý sektor je zřizovatelem pěti mateřských škol, tří škol základních a dvou středních škol. Dvě mateřské školy a tři základní školy jsou církevní.

Následující tabulka uvádí počty dětí a žáků ve školách zřizovaných HMP podle druhu zdravotního postižení.

Tab. č. 43 - Počet škol zřizovaných HMP

Právní subjekty celkem	MŠ	ZŠ	SŠ	Konzervatoře
38	16	31	12	-

Zdroj: SML MHMP

Tab. č. 44 - Počet dětí a žáků podle druhu zdravotního postižení ve školách HMP zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona k 30. 9. 2022 a 30. 9. 2023

Zdravotní postižení	Celkem	MŠ	ZŠ	SŠ
	Děti a žáci	Děti	Žáci	Žáci
	30.9.2022/30.9.2023	30.9.2022/30.9.2023	30.9.2022/30.9.2023	30.9.2022/30.9.2023
Celkem:	3976/4015	345/348	2761/2761	870/906
Mentální	935/870	15/11	651/602	269/257
Zrakové	94/93	1/0	39/39	54/54
Sluchové	129/114	20/13	82/74	27/27
Závažné vady řeči	639/667	164/170	444/462	31/35
Tělesné	47/47	2/0	19/20	26/27
Více vad	1283/1439	90/95	918/1036	275/308

Zdravotní postižení	Celkem	MŠ	ZŠ	SŠ
	Děti a žáci	Děti	Žáci	Žáci
	30.9.2022/30.9.2023	30.9.2022/30.9.2023	30.9.2022/30.9.2023	30.9.2022/30.9.2023
Celkem:	3976/4015	345/348	2761/2761	870/906
Autismus	205/200	48/53	92/80	65/67
Závažné vývojové poruchy učení	424/407	0/0	336/315	88/92
Závažné vývojové poruchy chování	220/178	5/6	180/133	35/39

Komentář k tabulce: Pozn.: Pokud má žák více než jeden druh zdravotního postižení, je tento žák uveden v tabulce pouze jednou. Zdroj: MŠMT – sběr dat v regionálním školství – sumáře ze statistických výkazů škol.

Meziročně lze sledovat celkový nárůst počtu dětí a žáků ve školách zřizovaných HMP. K nejvýraznějšímu rozdílu v základních školách došlo ve skupině žáků s více vadami.

V předškolním vzdělávání patří dlouhodobě k nejčastější diagnostice dětí ve školách dle § 16 odst. 9 školského zákona závažné vady řeči, v základním vzdělávání zůstává meziročně na prvním místě diagnóza více vad, která stoupá v posledních letech pravidelně. Druhou nejpočetnější skupinou jsou žáci s mentálním postižením. Ve středních školách je situace obdobná. Vzdělávání je nejčastěji poskytováno žákům s kombinací více vad a s mentálním postižením.

Přestože je od roku 2016 výrazně podporováno inkluzivní vzdělávání dětí a žáků ve školách hlavního vzdělávacího proudu, v souvislosti se zvyšující se demografickou křivkou narůstá zájem o zařazení dětí do škol zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona. V případech, kdy to prostorové kapacity škol umožňují, je nabídka škol rozšiřována.

Následující tabulka nabízí přehled počtu dětí a žáků podle druhu znevýhodnění v soukromých školách.

Tab. č. 45 - Počet dětí a žáků podle typu zdravotního postižení v soukromých školách, zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona k 30. 9. 2022 a 30. 9. 2023

Zdravotní postižení	Celkem	MŠ	ZŠ	SŠ
	děti/žáci	děti	žáci	žáci
	30.9.2022/30.9.2023	30.9.2022/30.9.2023	30.9.2022/30.9.2023	30.9.2022/30.9.2023
Z toho:	371/372	55/55	131/140	189/177
mentální	62/53	0/0	4/4	58/49
zrakové	0/0	0/0	0/0	0/0
sluchové	2/3	2/3	0/0	0/0
závažné vady řeči	49/52	23/22	26/30	0/0
tělesné	2/2	0/0	0/0	2/2
s více vadami	175/184	16/20	38/45	121/119
PAS	19/17	10/10	9/7	0/0
vývojové poruchy učení	41/49	0/0	40/47	1/2
vývojové poruchy chování	21/12	0/0	14/7	7/5

Komentář k tabulce: Pozn.: Pokud má žák více než jeden druh zdravotního postižení, je tento žák uveden v tabulce pouze jednou. Zdroj: MŠMT – sběr dat v regionálním školství – sumáře ze statistických výkazů škol.

Mateřské soukromé školy se zaměřují především na vzdělávání dětí se závažnými vadami řeči a na děti s kombinací více vad. Základní školy zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona vzdělávají převážně žáky s více vadami a závažnými poruchami učení, ve středních školách

tvorí nejpočetnější skupinu stejně jako v předchozím školním roce žáci s více vadami. V meziročním srovnání je celkový počet žáků v tomto segmentu speciálního školství téměř shodný.

V církevním sektoru bylo k 30. 9. 2023 v mateřských školách celkem 50 dětí, všechny s diagnostikovanými závažnými vadami řeči. Meziročně se situace v podstatě nezměnila. V církevních základních školách bylo ke stejnému datu vzděláváno celkem 264 žáků (30. 9. 2022 - 231 žáků), s převažující diagnózou více vad (136), v těsném pořadí se závažnými vadami řeči (98). Počet žáků v církevních základních školách vzrostl. Tento stav byl ovlivněn navýšením kapacit v Mateřské škole a základní škole speciální Diakonie ČCE Praha v souvislosti s dostavbou školy.

Školy zřizované HMP při zdravotnických zařízeních

Hlavní město Praha zřizuje celkem 5 škol při zdravotnických zařízeních, ve kterých jsou vzdělávány děti dočasně, po dobu jejich hospitalizace v nemocnici:

- Základní škola a Mateřská škola při Všeobecné fakultní nemocnici, Praha 2, Ke Karlovu 2,
- Základní škola a Mateřská škola při fakultní Thomayerově nemocnici, Praha 4, Vídeňská 800,
- Základní škola a Mateřská škola při FN Motol, Praha 5, V Úvalu 1,
- Základní škola při Psychiatrické nemocnici Bohnice, Praha 8, Ústavní 91,
- Základní škola a Mateřská škola při Nemocnici Na Bulovce, se sídlem Praha 8, Bulovka 1606/5.

Šestou školou zajišťující předškolní a základní vzdělávání hospitalizovaným dětem ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady je Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Praha 10, Chotouňská 476.

K 30. 9. 2023 bylo v souvislosti s hospitalizací dětí v pražských nemocnicích školami při zdravotnických zařízeních vzděláváno v základním vzdělávání celkem 283 žáků (97 prvního a 186 druhého stupně ZŠ) a 125 dětí předškolního věku. Průměrné počty žáků v základním vzdělávání ve školním roce 2023/2024 (2022/2023) činily podle statistik MŠMT 219 (215) žáků, z toho 81 (75) žáků 1. stupně a 138 (140) žáků 2. stupně. Ve věku předškolního vzdělávání bylo školami při zdravotnických zařízeních vzděláváno průměrně 103 (100) dětí. V porovnání s předcházejícím školním rokem se průměrné počty hospitalizovaných dětí ve věku povinné školní docházky v podstatě nezměnily, obdobně zůstaly zachovány i ve skupině dětí předškolního věku.

Přípravný stupeň základní školy speciální

Přípravný stupeň základní školy speciální poskytuje přípravu na vzdělávání dětem se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, se souběžným postižením více vadami nebo s autismem. Přípravný stupeň základní školy dále funguje v církevní Mateřské škole a základní škole speciální Diakonie ČCE Praha. Ve školním roce 2023/2024 byly otevřeny 2 třídy pro 12 dětí.

Školní vzdělávací programy

Ve školním roce 2023/2024 se na školách vyučovalo podle školních vzdělávacích programů, které školy zpracovaly na základě rámcových vzdělávacích programů. Školní vzdělávací programy (dále též „ŠVP“) jsou průběžně aktualizovány tak, aby splňovaly legislativní požadavky a současně co nejefektivněji reagovaly na potřeby dětí a žáků a zohledňovaly jejich speciální vzdělávací potřeby.

Školní vzdělávací programy vycházejí z těchto rámcových vzdělávacích programů:

- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání – RVP PV
- Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání – RVP ZV

- Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělávání základní škola speciální – RVP ZŠS 1. a 2. díl
- Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola jednoletá - RVP PRŠ I
- Rámcový vzdělávací program pro obor vzdělání praktická škola dvouletá - RVP PRŠ II
- Rámcový vzdělávací program pro gymnázia – RVP G
- Rámcové vzdělávací programy pro odborné vzdělávání – RVP OV

Dle potřeby jsou pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami vytvářeny individuální vzdělávací plány, které vycházejí ze vzdělávacích programů školy. Vzdělávání ve třídách přípravného stupně probíhá podle ŠVP pro přípravný stupeň ZŠ speciální, který respektuje vývojové zvláštnosti dětí s těžším stupněm mentálního postižení a postižením více vadami před zahájením plnění povinné školní docházky.

Ověřování výsledků vzdělávání

- Při ověřování výsledků vzdělávání využívají školy zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona nejčastěji standardizované testy a hodnotící škály, testy vytvořené předmětovými komisemi, sady vlastních evaluačních testů pro výstupní hodnocení na 1. a 2. stupni. Hodnocení vychází především z písemných prací žáků, z rozhovorů, řešení úkolů prostřednictvím praktických činností, výstupů z individuálních i skupinových projektů, sledováním výsledků žáků na soutěžích a přehlídkách apod., a to v závislosti na druhu a stupni zdravotního znevýhodnění s ohledem na individuální možnosti každého žáka. Výsledky vzdělávání jsou těžko měřitelné a srovnatelné s výsledky žáků dalších škol. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. V rámci hodnocení je vždy důležitou součástí sebehodnocení žáků.
- Pokud je to možné, některé školy volí srovnávací ověřování znalostí žáků v paralelních ročnících interními srovnávacími testy. V základním vzdělávání jsou formalizované výstupy srovnávány a vyhodnocovány s důrazem na závazné výstupy na konci 5. a 9. ročníku, ale i klíčové kompetence stanovené v RVP. Ověřování výsledků vzdělávání ve školách zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona probíhá i ve spolupráci se speciálně pedagogickými centry a pedagogicko-psychologickými poradnami zejména při hodnocení vzdělávání podle IVP.
- V případech, kdy výsledky vzdělávání neodpovídají požadavkům ŠVP, případně IVP žáka, je nastavené vzdělávání žáka konzultováno se zákonnými zástupci a školským poradenským zařízením, které má žáka v péči. Na základě doporučení dochází k úpravě vzdělávání žáka dle zjištěných vzdělávacích potřeb, možností a schopností.

Přes výše uvedené lze uvést u vybraných speciálních škol aktivity ověřující v průběhu školního roku výsledky žáků:

- *Škola vytvořila pro žáky v základní škole vlastní systém, který hlouběji sleduje výsledky žáků na konci I. a II. stupně. Kromě základního testu, který vychází ze ŠVP doplňuje výsledky ještě dotazník pro učitele a pro rodiče. V dotazníku je hodnocen žák dle stanovených kritérií. Ke každému kritériu jsou stanoveny jednotlivé indikátory, které dotazovaní učitelé a rodiče hodnotí na základě škály hodnocení. Výsledky jsou pak vyjádřeny průměrem,*
- *stanice zájmových činností Ulicentrum, která je součástí organizace, pořádá pro žáky se sluchovým postižením z vlastní školy i z dalších škol se shodným zaměřením vědomostní soutěže na základní i středoškolské úrovni. Jejich cílem je porovnání vědomostí v oblasti jazykového vzdělávání (český znakový jazyk, český jazyk a anglický jazyk). Praktické dovednosti si žáci střední školy oboru vzdělání Asistent zubní technika prověřují každoročně v rámci odborných soutěží Pragodent a Internent,*

- škola připravuje testy pro různé skupiny žáků, často jsou plně individualizovány podle potřeb jednotlivých žáků. Žáci maturitního ročníku měli možnost vyzkoušet si maturitu nanečisto včetně obhajoby maturitní práce, žáci 3. ročníku oboru knihařské práce si vyzkoušeli tzv. zkoušky nanečisto,
- škola ověřuje výsledky vzdělávání v rámci vyhodnocení Plánu osobního rozvoje. Tento plán vytváří třídní učitel na začátku školního roku a vychází ze školního vzdělávacího programu a z dosažených znalostí a dovedností žáka. Učitel dle schopností a dispozic žáka nastavuje nové cíle, které jsou na konci školního roku vyhodnocovány,
- škola pokračovala v každoročním ověřování výsledků vzdělávání žáků organizovaném společností SCIO. Účastnili se ho žáci 5., 6., 7. a 9. ročníků, kteří absolvovali testy z českého jazyka, matematiky, anglického jazyka a obecných studijních předpokladů. Testování v 9. ročníku bylo určitým tréninkem na přijímací zkoušky na střední školy.

Specifické je ověřování výsledků vzdělávání ve školách zřízených při nemocnicích. Prioritní je hodnocení motivační, které je zapsáno do osobního záznamu při ukončení hospitalizace. Průběžné hodnocení pak žákům poskytuje především zpětnou vazbu, do jaké míry učivo zvládli a které oblasti je třeba procvičovat k jejich úspěšnému zvládnutí. Při dlouhodobých pobytech dětí v nemocničním prostředí probíhá průběžná komunikace s kmenovou školou a zákonnými zástupci podle vzdělávacích potřeb dítěte a v jejich zájmu.

Výsledky inspekční činnosti provedené ČŠI

Inspekční činnost České školní inspekce byla ve školním roce 2023/2024 provedena pouze na těchto školách:

Tab. č. 46 - Inspekční činnost České školní inspekce ve školním roce 2023/2024

Název školy	Inspekční zpráva
Základní škola a Střední škola, Praha 4, Kupeckého 576	Čj. ČŠIA-2968/23-A
Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara	Čj. ČŠIA-476/24-A
Základní škola speciální, Praha 10, Starostrašnická 45	Čj. ČŠIA-3609/24-A
Základní škola a Střední škola, Praha 4, Kupeckého 576	Čj. ČŠIA-2968/23-A
Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara	Čj. ČŠIA-476/24-A

Zdroj: ČŠI – registr inspekčních zpráv

V případě inspekci v příspěvkových organizacích nebyla zjištěna závažná porušení právních předpisů. Případné dílčí nedostatky byly odstraněny.

Kurzy na doplnění základního vzdělání nebo základů vzdělání

Kurzy na doplnění základů vzdělání nebyly ve školním roce 2023/2024 organizovány. 38 žáků se účastnilo 4 kurzů doplnění základního vzdělání v základních školách.

Pedagogická asistence

Ve vzdělávacím systému HMP se stále zvyšuje tendence vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných mateřských, základních a středních školách, kde jsou jim vytvářeny potřebné podmínky ke vzdělávání. Jedním z významných podpůrných opatření je personální podpora asistenta pedagoga, která je využívána také ve speciálních školách. Od školního roku 2019/2020 MŠMT úpravou legislativy (vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů) zrušilo pro speciální školy přístup k některým podpůrným opatřením včetně asistenta pedagoga. Asistenti pedagoga ve speciálních školách jsou financováni prostřednictvím PHAmax, jejichž výpočtem se určí počet asistentů, kterým lze uhradit plat ze státního rozpočtu. Několika speciálním školám potřebné úvazky asistentů nad stanovený PHAmax doplatil kraj.

Počet asistentů pedagoga ve školách i rozsah jejich činnosti závisel také na druhu zdravotního postižení dětí a žáků a potřebném stupni podpory personálního charakteru žáků, stanoveném na základě pedagogicko-psychologické a speciálně pedagogické diagnostiky uskutečněné ve školských poradenských zařízeních. Asistenti pedagoga pracovali především u žáků se souběžným postižením více vadami, u žáků s autismem nebo těžší formou mentálního postižení, někteří pouze v určitých vyučovacích předmětech, jiní ve všech hodinách při vyučování nebo školních aktivitách mimo výuku.

Počet asistentů pedagoga ve školách i rozsah jejich činnosti, je závislý také na druhu zdravotního postižení dětí a žáků a potřebném stupni podpory personálního charakteru žáků, stanoveném na základě pedagogicko-psychologické a speciálně pedagogické diagnostiky uskutečněné ve školských poradenských zařízeních. Asistenti pedagoga pracovali v daném období především u žáků se souběžným postižením více vadami, u žáků s autismem nebo těžší formou mentálního postižení, někteří pouze v určitých vyučovacích předmětech, jiní ve všech hodinách při vyučování nebo školních aktivitách mimo výuku.

Jazykové vzdělávání a jeho podpora

V základních školách zřízených podle § 16 odst. 9 byl nejčastěji vyučován anglický a německý jazyk, v nabídce škol byla druhým jazykem i francouzština, ruština nebo španělština. V části základních škol se vzhledem k vzdělávacím možnostem žáků vyučuje pouze jeden cizí jazyk (anglický) a posílena je výuka českého jazyka. Na podporu efektivity výuky jsou systematicky využívány multimediální pomůcky a speciální učebnice. Výuka probíhá často formou hry s podporou piktogramů a audio prezentací, s využitím počítačových programů, interaktivní tabule, interaktivních displejů a tabletů. Při výuce je využíváno speciálně pedagogických postupů. Výuka je zaměřena na komunikaci, osvojení základní slovní zásoby a její rozvoj, porozumění jazyku a schopnost používání jednoduchých frází, vždy s respektováním zdravotního znevýhodnění a individuálních možností každého žáka.

Zájem žáků o studium cizích jazyků je běžně podporován především vlastní nabídkou jazykové výuky, možností zapojení se do jazykových soutěží, v některých školách výjezdy do zahraničí, účastí na výměnných pobytech nebo zapojením škol do mezinárodních projektů. Rozsah aktivit jednotlivých škol v jazykové oblasti souvisí s možnostmi žáků vzhledem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.

- Specifická situace je ve školách zaměřených na vzdělávání dětí a žáků se sluchovým postižením, kdy žáci přirozeně začínají se dvěma jazyky, a to českým jazykem a českým znakovým jazykem, který je pro děti se závažným sluchovým postižením mateřským jazykem. *Střední škola, Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, Praha 5, Výmolova 169* vychází při jazykové výuce ze zásad bilingvismu. S oběma jazyky pracuje souběžně. Od 4. ročníku je samostatně vyučován anglický jazyk,
- *Gymnázium, SOŠ, Základní škola a Mateřská škola pro sluchově postižené, Praha 2, Ječná 27* prohlubuje znalost anglického i českého jazyka v předmětu digitální komunikace. Anglický jazyk se vyučuje od 4. ročníku, od 8. ročníku německý jazyk, na střední škole jsou vyučovány 2 cizí jazyky – anglický a německý. Motivací k učení se cizím jazykům je dlouhodobá spolupráce s partnerskými školami v Německu. Výuka na této škole probíhá auditivně orální metodou (mluvenou formou jazyka),
- *Střední škola a Mateřská škola Aloyse Klara* vyučuje v učebních oborech pouze anglický jazyk, v nastavbovém studiu oboru Masér sportovní a rekondiční jsou povinné dva cizí jazyky. Žáci 1. ročníku denního studia oboru Masér sportovní a rekondiční se učí latinský jazyk zaměřený na odbornou terminologii vztahující se k oboru. Obvykle pořádá motivační výlety do zahraničí, které ve sledovaném školním roce nebylo možné uskutečnit,
- *Základní škola pro žáky s poruchami zraku, Praha 2, nám. Míru 19* využívá při výuce anglického jazyka interaktivní učebnice Flexibooks, pro žáky se zrakovým postižením jsou texty a úkoly individuálně zvětšovány. Výuka vedla k dosažení úrovně A1-A2 společného

- evropského referenčního rámce pro jazyky. Škola se účastní srovnávacího testování SCIO také v anglickém jazyce. Ve sledovaném období se ho účastnili žáci 6. a 9. ročníku,
- *Základní škola a Střední škola, Praha 10, Vachkova 941* - anglický jazyk je vyučován v základní škole pro žáky s minimálními výstupy od 3. do 9. ročníku, vždy po 3 hodinách týdně. Při výuce jsou respektovány individuální možnosti žáků. Pracuje se s názornými a audiovizuálními pomůckami. Ve střední škole probíhá 1 vyučovací hodina týdně. Rozvíjena je základní slovní zásoba k využití,
 - *Jedličkův ústav a Mateřská škola a Základní škola a Střední škola, se sídlem Praha 2, V Pevnosti 4* vyučuje na střední škole anglický jazyk, na základní škole od 3. ročníku anglický jazyk, od 7. ročníku je druhým cizím jazykem němčina. Na doporučení školského poradenského zařízení bývají žáci s problémy v komunikaci či se sluchovým postižením uvolněni z výuky druhého cizího jazyka. Výuka německého jazyka je nahrazena hodinami FIE (Feuersteinovo instrumentální obohacování). O hodinovou dotaci výuky anglického jazyka je pak posílena výuka češtiny, českého znakového jazyka, případně i červenomodrého psaní. Obdobně žáci s odlišným mateřským jazykem (OMJ) mají místo druhého jazyka výuku jazyka českého,
 - *Gymnázium pro zrakově postižené a Střední odborná škola pro zrakově postižené, Praha 5, Radlická 115* každoročně umožňuje přípravu žáků ke složení mezinárodních jazykových zkoušek (FCE atd.). V maturitních oborech vzdělání se vyučují dva jazyky – anglický a německý. V rámci volitelných předmětů si žáci mohou zvolit konverzaci v německém nebo anglickém jazyce. Jako nepovinný jazyk je vyučován ruský jazyk.

Mezinárodní spolupráce škol, zapojení do rozvojových a mezinárodních projektů, aktivity škol

Školy zřízené dle § 16 odst. 9 školského zákona zřizované HMP spolupracují se všemi dostupnými partnery a organizacemi, běžně umožňují konání praxí studentům vysokých, vyšších odborných škol a středních pedagogických škol, dále spolupracují s úřady státní a veřejné správy, s vysokými školami, se školami jiných zřizovatelů. Některé školy se zaměřují na spolupráci s organizacemi, které pomáhají začlenění osob se zdravotním postižením do společnosti a do budoucího pracovního prostředí. Pro své žáky pořádají lyžařské kurzy, školy v přírodě, výjezdy do zahraničí, výstavy, besídky, společné akce pro rodiče a jejich děti. Aktivity škol se však vždy odvíjí od schopnosti dětí a žáků se těchto aktivit vzhledem k jejich možnostem daným závažností zdravotního znevýhodnění a potřebnou mírou podpůrných opatření účastnit.

Aktivní školy ve sledovaném období nově získávaly finanční prostředky z Národního plánu obnovy, čerpaly finanční prostředky z výzvy MŠMT – Šablony. Většina škol zřízených HMP dle § 16 odst. 9 školského zákona využila ve školním roce 2023/2024 finanční podporu na neinvestiční aktivity a zapojila se do výzvy v rámci Podpory vzdělávání příspěvkových organizací zřízených hl. m. Prahou v aktivitě Podpora rozvoje vzdělanosti a Podpora vzdělávání dětí, žáků a studentů škol a školských zařízení. K individuálním aktivitám škol patřila spolupráce na mezinárodní i lokální úrovni, spolupráce se sociálními a dalšími partnery (např. školami, zaměstnavateli, občanskými sdruženími, neziskovými organizacemi, úřady práce, OSPOD, NPI ČR, Policií ČR atd.).

Vybrané aktivity škol zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona – zřizovatel HMP:

- *Gymnázium pro zrakově postižené a Střední odborná škola pro zrakově postižené, Praha 5, Radlická 115* jako fakultní školou UK PedF v Praze, dlouhodobě zajišťuje praxe studentům speciální pedagogiky. Svou činnost prezentuje na odborných konferencích i v zahraničí. Škola v rámci společenství MDVI Euronet spolupracuje také se zahraničními organizacemi, které se věnují stejné cílové skupině. Na základě jednání tohoto společenství vznikají mezinárodní projekty, na kterých škola participuje. Spolupracuje na projektu v rámci programu Erasmus+. Jedná se o projekt spolupráce s názvem SMILE for all,

- *Základní škola při Psychiatrické nemocnici Bohnice, Praha 8, Ústavní 91* zajišťuje vzdělávání dětí hospitalizovaných v nemocnici, na detašovaném pracovišti v Poznaňské ul. vzdělává žáky v souladu § 16 odst. 9 školského zákona. Škola pokračovala v celoročních programech Krokus (prevenci násilí, rasismu a xenofobie), Rozvíjíme čtenářskou gramotnost nebo Uklidme svět. Škola se zaměřila na výchovu k udržitelnému rozvoji, ve sledovaném školním roce byla zahájena spolupráce s Ekocentrem Podhoubí,
- *Odborné učiliště Vyšehrad* – v rámci environmentálního vzdělávání a výchov žáků začleňují vyučující školy tuto výchovu do výuky jednotlivých předmětů. Vzhledem k mentálnímu postižení žáků je obtížné pracovat s globálními problémy, a tak se škola snaží o co nejučinnější propojení environmentální výchovy s každodenním životem žáků. Cílem výchovného působení je „zdravý mladý člověk“, zodpovědný za svůj život s šetrným vztahem k sobě samému, druhým lidem a životnímu prostředí. Ve škole působí Klub mladého diváka, sportovní kroužek stolního tenisu a kroužek plavání pod hlavičkou SK IMPULS Praha. Škola spoluorganizovala s Českou federací sportovců s Downovým syndromem, z. s., MČR v atletice sportovců s Downovým syndromem, které se uskutečnilo dne 16. 9. 2023.

Vliv válečného konfliktu na Ukrajině na průběh a organizaci vzdělávání, zejména v souvislosti s příchodem ukrajinských studentů

Děti a žáci z Ukrajiny byli rovněž na základě doporučení školského poradenského zařízení začleňováni do škol zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. Díky spolupráci pedagogů a asistentů pedagoga byly podporovány a zajišťovány jejich individuální potřeby včetně pomoci při doučování českého jazyka. Ostatní děti/žáci se tak postupně seznamovali s problematikou ozbrojeného konfliktu, s otázkou uprchlictví, ale také s kulturní a vzdělávací rozlišností příchozích dětí/žáků.

II. 7 Jazykové vzdělávání

Ke dni 1. 9. 2021 došlo ke spojení Akademického gymnázia a Jazykové školy a vznikla nová příspěvková organizace Akademické gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky, školy hlavního města Prahy. Účelem tohoto spojení byla organizační a finanční stabilizace Jazykové školy a efektivnější využití prostor pro výuku a jazykové kurzy. Škola nabízí řadu jazykových kurzů, z nichž větší část má charakter zájmového studia. Vzdělávání v jazykové škole s právem státní jazykové zkoušky může být ukončeno státní jazykovou zkouškou základní, státní jazykovou zkouškou všeobecnou a státní jazykovou zkouškou speciální.

Tab. č. 47 - Žáci – státní jazyková zkouška

Žáci		V tom žáci, kteří složili státní jazykovou zkoušku					
		Základní		Všeobecná		Speciální	
Celkem	Vlastní	Celkem	Vlastní	Celkem	Vlastní	Celkem	Vlastní
108	43	38	15	43	18	27	10

Zdroj: Výroční zpráva školy 2023/2024

Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky hl. Prahy poskytuje jazykové vzdělávání v cizích jazycích včetně státních jazykových zkoušek. Ve školním roce 2023/2024 bylo realizované více než 130 kurzů zaměřených na některý z jedenácti cizích jazyků.

Kromě běžných učeben určených pro jazykovou výuku studenti a kandidáti zkoušek využívají 2 velké, nově zrekonstruované kmenové učebny vybavené chytrými monitory, tabulí a učitelským počítačem, dále 4 moderní učebny vybavené smartboardy a učitelským počítačem s projektořem a jednu učebnu vybavenou učitelským počítačem a velkým monitorem. K dispozici je rovněž počítačová učebna, kterou lze využít i pro kurzy tlumočnické. Všechny kmenové učebny jsou vybaveny audiovizuální technikou, která je dle

finančních možností průběžně modernizována. V současné době v Jazykové škole probíhá rekonstrukce osmi jazykových učeben.

Ve škole se nachází řídicí jazykové centrum pro distanční výuku, které je využíváno pro výuku on-line. V létě 2024 proběhla rekonstrukce rozvodů v přízemí školy, bylo umístěno nové osvětlení a instalován nový elektronický zabezpečovací systém. Byla započata výstavba recepce školy. Ve škole jsou k dispozici dvě velkokapacitní kopírky pro potřeby učitelů i administrativy a další tři menší kopírky využívané administrativou. V prostorách budovy je možnost připojení k wi-fi.

Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky několik desítek let organizuje pomaturitní studium na základě Rozhodnutí MŠMT ČR o jednoletém pomaturitním jazykovém kurzu. Ve školním roce 2023/2024 jsme dle vyhlášky č. 19/2014 Sb. pořádali tyto kurzy s dotací 20 hodin týdně. Většina posluchačů těchto kurzů se připravovala na složení státní jazykové zkoušky základní, všeobecné a na získání mezinárodního certifikátu z příslušného jazyka.

Běžné jazykové kurzy úrovně A1 až C2 dle SERRJ jsou z velké většiny realizovány v prezenční formě, nicméně v posledních letech v závislosti na poptávce pořádáme i on-line kurzy a kurzy vedené kombinovanou formou on-line a korespondenčně.

Jazyková škola organizuje od roku 2018 rovněž kurzy českého jazyka pro studenty středních škol s odlišným mateřským jazykem. Projekt byl schválen Radou hl. m. Prahy a hlavní město jej financovalo. Ve školním roce 2023/2024 se do 15 kurzů (včetně dvou intenzivních) zapsalo celkem 150 studentů. V období od března do června 2024 jsme organizovali intenzivní kurz českého jazyka s dotací 20 hodin týdně, který proběhl v rámci tzv. nultých ročníků za finanční podpory UNICEF.

V rámci akreditace MŠMT pořádala Jazyková škola 26 kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP).

Vyučující Jazykové školy jsou tvůrci a examinátory státních jazykových zkoušek, zkoušek z českého jazyka pro trvalý pobyt a mezinárodních zkoušek Cambridge English Assessment, SWEDEX a zkoušky z nizozemštiny CNaVT. Jsou rovněž autory jazykových učebnic a dalších výukových materiálů.

Zástupce Jazykové školy předsedá Poradnímu sboru pro Jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky při MŠMT. Zástupci školy se pravidelně účastní jednání týkajících se zkoušky z českého jazyka pro trvalý pobyt (MŠMT, Národní pedagogický institut ČR).

Tab. č. 48 - Počty kurzů a žáků podle jednotlivých cizích jazyků a některých typů kurzů

	Anglický		Francouzský		Německý		Ruský		Španělský		Italský		Ostatní	
	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci	Kurzy	Žáci
základní	7	35	8	28	4	20	0	0	5	28	5	24		
střední	5	32	9	49	0	0	0	0	3	23	3	10		
vyšší	15	86	2	9	5	29	0	0	1	5	1	8		
jiné	17	81	5	14	3	9	1	7	0	0	0	0		

Zdroj: Výroční zpráva školy 2023/2024

II. 8 Základní umělecké a zájmové vzdělávání

II. 8. 1 Základní umělecké vzdělávání

Základní umělecké školy (dále jen „ZUŠ“) poskytují základy uměleckého vzdělání ve čtyřech oborech: hudebním (kolektivní nebo individuální výuka), výtvarném, tanečním a literárně dramatickém. Tento typ vzdělávání má významný podíl na formování osobnosti žáků, rozvíjí jejich individuální schopnosti a talent, vytváří a formuje jejich umělecké vnímání a citění. Průběh vzdělávání, jeho personální i materiální zajištění a výsledky vzdělávání v ZUŠ

hodnotí Česká školní inspekce. Ve školním roce 2023/2024 proběhla inspekční činnost a kontrola České školní inspekce v 11 ZUŠ.

ZUŠ zpravidla organizují všechny typy vzdělávání: přípravné, základní I. a II. stupně, rozšířené, někde i studium pro dospělé. Pro přijetí žáka je nutné úspěšné vykonání talentové zkoušky vykonané před aprobovanou komisí. Úkolem ZUŠ je zjistit a dále rozvíjet talent žáků od předškolního věku až po dospělé, odborně je vzdělávat a také připravovat k dalšímu studiu na středních školách uměleckého zaměření, konzervatořích, vyšších odborných nebo vysokých školách uměleckého, popř. pedagogického směru. Ve školním roce 2023/2024 bylo z žáků, kteří se vzdělávali v ZUŠ, přijato na umělecké školy k dalšímu studiu 136 absolventů, z toho 33 na vysoké školy.

Na území hl. m. Prahy je vytvořena fungující a dopravně dobře dostupná síť ZUŠ. Potřebná hustota sítě ZUŠ je v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy doplněna řadou jejich odloučených pracovišť.

Ke změnám v počtu ZUŠ v Praze ve sledovaném školním roce nedošlo, jejich počet je dlouhodobě stabilní. Školy různých zřizovatelů vytvářejí vyváženou vzdělávací nabídku. Aktivně zde působí celkem 38 ZUŠ, z toho 26 zřizovaných hl. m. Prahou, 2 zřizované MČ, 7 škol soukromých zřizovatelů, a 2 školy církevní a 1 škola zřizovaná ústředním správním orgánem.

Tab. č. 49 - Zastoupení oborů v ZUŠ

ZUŠ podle vyučovaných oborů					
Počet oborů	4	3	2	1	celkem
Počet ZUŠ	24	7	4	3	38

Zdroj: SML MHMP

Největší zájem mezi žáky je tradičně o hudební obor, který ve školním roce 2023/2024 navštěvovalo

68,6 % z celkového počtu žáků ZUŠ, následuje obor výtvarný (19,7 %) a taneční (7,7 %). Nejméně žáků (4 %) navštěvovalo literárně dramatický obor. Toto procentuální rozdělení v zásadě kopíruje stav z minulého školního roku.

Tab. č. 50 - Počty žáků ZUŠ všech zřizovatelů v jednotlivých oborech ve školním roce 2023/2024

	Obor				Celkem
	Hudební	Výtvarný	Taneční	Liter. dramatický	
Počet žáků	18 723	5 379	2106	1093	27 301
Počet žáků v %	68,6	19,7	7,7	4	100

Zdroj: Statistické výkazy za 2023/2024

Vývoj počtu žáků v ZUŠ byl ve školních letech 2008/2009 až 2023/2024 vcelku stabilní. Nabídka tohoto typu vzdělávání je pro cílovou skupinu v převážné míře 6 – 15letých přitažlivá. Ve školním věku se objevují silnější populační ročníky, proto stoupá i zájem dětí o zapojení do základního uměleckého vzdělávání. Z níže uvedené tabulky lze konstatovat, že ve školním roce 2021/2022 se projevily dopady mimořádné situace spojené s výskytem onemocnění COVID-19, a to drobným úbytkem žáků na ZUŠ. Tento nepatrný propad byl překonán ve školním roce 2022/2023.

Tab. č. 51 - Vývoj počtu žáků ZUŠ v letech 2013/2014 až 2023/2024

Školní rok	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23	23/24
Počet žáků	24 515	24 815	24 856	24 936	25 049	25 359	25 818	25 123	25 866	27301
Počet žáků v %	99,9	101,2	101,4	101,7	102,2	103,4	105,3	102,5	105,5	111,4

Zdroj: Statistické výkazy 2014/2015 – 2023/2024

Tab. č. 52 - Počty žáků ZUŠ v Praze ve školním roce 2023/2024 dle zřizovatelů

Zřizovatel	Počet ZUŠ	Počet žáků	% z celkového počtu
Hlavní město Praha	26	22 842	83,7
Městské části	2	803	2,9
Soukromník	7	3 166	11,6
Církev	2	458	1,7
MŠMT	1	32	0,1
Celkem	38	27 301	100

Zdroj: Statistické výkazy 2023/2024

V ZUŠ se vzdělávají především žáci základních a středních škol, v menším počtu děti předškolního věku a dospělí. Zastoupení žáků ve studiu pro dospělé činilo 1,5 % z celkového počtu žáků ZUŠ. Pokračuje trend nárůstu žáků s cizí státní příslušností (ze 154 žáků ve školním roce 2001/2002 na 1662 ve sledovaném školním roce 2023/2024). Realizace vzdělávání dětí předškolního věku prokazatelně napomáhá kvalitnějšímu výběru talentovaných žáků podle jejich specifického uměleckého nadání.

Zvýšený počet dětí, které mají zájem o studium, zaznamenávají zvláště školy v rozvíjejících se částech města, např. Černý Most, Stodůlky, Prosek, Zličín, aj, dále pak v okrajových oblastech, např. Suchdol.

Za vzdělávání žáků v ZUŠ se stanoví úplata. Výše příspěvku je stanovena v souladu s vyhláškou č. 71/2005 Sb., o základním uměleckém vzdělávání, ředitelem školy, který může, zejména ze sociálních důvodů, žákovi úplatu snížit nebo prominout. Tím je zabezpečena přístupnost tohoto typu vzdělávání i pro děti ze sociálně slabších rodin.

Základní umělecké školství není rigidním segmentem vzdělávací soustavy, ředitelé školy se snaží rozšiřovat vzdělávací nabídku o specifická studijní zaměření a zařazovat nové nástroje. Školy kladou důraz na spojování žáků hudebního oboru do různých forem kolektivní interpretace (orchestry, pěvecké sbory), která může mít i mezioborovou nebo multižánrovou podobu. Realizace celoročních žákovských výtvarných projektů a jejich paralelní využití při výuce, stejně tak i vytváření žákovských portfolií dokumentuje umělecký rozvoj žákovy osobnosti. K uměleckému a sociálnímu rozvoji žáků slouží vícedenní soustředění pěveckých sborů, výtvarníků při plenérové malbě či účast žákovských hudebních těles na festivalech a přehlídkách celostátního či mezinárodního charakteru.

Některé základní umělecké školy se zapojily do pokusného ověřování obsahu, metod a organizace kombinovaného vzdělávání v základních a středních školách (např. Základní umělecká škola, Praha 10 - Hostivař, Trhanovské náměstí 8 a Základní umělecká škola, Praha 9, Učňovská 1), realizovaného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Pedagogičtí pracovníci v rámci projektu rozvíjejí zkušenosti s online vzděláváním a zdokonalují se v počítačových dovednostech a nových výukových metodách. Získané

podklady budou následně sloužit MŠMT pro nastavení podmínek distanční výuky do budoucna (novelizací školského zákona).

Školní vzdělávací programy

Vyučování podle vlastních ŠVP jednotlivých ZUŠ bylo zahájeno 1. 9. 2012.

ZUŠ nejen podporují rozvoj uměleckých dovedností žáků, ale rovněž kultivují jejich osobnost a podporují klíčové kompetence, které mohou uplatnit nejen v umělecké oblasti: tvořivé myšlení, soustředění, spolupráce, prezentační dovednosti, umění překonávat překážky, aj.

Naplnování cílů školního vzdělávacího programu je proces, který vyžaduje spolupráci mezi učiteli, žáky a rodiči. Je důležité, aby všichni aktéři byli zapojeni a měli jasnou představu o cílech a očekáváních vzdělávacího programu. Žáci mají možnost uplatnit to, co se učí formou vystupování či vystavování (koncerty, divadelní představení, výstavy, festivaly, soutěže, přehlídky, návštěvy mezi školami a další projekty), součástí výuky je kolektivní interpretace a tvorba v různě zaměřených souborech.

Mezinárodní spolupráce, zapojení do rozvojových programů

Žáci pražských ZUŠ se zúčastnili přehlídek, festivalů a koncertů v mnoha evropských i mimoevropských zemích nebo přivítali mladé zahraniční umělce v Praze (např. Slovensko, Německo, Japonsko, Srbsko, Chorvatsko, Polsko, Slovinsko, Itálie, Francie). Při těchto akcích prezentovali nejen práci svou a svých učitelů, ale propagovali i kulturu hlavního města a České republiky. ZUŠ často pořádají společné koncerty s orchestry partnerských zahraničních škol před zraky diplomatů, honorárních konzulů a velvyslanců, pořádají společné výstavy v zahraničí, apod. Mezinárodní spolupráci základním uměleckým školám pomáhá realizovat mj. i projekt Erasmus+.

Příklady činnosti pražských ZUŠ:

- *Vystoupení kytarového souboru ZUŠ Pštrossova v Bangkoku,*
- *účast ZUŠ Popelka na festivalu Dorffest ve Wichmannshausenu v Německu a také Mezinárodního setkání literárně-dramatického oboru v Stollbergu v Německu,*
- *ZUŠ, Praha 8 vystoupila na Dnech evropského kulturního dědictví v Angers ve Francii (smyčkový orchestr). Celkem t bylo odehráno 5 koncertů a zároveň byla navázána spolupráce se školou Ecole de musique de l'Anjou le Bleu. Zájezdu se tradičně účastnila i skupina výtvarníků, kteří malovali v plenéru,*
- *ZUŠ, Praha 10 – Hostivař podpořila vystoupení Hostivařského dechového orchestru a tanečního oboru na koncertech v Chorvatsku,*
- *spolupráce školy s partnerskou školou v Heide v Německu, kdy školy společně uskutečnily koncert Big Bandu v Heide a Brunsbüttelu. Dále ZUŠ pořádala společné mezinárodní koncerty komorní hudby se soubory z ČR, Německa, Polska a Litvy, prohloubila spolupráci s japonskou školou v Tokiu,*
- *ZUŠ Klementa Slavického, se sídlem Praha 5 – Radotín spolupracuje s německou uměleckou školou ve městě Burglengenfeld.*

Úspěšnost v soutěžích, prezentace na veřejnosti

Organizaci krajských kol celostátních soutěží a přehlídek každoročně vyhlášených MŠMT zajišťuje v hlavním městě Praze Umělecká rada ZUŠ ČR prostřednictvím pověřených škol (organizátorů). Na jaře 2024 byly konány tyto soutěže a přehlídky: Hra na kytaru, Hra na klavír, Hra na smyčcové nástroje, Soutěžní přehlídka pro dechové orchestry, Soutěžní přehlídka pro jazzové a taneční orchestry, Soutěžní přehlídka literárně dramatického oboru: přednes, dramatický výstup a literární tvorba; Soutěžní přehlídka výtvarného oboru ZUŠ. Organizátory krajských kol soutěží a přehlídek byly: ZUŠ, Praha 1, Biskupská 12, ZUŠ Iliji Hurníka, Praha 2, Slezská 21, Gymnázium a Hudební škola hlavního města Prahy, ZUŠ, se sídlem Praha 3, Komenského náměstí 400/9, ZUŠ Jana Hanuše, Praha 6, U Dělnického

cvičiště 1/1100 B a ZUŠ, Praha 8, Taussigova 1150. Finanční prostředky na zabezpečení soutěží poskytuje MŠMT.

Významných úspěchů dosáhli žáci pražských ZUŠ na celostátních i mezinárodních soutěžích:

- *ZUŠ Ilyi Hurníka, Praha 2 získala 1. cenu a titul absolutního vítěze v Online mezinárodní soutěži Music Arte v italském Tiaggianu. Škola se také zúčastnila Online mezinárodní soutěže Elevato piano Competition Porto v Portugalsku, kde získala 2. cenu. Celkově je tato ZUŠ velmi aktivní a úspěšná v mezinárodních soutěžích a projektech,*
- *ZUŠ Jižní Město, Praha 4 získala 1. cenu v mezinárodní rozhlasové soutěži Concertino Praga; dětský sbor pražská kantiléna získala zlaté pásmo na International Choir Competition Concorso Internazionale Riva del Garda; dívčí sbor Pražská kantiléna získal 3x zlaté pásmo na Mezinárodní soutěži pěveckých sborů Harmonie festival 2024 v Německu; hlavní cena v sekci skupinové práce na Mezinárodní soutěži dětské tvorby LIDICE 2024; hlavní cena na mezinárodním festivalu animovaného filmu ANIMÁNIE v Plzni za film Příhody pana Špíny z Pupíku (tento film získal i hlavní cenu na mezinárodním festivalu animovaného krátkého filmu Ca Foscari Short Film Festival Venezia),*
- *ZUŠ, Praha 10, Olešská se umístila na 1. místě v hudební soutěži Globe International Piano Competition.*
- *ZUŠ, Praha 1 získala 5x zlaté pásmo na mezinárodním festivalu Prednášam /hrám teda som*
- *ZUŠ, Praha 10, Bajkalská získala 2. cenu v soutěži Allegro – zpěv, 2. a 3. cenu v Karlovarském skřivánku – zpěv, 1. cena v soutěži Zahrada písní a Zpěv lidových písní.*

Spolupráce škol s partnery

ZUŠ dlouhodobě aplikují výbornou spolupráci s městskými částmi, kdy se angažují v jejich kulturním a společenském životě a tím spoluutvářejí kulturní obraz hlavního města Prahy. ZUŠ standardně spolupracují s vysokými školami (např. HAMU, UMPRUM, AVU), konzervatořemi, hudebními tělesy, muzejními a galerijními institucemi, divadly. Mimořádně talentovaní žáci se zapojují do společných orchestrů s renomovanými tělesy včetně České filharmonie a Symfonického orchestru hl. m. Prahy. ZUŠ se výrazně angažují v kulturním životě jednotlivých městských částí, což má blahodárný dopad na motivaci žáků. Pozitivním rysem některých ZUŠ je také vzájemná aktivní spolupráce se základními uměleckými školami (např. formou realizace náslechnů) a aplikování takto získaných poznatků do výuky. Významným projevem vzájemného partnerství ZUŠ zřizovaných HMP je realizace společných koncertů, přehlídek a výtvarných projektů.

System ZUŠ je charakterizován efektivním rozvojem činnosti škol, jejich zapojením do oborových i mezioborových projektů a spoluprací s místními subjekty i profesními a sociálními partnery, ale i médii (Český rozhlas, hudební vydavatelství). ZUŠ se rovněž věnují spolupráci s mateřskými, základními, středními školami a konzervatořemi při realizaci mnoha projektů, významným sociálním přínosem je lokální spolupráce s domovy pro seniory.

Níže je uvedeno několik příkladů spolupráce:

- *Spolupráce s římskokatolickou farností u kostela sv. Jakuba Staršího, s Českým muzeem hudby nebo s Emauzským opatstvím,*
- *spolupracuje ZUŠ s MČ a jinými subjekty např. vystoupení fanfárového sboru na akci pořádané HMP, koncert učitelských osobností v Tereziánském sále Břevnovského kláštera, koncert žáku školy v rámci nesoutěžního festivalu Libeňské jaro mladých, vystoupení studentů Akademie pro seniory,*

- spolupracuje se Základní školou Na Marjánce, pro kterou uvolňuje dlouhodobě v dopoledních hodinách 5 svých tříd pro výuku ukrajinských dětí,
- společný koncert základních uměleckých škol k výročí skladatelů v sále Bohuslava Martinů na HAMU nebo tradiční koncert dechového orchestru pod taktovkou pana Svatopluka Šťastného Na Jezerce ve spolupráci s MČ.

V neposlední řadě některé ZUŠ obdržely finance v rámci Balíčku okamžité pomoci Pražanům, které byly poskytnuty na úhradu úplaty za vzdělávání.

Podpora talentů

Podpora talentů je hlavním cílem vzdělávání v ZUŠ, žáci se pravidelně zúčastňují nejen celostátních, ale i mezinárodních soutěží, přehlídek a festivalů, pořádáním koncertů, tanečních přehlídek, divadelních představení a výstav výtvarných prací. Některé pražské ZUŠ participovaly na koncertech a přehlídkách v rámci 7. ročníku projektu ZUŠ Open (např. ZUŠ Pštrossova, ZUŠ, Praha 1, Biskupská 12, ZUŠ Vadima Petrova nebo ZUŠ Jana Hanuše, se sídlem Praha 6 – Břevnov, U Dělnického cvičiště 1/1100 B) a také na tradičním festivalu Libeňské jaro mladých.

Podpora talentů se projevuje pořádáním letních soustředění žáků jednotlivých sborů a souborů – např. několikadenní soustředění pěveckého sboru Pražská kantiléna ZUŠ Jižní Město, Praha 4, Křtinská 673.

Podpora talentů se neobejde bez systematického vzdělávání pedagogických pracovníků a zajištění škol moderním materiálně technickým vybavením. Několik ZUŠ je zapojeno do projektu Šablony II, který je realizován v rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Projekt je zaměřen na osobnostní a profesní rozvoj pedagogů a aktivity rozvíjející ICT. Další zdělávání pedagogických pracovníků bylo zaměřeno nejen na jejich odbornou stránku (klavírní seminář, řezbářský kurz, aj.), ale zejména na osobnostní růst učitele (nové formy a metody výuky, syndrom vyhoření, psychohygienu, asertivní a efektivní komunikace s rodiči, inkluze v ZUŠ).

Žákovské orchestry vystupují na mnoha místních, profesních i maturitních plesů nebo hrají na plese své ZUŠ (ZUŠ Jižní Město, Praha 4, Křtinská 673 nebo ZUŠ, Praha 8, Klapkova 25).

Akademie umění a kultury pro seniory

Hlavní město Praha realizuje síť Akademie umění a kultury pro seniory HMP (dále jen „Akademie“) jako prostor pro mezigenerační solidaritu a komunikaci, jenž občanům v seniorském věku umožňuje smysluplné a aktivní naplnění volného času specificky zaměřeným studiem, které vhodně naplňuje jejich potřeby, a to jak psychické (tvořivost, seberealizace, uplatnění), tak sociální (navázání nových kontaktů s vrstevníky podobných zájmů). Projekt poskytuje odborné studium v uměleckých oborech (hudební, výtvarný, taneční a literárně dramatický), a je realizován v prostorách již existujících základních uměleckých škol, které jsou personálně i materiálně zabezpečeny. Studium je koncipováno jako tříleté.

Ve školním roce 2015/2016 proběhlo pilotní ověřování Akademie na ZUŠ, Praha 10 – Hostivař, Trhanovské náměstí 8, které potvrdilo, že projekt je životaschopný, potřebný a cílovou skupinou velmi kladně hodnocený. Od školního roku 2016/2017 byl provoz Akademie rozšířen i na dalších 6 základních uměleckých škol zřizovaných HMP. Hlavní město Praha na základě vysoké poptávky ze strany seniorů reagovalo postupným navýšením počtu škol na 17 základních uměleckých škol provozujících Akademii. V říjnu 2023 byl zahájen další tříletý cyklus studia Akademie umění a kultury pro seniory HMP na těchto školách:

- ZUŠ, Praha 3, Štítného 5 (3. cyklus),
- ZUŠ Vadima Petrova, se sídlem Praha 4, Dunická 3136 (3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 9, U Prosecké školy 92 (3. cyklus),

- ZUŠ, Praha 9, Ratibořická 30 (3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 10 - Hostivař, Trhanovské náměstí 8 (4. cyklus),
- ZUŠ Popelka, se sídlem Praha 5, Na Popelce 1/18 (1. cyklus) - ve školním roce 2022/2023 přistoupila se souhlasem zřizovatele k přípravě Akademie, projekt byl spuštěn ve školním roce 2023/2024

V měsíci červnu proběhly pro absolventy tříletého cyklu Akademie slavnostní promoce, na těchto školách je připravován další cyklus od školního roku 2024/2025.

- ZUŠ Adolfa Voborského, Praha 4, Botevova 3114 (ukončen 3. cyklus),
- ZUŠ Jižní Město, Praha 4, Křtinská 673 (ukončen 3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 5, Štefánikova 19 (ukončen 3. cyklus),
- ZUŠ Charlotty Masarykové, se sídlem Praha 6, Půlkruhová 99 (ukončen 3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 10, Bajkalská 11 (ukončen 3. cyklus),

Akademie umění a kultury pro seniory HMP je ve studijním roce 2023/2024 dále realizována na těchto školách:

- ZUŠ, Praha 1, Biskupská 12 (3. cyklus),
- ZUŠ Ilji Hurníka, Praha 2, Slezská 21 (3. cyklus),
- ZUŠ Jana Hanuše, Praha 6, U Dělnického cvičiště 1/1100 B (3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 7, Šimáčkova 16 (3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 8, Taussigova 1150 (3. cyklus),
- ZUŠ, Praha 9, Učňovská 1 (3. cyklus).

Studenti se v rámci Akademie zapojovali do různých společných projektů, koncertů a výstav, které významně podporují rozvoj uměleckých aktivit a zejména sociální interakci seniorů. Zájem seniorů je mnohonásobně vyšší, než je kapacita na jednotlivých školách. Jedná se o velmi přínosný projekt, při němž vznikají přátelské vazby mezi lektorem a studentem, kteří se vzájemně obohacují. Senioři se v rámci studia zapojují do kulturního dění v městské části formou společných koncertů se žáky ZUŠ v rámci propojování generací, ale i samostatných koncertů, přehlídek, tanečních vystoupení a výstav výtvarných prací.

II. 8. 2 Zájmové vzdělávání

System vzdelávacích aktivit ve volném čase na území hl. m. Prahy

Volný čas představuje v životě člověka významnou roli, a to zejména v oblasti tvorby a rozvoje jeho zdraví, kultivace a socializace. Aktivity ve volném čase jsou nedílnou složkou společenského i individuálního života a součástí aktivního životního stylu. Rozvíjí individuální předpoklady, sociální vztahy ve skupině, nadání a talent jednotlivců. Kromě upevňování zdraví plní i funkci výchovnou, rekreační a minimalizuje negativní vlivy. Z uvedeného důvodu se hl. m. Praha dlouhodobě podílí na tvorbě podmínek pro udržení a rozvoj aktivit ve volném čase. Na základě dlouhodobé podpory města vznikl funkční systém zájmového vzdělávání, neformálního vzdělávání a rekreačních činností s odborným i všeobecným zaměřením, který zajišťují především příspěvkové organizace hl. m. Prahy (domy dětí a mládeže) a nestátní neziskové organizace (NNO). Uvedené organizace přináší v rámci nabídky aktivit výchovný a vzdělávací prvek.

Charakteristika zájmového vzdělávání

Významnou součástí nabídky aktivit ve volném čase je zájmové vzdělávání, které vychází ze školského zákona a vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Uskutečňuje se ve školských zařízeních zejména ve střediscích volného času – domech dětí a mládeže (DDM) v několika rovinách. **Pravidelná činnost** představuje celoročně zajišťovanou systematickou práci s dětmi a mládeží bez ohledu na míru talentových dispozic, prohlubuje jejich zájem o vybrané obory. Na základě výsledků je nabídka profilována i na práci s talentovanými dětmi a mládeží. Zájmové útvary zahrnují

široké spektrum činností od pohybových aktivit, tance, sportu po zpěv, přírodovědu, chovatelství, výtvarné, rukodělné a technické činnosti, turistiku. **Příležitostná činnost** je realizována formou jednorázových nebo cyklických akcí, kterými jsou zejména prázdninové tábory a soustředění, turnaje, příležitostné soutěže, divadelní a hudební představení, exkurze, přednášky, semináře, besedy, víkendové výjezdy, společné akce rodičů a dětí, tematické propagační akce apod. DDM zajišťují i tematické vzdělávací aktivity pro školní kolektivy. **Spontánní činnost** obsahuje otevřené formy práce s dětmi a především mládeží nad 13 let nabídkou volnočasových otevřených klubů, venkovních víceúčelových areálů při DDM a posiloven. Kromě pravidelných aktivit pro **talentované děti a mládež** zajišťují DDM ve spolupráci se školami a dalšími institucemi odborné soutěže a veřejné závody. Práce s **handicapovanou mládeží** se uskutečňuje v rámci příležitostných akcí (uživatelské kurzy na PC, rukodělné aktivity apod.).

Domy dětí a mládeže

Na území hl. m. Prahy je vytvořena dobře fungující a dopravně dostupná síť 15 DDM, z nichž 13 zřizuje od roku 2001 hlavní město Praha a dva jsou zřizovány městskými částmi Praha 13 - Stodůlky a Praha 20 - Horní Počernice. Díky jejich rozmístění, včetně odloučených pracovišť v různých částech města, je zajištěna nabídka na 53 pracovištích zájemcům v celé metropoli s dostupností i na okrajové oblasti. DDM dále provozují 3 dopravní hřiště a 22 venkovních otevřených volnočasových areálů (z nichž 12 je vybaveno víceúčelovým sportovním hřištěm). Mimo území města je zajišťována nabídka ubytování a táborových aktivit v 8 táborových základnách a 4 školách v přírodě.

V posledních letech dochází k navyšování a rozvoji odloučených pracovišť především v okrajových částech Prahy v souladu s novou výstavbou bytů.

DDM zpracovávají vzdělávací programy, které jim slouží jako podklady pro roční plány činnosti. Cílem je kvalitní programová příprava a organizační zajištění vlastního průběhu aktivit. Kvalita personálního zabezpečení zájmového vzdělávání v DDM se trvale zvyšuje, pedagogičtí pracovníci mají požadovanou kvalifikaci nebo si jí průběžně doplňují. Dlouhodobě však přetrvává nedostatek kvalifikovaných pedagogů specializovaných především pro práci s neorganizovanou mládeží. Většina nových lektorů vychází z odchovanců a účastníků akcí a činností DDM. I v tomto školním roce došlo především za podpory zřizovatele k výraznému zlepšení prostorových a technických podmínek, které zvyšují kvalitu zájmového vzdělávání.

DDM si v poslední době upevnily své místo velkého, moderního a prestižního poskytovatele zájmového vzdělávání na území hl. m. Prahy. Sebe i svého zřizovatele reprezentují nejen v místě, ale také za hranicemi Prahy i ČR. Za poslední roky došlo k rozvoji organizací nejen navenek, ale i uvnitř. Proto lze konstatovat, že je zájmové vzdělávání i nadále zkvalitňováno a rozšiřováno dle současných trendů a požadavků. Českou školní inspekcí je dlouhodobě kladně hodnoceno dobré didaktické vedení zájmových útvarů, uplatňované pedagogické postupy a motivace účastníků projevující se v kvalitních skupinových i individuálních výsledcích např. v rámci soutěží a přehlídek.

Nabídkou širokého spektra činností poskytují DDM každému jedinci možnost najít si aktivitu, do které se může zapojit a rozvíjet své zájmy. V souladu se strategií 2030+, kde se klade mimo jiné důraz na propojení formálního a neformálního vzdělávání, umožňují DDM odbornou přípravu na další vzdělávání a případně i profesní dráhu v rámci individuálního přístupu. Proto dochází k rozšiřování nabídky vzdělávacích programů pro MŠ, ZŠ a SŠ. Nabídku aktivit DDM využívají i děti z rodin cizích státních příslušníků žijících v hl. m. Praze i děti z válkou zasažené Ukrajiny. Nedílnou součástí činnosti DDM je i práce s talenty. Díky systematické práci pedagogů se talentované děti dostávají na výběrové školy, vyhrávají soutěže a reprezentují na různých festivalech jak v ČR, tak v zahraničí. I nadále pokračuje navyšování počtu účastníků především v technických a přírodovědných aktivitách. Současně

pokračuje snaha o větší spolupráci s místními ZŠ a MŠ a nabídky kroužků přímo na daných školách a školkách, včetně spolupráce i s jinými subjekty nabízejícími aktivity volného času.

Přes velkou konkurenci v rámci nabídky volnočasových aktivit na území hl. m. Prahy jsou DDM i nadále konkurenceschopní a jejich přínos je veřejností vnímán pozitivně. To vychází především z profesionálního přístupu všech zaměstnanců, široké nabídky aktivit a schopnosti pružně reagovat na nové trendy a potřeby veřejnosti. Problémem pro udržení vysoké kvality se jeví nově zavedené opatření ve financování zájmového vzdělání MŠMT pouze na unikátního přihlášeného účastníka a jeden kroužek.

Ve školním roce 2023/2024 došlo u pražských DDM v pravidelné zájmové činnosti a prázdninových akcí k dalšímu výraznému nárůstu počtu účastníků do 26 let oproti loňskému školnímu roku, viz níže uvedený souhrnný přehled počtu činností a účastníků.

Velkým projektem multikulturního významu je aktivita s názvem Hezky česky s DDM zaměřující se na inkluzi uprchlíků. Projekt byl financován z Programu podpory ukrajinských uprchlíků a rozvoje sociální soudržnosti na území hl. m. Prahy pro rok 2023. Program probíhal od července 2023 do prosince 2023. Cílem projektu bylo podpořit integraci dětí, mládeže, mladistvých a dospělých uprchlíků z Ukrajiny. Projekt zahrnoval čtyři typy aktivit - zážitkové letní kurzy češtiny, sérii vzdělávacích aktivit pro rodiny s dětmi, sérii zážitkových víkendových kurzů češtiny, pravidelná klubová setkání. Dětem vzdělávací aktivity usnadnily začlenění do školního systému a pomohly jim tak předcházet školní neúspěšnosti a sociálnímu vyloučení. Zároveň působily preventivně proti sociálně patologickým jevům.

Další významnou akcí DDM Modřany na podporu inkluze, byla již tradičně akce Cestou zemí Českou, které se v letošním roce zúčastnilo kolem 430 návštěvníků. Akce návštěvníkům představila bohatství české kultury ve staročeském duchu a zároveň podpořila multikulturní dialog. Akce nebyla tedy jen oslavou české kultury, ale také důkazem, že tradice mohou spojovat lidi napříč národnostmi a kulturami.

Akce Trung Thu je dnes rovněž tradiční akce s cílem představení vietnamské kultury lidem z České republiky a podpoření vztahů s vietnamskou komunitou žijící v ČR. Tuto akci navštívilo více jak 2000 návštěvníků. Akce byla speciálně koncipována tak, aby byla přístupná a atraktivní, jak pro vietnamskou minoritu, tak pro Čechy, jimž nabídla příležitost blíže se seznámit s vietnamskou kulturou a vytvořit tak pomyslný most mezi kulturami.

V souvislosti s cílenou propagací nabídky využívají DDM především internetové stránky v souladu s aktuálními trendy včetně společného portálu pražských DDM www.volnycaspraha.cz. DDM se rovněž prezentují na internetových stránkách HMP www.prahavolnocasova.cz. Dále je využíván Facebook, Youtube, Instagram, Pinterest, portály MČ, internetové stránky Kudy z nudy, Dětská televize. V rámci propagace kroužků se osvědčila forma tzv. ukázkových hodin, a to nejen v prostorech DDM, ale i přímo na školách. Další formou propagace je spolupráce DDM s odborem marketinku MHMP v rámci velkých pražských akcí.

Tab. č. 53 - Souhrnný přehled počtu činností a účastníků do 26 let v pražských DDM ve školním roce 2023/2024

Typ činností	Počet aktivit	Počet účastníků
Pravidelná činnost	3 839	33 517
Příležitostné akce	8 467	335 220
Spontánní aktivity	59	248 022
Soutěže a přehlídky	701	94 889

Typ činností	Počet aktivit	Počet účastníků
Prázdninové akce (1-3 týdenní výjezdové nebo příměstské tábory)	730	31 815
Celkem	13 796	743 463

Tab. č. 54 - Vývoj počtu účastníků v DDM zřizovaných HMP v letech 2015 – 2023

Typ činnosti	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Pravidelná činnost	23 788	26 121	26 907	27 205	27 024	21 635	28 360	31 253
Příležitostná činnost	307 400	302 218	321 474	343 346	211 243	104 359	269 205	324 671
Spontánní činnost	147 739	142 812	142 198	180 975	133 881	109 632	224 833	220 721
Soutěže	96 696	102 245	104 198	115 204	28 715	22 059	69 893	97 792
Prázdninové akce	19 552	25 104	25 532	26 529	30 736	26 337	27 605	30 686
Celkem	555 712	601 349	600 267	671 089	431 599	284 022	619 896	705 123

Nestátní neziskové organizace

Systém volnočasových aktivit na území hl. m. Prahy významně doplňují nestátní neziskové organizace (NNO). Mezi ně spadají především spolky a obecně prospěšné společnosti. Přímou výchovně vzdělávací a rekreační činností s dětmi a mládeží s širokým spektrem aktivit vykonávají jak jednotlivé základní články (oddíly) tradičních organizací s celostátní působností (Junák s členskou základnou v Praze nad 3 500 dětí a mládeže, Pionýr, Sdružení hasičů, Česká táborská unie, Kondor, Mladí ochránci přírody, ČSOP, Klub českých turistů, Liga lesní moudrosti s členskou základnou 100 – 2000 dětí a mládeže v Praze), tak i menší lokální organizace s členskou základnou 20 – 100 dětí a mládeže. Organizace s větší členskou základnou mají většinou centrální aparát, kde pracují placení pracovníci, ale běžnou činností s dětmi a mládeží zajišťují dobrovolníci ve svém volném čase. U řady lokálních organizací pracují kromě dobrovolníků především externí pracovníci (např. při pořádání táborů, kurzů, besed, seminářů) za odměnu. Jakákoliv podpora těmto organizacím slouží k snížení nákladů a tím i k snížení poplatků účastníků.

Podpora talentů

Kromě aktivního využití volného času pro široké spektrum dětí a mládeže podporuje hl. m. Praha i aktivity talentovaných jedinců na výkonnostní úrovni. Práce s talentovanými dětmi a mládeží je realizována především formou cílené pravidelné činnosti v uměleckých oborech, ve sportovních oddílech, klubech a tělovýchovných jednotách. Práce s talentovanými dětmi a mládeží však probíhá i v přírodovědných oborech, např. biologie pro SŠ, chemie pro SŠ, matematika a přírodověda v praxi.

Další z forem práce s talentem je prestižní vzdělávací program DofE pro žáky a studenty ve věku 14 až 24 let. Technicky zaměřený program pak nabízí Centrum podpory nadání (CPN), tedy projekt, zaměřený především na technické a přírodovědné obory.

DDM jsou tradičními pořadateli soutěží vyhlášených MŠMT, každoročně organizují především obvodní (sportovní a předmětové soutěže) i krajská kola. Mezi nejprestižnější soutěže patří Středoškolská odborná činnost (SOČ) - prestižní soutěž projektů středoškolských studentů, kde DDM hl. m. Prahy působí jako garant krajského kola. Proběhlý 47. ročník se uspořádal v budově sídla DDM, v pražském Karlíně, za přítomnosti odborných porot v 18 oborech. Někteří vítězové pražského kola se umístili i v kole celostátním a v soutěži České hlavičky. Projekt je realizován ve spolupráci s NPI.

II. 9 Školská zařízení

Školská zařízení poskytují služby a vzdělávání, které doplňují nebo podporují vzdělávání ve školách, či s ním přímo souvisejí, anebo zajišťují ústavní a ochrannou výchovu či preventivně výchovnou péči. Druhy školských zařízení jsou: školská zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání, školská účelová zařízení, výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování a školská zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči.

II. 9. 1 Školská poradenská zařízení

Školská poradenská zařízení zajišťují pro děti, žáky a studenty a jejich zákonné zástupce a pro školy a školská zařízení informační, diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči a napomáhají při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání. Školská poradenská zařízení spolupracují kromě škol i s orgány sociálně-právní ochrany dětí a orgány péče o mládež a rodinu, zdravotnickými zařízeními, popřípadě s dalšími orgány a institucemi. Jedná se o:

- pedagogicko-psychologické poradny (PPP)
- speciálně pedagogická centra (SPC)

V souvislosti se změnou školského zákona v oblasti poradenských služeb – v rámci § 16 – bylo nutné změnit systém práce těchto zařízení tak, aby bylo možné klientům poskytovat služby v takové kvalitě, které od systému poradenských služeb očekává nejen platná legislativa, ale i samotní klienti.

Pedagogicko-psychologické poradny

Poradenské služby PPP jsou ve školách a školských zařízeních poskytovány dětem, žákům, studentům, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením. Činnost PPP je zakotvena ve školském zákoně a navazujících vyhláškách.

Standardními činnostmi PPP jsou:

- komplexní nebo zaměřená psychologická a speciálně pedagogická diagnostika,
- psychologická a speciálně pedagogická intervence,
- informační a metodická činnost, příprava podkladů pro vzdělávací opatření, dokumentace apod.

Odborné služby jsou poskytovány formou individuální nebo skupinové psychologické a speciálně pedagogické péče. Jedná se především o činnosti:

- diagnostika školní zralosti, práce s dětmi předškolního věku s nerovnoměrným vývojem, s obtížemi v adaptaci,
- diagnostika speciálních vzdělávacích potřeb u dětí, žáků a studentů,
- psychologická a speciálně pedagogická diagnostika jako podklad pro integraci žáků,
- kariérové poradenství pro žáky základních a středních škol,
- diagnostika sociálního klimatu třídních kolektivů,
- poradenské nebo terapeutické vedení rodin s dítětem nebo žákem,
- poradenské konzultace pedagogickým pracovníkům a zákonným zástupcům dětí a žáků,
- poskytování metodické podpory výchovným poradcům a školním metodikům prevence,
- metodická pomoc při tvorbě preventivních programů škol,
- spolupráce se školami a školskými zařízeními,
- spolupráce se školními psychology a školními speciálními pedagogy,

- vypracování odborných posudků a návrhů podpůrných nebo vyrovnávacích opatření pro školy a školská zařízení, včetně posudků pro účely uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky,
- prostřednictvím metodika prevence zajišťuje prevenci sociálně patologických jevů, realizaci preventivních opatření a koordinaci školních metodiků prevence,
- poskytuje poradenské služby žákům se zvýšeným rizikem školní neúspěšnosti aj.,
- poskytuje služby při potížích výchovného charakteru, narušení osobnostního vývoje (úzkostné stavy apod.) napříč všemi věkovými kategoriemi (3 – 26 let),
- individuální terapie, logopedické a speciálně pedagogické nápravy, práce s předškoláky.

PPP se věnují i dalším aktivitám, mezi které patří přednášková činnost, semináře, kurzy, programy pro děti a žáky.

PPP - pomoc pedagogickým pracovníkům

Pedagogicko-psychologické poradny poskytují na základě vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění, poradenství pedagogickým pracovníkům formou různých služeb a aktivit:

- poradenské konzultace a doporučení pedagogickým pracovníkům vzdělávajícím děti a žáky, kterým je poskytována individuální nebo skupinová diagnostická a intervenční péče poradny (tzv. intervence ve škole pro žáky),
- poskytování odborných konzultací pedagogickým pracovníkům v oblasti péče o děti předškolního věku, žáky základních škol a žáky středních škol, jejichž školní vzdělávání vyžaduje zvláštní pozornost,
- poskytování odborných konzultací pedagogickým pracovníkům základních a středních škol v souvislosti s integrací žáků se zdravotním postižením a s vytvářením a naplňováním individuálních vzdělávacích plánů pro tyto žáky,
- metodická pomoc při tvorbě preventivních programů škol,
- metodické vedení práce výchovných poradců a školních metodiků prevence v základních a středních školách,
- školicí aktivity, besedy, přednášky pro výchovné poradce, školní metodiky prevence a další pedagogické pracovníky,
- na žádost pedagogických pracovníků se pracovníci PPP účastní výchovných komisí na školách, provádí různá šetření, jsou přítomni při vyučování z důvodu upřesnění diagnostiky žáků,
- podílí se na otevírání přípravných tříd i stabilizaci mikrotříd pro děti školsky oslabené,
- práci se třídami, sociometrii, depistáže dětí s SPU,
- screeningová šetření na mateřských školách, účast na zápisech do základních škol
- PPP - péče o nadané děti a žáky.

Pedagogicko-psychologické poradny zřizované hlavním městem Prahou poskytují v rámci péče o nadané děti a žáky tyto služby:

- psychologickou a pedagogickou diagnostiku nadaných dětí a žáků,
- péči o nadané žáky s poruchami učení a poruchami chování,
- péči o nadané děti a žáky ve spádových školách pedagogicko-psychologických poraden,
- doporučení k integraci do běžných základních škol a spolupráci s těmito školami,
- konzultační činnost s rodiči před nástupem výukově úspěšných dětí do jazykových škol a víceletých gymnázií,
- odbornou pomoc při výběru škol včetně vysokoškolského studia,
- metodickou pomoc při sestavování individuálního studijního plánu s ohledem na rozvoj kompetencí žáka v konkrétních oblastech,

- konzultace a spolupráce se školami, pedagogickými pracovníky a rodiči,
- pořádání seminářů a besed pro pedagogické pracovníky a rodiče nadaných dětí a žáků,
- spolupráci s MŠMT a organizacemi zabývajícími se nadanými dětmi a žáky.

Hl. m. Praha zřizovalo ve školním roce 2023/2024 celkem 8 pedagogicko-psychologických poraden. Kromě nich působí na území hl. m. Prahy jedna soukromá a jedna církevní pedagogicko-psychologická poradna (dále jen „PPP“). PPP zřizované HMP se zapojily do dotačních programů HMP a prezentovaly se na přehlídce pražských středních škol Schole Pragensis.

Tab. č. 55 - Počty klientů ve školním roce 2023/2024 v PPP na území hl. m. Prahy a srovnání s celkovým počtem klientů ve školním roce 2023/2024

Název	Počet odborných pracovníků k 30. 9. 2023	MŠ – běžné tř.	ZŠ běžné + přípravné tř.*	SŠ – běžné tř.**	konzervatoře a VOŠ	MŠ – speciální tř.	ZŠ – speciální tř. + přípravné tř.*	SŠ – speciální tř.**	z rodin, školsky nezařazení	Celkem 2023/2024
PPP pro Prahu 1, 2 a 4	34,0	1 832	3 452	2 032	36	6	48	107	42	7 555
PPP pro Prahu 9	27,0	1 112	3 016	1 278	3	27	188	32	39	5 695
PPP pro Prahu 5	17,5	817	2 035	179	0	1	6	2	21	3 061
PPP pro Prahu 6	13,8	690	2 189	277	4	16	83	5	4	3 268
PPP pro Prahu 7 a 8	19,3	634	1 245	207	0	10	75	0	8	2 179
PPP pro Prahu 3 a 10 ***	31,5	674	1 934	761	6	12	47	9	8	3 451
PPP pro Prahu 11 a 12	20,0	588	1 471	215	0	4	35	2	3	2 318
PPP při Základní škole pro žáky se specifickými poruchami chování	8,0	81	553	110	0	12	162	24	3	945
Pražská PPP s.r.o.	9,7	109	380	118	0	0	14	2	5	628
Křesťanská PPP	12,0	591	899	276	2	9	71	4	10	1 862
Celkem	192,8	7 128	17 174	5 453	51	97	729	187	143	30 962

Zdroj: MŠMT-ÚIV – sběr dat v regionálním školství

Pozn.: *Včetně žáků nižšího stupně 6-8letých gymnázií a 1. - 4. roč. 8letého studia na konzervatoři,

**Bez žáků nižšího stupně 6-8letých gymnázií a 1. - 4. roč. 8letého studia na konzervatoři

PPP zaznamenaly celkově zvýšený počet klientů, než v minulých letech. Do statistiky se však nepromítají konzultace poskytované telefonicky, mailem nebo on-line komunikací, jejichž počet poslední roky narůstá. Obtíže, se kterými se na poradny klienti obracely, byly hlubší, rizikovější a náročnější, často zasahovaly do psychiatrických a neurologických oborů, proto i poskytované služby poradenských pracovníků byly významně rozsáhlejší, vyžadovaly opakovaná setkání a více času. PPP sledují, že obtíže zasahující do psychiatrických a neurologických oborů se přesouvají k nižším věkovým skupinám, než tomu bylo v předchozích letech. Na tento trend reagují PPP vzděláváním odborných pracovníků. PPP rovněž zaznamenávají nárůst dysfází a poruch řeči, zvyšuje se počet klientů s poruchami autistického spektra. Rovněž stoupá celkově počet klientů s odlišným mateřským jazykem. Vzhledem k náročnosti práce docházelo ke značnému přetížení pracovníků především PPP HMP.

PPP hl. m. v rámci svých aktivit realizují například:

- *PPP poskytovala reedukace a terapie skupinové i individuální např. Terapeutická skupina dětí mladšího školního věku s rysy a projevy rizikového chování, na kterou navazovala i skupinová práce s jejich rodiči a skupina pro žáky 2. stupně ZŠ zaměřená na odolnost vůči stresu a práci s úzkostí. PPP organizovala přednášky, metodická setkávání se školními metodiky prevence a výchovnými poradci, tematické semináře pro školní psychology i pedagogické pracovníky. Realizovali rovněž intervenční programy ve třídách a skupinová vyšetření školní zralosti přímo v mateřských školách. PPP je zapojena v grantových projektech MHMP,*
- *PPP organizovala přednášky, supervize pro školy, realizuje projekty skupinové práce s předškolními i školními dětmi tzv. "Růstové skupiny", terapeutickou skupinu Artefiletická dílna a další aktivity. Spolupracují s Pedagogickou fakultou a Filozofickou fakultou UK v rámci praxe studentů. PPP dlouhodobě spolupracuje s prof. Pacltem z Psychiatrické kliniky Na Karlově, s Psychosomatickou klinikou, dětskou psychiatrickou ambulancí, Prev-Centrum, z. s., Střediskem pro mládež Apolinář, OSPOD aj. Psychologové sdružení ve společnosti Klika, z. s., kterou poradna založila v roce 1998, poskytují v 17 školách nadstandardní péči žákům, učitelům i rodičům v rámci projektu částečně finančně hrazeného MČ Prahy 6. Všichni pracovníci poradny se zúčastnili výjezdní porady outdoorového typu, kterou PPP tradičně organizuje. PPP je zapojena v grantových projektech MHMP, MČ Prahy 6,*
- *PPP se zaměřuje na pomoc dětem a žákům s poruchami chování a učení, zejména ve střední a těžší formě, což následně vyžaduje určitý rozsah individuální intervence, terapeutické činnosti a následných opatření. V daném školním roce těžiště práce nadále leželo v psychologické a speciálně pedagogické intervenci, která navazovala na komplexní psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku. Vzhledem k neformálnímu zaměření pracoviště je standardní speciálně pedagogická diagnostika doplňována o diagnostiku v oblasti etopedické či logopedické. K nadstandardním individuálním aktivitám s rodiči patřil nácvik zvládnání a řešení konfliktních situací a posilování rodičovských kompetencí. Bylo poskytnuto 1803 individuálních služeb rodičům a bylo realizováno více než 900 individuálních kontaktů s pedagogickými pracovníky (tj. učiteli, asistenty pedagoga, školními speciálními pedagogy, výchovnými poradci). Také tato PPP zaznamenala další nárůst počtu žáků s emoční nevyrovnaností a dále dětí a žáků s problémovým chováním s odlišným mateřským jazykem.*

Speciálně pedagogická centra

Ve školním roce 2023/2024 fungovalo na území hl. m. Prahy 13 speciálně pedagogických center (dále též „SPC“) zřizovaných hl. m. Prahou, 2 SPC zřizovaná MŠMT, 1 SPC zřizovaná MČ a 3 SPC soukromých zřizovatelů. Síť SPC je stabilní, přestože se zvyšuje tlak na jejich služby, nová pracoviště nevznikla.

Speciálně pedagogické centrum poskytuje poradenské služby zejména při výchově a vzdělávání žáků s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, souběžným postižením více vadami nebo autismem. V příloze č. 2 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, jsou vymezeny standardní činnosti center – společné a speciální (centrum poskytuje služby žákům s vadami řeči, se zrakovým, sluchovým, tělesným, mentálním postižením, poruchami autistického spektra, žákům hluchoslepým a žákům s více vadami, jejich zákonným zástupcům, školám a školským zařízením vzdělávajícím tyto žáky).

Ve školním roce 2023/2024 zaznamenala SPC vyšší počet klientů s odlišným mateřským jazykem (OMJ), pracovníci využívali spolupráce s neziskovými organizacemi a NPI, který v případě potřeby zajišťoval překladatele.

SPC realizují své aktivity, jako např.:

- *SPC při střední škole, základní škole a mateřské škole poskytuje odbornou péči klientům s mentálním postižením a klientům s poruchou autistického spektra se zaměřením na jejich výchovu a vzdělávání, a dále v širší souvislosti i na zákonné zástupce a pedagogy škol, ve kterých jsou tito žáci integrováni. SPC je také koordináčním pracovištěm péče o klienty s autismem na území hl. města Prahy. Mimo pravidelnou spolupráci se školami SPC na některých školách realizuje přednáškové bloky pro učitele a asistenty, kteří pracují se žáky s PAS. Pracovníci SPC se vzdělávají v nových metodách a přístupech, účastní se setkávání zástupců SPC a koordinátorů péče o děti s PAS v regionech. SPC mělo v péči 456 klientů,*
- *SPC při základní škole pro zrakově postižené poskytuje mimo standardní speciálně pedagogickou, diagnostickou a terapeutickou činnost klientům se zrakovým postižením vyšetření zrakových funkcí. V posledních letech se ambulantní péče SPC rozšířila o podporu dětí a žáků s poruchami binokulárního vidění (tupozrakost a šilhavost). SPC mělo v péči celkem 494 klientů. K nadstandardním činnostem SPC patří pořádání seminářů k problematice zrakového postižení, bezplatné půjčování kompenzačních a didaktických pomůcek včetně nácviku práce s nimi. V rámci speciálně pedagogických služeb probíhala výuka čtení a psaní Braillova písma, výuka prostorové orientace, cvičení zrakové percepce, logopedická intervence a nácvik psaní všemi deseti. Nově byla vybudována vyšetřovna zrakové terapie. SPC je zařazeno do výzkumných projektů s FTK UP Olomouc a PedF UK Praha,*
- *SPC při Základní škole Lužiny, Praha 5, Trávníčkova 1743 nabízí služby klientům s mentálním postižením, případně souběžným postižením více vadami. Mimo pravidelnou diagnostickou, poradenskou a intervenční činnost speciální pedagogové prováděli pravidelné individuální speciálně pedagogické intervence u integrovaných žáků v běžných ZŠ v souladu s jejich individuálně vzdělávacím plánem, poskytovali metodickou podporu pedagogům a zákonných zástupců ve formě instruktáží k využívání speciálních výukových metod a forem práce, speciálních pomůcek a didaktických materiálů. SPC poskytovalo speciálně pedagogickou a psychologickou pomoc 166 klientům, včetně zajištění jiného způsobu plnění povinné školní docházky dětem dle § 42 školského zákona. V rámci výzvy Podpora vzdělávání příspěvkových organizací zřizovaných hl. m. Prahou 2024 získalo SPC finanční příspěvky na vzdělávací kurzy pro pedagogické pracovníky.*
- *SPC se zaměřuje na děti, žáky a studenty se zrakovým postižením a s narušenou komunikační schopností. Intenzivně spolupracuje s dalšími pracovišti s obdobným zaměřením (Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, Centrum zrakových vad, Foniatriká klinika apod). Dle výkazu Z-33-01 poskytovalo SPC svoji péči 804 klientům,*
- *SPC je zaměřeno na děti, žáky a studenty s tělesným postižením. SPC je rozděleno na školní část (poskytuje poradenské služby klientům vzdělávajícím se ve školách JÚŠ) a ambulantní část (klienti jsou převážně z pražských škol a nejbližšího okolí). Probíhaly skupinové i individuální intervence realizované jak speciálními pedagožkami, tak sociální pracovníci a psycholožkami. Někteří pracovníci působili jako školitelé dalších pedagogických pracovníků v NPI ČR, jsou členy APSPC a dalších profesních organizací dle zaměření jednotlivých pracovníků / ASUPP, Proxima Sociale o.p.s. a další. Aktivně se účastnili odborných konferencí a seminářů.*

Vliv válečného konfliktu na Ukrajině na činnost školských poradenských zařízení v souvislosti s příchodem ukrajinských dětí, žáků a studentů

Práci školských poradenských zařízení (ŠPZ) nadále ovlivňuje nepříznivá politická situace v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině. Poskytovala mimo jiné metodickou podporu školám a rodičům v integraci a adaptaci dětí z Ukrajiny. Děti a žáci z Ukrajiny si s sebou přinášají řadu traumat, chybí jim znalost českého jazyka, často jsou odtrženi od své rodiny,

mají potíže s integrací do škol a do kolektivu vrstevníků. Rozšiřuje se tak hloubka i rozsah potíží, se kterými se klienti s tímto tématem na ŠPZ obraceli. ŠPZ ve spolupráci s pedagogy i asistenty pedagoga se snažila podporovat a zajišťovat individuální potřeby těchto klientů. Někteří z nich byli rovněž na základě doporučení ŠPZ začleňováni do škol zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona. Práce odborníků ŠPZ byla co do odbornosti i časové investice náročnější.

II. 9. 2 Školská výchovná a ubytovací zařízení

Školská výchovná a ubytovací zařízení zajišťují dětem, žákům a studentům podle účelu, k němuž byla zřízena, vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti v době mimo vyučování, celodenní výchovu, ubytování a stravování, popřípadě zotavovací pobyty dětí a žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušování vzdělávání. Školská výchovná a ubytovací zařízení mohou provozovat svou činnost i ve dnech pracovního volna nebo v období školních prázdnin

Domovy mládeže

Domov mládeže poskytuje žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních a vyšších odborných škol, zajišťuje jim stravování a vede je k plnohodnotnému využívání volného času formou zájmových aktivit. Některé domovy mládeže nabízí i služby výchovného poradenství a poskytuje individuální podporu a pomoc žákům a studentům při řešení osobních problémů a během adaptačního procesu.

Ve školním roce 2023/2024 na území hlavního města Prahy fungovalo 20 domovů mládeže. Jejich celková kapacita činila 2 462 lůžek a využívaná kapacita byla 2 365 osob. Naplněnost domovů mládeže byla opět vysoká a činila 96 %. Z toho 13 domovů mládeže zřizuje hlavní město Praha, z nichž 10 domovů mládeže je součástí středních škol a 3 domovy mládeže poskytovaly ubytování jako samostatné právní subjekty. Celková lůžková kapacita u 13 domovů mládeže zřizovaných hlavními městem Prahou činila 2043 lůžek a využívaná kapacita byla 1986 ubytovaných.

Internáty

Internát poskytuje dětem a žákům škol samostatně zřízených pro děti a žáky se zdravotním postižením a dětem přípravného stupně základní školy ubytování a výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost těchto škol a školských zařízení a zajišťuje těmto dětem a žákům školní stravování. Ve školním roce 2023/2024 bylo v rejstříku škol a školských zařízení zapsáno v hlavním městě Praze 10 internátů, z nichž hlavní město Praha zřizovalo 6 internátů. Celková lůžková kapacita u 6 internátů zřizovaných hlavními městem Prahou činila 283 lůžek a skutečná obsazenost lůžek činila 163 ubytovaných. Ubytování žákům a studentům škol a školských zařízení poskytly ještě 2 internáty zřizované MŠMT a 2 internáty zřizované církví. Celková kapacita u 10 internátů poskytujících ubytování na území hlavního města Prahy činila 457 lůžek, přičemž využívaná kapacita byla 263 ubytovaných.

Tab. č. 56 - Školská výchovná a ubytovací zařízení (všichni zřizovatelé)

Typy školských výchovných a ubytovacích zařízení	Počet	Lůžková kapacita	Počet ubytovaných celkem	Počet nevybavených žádostí o umístění	Naplněnost v %
Domovy mládeže	20	2462	2365	739	96
Internát	10	457	263	10	58

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele

II. 9. 3 Zařízení školního stravování

Školský zákon stanoví právnickým osobám vykonávajícím činnost školy nebo školského zařízení povinnost zajistit školní stravování všem dětem mateřských škol, žákům základních škol a nezletilým žákům středních škol po dobu jejich pobytu ve škole nebo školském zařízení.

Školní stravování na území HMP bylo ve školním roce 2023/2024 zabezpečováno školními jídelnami zřizovanými nejen HMP, ale i jednotlivými MČ hl. m. Prahy, dále soukromými zřizovateli a církvemi. HMP zřizuje jídelny při školách, pouze jedna je zřízena jako samostatný právní subjekt.

Zařízení školního stravování mohou kromě školního stravování zajišťovat závodní stravování pro zaměstnance škol a školských zařízení a za úplaty stravovací služby i pro další osoby. Školní stravování je financováno ze tří zdrojů. Potraviny včetně DPH hradí strážníci, mzdové náklady jsou hrazeny ze státních prostředků a náklady věcné režie z prostředků zřizovatele. K 31. 10. 2023 zabezpečovalo školní stravování v HMP 655 zařízení školního stravování. Z toho bylo 347 školních jídelen – výdejen a 11 vývařoven – kuchyní bez jídelny + 5 výdejen lesní mateřské školy. Největší počet představovaly jídelny – 637, tj. zařízení, která mají jak kuchyň, tak jídelnu. K pravidelnému stravování bylo zapsáno 281 552 strážníků, z toho 240 287 dětí, žáků a studentů a 41 265 ostatních pravidelně stravovaných, stravování je zajištěno i pro 30 519 zaměstnanců škol a školských zařízení. Školní stravování zajišťovalo na území HMP 4 561 fyzických osob (z toho 2 105 kuchařů).

Zkvalitňování školního stravování

Kvalitnější stravování dětí ve školních jídelnách je jednou z dlouhodobých priorit HMP, proto je zřízena pozice metodika školního stravování, který má veškeré aktivity vedoucí ke zkvalitnění školního stravování na starosti.

HMP pokračuje v zajišťování implementace dietního stravování do běžného školního stravování a v průběžném proškolení personálu školních jídelen v návaznosti na odborné a aktuální informace v oblasti školního stravování a zdravé výživy. Hlavní snahou HMP je zjistit potřeby a problémy, které trápí pracovníky ve školních jídelnách, a dle toho stanovit metodickou podporu. Školní stravování pomáhá formovat stravovací návyky žáků a studentů, a proto je důležité této problematice věnovat zvýšenou pozornost.

Ve školním roce 2023/2024 byly na podporu a zkvalitňování školního stravování organizovány tyto aktivity:

- *Cykly odborných seminářů pro vedoucí školních jídelen – Ekonomika a provoz školní jídelny od A do Z; novelizace zákoníku práce – pracovní dohody, čerpání FKSP*
- *Cyklus odborných seminářů pro vedoucí školních jídelen „Metodika práce s novým spotřebním košem„*
- *Odborné audity školních jídelen – posouzení nutriční vyváženosti stravy, pestrosti pokrmů*
- *Cykly odborných seminářů pro personál školních jídelen – problematika BOZP; hygienické minimum*
- *Praktické kurzy moderního vaření – praktická ukázka práce s moderními kuchyňskými technologiemi*
- *Cyklus seminářů k implementaci dietního stravování – finanční podpora školních jídelen poskytujících certifikované dietní stravování,*
- *Cyklus přednášek „Výživové trendy – fakta a mýty“ – pro studenty SŠ a Gymnázii*

II. 9. 4 Školská účelová zařízení

Školská účelová zařízení podle účelu, k němuž byla zřízena, napomáhají školám a školským zařízením při jejich činnosti, zajišťují materiálně technické služby, poradenské, informační nebo ekonomicko-administrativní služby, poskytují odborné, studijně-pracovní, knihovnické

a informační služby pro žáky, studenty, popřípadě zaměstnance, zajišťují praktické vyučování a výchovu mimo vyučování nebo vytvářejí podmínky pro praktické vyučování žáků a jejich zájmovou činnost.

Školní knihovna

Školní knihovna je důležitou součástí školy, která poskytuje odborné, studijně pracovní, knihovnické a informační služby. Významně se podílí na realizaci cílů rámcových a školních vzdělávacích programů, zvláště na zvyšování čtenářské a informační gramotnosti žáků. Podporuje informační gramotnost žáků a studentů i pedagogických pracovníků školy, popř. školského zařízení a podílí se na saturaci jejich informačních potřeb. Pro školní rok 2023/2024 nejsou k dispozici statistické údaje o počtu knihoven na území hl. m. Prahy, počtu uživatelů, výpůjček, ani o počtu zapůjčených knih.

II. 9. 5 Školská zařízení pro zájmové vzdělávání

Školská zařízení pro zájmové vzdělávání zajišťují podle účelu, k němuž byla zřízena, výchovné, vzdělávací, zájmové, popřípadě tematické rekreační akce, zajišťují osvětovou činnost pro žáky, studenty a pedagogické pracovníky, popřípadě i další osoby. Kromě zájmových zařízení, uvedených v kapitole II. 8, poskytují zájmové vzdělávání žákům školní družiny a školní kluby.

Školní družiny

Školní družiny poskytují zájmové vzdělávání žákům prvního stupně základní školy. K pravidelné denní docházce mohou být přijati i žáci druhého stupně základní školy, žáci nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, pokud nejsou přijati k činnosti školního klubu. V posledních letech se rozvinula přímá spolupráce s DDM, které pro školy ve své dostupnosti nabízejí odvádění z družin do kroužků DDM. Tato služba je velice využívána především rodiči s mladšími školáky. Další aktivitou, kde se promítá spolupráce školních družin a DDM je projekt „Sportuj po škole za školou!“, v rámci kterého jsou děti v družinách zapojených škol vedeny pedagogem volného času z DDM ke sportovním aktivitám. Veškerá činnost se odehrává přímo na školním hřišti či v tělocvičně.

Školní kluby

Školní kluby poskytují zájmové vzdělávání žákům druhého stupně základní školy, žákům nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do školní družiny.

Tab. č. 57 - Školní družiny a školní kluby – počet zapsaných účastníků

Zřizovatel	Školní družiny - počty			Školní kluby - počty	
	Družin	Oddělení	Zapsaných účastníků	Klubů	Zapsaných účastníků
Obec	195	1 610	41 945	54	3 197
Kraj	24	108	1 068	8	251
Soukromý	55	181	4 488	16	850
Církev	8	38	707	6	1 071
MŠMT	2	7	62	1	16
Celkem	284	1 944	48 270	85	5 385

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2023/2024 – výkonové ukazatele

O umístění dětí v družině, popř. ve školním klubu, je velký zájem. Školní družiny mají velmi dobrou úroveň. Důvodem je snaha škol a jejich zřizovatelů zajistit volnočasové aktivity dětí

v době mimo vyučování i v rámci primární prevence rizikového chování. Ve většině škol se proto podobně jako v minulých letech realizovala řada aktivit pro žáky.

II. 9. 6 Zařízení ústavní a ochranné výchovy

K 31. 10. 2023 fungovaly na území Prahy 4 dětské domovy, 4 diagnostické ústavy, 1 dětský domov se školou a 1 výchovný ústav s celkovým počtem 330 dětí a mládeže. Hl. m. Praha zřizovalo 3 dětské domovy, 1 dětský domov má soukromého zřizovatele, ostatní zařízení jsou zřizována MŠMT. Počet zařízení ústavní a ochranné výchovy se dlouhodobě nemění. Postupně však dochází k navyšování počtu lůžek v dětských domovech zřizovaných hl. m. Praha, naopak se meziročně snížil počet lůžek ve výchovném ústavu zřizovaném MŠMT – Výchovný ústav, středisko výchovné péče Klíčov a střední škola, se sídlem Praha 9, Čakovická 783/51.

Tab. č. 58 - Zařízení ústavní a ochranné výchovy – k 31. 10. 2022 a 31. 10. 2023

Zařízení ústavní a ochranné výchovy	počet zařízení 2022	počet zařízení 2023	lůžková kapacita 2022	lůžková kapacita 2023	počet dětí a mládeže 2022	počet dětí a mládeže 2023
Dětský domov	4	4	159	174	141	149
Dětský domov se školou	1	1	24	24	16	16
Výchovný ústav	1	1	20	16	20	15
Diagnostický ústav	4	4	166	166	175	150
Celkem	10	10	369	380	352	330

Zdroj: MŠMT, Statistická ročenka školství 2022/2023 a 2023/2024 – výkonové ukazatele H.1.1.1.

Zařízeními ústavní a ochranné výchovy na území Prahy jsou tyto subjekty řazené podle zřizovatele:

MŠMT:

- Dětský domov se školou, středisko výchovné péče a základní škola, Praha 2, Jana Masaryka 16
- Diagnostický ústav pro mládež, Praha 2, Lublaňská 33
- Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče, Praha 4, Na Dlouhé mezi 19
- Dětský diagnostický ústav, základní škola a školní jídelna, Praha 4, U Michelského lesa 222
- Výchovný ústav, středisko výchovné péče Klíčov a střední škola
- Zařízení pro děti - cizince, diagnostický ústav, středisko výchovné péče a základní škola, Praha 5, Radlická 30

Hl. m. Praha:

- Dětský domov, Praha 9 - Dolní Počernice, Národních hrdinů 1
- Dětský domov a Školní jídelna, Praha 9 - Klánovice, Smržovská 77
- Centrum služeb pro rodinu a dítě a dětský domov Charlotty Masarykové

Soukromý zřizovatel:

- Radost - dětský domov, o.p.s.

Dětské domovy

Hl. m. Praha zřizuje na svém území tři dětské domovy, které zajišťují dětem, zpravidla ve věku od tří do osmnácti let, náhradní výchovnou péči na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo o předběžném opatření. Jsou jimi Dětský domov, Praha 9 - Dolní Počernice, Národních hrdinů 1, Dětský domov a Školní jídelna, Praha 9 - Klánovice, Smržovská 77 a dětský domov jako součást Centra služeb pro rodinu a dítě a dětský domov Charlotty

Masarykové, se sídlem U Včely 176, Zbraslav, Praha 5. Dětský domov Radost - dětský domov, o.p.s., je soukromý.

Dětské domovy pečují o děti a mládež s nařízenou ústavní výchovou, které nemají závažné poruchy chování. Plní úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Dětské domovy se snaží o intenzivní spolupráci s rodiči dětí, případně nejbližšími příbuznými, v případech, že je sanace rodin nemožná, aktivně vyhledávají pěstounské nebo hostitelské rodiny. Dětské domovy poskytují po dohodě plné přímé zaopatření také zletilým osobám až do 26 let věku, pokud studují.

Děti žijí v budovách v areálech dětských domovů nebo v sídlištních bytech, které jsou v souladu s Koncepcí péče o ohrožené děti na území hl. m. Prahy (2009) a Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hl. m. Prahy dětským domovům zřizovaným HMP postupně přidělovány. Dětské domovy průběžně připravují děti i zletilé osoby na samostatný život po ukončení ústavní výchovy. Jedním z prostředků je umožnění samostatného života zletilým klientům ve cvičných bytech v době jejich života v dětském domově nebo dočasně ve startovacích bytech po odchodu z ústavní výchovy.

V Dětském domově, Praha 9 - Dolní Počernice, Národních hrdinů 1 s lůžkovou kapacitou 89 lůžek (včetně 7 bytů v běžné občanské zástavbě) bylo k 31. 10. 2023 umístěno 73 dětí v 12 rodinných skupinách, se kterými pracovalo 47 pedagogických pracovníků a sociální pracovník. Během školního roku 2023/2024 odešlo z dětského domova trvale 24 dětí, z toho 7 dětí do pěstounské péče, ostatní byly propuštěny z ústavní péče trvale. Ve stejném období bylo přijato 39 dětí, z nich 21 přišlo přímo z původní rodiny, 11 z náhradní rodinné péče (z nich 9 z pěstounské péče), 7 dětí přešlo z jiného zařízení ústavní výchovy. V roce 2023 a 2024 získal DD v Dolních Počernicích od hl. m. Prahy další byt pro rodinnou skupinu a 2 byty startovací určené pro bývalé klienty. Kapacita dětského domova se meziročně navýšila o 6 lůžek.

DD v Dolních Počernicích dlouhodobě realizuje výchovně-vzdělávací program „Lépe připraven do života“, který má za úkol doplňovat kompetence dětí v úspěšnosti uplatnění na trhu práce, schopnosti udržet si bydlení nebo hospodařit s penězi. V rámci přípravy na samostatný život je podporována účast na brigádách v různých firmách.

Dětský domov úspěšně pracuje se cvičnými byty, ve kterých se mohou klienti vyzkoušet samostatné bydlení a hospodaření. Čtyři cvičné byty se nacházejí mimo areál sídla organizace v běžné občanské zástavbě, další dva byty jsou na adrese sídla dětského domova. Mezirodinně mezi rodinnou skupinou a cvičným bytem je tzv. předcvičné bydlení, které se v praxi osvědčuje. Děti se zde osamostatňují pomaleji a zvyšuje se jejich příprava na samostatné bydlení ve cvičných bytech. V běžné občanské zástavbě ve čtyřech různých lokalitách Prahy mohou bývalí klienti zahájit s podporou provázejícího pedagoga na časově omezenou dobu samostatný život při prvních pracovních zkušenostech. Dětský domov má od svého zřizovatele pro tyto účely k dispozici 6 tzv. startovacích bytů. Osvědčilo se i sdílené bydlení, kdy v bytě společně žije bývalý klient se studentem vysoké školy.

Děti zařazené do rodinných skupin se účastnily akcí škol, ve kterých se vzdělávaly, navštěvovaly zájmové aktivity mimo dětský domov. DD v Dolních Počernicích je dlouhodobě spolupořadatelem sportovní akce Dětský domov Cup, soutěže o nejvšestrannější sportovní dětský domov v ČR, kdy se děti účastní soutěží v přehazované, fotbale, stolním tenisu, pétanque, běhu atd. Ve sledovaném školním roce se DD Dolní Počernice umístil na 10. místě. DD v Dolních Počernicích organizoval také společné akce se zapojením veřejnosti (halový fotbal, pétanque, běžecký závod). V letních měsících byly organizovány tábory a výjezdní akce s rozmanitým zaměřením pro jednotlivé rodinné skupiny, během celého školního roku pak velké množství poznávacích výletů, sportovních soustředění, kulturních akcí, exkurzí a mnoha dalších aktivit.

DD v Dolních Počernicích spolupracuje s mnoha partnery, především s Asociací náhradní výchovy, OSPOD, Dejme dětem šanci, s Federací dětských domovů FICE, Barevným světem

dětí, Nadací Terezy Maxové, a dále např. s MČ Praha – Dolní Počernice, HC Sparta Praha, Nadací Albert, PRE, Pražskou plynárenskou, organizací Vše pro stolní tenis, Global Payments a dalšími. K dlouhodobým partnerům patří i PedF UK.

Na podzim roku 2023 proběhla v dětském domově kontrolní činnost ČŠI, která byla ve všech sledovaných oblastech hodnocena kladně. Zlepšení bylo doporučeno v oblasti kontrolního a hospitačního systému, který se odráží v nejednotné kvalitě práce s dětmi v jednotlivých rodinných skupinách.

V Dětském domově a Školní jídelně, Praha 9 - Klánovice, Smržovská 77 bylo k 31. 10. 2023 umístěno na základě rozhodnutí soudu nebo na základě předběžného opatření celkem 54 dětí v 7 rodinných skupinách (1 byt pro rodinnou skupinu mimo areály DD), výchovu a odbornou péči zajišťovalo 32 odborných pracovníků, z toho 30 speciálních pedagogů, 2 vychovatelé a 1 sociální pracovník. Během školního roku 2023/2024 došlo v 9 případech k trvalému propuštění dětí z ústavní péče, do pěstounské péče se podařilo umístit pouze jedno dítě. Nově bylo přijato 13 dětí, 12 z nich z jiného ústavního zařízení a 1 z původní rodiny. Nízký počet přijímaných dětí souvisí se schvalováním prodloužení pobytu na základě vlastních žádostí zletilých klientů z důvodu dalšího studia (22 osob). V rámci volnočasových aktivit děti a z DD navštěvovaly různé kroužky, převážně mimo zařízení. V letních měsících DD Klánovice uspořádal pro děti a mladistvé pobyty v Bulharsku a další ozdravné a rekreační pobyty v České republice.

Z celkového počtu umístěných osob do dětského domova, se jednalo o 28 dětí a mladistvých po ukončení povinné školní docházky, z nich 22 bylo starších 18 let. Počet setrvávajících zletilých klientů má v DD stoupající tendenci. Ke 31. 10. 2023 studovalo na vyšších odborných nebo vysokých školách 7 zletilých klientů. Oblast vzdělávání považuje vedení DD Klánovice za prioritní pro uplatnění na trhu práce po odchodu ze zařízení ústavní výchovy. Vzhledem k uvedenému disponuje DD celkem 10 cvičnými byty a 6 startovacími byty pro bývalé klienty, v jednom z bytů v běžné občanské zástavně je realizováno sdílené bydlení bývalého klienta se studentem vysoké školy.

DD Klánovice je aktivní v získávání finančních prostředků z grantů i prostřednictvím darů. DD Klánovice spolupracuje s mnoha neziskovými organizacemi a nadacemi. DD dlouhodobě umožňuje praxe studentům středních, vyšších odborných i vysokých škol v Praze. Kontrolní činnost ČŠI proběhla v dětském domově v červnu 2024. Veškeré sledované oblasti byly hodnoceny kladně, pouze oblast hospitační a kontrolní činnosti nebyla dostatečná.

Centrum služeb pro rodinu a dítě a dětský domov Charlotty Masarykové, se sídlem U Včely 176, Zbraslav, Praha 5 - lůžková kapacita dětského domova, který je součástí příspěvkové organizace hl. m. Prahy, byla k 31. 10. 2023 byla 8 lůžek, umístěno v něm bylo celkem 7 dětí ve dvou rodinných skupinách. S dětmi jedné rodinné skupiny pracovalo 8 odborných pracovníků (při přepočtení na plně zaměstnané). Hl. m. Praha jako zřizovatel financuje ze svého rozpočtu náklady nad rámec normativů poskytnutých ze státního rozpočtu. Všechny děti jsou ve věku povinné školní docházky. ČŠI provedla kontrolní činnost také v tomto dětském domově. Doporučeno bylo pouze zlepšení v oblasti pohotovostí z řad pedagogických pracovníků pro zajištění akutních a nenadálých situací.

Radost - dětský domov, o.p.s., se sídlem Praha 10, Dolní Měcholupy, Čs. tankistů 277/11 - lůžková kapacita dětského domova je dlouhodobě 16 lůžek, k 31. 10. 2023 v něm bylo umístěno 15 dětí. S dětmi zařazenými do dvou rodinných skupin pracuje celkem 7 odborných pracovníků, z nich 6 vychovatelů, asistent pedagoga, a sociální pracovník. Během školního roku 2023/2024 byly z dětského domova trvale propuštěny 4 děti, 4 děti byly nově přijaty.

II. 10 Pracovníci ve školství, další vzdělávání pedagogických pracovníků

Pedagogickými pracovníky jsou, v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění, učitelé, vychovatelé, speciální

pedagogové, psychologové, školští logopedové, pedagogové volného času, asistenti pedagoga, trenéři, metodici prevence v PPP, pedagogové pro DVPP a vedoucí pedagogičtí pracovníci. Na nich je závislá kvalita výchovně vzdělávacího procesu.

Zákon o pedagogických pracovnících prošel v roce 2023 velkou změnou, kdy k 1. 9. 2023 a také k 1. 1. 2024 vešla v účinnost jeho novela. Nejvýznamnější změny se dotkly těchto oblastí:

Základní změny účinné od 1. 9. 2023:

- Možnost zaměstnat osobu bez pedagogické složky vzdělání na 2. stupni ZŠ a na středních školách až na dobu 3 let,
- změna kvalifikačních předpokladů pro osoby, které se nově chtějí stát asistentem pedagoga,
- zakotvení školského logopeda jako samostatné kategorie pedagogického pracovníka,
- změna nejvyšší přípustné délky řetězení smluv u pracovního poměru na dobu určitou z 3 let na 9 let,
- zrušení akreditace průběžného DVPP.

Základní změny účinné od 1. 1. 2024:

- Právní zakotvení dvouletého adaptačního období začínajících učitelů,
- nový právní rámec velikosti rozpočtu školství na platy učitelů.

Na rozdíl od výkonových ukazatelů, kterými jsou např. počty žáků, sledované za školní rok, se sledují počty zaměstnanců a jejich mzdy, popř. platy za kalendářní rok, tedy pro účely této výroční zprávy za rok 2023 a 2024.

II. 10. 1 Počty pracovníků

V roce 2023/2024 pokračoval trend zvyšujícího se celkového počtu zaměstnanců ve školách a školských zařízeních, avšak především v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání. Ovšem v některých vzdělávacích oblastech se počty zaměstnanců spíše snižují. Takový trend je patrný u vyššího odborného vzdělávání a u jazykových školách a jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky. Vývoj počtu zaměstnanců v hl. m. Praze, v některých druzích škol za všechny zřizovatele, podává následující tabulka.

Tab. č. 59 - Vývoj počtu zaměstnanců ve školách všech zřizovatelů na území HMP v letech 2016 – 2023

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MŠ	4 860,3	5 314,8	5 314,8	5 498,3	5 636,0	5 792,4	5 911,4	6 079,5
ZŠ	8 866,6	9 524,9	10 118,4	10 663,4	11 238,2	11 725,6	12 395,6	13 042,7
SŠ a konzer.	6 881,9	7 031,5	7 153,1	7 793,7	7 585,1	8 126,9	8 331,2	8 499,6
VOŠ	386,7	382,7	367,1	374,6	357,8	351,1	343,0	342,0
ZUŠ	977,1	990,0	999,5	1 012,8	1 037,4	1 054,6	1 070,1	1 081,2
JŠ s PSJZ	33,4	31,5	36,7	43,5	75,2	82,5	74,5	54,8

Zdroj: MŠMT, Statistické ročenky školství 2023/2024 (zaměstnanci a mzdové prostředky, tab. PaM_b_101 – 104, 108)

II. 10. 2 Věková struktura pedagogických pracovníků

Věková struktura pedagogických pracovníků škol zřizovaných krajem nebo obcí

Průměrný věk pedagogů na území hl. m. Prahy byl mimořádným šetřením MŠMT zjišťován naposledy na počátku roku 2019.⁴ V rámci tohoto šetření bylo zjištěno, že průměrný věk všech pedagogických pracovníků MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ je 46,8 let. V rámci tohoto celkového průměru pedagogové MŠ měli průměrný věk 44,2 let, pedagogové 1. stupně základních škol 46,4 let, pedagogové 2. stupně základních škol 46,5 let, pedagogové středních škol 50,6 let a pedagogové VOŠ měli průměrný věk 50,5 let. Jiné, aktuálnější informace o průměrném věku pedagogů v hl. m. Praze, zatím nejsou k dispozici.

V souvislosti s výší průměrného věku pedagogických sborů napříč vzdělávacím systémem, je nutné stále více motivovat mladé pedagogy a absolventy pedagogických škol k výkonu učitelského povolání. Výdělečná úroveň, zejména začínajících pedagogů, je pro absolventy pedagogických fakult, ve srovnání s ostatními odvětvími, bohužel nezajímavá. „Dnešní“ absolventi pedagogických fakult mají velmi dobré komunikační schopnosti, řadu vědomostí a dovedností, s nimiž se s úspěchem uplatňují v jiných povoláních, a proto někteří z nich vůbec do školství nenastoupí nebo školství velmi brzy opouštějí. Nedostatek učitelů v základním a středním stupni vzdělávání je zaznamenán především u tzv. „nedostatkových aprobací“, mezi něž patří zejména matematika, fyzika, chemie a informatika pro 2. st ZŠ a SŠ. Silná absence mladých učitelů se ovšem projevuje nejvíce v technických oborech, obzvláště na pozicích učitelů odborného výcviku.

Pro zvýšení prestiže učitelského povolání nabízí hl. m. Praha možnost získání tzv. „učitelského bytu“ na území hl. m. Prahy, která umožní za zvýhodněnou cenu kvalitní bydlení, s dostupnou vzdáleností do zaměstnání, mnohdy i velmi blízko jejich zaměstnání. To je pro mimopražské zájemce nebo mladé začínající učitele velmi výhodná a lákavá příležitost. Aktuální kvóta profesních bytů hl. m. Prahy činí celkem již 480 bytů, neboť v průběhu roku 2024 byla navýšena o 100 bytových jednotek.

Jako každý rok, byla finanční podpora pedagogických pracovníků ze strany hl. m. Prahy realizována formou posílení mzdových prostředků.

II. 10. 3 Kvalifikace pedagogických pracovníků

Ředitelé pražských škol a školských zařízení věnují trvalou péči zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků. Větší prostor pro jejich vzdělávání přinesl zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění, a vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, v platném znění. Informace o poslední, významné změně zákona o pedagogických pracovnících je podrobněji zpracována v odstavci II. 9. Kvalifikovanost pedagogických sborů ve všech druzích a typech škol se v průběhu roku 2022 stále zvyšovala díky důslednému uplatňování zákona o pedagogických pracovnících. Počínaje 1. lednem 2015 musí školy zaměstnávat výhradně plně kvalifikované pedagogy. Pouze ve výjimečných a v zákoně vyjmenovaných případech mohou školy zaměstnávat pedagogy bez příslušné kvalifikace. Ti, kteří mají zájem dále vykonávat povolání pedagoga, si doplňují svá vzdělání na příslušných vysokých školách a univerzitách. I přes trvalou snahu škol získávat nové pedagogické pracovníky, je třeba si uvědomit, že školy velmi obtížně hledají nové učitele, zejména pak učitele odborných předmětů, jak bylo již výše zmíněno. Kvalifikovanost na soukromých a církevních školách rovněž postupně stoupá. Pro tyto školy platí stejné podmínky, jako jsou uvedeny výše v případě škol veřejných.

⁴ Viz také: <http://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/ministerstvo-zjistovalo-stav-ucitelu-v-regionalnim-skolstvi>

II. 10. 4 Odměňování

Pedagogičtí pracovníci škol a školských zařízení, zřizovaných hl. m. Praha a MČ hl. m. Prahy, jsou odměňováni podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění (část VI., hlava III. Plat). Jejich platový tarif je pevně stanoven a jednotlivé složky platu, kterých mohou dosáhnout, jsou také vymezené. Mzdy pedagogických pracovníků soukromých a církevních škol byly postaveny, stejně jako mzdy dalších zaměstnanců, v podnikatelské sféře na smluvním základu. Většina církevních škol místo smluvních mezd přebírala principy odměňování zaměstnanců, kterým přísluší za vykonanou práci plat.

Také v roce 2023/2024 posílilo hl. m. Praha ze svého rozpočtu nejen platy zaměstnanců škol a školských zařízení, které zřizuje, ale také platy zaměstnanců škol a školských zařízení, které zřizují MČ hl. m. Prahy, a to částkou ve výši 972 601,3 tis. Kč.

Tab. č. 60 - Porovnání průměrných platů pedagogických pracovníků v HMP s průměrnými platy pedagogických pracovníků v ČR (zřizovatel MŠMT, obec, kraj), s průměrnou mzdou v ČR

Rok	Průměrná měsíční mzda/plat			Podíl průměrného platu pedagogů v hl. m. Praze (%)	Podíl průměrného platu pedagogů v hl. m. Praze (%)
	Pedagogů v HMP	Pedagogů v ČR	Zaměstnance v ČR	K platu pedagogů v ČR	Ke mzdě v ČR
2013	26 963	26 169	25 128	103,0	107,3
2014	27 169	26 583	25 686	102,2	106,9
2015	28 073	27 182	26 467	103,3	106,1
2016	29 784	28 556	27 589	103,5	106,9
2017	31 511	30 438	29 504	103,5	106,8
2018	35 097	33 593	31 865	104,5	110,1
2019	40 938	38 419	34 125	106,6	119,9
2020	42 931	41 602	35 611	116,8	120,6
2021	45 871	44 759	37 839	118,3	121,2
2022	46 874	45 117	40 353	103,9	116,2
2023	48 591	46 499	43 341	104,5	112,1

Zdroj: MŠMT, statistické ročenky 2012 – 2023 – zaměstnanci a mzdové prostředky (tab. A4.2) <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-zamestnanci-a-mzdove-prostredky-9>

Průměrný plat pedagogických pracovníků hl. m. Prahy převyšoval v roce 2023 průměrnou mzdu zaměstnance v ČR o 12,1 % a průměrný plat pedagogických pracovníků v ČR o 4,5 %. Od roku 2011 průměrné platy (mzdy) pedagogů trvale rostou. Nejvýraznější růst platů pedagogických pracovníků lze sledovat v letech 2018 - 2023.

Tab. č. 61 - Porovnání průměrného měsíčního platu učitelů ZŠ a SŠ (zřizovatel MŠMT, obec, kraj) v HMP s průměrnou měsíční mzdou zaměstnanců za všechna odvětví v HMP v Kč

Rok	Průměrný měsíční plat/mzda			Podíl průměrného měsíčního platu v %	
	Učitele ZŠ*	Učitele SŠ*	Zaměstnance	Učitele ZŠ* /zaměstnance	Učitele SŠ* /zaměstnance
2012	26 780	29 800	32 621	82,1	91,4
2013	27 113	29 824	32 879	82,5	90,7
2014	28 057	30 176	33 347	84,1	90,5
2015	29 023	30 880	33 852	85,7	91,2
2016	30 910	32 839	35 187	87,8	93,3

Rok	Průměrný měsíční plat/mzda			Podíl průměrného měsíčního platu v %	
	Učitele ZŠ*	Učitele SŠ*	Zaměstnance	Učitele ZŠ* /zaměstnanec	Učitele SŠ* /zaměstnanec
2017	33 277	35 597	37 288	89,2	95,5
2016	30 910	32 839	35 187	87,8	93,3
2017	33 277	35 597	37 288	89,2	95,5
2018	37 643	39 512	40 011	94,1	98,8
2019	44 853	45 513	42 553	94,9	93,5
2020	46 617	48 476	43 675	106,7	111,0
2021	50 125	52 176	46 152	108,6	113,1
2022	50 991	53 763	49 782	102,4	108,0
2023	53 452	55 967	53 347	100,2	104,9

* Údaje za ZŠ a SŠ jsou uváděny bez škol samostatně zřízených pro žáky se zdravotním postižením, do SŠ jsou zahrnuty také konzervatoře. Zdroj: Statistické ročenky školství 2012 – 2023 – zaměstnanci a mzdové prostředky (tab. A4.3)

Tab. č. 62 - Porovnání průměrného měsíčního platu učitelů ZŠ a SŠ (MŠMT, obec, kraj) na území HMP a ČR v Kč

Rok	Průměrný měsíční plat učitelů základních škol			Průměrný měsíční plat učitelů středních škol		
	Praha	ČR	Podíl v %	Praha	ČR	Podíl v %
2012	26 780	27 161	98,6	29 800	28 096	106,1
2013	27 133	27 477	98,7	29 824	28 288	105,4
2014	28 057	28 027	100,1	30 176	28 890	104,4
2015	29 023	28 894	100,4	30 880	29 681	104,0
2016	30 910	30 575	101,1	32 839	31 365	104,7
2017	33 277	32 980	100,9	35 597	33 604	105,9
2018	37 643	36 564	102,9	39 512	37 450	105,5
2019	44 853	42 123	105,4	45 513	43 177	107,0
2020	46 617	46 091	106,5	48 476	46 845	103,5
2021	50 125	49 865	100,5	52 176	50 911	102,5
2022	50 991	50 217	101,5	53 763	52 032	103,3
2023	53 452	51 960	102,9	55 967	53 893	103,9

Zdroj: Statistické ročenky školství 2012 – 2023 – zaměstnanci a mzdové prostředky (tab. A4.3)

Platy pedagogů základních škol v hl. m. Praze jsou dlouhodobě srovnatelné s platy pedagogů v ČR, křivka podílu osciluje maximálně okolo 2,9 %. Platy učitelů středních škol v hl. m. Praze, v porovnání s platy učitelů za celou ČR, jsou naopak vyšší, v roce 2023 opět dosáhly nejvyšší úrovně od sledovaného roku 2012.

Indexy růstu průměrných měsíčních platů učitelů škol na území hl. m. Prahy a na území celé ČR (zřizovatel MŠMT, obec, kraj) se od sebe příliš nelišily. V roce 2008 vzrostly platy podstatně méně než v předchozích letech, v Praze byl index ještě nižší než v celé ČR. V roce 2009 došlo opět k meziročnímu nárůstu o cca 3 %. V roce 2010 došlo k poklesu nominálních platů učitelů jak v hl. m. Praze, tak v celé ČR, průměrný měsíční plat poklesl o cca 1 000 Kč. V roce 2011 došlo sice opět k navýšení oproti roku 2010, ale průměrné platy nedosáhly výše z roku 2009. Od roku 2013 se platy postupně zvyšují. Výrazný nárůst oproti sledovaným rokem zaznamenaly platy v roce 2016 a 2017, další nárůst pak proběhl v roce 2019.

Tab. č. 63 - Vývoj průměrného měsíčního platu učitelů v HMP a v ČR (zřizovatel MŠMT, obec, kraj) v Kč

Rok	Platy učitelů		Roky	Meziroční nárůst		Roky	Index růstu v %	
	Praha	ČR		Praha	ČR		Praha	ČR
2007	23 889	23 791	2007-2006	1 218	1 209	2007/2006	105,4	105,4
2008	24 336	24 553	2008-2007	447	762	2008-2007	101,9	103,2
2009	25 564	25 891	2009-2008	1 228	1 338	2009-2008	105,0	105,4
2010	24 499	24 954	2010-2009	- 1 065	- 937	2010-2009	95,8	96,4
2011	25 504	25 847	2011-2010	1 005	893	2011-2010	104,1	103,6
2012	26 096	26 491	2012-2011	592	644	2012-2011	102,3	102,5
2013	26 419	26 688	2013-2012	323	197	2013-2012	101,2	100,7
2014	26 849	27 146	2014-2013	431	458	2014-2013	101,6	101,7
2015	27 661	27 840	2015-2014	811	694	2015-2014	103,0	102,6
2016	29 401	29 410	2016-2015	1 740	1 941	2016-2015	106,3	105,6
2017	31 586	31 578	2017-2016	2 185	2 167	2017-2016	107,4	107,4
2018	34 802	34 943	2018-2017	3 216	3 366	2018-2017	110,2	110,7
2019	40 149	40 137	2019-2018	5 347	5 193	2019-2018	115,4	114,9
2020	44 203	44 224	2020-2019	4 054	4 088	2020-2019	110,1	110,2
2021	47 915	47 847	2021-2020	3 712	3 623	2021-2020	108,4	108,2
2022	48 576	48 223	2022-2021	661	376	2022-2021	101,4	101,5
2023	50 659	49 883	2023-2022	2 083	1 661	2023-2022	104,3	103,4

Zdroj: Statistické ročenky 2007 – 2023 – zaměstnanci a mzdové prostředky

<http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-zamestnanci-a-mzdove-prostredky-9> (Kapitola B., tab. B.3.4)

II. 10. 5 Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) je chápáno jako celoživotní proces, týkající se všech pedagogických pracovníků školy, který je zakotven v zákoně č. 563/2004 Sb., zákon o pedagogických pracovnících, v platném znění (Hlava IV, § 24). DVPP probíhá formou studia, samostudia, účasti na seminářích, kurzech, přednáškách, workshopech, atd. Vedení jednotlivých škol klade důraz na profesní růst svých zaměstnanců, tj. na oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Pedagogové si také studiem na vysokých školách rozšiřují aprobace, pokračují v doktorandském studiu, případně získávají pedagogickou kvalifikaci. DVPP pedagogů by mělo korespondovat s prioritami a zaměřením školy.

Ve školním roce 2023/2024 bylo DVPP realizováno s následujícím zaměřením:

a) studium ke splnění kvalifikačních předpokladů

V souvislosti s platnými ustanoveními vztahujícími se ke kvalifikaci pedagogických pracovníků vyplývajících ze zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících, probíhaly ve školním roce stále ve vysoké míře studia v oblasti pedagogických a speciálně pedagogických věd. Jak už bylo výše uvedeno, od 1. ledna 2015 mohou na školách působit výhradně kvalifikovaní pedagogové, pouze ve výjimečných a odůvodněných případech může místo pedagoga zaujímat nekvalifikovaný učitel. Školy, které v daném období zaměstnávaly učitele bez příslušné kvalifikace, povětšinou umožnily získání kvalifikace studiem na příslušných vysokých školách a univerzitách

studium dále probíhalo také v oblastech:

- Studium pro ředitele škol a školských zařízení,
- studium k rozšíření odborné kvalifikace, nejvíce způsobilost vyučovat další předměty, především cizí jazyky.

b) studium k prohlubování odborné kvalifikace

V rámci průběžného vzdělávání probíhá formou kurzů a seminářů, zaměřených především na jednotlivé vyučovací předměty, autoevaluaci, nové formy a metody výuky, prevenci syndromu vyhoření, cizí jazyky, ale také na legislativu BOZP a hospodaření školy. Mnoho kurzů a seminářů bylo zaměřeno na ICT s cílem zvýšit informační gramotnost

Vzdělávací akce pro další vzdělávání pedagogických pracovníků realizují kromě vysokých škol různé vzdělávací instituce, např. NPIČR, ČMOS pracovníků školství, AV ČR, Goethe Institut aj. Vzdělávání pedagogických pracovníků pražských škol a školských zařízení zajišťuje také MHMP, např. formou grantů nebo projektů, financovaných z ESF. Další semináře a školení byly zaměřeny na oblast školské legislativy, školení k zajištění maturitní zkoušky realizuje CERMAT. Ze soukromých institucí jsou to především Descartes, INFOA International, s.r.o., Brother Consulting s.r.o. apod. Vzdělávání pedagogů svých škol podporují také jednotlivé MČ.

DVPP bylo realizováno nejčastěji formou kurzů, seminářů, školení a konferencí:

- **Seminář** - pedagogičtí pracovníci se účastnili především seminářů zaměřených na nové metody a formy výuky, jazykové vzdělání, oborové didaktiky, pedagogicko-psychologickou problematiku (komunikace, nové formy a metody výuky, ekologie ve škole, motivace, prevence syndromu vyhoření apod.), sociálně-patologické jevy, bezpečnost práce, atd.
- **Kurzy** - v rámci kurzů pedagogičtí pracovníci rozšiřovali své vědomosti a dovednosti především v oblasti jednotlivých vyučovacích předmětů, autoevaluaci, moderní dějiny, jazykové kurzy, apod.;
- **Školský management** - ředitelé a vedoucí pracovníci se účastnili školení ke státním maturitám, výkladů školského zákona a dalšího vzdělávání z oblasti školské legislativy a prohlubovali své dovednosti v oblasti andragogiky, personálního řízení a koučování.
- **Doplňkové pedagogické studium** - vzdělávání bylo zaměřeno především na výchovné poradenství, prevenci sociálně-patologických jevů, speciální pedagogiku a další součásti pedagogických disciplín.
- **Rozšiřování aprobace** - jednou z důležitých součástí odborného rozvoje je pro pedagogické pracovníky mimo jiné rozšiřování aprobace. Ve školním roce 2022/2023 si učitelé rozšiřovali aprobaci v oblasti jazykového vzdělání, společenských věd a výchovného poradenství. Stejně jako v minulém období se část pedagogů věnovala také prohlubování znalostí a dovedností v oblasti informačních a komunikačních technologií.
- **Jiné** – pedagogičtí pracovníci se také účastnili zahraničních stáží, konferencí (všeobecná příprava učitelů, profesní rozvoj učitelů, nové přístupy a metody ve vyučování), výjezdních zasedání (ředitelů, vyučujících předmětů), sympozií a školení (práce s elektronickou třídní knihou), letní školy pro učitele.

II. 11 Další vzdělávání, realizované středními a vyššími odbornými školami

Školy se v posledních letech snaží efektivně využívat svůj potenciál nejen pro výchovu a vzdělávání dětí a dospívajících, ale i pro další vzdělávání dospělých. S ohledem na rychle měnící se potřeby pracovního trhu, nástup nových technologií a rychle se rozvíjející vědecké poznatky se školy mohou stát centry poskytování odborných kurzů a rekvalifikací realizovaných v rámci celoživotního vzdělávání. Díky materiálnímu, prostorovému, technickému a odbornému zázemí poskytují v této důležité součásti vzdělávání vysoce kvalifikované služby. Přesto v této oblasti jsou značné rezervy, a to zejména díky administrativní náročnosti či souvisejícím právním problémům.

Kurzy dalšího vzdělávání nabízejí přímo i některé střední školy.

SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Seznam grafů

Graf č. 1 - Zastoupení profesních tříd v hl. m. Praha podle CZ-ISCO, v % (Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2023).....	10
Graf č. 2 - Podíly nově přijímaných žáků v hl. m. Praha – denní studiu.....	11
Graf č. 3 - Počty nově přijímaných žáků v hl. m. Praha – denní studium.....	11
Graf č. 4 - Počty absolventů v hl. m. Praha – denní studium.....	12
Graf č. 5 - Podíly absolventů v hl. m. Praha-denní studium.....	12
Graf č. 6 - Míra nezaměstnanosti absolventů v hl. m. Praze a ČR podle úrovně dosaženého vzdělání (duben 2024) – denní studium.....	13
Graf č. 7 – Počet nezaměstnaných absolventů v hl. m. Praze a ČR podle úrovně dosaženého vzdělání (duben 2024) – denní studium.....	14
Tab. č. 1 – Vývoj počtu dětí a žáků v jednotlivých stupních vzdělávání.....	10
Tab. č. 2 – Úplný přehled dotační podpory hl. m. Prahy poskytnuté v oblasti sportu v roce 2024.....	17
Tab. č. 3 – Přehled podpory hl. m. Prahy v oblasti primární prevence ve školách a školských zařízeních_2024.....	18
Tab. č. 4 – Přehled o počtech odvolání v MŠ a ZŠ.....	32
Tab. č. 5 – Přehled počtu odvolání proti nepřijetí na SŠ.....	33
Tab. č. 6 – Přehled počtu provedených přezkumů maturitních zkoušek.....	33
Tab. č. 7 – Přehled počtu podaných žádostí o nostrifikaci za rok 2024.....	34
Tab. č. 8 - Typy škol a školských zařízení podle zřizovatelů.....	39
Tab. č. 9 - Počet škol a žáků podle druhu školy celkem (za zřizovatele MČ, HMP, církev, soukromé).....	39
Tab. č. 10 - Vývoj počtu dětí, žáků a studentů podle druhu vzdělávání.....	40
Tab. č. 11 - Předškolní vzdělávání – počet škol, tříd, dětí (k 30. 9. 2023).....	42
Tab. č. 12 - Věkové složení dětí.....	43
Tab. č. 13 - Děti podle státní příslušnosti.....	44
Tab. č. 14 - Základní vzdělávání – počet škol, tříd a žáků.....	49
Tab. č. 15 - Žáci podle formy integrace.....	50
Tab. č. 16 - Žáci učící se cizí jazyk – povinný předmět.....	50
Tab. č. 17 - Žáci podle státní příslušnosti v ZŠ všech zřizovatelů.....	51
Tab. č. 18 - Věkové složení žáků.....	52
Tab. č. 19 - Odchody žáků ze ZŠ.....	52
Tab. č. 20 - Vzdělávání ve středních školách (včetně škol pro žáky se SVP) zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev - podíl jednotlivých stupňů středního vzdělání při denní formě vzdělávání.....	58
Tab. č. 23 - Vzdělávání ve středních školách (bez škol pro žáky se SVP) HMP, MČ, soukromník, církev – podíl jednotlivých stupňů středního vzdělávání.....	59

Tab. č. 21 - Školy a žáci včetně absolventů středních škol zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev.....	60
Tab. č. 22 - Nově přijatí do 1. ročníku ve středních školách zřizovatelů HMP, MČ, soukromník, církev při denní formě vzdělávání rozdělených podle druhu vzdělávání.....	60
Tab. č. 23 - Oborová struktura podle skupin oborů - denní forma vzdělávání – (bez škol pro žáky se SVP a škol zřizovaných ústředními orgány státní správy) – SŠ všech zřizovatelů a z toho SŠ zřizované HMP (Zdroj: statistické výkazy za školní rok 2023/2024).....	61
Tab. č. 24 - Oborová struktura podle skupin oborů - ostatní formy vzdělávání (bez škol pro žáky se SVP a škol zřizovaných ústředními orgány státní správy) – SŠ všech zřizovatelů a z toho SŠ zřizované HMP	62
Tab. č. 25 - Přehled o nových oborech vzdělání na jednotlivých školách	63
Tab. č. 29 - Přehled o zrušených oborech vzdělání na jednotlivých školách	64
Tab. č. 26 - Věkové složení žáků středních škol všech zřizovatelů v denní formě vzdělávání	69
Tab. č. 27 - Žáci dojíždějící z jiných krajů_s trvalým pobytem mimo HMP.....	70
Tab. č. 28 - Žáci podle státní příslušnosti.....	72
Tab. č. 29 - Žáci učící se cizí jazyk – denní forma vzdělávání.....	72
Tab. č. 30 - Konzervatoře – denní forma vzdělávání.....	81
Tab. č. 31 - Žáci s trvalým pobytem v jiném kraji – zřizovatel HMP a soukromé– denní forma vzdělávání	81
Tab. č. 32 - Věkové složení žáků	81
Tab. č. 33 - Žáci podle státní příslušnosti.....	82
Tab. č. 34 - Vyučující cizích jazyků – zřizovatel HMP, SML MHMP.....	82
Tab. č. 35 - Vyšší odborné vzdělávání – školy, skupiny, studenti.....	85
Tab. č. 36 - Oborová struktura podle skupin oborů – VOŠ všech zřizovatelů bez škol zřizovaných ústředními orgány státní správy a VOŠ zřizované HMP – denní vzdělávání...	85
Tab. č. 37 - Oborová struktura podle skupin oborů – VOŠ všech zřizovatelů bez škol zřizovaných ústředními orgány státní správy a VOŠ zřizované HMP - ostatní formy vzdělávání	86
Tab. č. 39 - Přehled o zrušených oborech vzdělání na jednotlivých školách	87
Tab. č. 40 - Věkové složení studentů VOŠ.....	88
Tab. č. 41 - Studenti podle státní příslušnosti	88
Tab. č. 42 - Studenti s trvalým bydlištěm v jiném kraji - STANDA.....	88
Tab. č. 43 - Počet škol zřizovaných HMP.....	90
Tab. č. 44 - Počet dětí a žáků podle druhu zdravotního postižení ve školách HMP zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona k 30. 9. 2022 a 30. 9. 2023	90
Následující tabulka nabízí přehled počtu dětí a žáků podle druhu znevýhodnění v soukromých školách.....	91
Tab. č. 45 - Počet dětí a žáků podle typu zdravotního postižení v soukromých školách, zřízených dle § 16 odst. 9 školského zákona k 30. 9. 2022 a 30. 9. 2023	91
Tab. č. 46 - Inspekční činnost České školní inspekce ve školním roce 2023/2024.....	94

Tab. č. 47 - Žáci – státní jazyková zkouška.....	97
Tab. č. 48 - Počty kurzů a žáků podle jednotlivých cizích jazyků a některých typů kurzů ...	98
Tab. č. 49 - Zastoupení oborů v ZUŠ.....	99
Tab. č. 50 - Počty žáků ZUŠ všech zřizovatelů v jednotlivých oborech ve školním roce 2023/2024.....	99
Tab. č. 51 - Vývoj počtu žáků ZUŠ v letech 2013/2014 až 2023/2024.....	100
Tab. č. 52 - Počty žáků ZUŠ v Praze ve školním roce 2023/2024 dle zřizovatelů	100
Tab. č. 53 - Souhrnný přehled počtu činností a účastníků do 26 let v pražských DDM ve školním roce 2023/2024.....	106
Tab. č. 54 - Vývoj počtu účastníků v DDM zřizovaných HMP v letech 2015 – 2023	107
Tab. č. 55 - Počty klientů ve školním roce 2023/2024 v PPP na území hl. m. Prahy a srovnání s celkovým počtem klientů ve školním roce 2023/2024	110
Tab. č. 56 - Školská výchovná a ubytovací zařízení (všichni zřizovatelé).....	113
Tab. č. 57 - Školní družiny a školní kluby – počet zapsaných účastníků.....	115
Tab. č. 58 - Zařízení ústavní a ochranné výchovy – k 31. 10. 2022 a 31. 10. 2023	116
Tab. č. 59 - Vývoj počtu zaměstnanců ve školách všech zřizovatelů na území HMP v letech 2016 – 2023.....	119
Tab. č. 60 - Porovnání průměrných platů pedagogických pracovníků v HMP s průměrnými platy pedagogických pracovníků v ČR (zřizovatel MŠMT, obec, kraj), s průměrnou mzdou v ČR	121
Tab. č. 61 - Porovnání průměrného měsíčního platu učitelů ZŠ a SŠ (zřizovatel MŠMT, obec, kraj) v HMP s Ø měsíční mzdou zaměstnanců za všechna odvětví v HMP v Kč	121
Tab. č. 62 - Porovnání průměrného měsíčního platu učitelů ZŠ a SŠ (MŠMT, obec, kraj) na území HMP a ČR v Kč.....	122
Tab. č. 63 - Vývoj průměrného měsíčního platu učitelů v HMP a v ČR (zřizovatel MŠMT, obec, kraj) v Kč	123

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AJ	anglický jazyk
AMU	Akademie múzických umění
CERMAT ..	Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání
CPD	Centrum pro předškolní děti
ČDJ.....	Čeština jako druhý jazyk
ČMOS.....	Českomoravský odborový svaz
ČSOP	Český svaz ochránců přírody
ČŠI	Česká školní inspekce
ČVUT.....	České vysoké učení technické
DD	dětský domov
DDM	dům dětí a mládeže
DM.....	domov mládeže
DVPP.....	další vzdělávání pedagogických pracovníků
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FAMU	Filmová a televizní fakulta AMU
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
FF UK	Filosofická fakulta Univerzity Karlovy
FJ	francouzský jazyk
G.....	gymnázium
HAMU	Hudební fakulta AMU
HMP	hlavní město Praha
HZS	Hasičský záchranný sbor
ICT.....	informační a komunikační technologie
JAMU.....	Janáčkova AMU
JŠ	jazyková škola
JŠ s PSJZ.	jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky
KAP	Krajský akční plán vzdělávání
KEV	Klub ekologické výchovy
MČ.....	městská část
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NPI ČR	Národní pedagogický institut ČR
NJ	německý jazyk
NNO	nevládní neziskové organizace

NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
OFV	ostatní formy vzdělávání
OMJ	odlišný mateřský jazyk
OON	ostatní osobní náklady
PCPP	Pražské centrum primární prevence
OPPA	Operační program Praha Adaptabilita
PedF UK	Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy
PO	příspěvková organizace
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PPRCH	primární prevence rizikového chování
PSV	Pracovní skupina vzdělávání
RHMP	Rada hlavního města Prahy
ROZ MHMP	odbor rozpočtu Magistrátu hlavního města Prahy
RVP	rámcový vzdělávací program
RVP ZV	rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání
SML MHMP	odbor školství, mládeže a sportu Magistrátu hlavního města Prahy
SOČ	středoškolská odborná činnost
SOŠ	střední odborná škola
SOU	střední odborné učiliště
SPC	speciální pedagogické centrum
SVP	speciální vzdělávací potřeby
SŠ	střední škola
ŠJ	školní jídelna
ŠVP	školní vzdělávací program
UK	Univerzita Karlova
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
VŠCHT	Vysoká škola chemicko-technologická
ZHMP	Zastupitelstvo hlavního města Prahy
ZSV	Základy společenských věd
ZŠ	základní škola
ZUŠ	základní umělecká škola
ZUV	základní umělecké vzdělávání
ZV	základní vzdělávání

SEZNAM ZDROJŮ

ČSÚ – Krajská správa ČSÚ v hl. m. Praze – Vzdělávání:
<https://www.czso.cz/csu/xa/vzdelavani-xa>.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2020 – 2024.

Hlavní výstupy z Mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ, MŠMT, 2019, 2020.

Statistická ročenka školství 2022/2023 – výkonové ukazatele, MŠMT, Praha 2023.

Statistická ročenka školství 2022 - zaměstnanci a mzdové prostředky, MŠMT, Praha 2023.

Statut hl. m. Prahy, v platném znění.

Výroční zpráva škol a školských zařízení za školní rok 2022/2023.

Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, v platném znění.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění.

Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, v platném znění.

Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), v platném znění.

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, v platném znění.

Zákon. č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, v platném znění.

Zákon č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, v platném znění.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

VYSVĚTLIVKY

Výraz „z toho“ značí neúplný výčet, tj. součet dílčích údajů se celkovému údaji rovnat nemusí.

Výraz „v tom“ značí úplný výčet, tj. součet dílčích údajů se musí rovnat údaji celkovému.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě údaje značí, že se jev nevyskytoval.

Evidenční počet zaměstnanců přepočtený (na plně zaměstnané) je přepočtem průměrného evidenčního počtu zaměstnanců ve fyzických osobách a délky jejich pracovních úvazků na zaměstnavatelem stanovenou pracovní dobu.

Zpracoval: Odbor školství, mládeže a sportu MHMP, Praha 2024

Úvodní strana: Titulní obrázek je produktem umělé inteligence.

